

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Nyx

GECE EVİ'NİN GİZEMİ

Editör

P.T. Cast

MITOLOJİ, RİTÜELLER VE OLAGANÜSTÜ BİR DÜNYA! GECE EVİ'NE HOŞ GELDİNİZ..

Gece Evi kesinlikle sıradışı bir okul, üstelik bunun tek nedeni vampirlerle dolu olması değil. Gece Evi büyüünün, inancın, geleneklerin ve mitolojinin birçok farklı şekilde bir araya getirilerek yepyeni ve inanılmaz şeylerin yaratıldığı bir yer.

İçinde pek çok görsel barındıran *Nyx*'te, sevdiğiniz yazar ve uzmanlar size *Gece Evi* serisinin ilham kaynaklarını öğrenmeniz konusunda yardımcı olacak.

P.C. Cast'le birlikte İrlanda'ya, ilk dövmesini yaptırdığı yere doğru bir yolculuğa çıkacak; Sgiach Kalesi'nin harabelerini ziyaret edecek ve Skye Adası'nın sırlarını keşfedeceksiniz. Tarih ve mitolojide Zoey gibi iki aşk arasında kalmış kadınları Kristin Cast'in nasıl savunduğunu okuyacaksınız. Bryan Lankford'un vampir dersine girecek, ritüellere katılacak ve Tulsa sakinlerinden Amy H. Sturgis'le birlikte Gece Evi turuna çıkacaksınız.

Gece Evi'nin Gizemli Dünyası, Nyx'le aralanıyor...

www.pegasusyayinlan.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Pegasus Yayınları: 593
Gençlik : 67

NYX - Gece Evi'nin Gizemi
Editörler: P. C. Cast - Leah Wilson
Özgün Adı: NYX - IN THE HOUSE OF NIGHT

Editör: Duygu Bolut
Düzeltili: Esengül Aydın
Grafik Tasarım: Cansu Gümüş
Kapak Uygulama: Pınar Yıldız

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Baha İş Merkezi A Blok
Haramidere-İstanbul
Tel: 0212 412 17 77 / Sertifika No: 12027

1. Baskı: Mart 2013
ISBN: 978-605-343-018-6

Türkçe yayın hakları ©Pegasus Yayınları, 2013

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Nurcihan Kesim Telif ve Lisans Hakları Ajansı aracılığıyla Susan Schulman: A Literary Agency'den alınmıştır.

Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler kurumdan izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

"Night in the House of Good and Evil" © Karen Mahoney, 2011
"The Dangerous Dead" © John Edgar Browning, 2011
"By Their Marks You Shall Know Them" © Jana Oliver, 2011
"The Divine Cat" © Ellen Steiber, 2011
"Reimagining 'Magic City'" © Amy H. Sturgis, 2011
"The Magic of Being Cherokee" © Jordan Dane, 2011
"Freedom of Choice" © Jeri Smith-Ready, 2011
"The Otherworld is Greek to Me" © Stephanie Feagan, 2011
"The Elements of Life" © Bryan Lankford, 2011
"Misunderstood" © Kristin Cast, 2011
"She Is Goddess" © Yasmine Galenorn, 2011
"Worshipping the Female Deity" © Christine Zika, 2011
Giriş ve "Cruithne Mythology and the House of Night" © P. C. Cast, 2011
"Behind the House of Night Names" ve diğer malzemeler © BenBella Books, Inc., 2011
Tüm görseller © Alan Torrance, 2011

Yayıncı Sertifika No: 12177
PEGASUS YAYINLARI

Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 27/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

Nyx

{ GECE EVİ'NİN
Gizemi }

İngilizceden Çeviren:
SEVİNÇ SEYLA TEZCAN

{ EDITÖRLER }

P.C. Cast

ve LEAH WILSON
görseller ALAN TORRANCE

PEGASUS YAYINLARI

{İçindekiler}

{Giriş}

P.C. Cast

7

{İyi ve Kötü'nün Evi'nde Gece}

Karen Mahoney

15

{Tehlikeli Ölü}

John Edgar Browning

29

{Onları İşaretlerinden Tanıyabilmelisiniz}

Jana Oliver

51

{Tanrısal Kedi}

Ellen Steiber

71

{“Sihir Şehri”ni Yeni Baştan Hayal Etmek}

Amy H. Sturgis

101

Cherokee Olmanın Sihri	
Jordan Dane	123
{Seçme Özgürlüğü}	
Jeri Smith-Ready	141
{Öteki Âlem'e Yunan Kaldım}	
Trinity Faegen	159
{Hayatın Öğeleri}	
Bryan Lankford	171
{Yanlış Anlaşılma}	
Kristin Cast	189
{O, Tanrıça}	
Yasmine Galenorn	199
{Dişi İlaha Tapınmak}	
Christine Zika	217
{Gece Evi'nde Cruithne Efsanesi}	
P.C. Cast	231
{Gece Evi Serisi İsimlerine Dair}	249

{GİRİŞ}

P.C. CAST

ULUSAL ÇOK satanlar listesine girmemden önce bile, okuyucuların bana en çok sorduğu iki soru şunlardı: 1) Fikirlerinizi nereden alıyorsunuz? Ve 2) Ne kadar araştırma yapıyorsunuz?

Pekâlâ, bu iki soru ayrılmaz bir bütün. Fikirlerimin temelini her zaman araştırmalarım oluşturmuştur. Aslında araştırma yapmaktan keyif alıyorum ve bunu eski usul –bir kütüphanenin tozlu araştırma bölümünde, dev tarih ve insanlık ders kitaplarının sayfalarını karıştırarak– yapmayı seviyorum. Tarih, sosyoloji ve mitolojiyle ilgili ciltlerin arasında gezinirken, zihnim hikâyeler ve resimler yaratmaya, değiştirmeye, yerinden oynatmaya, modernleştirmeye ve yeniden yazmaya başlıyor. Bu süreç bana oldum olası fazlasıyla normal gelmiştir. Eskiçağ mitoloji trajedisi mi? Peh! Tarihte herkes sonsuza dek mutlu olmadan trajik bir sonla ölmüyor mu? Asla! Kendimi bildim bileli mitolojiyi gözden geçirip tarih üstüne kurulu dünyalar yarattım ve sonra hikâyelerin benim okunmasını istediğim şekilde –beklenmedik karakterlere sıkça sonsuza dek mutlu kaderler vererek, ataerkillik ve misojiniyi¹ tepetaklak ederek– okunmasını sağladım.

1 Kadın düşmanlığı. (ç.n.)

Genelde yazma sürecime bu şekilde, araştırmayla başlarım. Ama daha ilk kitabımdan itibaren ders kitaplarını hamaliyeyle harmanladığım zaman, daha iyi, daha inanılabilir kelimeler yaratabildiğimi fark ettim. Romanlarımın bu kadar büyük bir kısmının Oklahoma’da geçmesinin nedenlerinden biri bu. Kurgusal Partholon dünyamda, Centaur Plains derken anlattığım şey gerçekten de Oklahoma’nın Tall Grass Prairie’si.² Oradaydım –yollarında yürüdüm– ve ihtişamında kendimi kaybettim. Oradayken, kendime ait dünyalar yaratıp içlerini sıra dışı karakterlerle dolduruyorum. Hikâyelerini önce zihnimden, sonra kâğıt üstünde anlatıyorum.

Şimdi, Gece Evi’ne ve Çoksatanlarâlemi’ne girelim. Çok satan bir roman yazarı olmakla ilgili pek çok müthiş şey var. Pat Conroy ve Sue Monk Kidd gibi edebi kahramanlarımla tanışmak büyük bir artı.(Ama bu farklı bir deneme türüne giriyor!) Başka bir artı, başarılı olmanın bana araştırma yapmak için bacak gücümü geliştirme imkânını sağlaması. Şöyle ki; Vampir Yüksek Konseyi’ni Venedik açıklarında San Clemente Adası’na konduğumda, bunu oraya gittiğim ve Venedik’in San Marco Bazilikası’ndan³ görünen o minik adadan büyülendiğim için yaptım.

Kapri’yi Gece Evi dünyasının tarihine katmaya ve Yüksek Konsey’in eski çağdan kalma yuvasını orada konumlandırmaya, o muhteşem mavi adayı ziyaret ettikten ve güzelliği karşısında kendimden geçtikten sonra karar verdim. Aynı araştırma gezisinde, Pompeii sokaklarında yürüdüm ve trajik tarihini Gece Evi mitolojime katmam gerektiğine daha o anda karar verdim.

Yani, anlayacağınız üzere, BenBella Books’un *Smart Pop*⁴ serilerinden sorumlu muhteşem editör Leah Wilson, temelde Gece Evi’nin araştırma köklerine sahip kurgusal olmayan bir antoloji yaratmak için iznimi iste-

2 (İng.) Uzun Çimenli Çayırılık. (ç.n)

3 Aziz Mark Bazilikası. (ç.n)

4 Popüler kültür üzerine deneme antolojileri serisi. (ç.n)

diğinde, bu fıkirden heyecanlanmakla kalmadım, yazar ekibine de dâhil olmak istedim. “Cruithne⁵ Mitolojisi ve Gece Evi” denemem işte böyle doğdu. O denemeyi yazmak ve okurlarıma tarihi ve mitolojiyi kendi kurgusal kelimime nasıl dokuduğumu anlatabilmek çok hoşuma gitti.

Ayrıca sözde editör rolünü üstlenmeye de bayıldım. (Yanlış anlaşılma olmasın, okurlar, bu koleksiyonun asıl editörü Leah Wilson’dur, ben sadece amigo kızım!) Editörcülük oynarken en sevdiğim kişi ve yazarları takımı-mıza katılmaya ve Gece Evi’nin mitolojisi üzerine kendi perspektifleriyle görüşlerini belirtmeye davet etme fırsatım oldu. Tanrıça serimin eski editörü ve uzun zamandır dostum olan Christine Zika’yı, benim için yazmasını rica ederek editörlüğüm altında yazarlık etmeye davet etmek özellikle eğlence-liydi! Ve yarattığı denemeye ne demeli! Dişi tanrıya tapınmayı ele alışını okumak benim için özellikle müthişti; çünkü onu neredeyse on yıldan uzun süredir tanır ve şahsi yazarlık hocam olarak gücünü ve rehberliğini takdir ederdim. Ne de olsa, ona uzun süre önce Tanrıça Editör adını takmıştım!

“Gerçek” Ejderha Lankford ve bileğinin hakkıyla saygı değer bir yazar olan Bryan Lankford’u da projeye dâhil edebilmek bir zevkti. Gece Evi profesörü olma oyunundan büyük keyif aldım ve bu koleksiyona kattığı Vika’ya⁶ dair tecrübe ve iç görülerini, en az kendi inanç sisteminden parçaları kurgusal Nyx tapınmama severek adapte edişim konusundaki yorumları kadar sevdim.

Jana Oliver, Jeri Smith-Ready, Yasmine Galenorn ve Jordan Dane uzun süredir dostum olan yazarlardır. Gece Evi denemeleri için çağrıda bulunduğum zaman hayal gücü ve hevesle cevap verdikleri için o kadar memnunum ki. Jana’nın dövmeler hakkındaki yazısı benden özellikle büyük bir destek aldı. Sadece dövmeler Gece Evi’nde önemli bir rol oynadıkları

5 Ortaçağın ilk döneminde Kuzeydoğu İrlanda’da yaşamış bir halk. (ç.n.)

6 Neopaganizme dayanan bir inanış, bir din. Bu kelime aynı zamanda modern İngiliz cadılarının geçmişteki sıfatıdır. (ç.n.)

için değil, ben de bu vücut sanatından sayısız örnek taşıdığım için! Jeri dikkatimi ilk kez seçme özgürlüğü senaryosunda son noktayı koyduğu *Requiem for the Devil*⁷ adlı inanılmaz romanıyla çekmişti. Gece Evi mitlerinde seçme özgürlüğünü tartışırken aynı eşsiz iç görüyü kullandığını görmek beni sevindirdi. Yasmine'in Dişi İlahlğa kendini adama gücünü uzun zamandır takdir ediyordum ve Tanrıça hakkındaki denemesi, hem güçlendirici hem de düşünceleri provoke edici cinstendi. Jordan'ın parçasıyla, Oklahomalı bir hemşehrimin büyük eyaletimizde hüküm süren Kızılderili büyüüne ağırlığını koyması ve benim bundan Zoey ve Büyükanne Kızılkuş için bir temel yaratmada faydalanmam harikaydı.

Ve tabii ki Kristin'in tek başına bir şeyler yazma şansını bulmasına bayılıyorum, Gece Evi dünyasına dair iç görüşü ve eski anaerkil özgürlüklerle –Zoey'nin tek bir erkek arkadaştan fazlasını seçebilmesi– modern bir dünyada hayat verme karmaşaları büyüleyici. Her zamanki gibi annesini gururlandırıyor.

Karen Mahoney, John Edgar Browning, Ellen Steiber, Amy Sturgis ya da Trinity Faegan'ı tanımasam da, denemeleri beni keyiflendirdi. Öteki Alem ya da Gece Evi kedileri, tarihî vampirler veya Nyx'in kendisi hakkında daha çok şey bilmeyi kim istemez? Ve size şunu da söylemeliyim ki koleksiyonun tamamında favorim, Amy'nin Talsa'yla ilgili müthiş parçası. Ben bu T-Şehri'ni cidden seviyorum.

Bu koleksiyonu bir araya getirirken özellikle keyif aldığım konulardan biri de BenBella'nın, yakın dostum Alan Torrance'ın çizimlerini dâhil etmeyi kabul etmesi oldu. Alan'la İskoçya'da yedinci Gece Evi kitabı *Yanmış*'ın araştırmasına başladığımda tanışmıştım. Yeteneğini o zaman fark etmiştim ve eşsiz sanatçı gözünü *NYX-Gece Evi'nin Gizemli Dünyası*⁸nda gösterebildiğim için çok memnunum.

7 (İng.) Şeytan için Ağıt. (ç.n)

Bu koleksiyondan, ben ve Leah'ın bir araya getirirken aldığımız kadar keyif alacağınızı umuyorum. Gece Evi'nin kalbinden size, kendi kişisel rüyalarınıza, dileklerinize ve hikâyelerinize katmanız için kutsamaların en parlaklarını ve mitolojinin sihrini diliyorum.

{İyi ve Kötü'nün Evi'nde Gece}

GECE EVİ SERİSİNDE NYX'İN PORTRESİ

Karen Mahoney

Orada ayrıca Gece'nin kasvetli evi yükselir.

Korkunç bulutlar onu karanlığa boğar.

Önünde dimdik Atlas yükselir;

Başının ve yorulmak bilmeyen kollarının üstünde,

Gece ve Gündüz'ün bronz bir eşikte karşılaştığı ve sonra

birbirlerine sokulup selamlaştıkları geniş gökyüzünü taşır.”

GECE EVİ serisi Hesiodos'un⁸ *Tanrıların Doğuşu*'ndan⁹ bir alıntıyla, işte böyle başlar. P.C. ve Kristin Cast'in popüler serisinin okuyucusu, daha en başından, hem kitaplarda hem de bizim dünyamızın mitolojisinde Gece'nin

8 Yunan didaktik şiirinin babası olarak anılan ünlü halk ozanı. (ed.n.)

9 Eserin konusu genel olarak evrenin, dünyanın ve tanrıların kökeni ve varoluşlarıdır. (ed.n.)

beden bulmuş hali olarak bilinen Nyx'in olayların tam merkezinde olduğunu bilir. Seride tekrar tekrar gördüğümüz üzere, her şey sonunda Nyx'e döner.

Geleneksel olarak ezeli bir tanrı olarak bilinen gecenin Yunan Tanrıçası Nyx, dünyanın yaratıcılarından biridir. Gece olmadan önce –ve dolayısıyla da Gündüz– sadece Kaos vardı ve bir çocuğa can veren ve ona Nyx adını veren de Kaos'tu. Buna karşılık Nyx de bir kız –Hemera (Gündüz)– dünyaya getirdi. Hesiodos'un bütün seriyi başlatan yazıtındaki olayların uyarlamasından anlayacağımız üzere, Gece ve Gündüz kendileri için tasarlanan rollerini yerine getirirken, “birbirlerine sokulup selamlaşırlar.” Diğer taraftan, bu alıntının yapıldığı tam metni bulduğunuz zaman, bu göndermenin sadece mecazi olmakla kalmadığını, hakikate de uygun¹⁰ olduğunu görürsünüz. Nyx gerçekten de Hemera'yla aynı evi (ya da bazı versiyonlarda mağarayı) paylaşır ama birlikte kaliteli zaman geçiremezler. Judika Illes *Encyclopedia of Spirits*'inde¹¹ “Biri arka kapıdan girerken, diğeri ön kapıdan çıkar,” der, Hugh G. Evelyn-White'in çevirisiyle.

Ve ev ikisini asla bir arada barındırmaz; biri her zaman yer-yüzünün üstünden evsiz geçerken diğeri evde kalıp kendi seyahatinin zamanı gelene dek bekler.

Gece Evi Serisi'nde Hemera –ya da Gündüz– hakkında, ilk kitaptaki küçük selamlama dışında, henüz önemli bir şey duymuş değiliz. (Zoey'nin İşaretlenmesinin hemen ardından olaylara şahit olan ahmak görünümlü bir çocuk “Bayan Day'in”¹² odasına koşar. Her ne kadar Bayan Day'in kendisi önemli olmasa da, Gece ve Gündüz'ün aynı sayfada buluşması karşısında

10 Yani, mitoloji söz konusu olduğundan bir şey ne kadar “hakikate uygun olursa”, o kadar uygun. (y.n.)

11 (İng.) Ruhlar Ansiklopedisi. (ç.n)

12 (İng.) Gün, gündüz. (ç.n)

gölümsememek elde değildir.) Ancak belki de Gündüz'ün eksikliği, iki tanrının böylesi ayrı hayatlar yaşamak zorunda oldukları göz önüne alınınca yerinde bir durumdur.

Bütün mitolojiler düşünüldüğünde Nyx'in varlık kazanmasıyla ilgili başka versiyonlar da vardır. Orphik efsanelerden (Orpheus'a atfedilen yazmalardan) biri, Nyx'in kaosun en büyük çocuğu olarak hâsıl olmasından ziyade, *zamanın başlangıcından* bu yana var olduğunu söyler. Belki de gece göğünün ta kendisiymiş gibi, ebediyen karanlıkta asılı duran, kocaman, siyah kanatlı bir kuş olarak görünmüştür. (Her ne kadar o büyük, siyah kanatlı "kuş adamlar" Gece'nin kişileştirilmiş haline ait yaratıklardan ziyade karanlığın yaratıkları olsalar da, bu görüntünün serideki daha ileriki kitaplarda yer alan Alaycı Kuzgunlar'ı fazlasıyla anımsattığını düşünüyorum. Bu farka daha sonra bakacağız.)

Gece Evi serisinin Nyx'yle ilk kez, açılış kitabı *İşaret*'te, Zoey Kızılkuş'un (eski adıyla Zoey Montgomery) okulda bulunduğu ve Gece Evi'nden bir İz Sürücü tarafından İşaretlendiği zaman karşılaşılıyor. Âdet gereği, Zoey resmen selamlanıyor ve diğer "çaylak" vampirlerin arasındaki yerini almak üzere davet ediliyor. Nyx'in ne kadar önemli olduğunu –ve olacağını– bu açılış sayfalarında görüyoruz.

"Zoey Montgomery! Gece seni seçti; ölümün doğuşun olacak. Gecenin tatlı sesine kulak ver. Kaderin seni Gece Evi'nde bekliyor."

Zoey'nin açılış kitabının en güçlü sahnelerinden birinde Tanrıça'yla ilk kez karşı karşıya gelişinde, Nyx ona şöyle der:

Seni benimmişsin gibi İşaretledim. Sen benim ilk gerçek Gece Kızımsın... bu yaşta. Zoey Kızılkuş, Gecenin Kızı, seni bugünün

dünyasında iyiyle kötünün dengeyi sağlamak için mücadele ettikleri dünyada gözüm, kulağım ilan ediyorum.

Okuyucu, Zoey'nin özel olduğundan hemen haberdar edilmiştir; sıradan çaylak türünden daha farklı ve *daha fazla* bir şey olarak bir kenara ayrılmıştır. O Gecenin Kızı'dır ve efsaneye göre, Nyx'in çok sayıda çocuğu –dünyanın işleyişinde bir hayli önemli rollere sahip çocuklar– olduğu gibi, Zoey kendisinin de hayal edebileceğinden çok daha büyük olayların parçası olmaya zorlanacağını anlar.

Nyx vampirlerin tapınması için ilginç bir Tanrıça tercihidir; zira kökleri Yunan mitolojisine dayanır. Bununla birlikte Gece Evi dünyasının büyük kısmı farklı kültür ve dinlerden, Kızılderililerin yanı sıra özellikle Paganizm ve Vika'dan etkilenmiştir. Bu, hele Hristiyanlığın da (daha net olmak gerekirse Katolikliğin de) Rahibe Mary Angela tarafından yönlendirilen benediktin rahibeleri adı altında birleşmesiyle, gerçekten büyüleyici bir karışımdır. Seride Nyx, tanrıçanın Zoey'ye, "Pek çok ismim var... ama sen... Beni dünyanın bugün tanıdığı ismimle, Nyx diye çağırabilirsin..." (İşaret) şeklinde ifade ettiği gibi, dünyanın dört bir yanında farklı biçimlerde var olmuştur. Bununla birlikte, Nyx'in Yunan kökeni, "Esasında, beni sonsuz Gecelerinde aradıkları anne olarak ilk kez ilahlaştıran, Değişim'den etkilenen eski Yunanlılar oldu," açıklamasıyla kabul edilmiştir.

Eski Yunanlılar, Nyx'i bir anne olarak ilahlaştıırken, seride de sık sık anne figürü olarak sunulmuştur. Bazı eski kaynaklar ondan ayrıca "Gece Anne" ve "Nazik Gece" diye bahsederler. Zoey'yle sahnelerinde Nyx'te derin bir annesel hal söz konusudur; *İşaret*'te ilk ortaya çıkışında onu Zoey'ye sevildiğini ve önemsendiğini hissettiren güzel bir Amerika Yerlisi olarak görürüz. Gerçi belki de onu bu biçimde gören Zoey'dir; ne de olsa yere yığıldığında ve ilk görüş geldiği sırada Cherokee büyükannesini görmeye gitmektedir. (Bence Nyx muhattap olduğu kişiye göre biçimini değiştirebiliyor ya da belki de, daha doğrusu, görüntüsü sadece onu görebilecek kadar

kutsanmış ölümlülerin *algısında* değişiyor. Tanrıça bir tür bukalemun ve bu, gecenin hızla değişen manzarasının kişileştirilmesine bir şekilde çok uygun düşüyor.)

Daha sonra Nyx'in, Zoey'nin yanında Kalona'yla kabaca baş ettiği eski sahneler sırasında bir şekilde daha az şefkatli bir Tanrıça'yla karşı karşıya kalıyoruz. Bütün ilahların nazik olabildikleri kadar korkunç da olabildikleri kesinlikle doğrudur. Homeros'un *İlyada*'sında Zeus'un Nyx'i öfkelenlendirmekten çekindiğinden bahsedilir. Belki de, Nyx'in –hem mitolojide temsil edildiği hem de Gece Evi kitaplarında gördüğümüz hallerinde– çoğumuzun bildiği ve sevdiği annelerden pek de farklı olmadığını söylemek adil olacaktır. Anne olmanın sizi otomatik olarak yumuşak ve ilgili ya da daha genel bir deyişle “iyi” kıldığını söyleyen bir kural yoktur. Pek çok insan çok zor bir rolde elinden geleni yapar ve annelik var olan en zorlu mesleklerden biridir. Buna bir de Tanrıça sorumlulukları eklenince, Nyx'in her zaman olmasını istediğimiz kadar nazik görünmemesine şaşmamak gerekir. Örneğin; Afrodite'ye karşı “haşın sevgi” biçimi olarak yorumlanabilecek davranış şeklini ele alalım. Hoş durmayabilir ama etkili görüldüğü kesin ve bu Afrodite için daha uygun bir davranış şeklidir.

Mitoloji dünyasındaki büyük annesel güçlerden biri olarak Nyx'in pek çok çocuğu vardı. Nyx'in Çocukları (ki bu, Gece Evi'nde çaylak ve vampirlere de verilen isimdi) pek çok ortak kaynaktan belgelenmişlerdir. Hesiodos, Homeros ve diğerleri tarafından değinilen bilgileri bir araya getirince, Nyx'in yirmi kadar çocuğu olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, bu çocukların hepsi Gündüz kadar zararsız değildir. Sevgi, dostluk ve neşe de Nyx'in çocukları arasında yer alırlar ama sefalet, ceza ve hile için de aynı şey geçerlidir. Bu büyüleyici ve *Gece Evi* serisinde detaylarıyla keşfedilen bir zıtlıktır. Mitolojik Nyx'in bu “gerçek” çocuklarıyla tanışmadığımız için, kelimenin tam anlamıyla bir zıtlık kastetmiyorum. Ancak Zoey ve arkadaşlarının yüzleşmek zorunda kaldıkları denemeler sırasında bolca sevgi, dostluk, cezalandırma ve hile görüyoruz. Ve *İşaret*'te Nyx, Zoey'yle adım atmak

üzere olduğu dünyanın belirsiz ahlaki değerleri hakkında konuşurken, kendimi Nyx'in dünyaya getirdiği çocukların paradoksal doğasını düşünmekten alamadım. Karakterlerin her biri, bir tanrıçanın hem sefalet hem sevgiyi doğurabilmesi gibi, aynı potansiyel kutuplaşmaları bünyelerinde taşıyabiliyorlar.

Nyx, filozof ve şairler tarafından (Örn. Aiskhülos) yıldızlarla kaplı koyu renk bir cübbe –Erik Night'ın Zoey'ye *İhanet*'te Karanlık Kızlar'ın lideri olarak ilk ritüelinde giymesi için hediye ettiği metalik gümüş yıldızlarla süslü güzel siyah elbiseye çok benzediğini hayal ettiğim bir cübbe– içinde tasvir edilir. Eski Yunan resimlerinde, Nyx sıkça gökyüzünde atların çektiği bir araba içinde seyahat ederken görülür ki bu Zoey ve Gece Evi'nin atlarla bağlantısını bize açıklayabilir.

Yunan mitolojisinde tanrıça Nyx doğal olarak gece göğünün görüntüleriyle –özellikle ay ve yıldızlara odaklanmış görüntülerle– özdeşleştirilmiştir. Bu, *Gece Evi* serisine pek çok farklı şekilde –örneğin tek tek bütün vampir çaylaklarının alınlarında beliren ve İşaretlendiğini gösteren safir mavisi hilalle– yansıtılır. *Au'da* mücadele kazanıldıktan sonra –en azından geçici olarak– şu sahneyle baş başa kalırız: “Bulutlar tamamen dağılmış ve ortaya, Kalona'nın kalbime ektiği karmaşa ve hüznü yakıp yok edecek kadar parlak, hilâl biçiminde bir aya kucak açmış açık bir gökyüzü çıkmıştı.” Ay görüntüsü –özellikle de ayın hilâl hali– Gece Evi kitaplarında sıkça kullanılır ve güçlü bir görsel sembol sağlar. Okuyucuların kitabın karanlık ve fazlasıyla ölümcül olaylarında kimin her daim mevcut olduğunu unutmamasına asla izin verilmez.

“Karanlık” olaylardan bahsetmişken, *Gece Evi* serisindeki “karanlık” teması karmaşık bir konsepttir. Kelimenin kendisi gerçek anlamıyla karanlığa ya da mecazi haline –kötülüğe– gönderme yapıyor olabilir. Ve Nyx'in Zoey'ye ta *İşaret*'te söylediği gibi, “Karanlık her zaman kötülük demek değildir. Tıpkı, ışığın da her zaman iyilik getirmemesi gibi.” Rahibe Mary Angela bu fikri *Au'daki* final savaşında, Neferet'ten yayılan çok gerçek

(mecazi) karanlığı hissettiği zaman tekrar eder. Yoldan çıkan Yüksek Rahibe, rahibeye hatırlatma yapmakta gecikmez: “Tabii ki beni karanlıkta göreceksin. Benim Tanrıçam, Gece’nin vücut bulmuş halidir.” Rahibe Mary Angela sükûnetle şu yanıtı verir: “Hayır, Nyx’i tanıyorum ve her ne kadar gecenin vücut bulmuş hali olsa da, karanlıkla işi yok.” Daha sonraki Gece Evi kitaplarında Işık’la Karanlık arasındaki nihai savaşı temsil etmek üzere kullanılan siyah ve beyaz boğaları da düşünün. (Işık, siyah, Karanlık ise beyaz boğa tarafından temsil edilmektedir.) *Gece Evi* serisinde işler her zaman görüldüğü gibi değildir.

Diğer taraftan Karanlık, Gece Evi’nde başka bir biçimde, Karanlığın vücut bulmuş Yunan hali Erebus olarak da mevcuttur. Tanrıça’nın hayatındaki kayda değer “diğeri”, başlangıçta beklediğimin aksine, Nyx’in kızı Gündüz değil, Erebus’tur. Gerçi Erebus (Neferet’in Kalona’nın Erebus’un yeniden dünyaya gelmiş hali olduğuna dair uydurmaca iddiasına rağmen) henüz seride karşımıza çıkmış değildir ve karakterlerin hayatlarına varlığının gölgesi vurur. Zoey, Erebus’un adını ilk defa Neferet’in öğrencilerine “Nyx’in kendini adadığı refakatçisi Tanrı Erebus’un” varlığından bahsettiği giriş derslerinde duyar. Bu kelimeler, Zoey ve arkadaşlarının başına daha sonra –Neferet, vampirleri yoldan çıkmış ölümsüz Kalona’nın esasında dünyaya geri dönmüş Erebus olduğuna ikna etmeye çalışırken- yeniden sarılacaktır.

Erebus seride kendini üçüncü kitap *Seçilmiş*’te tanıştığımız, Erebus’un Oğulları denilen bir grup aracılığıyla dolaylı yoldan gösterir. Bu grup Gece Evi’ni ve duvarları içinde yer alan her şeyi korumaya yemin etmiş zorlu vampir savaşçılardan oluşur. Baştan ayağa siyahlar içindedirler ve kendilerini Nyx’e adanmışlardır; ve daha sonra Afrodite’nin özel Savaşçısı ve koruması olan Darius karakteri aracılığıyla Oğulların ne kadar sadık olabileceklerini öğreniriz. Darius, Zoey’yle tanışırken, “Erebus’un Oğulları Nyx’in okulunu son nefesleriyle koruyacaklar,” der. Bu basit bir gerçek gibi dile getirilmiş olsa da sonrasında, Erebus’un Oğulları’ndan bazıları

Ev'i Kalona ve Neferet'ten korumaya çalışırken can verince, daha çok bir kehanete dönüşür.

Nyx ve Erebus'u (ya da zaman zaman bilindiği haliyle Erebus'u) çevreleyen mitolojinin büyük kısmı, en iyi haliyle, kabataslaktır. Herhangi bir faydalı bilgi derlemek için daha derinlere inmeniz ve başka tanrı ve tanrıçaların öykülerini okumanız gerekir. Hikâyelerin çoğu Nyx ve Erebus'un her ikisinin de Kaos'tan doğma kardeşler olduklarını ancak Erebus'un aynı zamanda Nyx'in, Gece ve Gündüz de dâhil (Hesiodos'un *Tanrıların Doğuşu*'na göre) çocuklarının çoğunu onunla birlikte dünyaya getiren refakatçisi de olduğunu aktarır. Gece ve Karanlığı temsil eden ilahların Gece ve Gündüz'ü dünyaya getirmeleri özellikle sembolik görünmektedir; görüntüdeki bu paradoks dünyanın dört bir yanındaki mitlerin ve folklorun dramatik geriliminin büyük kısmının tohumunu elinde tutar ve bu ikilik, kuşkusuz *Gece Evi* serisinde de kullanılmıştır.

Erebus'un serideki yokluğu, onu başka bir açıdan, çok da uygun düşecek şekilde, gölgeli bir karaltıya dönüştürür. Hikâyesinin bazı versiyonları onun, basitçe bir Karanlık Tanrısı'ndan ziyade Gölge Tanrısı olduğunu anlatır ve ona birazcık daha netameli bir his katar. Hatta Yeraltı'nda, ölümler âleminde yaşıyor olması bile olasıdır. Ancak kökeninden bağımsız olarak, o, Nyx'in Cast'lerin dünyasında sunulduğu haliyle gerçek gücünü görmemize izin veren şeylerden biridir: Tanrıça'nın refakatçisi, kenara itilmiştir. Diğer Tanrı ve Tanrıçaların adı kaç kez anılırsa anılsın ya da bu Tanrı ve Tanrıçalar kaç kez önemsiz şekillerde ortaya çıkarlarsa çıksınlar, *Gece Evi* serisinin tek bir büyük ilahı var gibi görünmektedir.

Tabii ki Nyx gibi gizemli ve karmaşık bir figürü anlayışımızda bizi bilgilendirebilecek malzemeler için bakmamız gereken tek yer Yunan mitolojisi değildir. Tanrıça'nın, *İşaret*'te bizzat söylediği gibi, "Pek çok ismim var. Değişen Kadın, Gaea, A'akuluujjusi, Kuan Yin, Büyükanne Örümcek, hatta Şafak..." Her ne kadar bu tanrıçalar daha doğru biçimde yeryüzü tanrıçaları olarak tarif edilseler de –en belirgin ve belki de en iyi bilinen

örnek Gaea olmak üzere— bu tür ilahların doğası ve Nyx'in kendisi arasında hakiki bir bağ vardır. Değişen Kadın, değişen mevsimlerin Navajo tanrıçasıdır ve hatta bazı hikâyeler (diğerleri onun yeryüzünün ve gökyüzünü çocuğu olduğunu anlatırlarken) yeryüzünü ve gökyüzünü onun yarattığından bahsederler. İyiliksever bir figürdür ve tıpkı Gece Evi kitaplarındaki Nyx'in ta kendisi gibi, insanların sağlığına ve iyiliğine çok düşkündür.

Kuan-Yin (ya da Guanyin) esasen, zaman zaman merhamet ve şefkat tanrıçası olarak da bilinen ve Japoncada basitçe “Kannon” olarak adlandırılan Doğu Asya Budist ilahıdır. Ona dair özellikle ilginç olan nokta bazı âlimlerin onun Meryem Ana'yla bağlantılı olduğuna inanmalarıdır ki bu fikir *Gece Evi* serisinde, Rahibe Mary Angela'nın Mary ve Nyx'in aynı ilahın farklı yüzleri olduğu görüşünü dile getirmesiyle karşımıza çıkar. On yedinci yüzyıl Japonyası'nda, Hristiyanlık yasaklanmıştı ve inananlar inançlarını gizli gizli sürdürmek mecburiyetinde kaldılar. Bazı gruplar Meryem Ana'ya tapınmalarını tanrıça Kanon kılığına büründürülmüş heykeller kullanarak sürdürmeyi başardılar. *Baştan Çıkarılmış'ta*, Damien bu uygulamadan Hristiyanlığın Avrupa'da yayılması konusuna değinirken şöyle bahseder:

“*Çaylak El Kitabı 101*'den hatırlarsanız, Meryem, Nyx'in sayısız yüzlerinden biri olarak anlatılmıştı... Hristiyanlığın Avrupa'ya istilasası sırasında, Nyx'inkiler kadar, Gaea'nın mabetlerinin de Meryem mabetlerine dönüştürüldüğü belgelenmiş.”

Pek çok Kızılderili efsanesinde dünyayı, Nyx tarafından ilk Gece Evi romanında bahsedilen Büyükanne Örümcek yaratmıştır. Büyükanne Örümcek bazı referanslarda, daha çok bir yeryüzü tanrıçası gibi görünür ama diğerlerinde, gökyüzündeki yıldızların yaratıcısı gibidir. Ağrı gökyüzünün kendisidir ve ipeksi iplikçiklerin üstüne takılan çiğ damlaları da yıldızlardır.

Dünya mitolojisinde, adı genelde “Gecenin Yüce Hanımefendisi” olarak tercüme edilen Maori’lerin¹³ gece tanrıçası Hine-Nui-te-Pō gibi, Nyx’in bahsetmediği pek çok gece tanrıçası örneği mevcuttur. Bazı çevrimiçi kaynaklar ondan ölümün tanrıçası ve yeraltının hâkimi olarak da bahsederler. Ayrıca gün batımına kızıl rengini o vermiştir. İşte bana Stevie Rae’nin liderlik ettiği kırmızı çaylaklar için –özellikle ölüme direnmeleri ve yeraltında yaşama arzularıyla– ne kadar iyi bir Nyx temsili oluşturacağını düşündüren de bu son nokta oldu. Cast’ler Maori mitolojisinden kasten alıntı yapmamış olsalar bile, o kırmızı çaylakların Nyx’in halkı arasında yeni bir vampir “türü” olmalarında bir *doğruluk* hissi var demektir.

İskandinav mitolojisinde, Gece tanrıça Nótt’la kişileşir. Bu tanrıça’nın hikâyeleri, İskandinav mitolojisinin başlıca kaynaklarından ünlü Nesir Edda’da aleni olarak bulunabilir. Nesir Edda’nın on üçüncü yüzyılda, İzlanda’da Snorri Sturluson tarafından kaleme alındığına inanılır ve büyük olasılıkla çeşitli tanrı ve tanrıçaların tarihleri sıraya konulup uyumlu bir şekilde yazıldığı ilk metindir. Bu nesirde Nótt, Yeryüzü’nün kişileşmiş halini –Gece Evi kitapları boyunca yankılanan bir bağlantıyı– dünyaya getirir: Beş elementin hepsi Nyx için önemlidir, ancak Yeryüzünün onun için özel bir yeri var gibidir. Zihnim bir kez daha Stevie Rae ve toprakla ilgili özelliğine odaklanıyor. Sonuçta, onun için önemli olmasa, Nyx, bu yeni vampir türünün liderine toprakla böylesine güçlü bir bağı neden verisin? Cast’ler, mitolojik olarak Nyx’le başka gece tanrıçaları arasında değil, Gaea ve Değişen Kadın gibi toprak tanrıçaları arasında bağ kurmuşlardır.

Mısır mitolojisinin bir gökyüzü tanrıçası vardır: Nut. Zaman zaman Nuit olarak da hecelenen ismi kelime anlamı olarak “Gece”ye denk düşer ve bütün Mısır tanrıçaları arasında en yaşlılardan biri odur. Genel olarak, başlangıçta *gece göğü* tanrıçası olarak tanındığı anlaşılır ki bu onu Nyx için akla uygun bir karşılığa dönüştürür. Eski Mısırlıların Nut’u kutsal bir

13 Yeni Zelanda yerlileri. (ed.n.)

inek olarak tasvir etmiş olmaları ve çizimlerin büyük kısmının, *Yanmış*'ta öğrendiğimiz (Işık/Karanlık ve iyi/kötüyü temsil eden) siyah boğayı ve beyaz boğayı anımsatması, bilhassa önemli değilse bile ilginçtir.

Gece Evi serisinde Nyx'le atlar (çaylaklar binicilik dersi alırlar ve okulda atlara çok iyi bakılmaktadır) olsun, kediler (kediler Gece Evi'nin koridorlarını kaplar ve özel öğrencilerle bağ kurarlar) olsun, hayvanlar ya da yılanlar gibi geleneksel anlamda daha çok korkulan ve nefret edilen yaratıklar arasında da bağlantı kurulur. İkinci kitap *İhanel*'te Zoey şöyle der.

“Yanılıyorsam beni düzelt, Damien. Ama yılanların Nyx'le yakın bağlantısı yok mu? Kadınsı kuvvetin sembolü oldukları ve erkekler bu gücü kadınlardan almak ve iğrenç ve korkutucu bir şeye dönüştürmek istediği için, yılanlara kötü bir ün verilmemiş mi?”

Efsanelerin kadınların daha önce yerildikleri alanlarda, “gerçeğin” bir şekilde farklı olabileceğini bizlere göstermek üzere yeniden şekillendirilmesi, kitaplara dokunan ortak ipliktir. *İhanel*'te Zoey, Gorgon'un erkekleri nefret sonucunda taşla dönüştüren bir canavar değil, tanrıça vergisi yeteneği toprakla ilgili bir özellik olan ünlü bir vampir Yüksek Rahibesi olduğunu öğrenir. Ve *İşaret*'te, Amazonların erkeklerden hiç de nefret etmedikleri, sadece güçlü dişi vampirler oldukları ortaya çıkmaktadır. (Hatta *Çaylak El Kitabı 101*'de Amazonlar hakkında daha fazla bilgi ediniz.) Bir kültürün anaerkil ve bağlantılı olarak dişi öncelikli olması, otomatik olarak erkek-karşıtı olacağı anlamına gelmez. Vampir toplumunun anaerkilliğine rağmen, erkek vampirler ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmezler. Neferet'in ilk kitapta söylediği gibi, “Gece'nin Oğulları'nı takdir eder, onlara saygı duyarız. Onları eşlerimiz ve koruyucularımız olarak kabul ederiz.” Serideki diğer erkek vampirlerle birlikte Erik Night (ki bu soyadıyla yetenekli genç aktörün Zoey'nin hayatında önemli bir figür olacağı barızdı) da bol miktarda

hayranlıkla (en azından öfke kontrol meselesi olan kıskanç bir takipçi gibi davranmaya başlayana dek) ele alınmaktadır. Ve bu hayranlığın tek nedeni Erik Night'ın yakışıklılığı değildir.

Baştan Çıkarılmış'ta, bu diğerlerinin farklılıklarına saygı ve hoşgörü, Lenobia'nın Stevie Rae'ye, "Nyx bizim Tanrıçamız..." demesiyle meyvesini verir. Bu durum, dünya mitolojilerinin rahatça çıkarılabilecekleri tek yolla güzelce özetlenir. Kùltürler kadar farklı sayıda inanç sistemleri mevcuttur ve bazı insanların düşünebileceklerinin aksine, birine inanmak diğerini küçültmeniz gerektiği anlamına gelmez. Bu, daha önce de bahsettiğim gibi, *Vahş'de*, Rahibe Mary Angela'nın Zoey'ye, "Çocuğum. Ben sadece sizin Nyx'inizin, bizim Kutsanmış Annemiz Mary'nin farklı bir şekilde vücut bulmuş hali olduğuna inanıyorum," demesiyle özellikle başarılı ifade edilmiştir.

Bu bizi P.C. ve Kristin'in gerçekleştirdikleri en önemli yeniden biçimlendirmeye, Nyx'in ta kendisine dair olana götürür. Mitoloji ve kültürde, Nyx'le bağlantılı büyük "kùltler" (Yunanistan'daki "Demeter Kùltü" ya da Mısır'daki "İsis Kùltü" gibi) olmadığı gibi, klasik âlim ve filozoflar tarafından kaleme alınmış ve *tamamen* ona adanmış özel hikâyeler de yoktur. Aksine, Nyx diğer hikâyeler boyunca daha çok yardımcı bir rolde, kanatlarda –ya da gölgelerde- duran ve sayısız çocuğunu sahnenin ortasına iten haliyle karşımıza çıkar. Cast'ler Nyx'i vampir tanrıçaları olarak seçerken, büsbütün akıllıca bir şeye imza atmışlardır: üzerine *kendi* mitolojilerini inşa edebilecekleri, göreceli olarak temiz bir kaidesi olan bir tanrıça seçmişlerdir. Sonuç, gerçek anlamda zengin ve büyüleyici bir dünya ve ben Nyx'in Gece Evi'nde beden bulmasının bizi bundan sonra nereye götüreceğini görmek için sabırsızlanıyorum.

KAREN MAHONEY'nin yazıları en sevdiği yazarların birkaçıyla birlikte *Ebedî Öpücük* (2009) ve *Kiss Me Deadly* (2010) antolojilerinde yayın-

lanmıştır. Mahoney bu şokun etkisinden hâlâ çıkamamıştır. Simya ve karanlık cüceler hakkındaki genç-yetişkin romanı *The Iron Witch*, ABD'de Flux tarafından yayınlanmıştır ve kitapçılarda bulunabilir. İngilizdir ve bunu yüzüne vurmayacağını umut etmektedir. Lütfen onu www.kazmahoney.com'da ziyaret ediniz.

{Tehlikeli Ölü}

GECE EVİ SERİSİNDE VAMPİR MİTOLOJİSİ

John Edgar Browning

GECE EVİ serisini okumak Zoey'nin en sevdiği kitap *Dracula*'yı (1897) okumaya çok benziyor, çünkü insan, Bram Stoker'ın romanında olduğu gibi, Gece Evi'nin sayfalarında da folklor ve gerçekle popüler kurgunun ince karışımını buluyor. Gece Evi'nin vampirler açısından, bu üçüyle birden demlenmiş olduğunu öğrenmek, büyük olasılıkla okurlar için küçük bir sürpriz olacaktır. Bununla birlikte, hangi kısımların “kurgu”, hangilerinin “gerçek” olduğunu öğrenmek çok etkisi yaratabilir ve hatta bazı durumlarda inandırıcılıktan uzak bile gelebilir.

Folklor, vampirlik konusunda, en az vampir filmlerinin sayısı (ki en az 700 tanesi ya da daha fazlası *Dracula*'ya ya da sadece benzerlerine aittir¹⁴) kadar çeşitlilik arz etmektedir ve ikisinin birbiriyle karıştırılması çok sık rastlanan bir durumdur. *Gece Evi* serisi ve yarattığı sayısız ilişki de

14 Bkz. Görsel Medyada *Dracula*: Film, Televizyon, Çizgi Roman ve Video Oyunu Görünümleri, John Edgar Browning ve Caroline Joan (Kay) Picart. (*Dracula in Visual Media: Film, Television, Comic Book and Video Game Appearances* (2011)) (ed.n.)

istisnai sayılmaz. Bununla birlikte, serinin vampir mitolojisi ele alınırken folkloru şaşırtıcı derecede sadık kalınır ki bu, genelde fazlasıyla ekranlarda görülen vampirlere dayalı olan vampir kurgusunda nadir rastlanan bir durumdur. Bu, serinin popüler film ve TV sunumlarından esinlenmediği anlamına gelmez; esinlenir de. Ve gerçek ile kurguyu, efsane ile folklordan ayırma girişimimizde Gece Evi'nin mitolojik temelini birlikte gün ışığına çıkarmamız yerinde olacaktır.

Diğer yandan, daha ileri gitmeden önce, net olmak adına, öncelikle “vampir” kelimesinin okuyucuların bu bölümde karşılaşacakları dört varyasyonunu birbirinden ayırmak isterim. Gece Evi'nde ölümden dönenlerden bahsederken, serinin yazımına ayak uydurmak için yerine göre *çaylak ya da yetişkin vampir* (1) terimini kullanacağım. Bu suretle, daha tanıdık gelen *vampir* (2) terimi, ölümden dönenlerin daha filmsel ve diğer edebi temsillerine ayrılmalı. Orta ve Doğu Avrupalı köylülerin yüzyıllardır inandıkları (ve bazı yerlerde hâlâ inandıkları) ölümden dönenlere gönderme yapmak istediğimde *Vampir Adam* (3)¹⁵ kelimesini kullanacağım. Ve bu bölümün ilerleyen kısımlarında, gerçek, yürüyen, konuşan ve kendini vampir olarak tanımlayan insan soylu vampirlere değinirken, *Vampirimsi* (4) terimini kullanacağım.

FOLKLORUN VAMİR ADAMI

Gece Evi analizimize başlamak için, öncelikle serinin, efsane ve folklorun daha geleneksel öğelerini daha geniş çaplı kullanışını ele alalım. Bununla, bu gizli bilimin muteber âlimlerinden Saygıdeğer Montague Summers'ın çok uygun bir biçimde “vampirizme özgü”¹⁶ olarak tanımladığı kavram

15 Yazarın orijinal dilde kelime tercihleri: *vampyre* (1), *vampire* (2), *revenant* (3), *vampi(y)re* (4). (ç.n)

16 Montague Summers, *The Vampire: His Kith and Kin* (1928). (ed.n.)

kastedilmiştir. Bu alanların değerlendirilmesi, daha sonra *Gece Evi* serisinin daha son modaya uygun vampir geleneklerinin haritasını çıkarmaya başladığımızda, özellikle faydalı olacaktır.

Şimdi, Gece Evi'ndeki vampir efsanesini gün ışığına çıkarma maceramızda halletmemiz gereken ilk angarya; bizi 300 yıl önceye, Avrupalı "Vampir Adamı" bulmaya götürüyor. Folklorun "tehlikeli ölüsü" Vampir Adam, sadece terimin modern anlamıyla bir vampir değildi. Tanınmış halk bilimcisi Dr. Paul Barber'a¹⁷ göre, Vampir Adam ekrandaki karşılığıyla çok az benzerlik taşıyordu. Fiziksel özelliklerini biraz sonra değerlendireceğimiz bu kötücül figür, yüzyıllar öncesinin Orta ve Doğu Avrupalı köylüleri için yakın zamanda ölmüş bir akraba ya da komşunun hayaletiydi. Hayalet, onları geceleri yatak odalarında ziyaret etmeli ve onlardan kanlarını ya da enerjilerini ya da daha basiti yaşamsal özlerini almalıydı. Böyle bir saldırı, köylü için ani ya da yavaş bir ölüm; kendisi için de mezardan bir Vampir Adam olarak geri dönme ihtimali demektir.

Şöyle bir bakınca, Vampir Adamın eserinin, genelde kendi zamansız vefatından önce, ilk olarak ölen köylünün hayaletsi karaltısını gördüğünü beyan eden ikinci ya da üçüncü kurbanın ölümünden sonraya kadar gerçekten ayırt edilmemesi bir hayli ilginçtir. Sonrasında korku dolu köylüler, "toplu halde", an itibarıyla bütün bu kargaşanın nedeni olan Vampir Adam olduğundan şüphelendikleri ilk köylünün mezarına giderler. Orada köylünün cesedinin toprak altında birkaç hafta boyunca yattıktan sonra, kazılıp (ya da eşelenip) çıkarılması geleneğini devam ettirirler.

Ne yazık ki köylülerin çürüme süreciyle ilgili bilgileri bir hayli kısıtlıdır. Bunun sonucu olarak, göz önüne serilen meşum sahne, orada bulunanlar için ölünün mezarından kalktığı ve canlılara saldırdığının kesin kanıtı sayılır. Kanıt olarak yorumlayacakları "işaret"ler kısaca şöyle tasvir edilir: Ceset taze ve çürümemiş gibi görünebilir ve genelde ölümlerin karakteristik

17 Barber, *Vampires, Burial and Death*. (ed.n.)

özelliği olarak düşünülen (her ne kadar biraz sonra Stevie Rae ve diğer ölü çaylaklara değinirken tartışacağımız gibi her yerde olmasa da) kötü bir kokusu¹⁸ olmayabilir. Ceset görüntüde bir hayli şişkin görülebilir (iyi beslenmiş gibi) ve mezardaki duruşu değişmiş olabilir. Uzuvarları katıdan ziyade katlanabilir olabilir ve gömülmesinden önce sıkı sıkıya kapatılmış olan ağız (kötü ruhların girişine mani olmak için) tıpkı bir gözü –ya da her iki gözü de– gibi (ki cesedin gözleri de tıpkı ağız gibi toprağa verilmeden önce kapatılmıştır) açılmış olabilir. Suratı al (ya da kırmızı) ve canlı görünebilir. Ağız, burun ve gözlerin çevresinde “taze” kan belirmiş ve gömleği ya da kefeni kısmen veya tamamen “taze” kan içinde kalmış olabilir. Çene ve yüzde yeni çıkmış bir sakal karaltısının ve başka yerlerde ölüm sonrası uzamış gibi görünen tüylerin belirmiş olması mümkündür. Ayrıca tırnaklar da daha uzun ya da dökülmüş ve yerine yenileri gelmiş gibi görünebilir.

Karşılarında bir hortlağın yattığına ikna olan köylüler, hemen akabinde cesedi ellerinin altında ne tür bir araç varsa onunla “ikinci kez” öldürme işlemine girerler. Bu yöntemlerden biri, kalbe gerçek ahşaptan bir kazık saplamaktır ki bu metodun modern vampirler üstünde de sıkça kullanıldığını görmekteyiz. Faaliyetlerinin son bir kanıtı olarak şüpheli Vampir Adam’a bir kez kazık sapladıktan sonra cesedin, eş zamanlı olarak vücut deliklerinden “taze” kan süzülürken, içitilebilir bir inleme ya da bir “ölüm çığlığı” koyverdiğine şahit olabilirler. En şaşırtıcı olan, ceset –eğer erkekse– oracıkta bir ereksiyon yaşamış bile olabilir. Ceset dışıyise, vulva

18 Barber, *Vampires, Burial ve Death* kitabında “koku”nun anlamının hortlak folklorunda Avrupa’nın tamamında bölgeler arasında tutarlı olmadığını gözlemler. Örneğin coğrafi olarak daha serin bölgelerde yaşayan köylüler doğal olarak (kendileri tarafından bilinmese de, daha serin toprak az çok koruyucu ajan vazifesi görebilmektedir) “doğal olmayan kötü koku eksikliğinin” vampirlik göstergesi olduğu sonucuna varmışlardır. Diğer yandan, kötü kokunun varlığı da daha sıcak bölgelerde yaşayan köylüler tarafından coğrafi olarak hemen hemen aynı şekilde yorumlanmıştır. (ed.n.)

mezar başındaki herkesin görebileceği, hem şişkin, hem renk değiştirmiş bir görüntü sergileyebilir.¹⁹

Tabii ki günümüzde bu tür konularda daha fazla bilgi sahibiyiz ve bunların ölüm-sonrası normal süreçler olduğunu anlıyoruz. Bununla birlikte, bu bölümün ilgi alanı çerçevesinde, burada özellikle çarpıcı bulduğum, *Gece Evi* serisi ve köy Vampir Adamlarının belgelenmiş örnekleri arasındaki bariz örtüşme. Örneğin, *Gece Evi*'nde çaylak vampirlerin saç ve tırnaklarının “Değişim” boyunca sıradışı bir hızla uzadıklarını biliyoruz. Aslına bakarsanız, o kadar hızlı uzuyorlar ki Zoey'nin *İhanet*'te belirttiği gibi, “Biraz pratikle, bir çaylağın hangi sınıfta olduğunu, ceketindeki armaya bakmadan kolayca anlayabilirsiniz.”

Okuyucular “Ya köpek dişleri?” diye soruyor olabilirler. Sonuçta, filmlerde daha az köpek dişi genelde izleyicilerin, üçü mecazi anlamda birbiriyle ilişkilendirildiği için daha az miktarda kan... ve daha az seks beklentisi içine girebilecekleri anlamına gelirdi. *Gece Evi* serisi örneğinde –tamamen dobra dobra söylemek gerekirse– ölüm sonrası, Stevie Rae ve diğer “kırmızı” çaylaklar istisna olmak üzere, yetişkin ve çaylak vampirlerin “köpek dişleri” yoktur. Ama bu onların iktidarsız ya da hadım edilmiş oldukları anlamına gelmez. Bir çaylağın vampir yetişkinliğine yolculuğu beraberinde gittikçe artan bir kan içme ihtiyacını da getiriyor. Daha da can alıcı olan nokta, yetişkin vampirler arasındaki kan değiş-tokuşu ritüelinin, kararlı biçimde yalın cinsel mecazın ötesine uzanıyor olması. Bununla birlikte, vampirlerin erotik davranışlara girme eğiliminin sinemada iyice zenginlik kazanmasına rağmen (birazdan değineceğimiz üzere) orada başladığını söylemenin doğru olmayacağını öğrenmek okuyucuları şaşırtabilir.

19 Peter Plogojowitz'in tarihi davasıyla alakalı olarak detaylarıyla ele alınan erkek ve dişi seks organlarının ürettiği “vahşi işaretler” de dâhil olmak üzere bir hortlağı teşhis etme ve yok etme yöntemleri konusunda daha detaylı bir tartışma için Barber'in *Vampires, Burial and Death* adlı eserine bakınız. (ed.n.)

İşin esası, berbat görüntüsüne rağmen, doymak bilmeyen cinsel iştaha sahip olmasıyla tanınan, asıl, halk bilimindeki Vampir Adam'dı. Dahası, bu çirkin ünü kazanmak için köpek dişleri (ya da köpek dişlerine ihtiyacı) yoktu. Barber'ın ifade ettiği üzere, vampirlikle ilgili tarihi kayıtlar, mezardan geri çıkarılan cesetlerin dişlerinin uzamasından nadiren –haklı sebeple– bahseder; çünkü üzülererek söylüyorum ki şüpheli Vampir Adam'ın dişleri genelde bir hayli normal görünürdü.²⁰ Yine Stevie Rae ve ölü yoldaşları istisna olmak üzere, *Gece Evi* serisi vampirleri ve halk bilimindeki Vampir Adamlar arasındaki çarpıcı benzerliklerden biri budur.

Aksine, köpek dişlerinden yoksun Vampir Adam, rastgele cinsel ilişki kurmasıyla (ölüm sonrası ereksiyon bir yana) ilgili ününü, genelde öncelikle, Barber'ın büyük bir zarafetle ifade ettiği gibi,²¹ “dikkatiyle... yormaya muktedir olduğu” kendi duluna gitmesiyle kazanmıştır. Cenazelerdeki siyah yas kıyafetlerine ve özellikle de kimliği kocasının sonraki “hamlelerinden” korunması gereken dulun taktığı yas peçesine başlangıçta neden gerek duyulduğunu buradan anlayabiliriz.²²

Dikkatimizi Stevie Rae'ye çevirelim. Daha önce onun ve diğer kırmızı çaylak yaratıklarının Doğu ve Orta Avrupa'daki şüpheli Vampir Adamların mezarlarından çıkarılan cesetlerinde gözlemlenen fiziksel “işaretlerden” bazılarını sergilediklerinden bahsetmiştim. Aynı doğrultuda, “Değişim”i atlatamayan çaylakların ölüm zamanında ve hemen öncesindeki günlerde dışarıya dönük çeşitli “işaretler” de verilmektedir. Bu kez değindiğim “işaretler” bariz Amerikalı özelliklerdir. Doğru okudunuz, Amerikalı dedim. Bu fiziksel işaretler ya da semptomlar, kökenlerini kıta Avrupa'sından değil, daha ziyade temeli New England'ın dışına dayanan tarihsel anlatılardan alır gibidirler.

20 Barber, *Vampires, Burial and Death*. (y.n.)

21 A.g.e

22 Daha fazla bilgi için bkz. Barber, *Vampires, Burial and Death*.

Gerçek Dünyanın Kırmızı Çaylakları

İster inanın, ister inanmayın, kırmızı çaylaklar yüzyıllardır ortalıktalar; Barber'ın notlarında "kırmızı" rengin, yaşayanları ölümden sonraki hayata önceden hazırladığının uzun süredir düşünüldüğüne dikkat çekilir. Örneğin, Romanya'da kızıl saç ve mavi gözlerle ya da başını kaplayan kırmızı bir tabaka ya da amniyotik zarla (genelde açık gri-beyaz bir rengi olur) dünyaya gelmiş bir çocuğun vampir olması daha olasıdır. Polonya'nın Kashubia bölgesinde, kırmızı doğum lekeleri de, tıpkı kırmızıya dönme eğilimleri özellikle o zamanlarda yerel köylülere aşırı içmenin "günahkârlığı"nı işaret eden alkoliklerdeki gibi al (ya da "kırmızı") yanaklar ve tenlerle aynı şeye işaret ederdi.

Atlantik'in karşı kıyısındaki kardeşleri gibi New Englandlılar da Vampir Adamlara inanırlardı ve Avrupalılar gibi onlar da ölüleri mezarlarından çıkarmak gibi, kendilerini "tehlikeli ölülerden" korumaya yönelik benzer önlemler alırlardı. Örneğin okuyucular çaylak vampirin ölümünün hemen öncesinde yaşanan ısrarcı öksürükler, solan benizler ve hızlı tükenişleri, *Gece Evi* serisinin ilk iki yapıtından hatırlayacaklardır. Bu dışa dönük semptomlar, New Englandlıların ölmek üzere olan (öyle olduklarına inandıkları) Vampir Adam kurbanlarında gözlemledikleri aynı öksürük ve kötüleşen sağlık koşullarına ayna tutmaktadırlar.

Bu talihsiz New Englandlıların canına okuyan görünmez belanın o zamanlar "verem" olarak adlandırılan akciğer tüberkülozu olması kuvvetle muhtemel. Halk bilimci Dr. Michael E. Bell, New England vampirliği konusunda tüberküloz semptomlarının vampirlerle ilgili halk inanışlarıyla pek

çok paralellik taşıdığını ifade eder. Örneğin Bell'e göre, veremden ölen New Englandlılar daha çok geceleri sıkıntı çekmektedirler; amansız bir öksürük ve ciddi göğüs ağrısının yanı sıra (zaman zaman göğüste ağırlık olarak da tarif edilir), hızlı bir renk, güç ve iştah kaybına maruz kalırlar. Daha da kötüsü, öksürük, zamanla kıvamı koyulaşan ve kanlanan ve ardından bedensel bir zayıf düşmenin geldiği, bir balgam boşalımını üretmeye başlar. Bell, "Bir veremlinin dış görüntüsü onu ölüme ve vampirliğe bağlar,"²³ sonucuna ulaşır.

Bell'in veremin vücut üzerindeki fiziksel etkileriyle ilgili tarifi, *İşaret*'in daha ilk bölümlerinde yansıtılmaktadır. Örneğin, okuyucular, Zoey'nin İşaretlenmesinden sonraki ve vampirsel fiziksel Değişiminin başlangıcındaki durumunu tarif ediş tarzını anımsayabilirler. Zoey, *İşaret*'te "... sümüklerim akıyordu. Burnumu çekmekten bahsetmiyorum. Söylemeye çalıştığım, burnumu, *sweatshirt* ümün koluna siliyordum (iğrenç)." diye belirtir. Bell'in tarifinin *İhanet* te, Stevie Rae ve Elliot'ın son anlarında (örn. Öksürürken kan kusma gibi) yeniden yüzeye çıkması da ilginçtir. Ta ki nihayet, ölüm anında, (Stevie Rae'nin) ağzından, gözlerinden, burnundan ve kulaklarından kan süzülene dek; bu sahne bize daha önceki tartışmalarımıza dönüp baktığımızda, ürkütücü biçimde köylülerin mezardan çıkardıkları Avrupalı ölüleri anımsatmaktadır.

Yeniden Avrupa halk bilimine dönüş yapmışken, ölü vampir çaylakların, genellikle ölümlerinin gerçekleştiği ya da ölümlerini takip eden gece, karakteristik olarak ortalıkta dolaşırken görünme biçimlerine bir göz atalım. Çok ilginçtir ki bu sahneler, görgü tanıklarının, davranışları bugüne dek korunabilen yazılı evraklarda benzer şekilde tarif edilen Avrupalı Vampir Adamlarla ilgili aktardıklarını bire bir yansıtmaktadır. Ancak *Gece Evi* serisindeki bu özel davranış, Avrupalı Vampir Adamların tarihsel olarak belgelenmiş örneklerine nazaran yeterince kolaylıkla anlatılırken, Stevie

23 Michael E. Bell, *Food for the Dead: On the Trail of New England's Vampires* (2001). (y.n.)

Rae ve diğer kırmızı çaylakların ruhtan yoksun olması bu kadar yalın ya da tutarlı bir geçmişe sahip değildir.

Halk biliminde Vampir Adamlar ve ruhlarla ilgili inanışlar coğrafya ve kültüre göre büyük ölçüde farklılık sergilediği için, burada yapılabilecek tam bir analiz, yerimizin el vereceğinden çok daha uzun bir izah gerektirecektir. Bununla birlikte, kısaca göz önüne alınması gereken yollardan biri, bazı Avrupa köylülerin insan vücudunda aynı anda birden fazla ruhun barındığına ve bu ruhlardan birinin –“daha az insan” olan tarafın– cesedin çürümesini kolaylaştırmak için ölümün ardından geride kaldığına inanıyor olmalarıdır. Tabii ki bu, vampir mitolojisindeki “ruh ikilemi”nin izahlarından biridir ve eğer okuyucular biraz daha derinlere inerse, bir tuhaf açıklamalar zulasıyla karşılaşabilirler. Kısacası bazı kültürler, kötücül bir ruha dönüşmüş işgalcinin, bir köylünün onu terk eden ruhunun bir zamanlar meşgul ettiği yeri bir tür ölüm sonrası şeytani sahiplenmeyle ele geçirdiğine inanırlardı. Diğer bazı kültürler de, ölümden sonra bedeni aslında; maktulün, intihar, cinayet ya da kazara ölüm gibi zamansız bir vefat yüzünden diğer dünyaya gitmeyi reddeden kendi ruhunun (yoz bir biçimde) işgal ettiğine inanırlardı. Oysa günahkâr bir hayat da –ve hatta alkolizm– bir o kadar kolay suçlanabilirdi.

Stevie Rae ve kırmızı çaylaklarda gözlemlediğimiz bir diğer özellik ise; halk biliminde koku ve vampirliği çevreleyen inançların farklı bir çeşidi olarak görülen pis bir leş kokusu ya da itici bir beden kokusudur. (Gerçi sonrasında kırmızı çaylakların sorunun daha çok duş almamaya bağlı olduğunu öğreniyoruz.) Çürüme sürecinde, vücut pis kokan bir gaz üretir ve daha önce de belirttiğim gibi, bir cesette kokunun varlığı coğrafi olarak daha sıcak bölgelerde köylüler için vampirliğin bir belirtisi olmuştur. O günlerde, tıpkı günümüzde pek çoğumuzun soğuk bir cereyanın hastalık taşıyabileceğine inanması gibi, kötü kokunun beraberinde bulaşıcı hastalık veya veba getirdiğine inanılırdı. Köylüler bu tür tehditleri savuşturmak

için (ki aslında sadece maskeliyorlardı) özellikle sarımsak ve ayrıca parfüm ya da keskin kokulu başka maddelere sığınmışlardı.²⁴

Günde Bir Diş Sarımsak Vampiri Uzak Tutar.

Bazı âlimler, kokunun hastalık taşıma becerisi ve daha tatlı kokuların sağladığı korumayı on sekizinci yüzyıla ait bir ninnide bulabileceğimizden bahsederler: "Pembenin etrafında halka, cebinde küçük çiçek demetleri." Küçük çiçek demeti ya da burun neşesi (kelime anlamı olarak burnu "neşeli" ya da mutlu tutmak için), yüzyıllardır hoş kokulu özelliğinden dolayı kullanılan küçük çiçek buketlerine verilen isimdir. Yani, tıpkı bu *danse macabre* (Fransızca) ya da *totentanz*'ın (Almanca) bu çocuksu yorumunun önerdiği gibi, insanın kendini Kara Ölüm'den²⁵ koruması için bundan daha faydalı bir uğur olamaz.

Gece Evi serisinin folklorik kökeniyle ilgili tartışmamızı seride ilgi uyandıran diğer iki noktaya kısaca değinerek tamamlamamak istiyorum: kediler ve dövmeleler. Bu kitabın diğer bölümlerinde uzun uzun ele alınan kediler tarihlerinde çeşitli batıl inançları ve en belirginini cadılar olmak üzere dünya dışı varlıklarla bağlantılarını paylaştılar. Bununla birlikte

24 Bkz. Barber'ın "kovucular" ve kokuyla ilgili tartışması. Kovucular, "*apotropaic*" kelimesine karşılık kullanılmıştır. (ç.n.)

25 Randy Page, Galen E. Cole ve Thomas C. Timmreck, *Basic Epidemiological Methods and Biostatistics, A Practical Guidebook*. (1995) (y.n.)

kedi ve hortlakların da uzun bir ortak geçmişlerinin olduğunu keşfetmek okuyucuları şaşırtabilir. Avrupa'nın pek çok yerinde –ki bazı örneklerde hâlâ geçerli– kedilerin ölümlerinden neden uzak tutuldukları böylece netlik kazanmaktadır. Cadılar ve hortlaklar arasındaki bu kuşkulu bağlantı, ilk bakışta alakasız görünebilir ama bu iki dışlanmış tür, Barber ve diğerlerinin belirtmeye hevesli oldukları üzere²⁶ her zaman birbirinden ayrı türler olarak görülmemişlerdir.

Nihayet, çaylak ve yetişkin *vampyre*ları çarpıcı dövmelerle donatılmışlardır. İtiraf ediyorum ki ilk başta bunu biraz kafa karıştırıcı buldum. Elbette ansızın, hortlakların da tuhaf ve doğal(olmayan) işaretlerle sıra dışı bir bağlantılarının olduğunu hatırlayana dek. Elbette ki Gece Evi'nde dövmeler *vampyre*'a dönüşenlerin “işaretlenme” amacına hizmet etmektedir ve Değişim'i sağ atlatıp mükellef yetişkin vampirlere dönüşenlerde daha detaylı bir hal almaktadır. Aynı şekilde, her tür “iz” (örneğin sıradan doğum lekeleri, belirgin bir ben, bir doğum kusuru vs.) yüzyıllar öncesinin Avrupalı köylüleri için taşıyıcısının mezardan dönmeyi başarmasının fazlasıyla olası olduğunun işaretiydi. Gerçekten de, Gece Evi'ndeki tuhaf işaretlerin taşıyıcıları da ölümden –insan hallerinin ölümünden– sağ çıkmayı başardılar.

“POPÜLER” EFSANEDE VAMPİR

Şimdi serinin temel dayanaklarını oldukları gibi, insanın vampir tarzından beklediği –hatta bel bağladığı– en popüler gelenek ve kural karışımı olarak ele alalım. Aslında, bu gelenek ve kurallar olmadan, vampir dünyasının, bir hayaleti harap bir ev yerine bir alışveriş merkezinde görmek gibi daha az gerçek görüneceği söylenebilir. *Gece Evi* serisi çaylak ve yetişkin vampirlerinin vampir olarak tanınabilmesini sağlayan da bu gelenek ve kurallardır.

26 Barber, *Vampires, Burial and Death*. (y.n.)

Okuyucular, *İşaret*'in ilk bölümlerinde, Zoey'nin Gece Evi okulu arazisini ilk keşfi sırasında kendini içinde bulduğu, önsezisel "Gotik" atmosferi büyük olasılıkla hatırlayacaklardır. Sonuçta mekânın tamamı Zoey için "ürper-tici bir rüyadan çıkagelmiş bir şey" gibidir. Gece göğünde "kocaman meşe ağaçlarının üstünde parlak bir ay" asılı dururken, "kırmızı tuğla ve siyah taşlardan" yapılma ana bina, tarifi "yukarı doğru sivrilen ve sonra tepede yassılaştıran... üç katlı bir yapı" olarak hafife alınamayacak bir varlıktır. Ana bina, mekânın okuldan çok şatoya benzediği yanılsamasına katkıda bulunan yuvarlak bir kuleyle daha da dikkat çekici bir hal almaktadır." Bu noktada Zoey, "buraya bir hendeğin daha çok yakışabileceğini" sorgulamaktan kendini alamaz.

Bütün bunlar, vampir hayranları için tanıdık bir sahnedir; ancak popüler inanışın aksine efsanevi Vampir Adam ya da halk bilimine musallat olan vampir, bunu genelde korkutucu bir şato ya da kulenin güvenli ortamından yapmaz. Ayrıca, korkarım ki, bol budaklı ağaçlara, baykuşlara, yarasalara ya da dolunaylara diğer hortlaklardan daha fazla bayılmaz. Böylesi, zaman içinde kabul görmüş kurallarını ayırt edip canavarımsı ve sapkın temsillerle bütünleştirmeyi öğrendiğimiz Gotik edebiyatının ürünüdür. David Pirie'nin temel sayılabilecek eseri *The Vampire Cinema*'da²⁷ altını çizdiği gibi: "Edebiyat ya da sinemada vampir türünün sihirli ve zaman zaman vampirin kendisinin bile yerini alan bir öğesi varsa, o da, içinde yaşadığı manzaradır."²⁸ Pirie film ya da kitaplarda bizi aktif olarak korkutan vampir olsa da, ima edilen dehşetin, korkutucu "vitrin süslemesinin" manzaranın ta kendisi olduğunu anlatarak devam eder. Korku hikâyelerinin bu öğesi, vampiri toplum tarafından normal ya da kabul edilebilir olarak görülenden, fiziksel ve temsili olarak ayırmak için mutlaka var olmalıdır, diye ekler.

Sonuçta, edebî ya da ekranda var olan bir vampir, özünde, Gotik hareketin bir keşfidir ve Gotik manzara ve havayla ilişkisi bu nedenden birbi-

27 (İng.) Vampir Sineması. (ç.n)

28 David Pirie, *The Vampire Cinema* (1970). (y.n.)

riyle bağlantılıdır. Bununla birlikte, coğrafi “uzaklığın” kelimesel ve temsili olarak köylü Vampir Adamca da paylaşıldığını belirtmeye değer. Belki de Vampir Adam’ın, ekrandaki ve edebiyattaki daha geleneksel temsillerinin keyfini sürdükleri savurgan ev dekorasyonlarını da paylaşamıyor olması çok yazıktır. Bu açıdan, Gece Evi kurgusal seleflerinden daha farklı değildir. Öğrencilerinin vakitlerini eskrim, binicilik ve düz ekran televizyonlar arasında paylaşmak zorunda kaldıkları Gotik tarz bir yatılı okula kim gitmek istemez?

Gece Evi’ndeki çaylak ve yetişkin vampirlerin geleneksel vampirlere benzedikleri bir diğer cephede çarpıcı güzellikleridir ve tekrar ediyorum, burada halk bilimi değil kurguyla uğraşmaktayız. Daha önce de izah ettiğim üzere, halk bilimindeki Vampir Adam insanın, eve, annesine götüreceği türden birisi değildir. Aksine, kısmen Lord Byron’un yayınlanmamış bir eserine dayandığı *The Vampyre*²⁹ (1819) adlı kısa öyküsünde bize ilk “modern” edebî vampiri veren kişi John Polidori olmuştur. (Polidori daha önce Lord Byron için seyyah doktor olarak çalışmıştır.) Polidori’nin vampiri, genç ve yakışıklı Lord Ruthven, Avrupa halk bilimine yüzyıllar boyunca hâkim olan cesetten farksız Vampir Adamı, sonrasında edebiyat, film ve televizyonu ele geçiren, ağızları bir karış açık bırakacak yakışıklılıktaki vampire dönüştürmüştür.

Gözden geçirmeye degecek –Gece Evi çaylak ve yetişkin vampirlerinin geleneği çiğnedikleri– bir diğer alan, yaygın olmayan kan içme metotlarıdır. Hiç şüphesiz, okuyucular, *İhanet*’te Heath’in kanını içerken, Zoey’nin “dilini nasıl sıradışı bir şekilde çıkarıp boynundaki kanı yaladığını” anımsayacaklardır. Bu sıradışı sahne, filmlerde sıkça görülen boyun ısırma ve kan emmeye dikkat çekecek kadar ters düşmektedir. Belki de bunun nedeni, Gece Evi çaylak ve yetişkin vampirlerinin kan içme köklerinin edebiyattan değil, vampir yarasaların biyolojisinden gelir gibi görünmesidir. Bu

29 (İng.) Vampir. (ç.n.)

özel yarasa türü, sivrilmiş köpek dişlerini deriyi küçük bir kesikle usulca işaretlemek için kullanır. Sonrasında, yarasanın salyasındaki bir antikoagülanın³⁰ etkisiyle kan yaradan özgürce akmaya başlar. Yarasa, özel olarak tasarlanmış dilini kanı dışarı çekmek için kullandıktan sonra, tıpkı bir kedinin süt içmesi gibi, diliyle içmeye başlar.³¹

Diğer yandan, *Gece Evi* serisindeki vampirlerin salyasının içerdiği endorfinlerin tam kökeni büyük olasılıkla –bir şekilde– insan cinselliği ve beyindeki zevk merkezleriyle alakalıdır. Diğer yandan, ekran vampirleriyle karşılaştırılınca Zoey'nin ve yetişkin vampirlerin salyalarının bu kendilerine has özelliği insan cinselliğine ve beyindeki zevk merkezlerine bir şekilde bağlı olsa gerek. Bununla birlikte, Zoey ve yetişkin vampirlerin salyası, ekran vampirlerinininkine göre, 1950'lerin sonunda, Amerika'nın genel olarak vampir ve özellikle Dracula filmleri üzerindeki tekeline Birleşik Krallık'a terk ettikten sonra ekranda gelişmeye başlayan, vampir ve kurban arası erotik sahnelerin bir tür nötralizasyonu ve yeniden hayal edilişi (her ne kadar daha uygulanabilir ve kullanışlı olsa da) gibi görünmektedir. (Bir sonraki büyük Amerikan Dracula filminin vizyona girmesi 1970'lerin sonunu bulacaktır.) Bu noktadan sonra, film ve edebiyat tarihinde, vampirin saldırısının kurbanlarda daha fazla cinsellik içeren bir tepki uyandırması bir gelenek olmuştur. Basitçe ifade edecek olursak, vampir figürünün kendisi folklorik kökeninden bu yana cinselleştirilmiş olsa da, Heath ve Zoey örneğinde olduğu gibi, kurbanın vampirin saldırısına bilinçli ve çekincesiz teslimiyeti halk biliminin değil, filmin icadıdır.³²

30 Kanın pıhtılaşmasına engel olan madde. (ç.n)

31 Bu sürecin daha bilimsel bir aktarımı için bkz. Christine Hawkey, "Plasminogen Activator in the Saliva of the Vampire Bat *Desmodus Rotundus*," *Nature* (1966); ve Terence Cartwright, "The Plasminogen Activator of Vampire Bat Saliva," *Blood* (1974). (y.n.)

32 Burada özellikle güçlü olan bir örnek, Hammer'ın *Dracula*'sıdır (İngiltere, 1958). ABD'de vizyona *Horror of Dracula* (*Dracula'nın Dehşeti*) adıyla girmiştir. (y.n.)

Yaratık Ögesi

1950'lerden önce, vampirler sinemada yaygın olarak pelerin ya da cüppe giyerlerdi ve bu, Gece Evi'nde de *İhanet*'te koyu renk pelerinler içindeki kırmızı çaylakların altı çizilmiş Gotik görüntüleriyle karşımıza çıkan görsel ipuçlarından biridir. Sahne ve film yapımcıları o dönemin prodüksiyon kurallarına ayak uydurmak adına, pelerini, erotik ya da cinsel olarak algılanabilecek vampirsel giriş ve kan (ya da sıvı) alışverişi faaliyetini sansürleyebilmek ya da görüntüyü karartmak için kullanırlardı. Dolayısıyla, pelerinin de folklorda kökeni yoktur; aksine Dracula'nın 1920'lerin ortasındaki ilk sahne uyarlamalarından türemiştir. Sonrasında Dracula'nın gardırobundaki bir hayli işe yarar bu kumaş parçası, Universal'ın Dracula'sıyla (1931) filme de taşınmış ve burada başka motiflerle birlikte o günden bu yana Dracula ve vampirlerle özdeşleşen imajı sağlamlaştırmaya katkı sağlamıştır.

BUGÜNKÜ VAMPİRİMSİLER

Bu son kısmın derindeki doğası, okuyucunun birazdan keşfedeceği üzere, benim özel ilgi duyduğum bir konudur. Bir seneyi aşkın bir süredir kayda değer bir düzenlilik ve hevesle New Orleans, Louisiana'daki Fransız Mahallesi'ni ve civar bölgeleri ziyaret ettim ve etnografik bir çalışma yürüttüm. Bu süre içinde, Crescent City'de yaşayanlar arasında belki de kendini ciddi ciddi vampir (benim seçtiğim terimle *vampirimsi*) olarak tanımlayan düzinelerce sıra dışı vatandaş olduğunu keşfettim. *Vampirimsi* terimiyle insan ya da

hayvan kanı (sanguinarian³³), psişik enerji (psi-vamp) ya da her ikisini birden tüketen ya da emen (melez) ve bunu bedenlerinin ürettiği doğal enerji noksanlığından kaynaklandığını iddia ettikleri bir ihtiyaçtan dolayı yapan insanlardan bahsediyorum.

Bu özel alandaki araştırmam hâlâ devam ediyor ama öğrendiklerimin bir kısmı, farklı yollardan, bu bölüme verilen isimde yansımaları bulmaktadır. Bu başlığın anlamı iki aşamalıdır. Öncelikle “vampirimsi”³⁴ deyimini, vampir kelimesinin bugün toplumda düzenli olarak kullanılan iki halinin³⁵ bir araya getirilmesinden oluşur ve Voices of the Vampire Community’nin³⁶ amaçlarının örnekli açıklamasını bu melez kelimenin kullanımında bulmak mümkündür. Bu organizasyonun üyeleri, birbirine bağlantılı çeşitli vampirimsi “grupları, Evleri, Düzenleri, yolları, inançları ve toplumun bütününün ilerlemesine fayda sağlayacak projeleri, fikirleri ve diğer entelektüel çalışmaları tartışmak, öneride bulunmak, yürütmek ve desteklemek üzere toplanan ve kişisel farklılıklarını bir kenara bırakan farklı toplum dilimlerini” temsil ederler.³⁷

İkinci olarak bu kısma verilen ad, bir yurttaşına, Joseph Laycock ve hızla bu alanda kabul görmüş çalışmalardan birine dönüşen *Vampires Today: The Truth About Modern Vampires* adlı eserine bir saygı duruşudur.³⁸ Laycock bir insan kategorisi olarak *vampirimsinin* esasen edebiyat, film ve çeşitli popüler ilgi alanlarında dışarıdan tanımlandığını öne sürer ki bence bu yerinde bir tespittir. *Vampirimsi* toplumunun, ancak otuz senelik bir

33 Kana susamış. (ç.n)

34 Yazarın kullandığı orijinal kelimenin *vampi(y)re* olduğunu hatırlatmak isterim. (ç.n)

35 Yazar İngilizcedeki *vampire* ve *vampyre* yazılışlarına gönderme yapıyor. (ç.n.)

36 (İng.) Vampir Toplumunun Sesi. (ç.n)

37 Daha fazla bilgi için VVC’nin web sayfası <http://www.veritasvosliberabit.com/vvc.html>’yi ziyaret ediniz. (y.n.)

38 (İng.) Bugünün Vampirleri: Modern Vampirler Hakkında Gerçekler, Joseph Laycock, (2009). (ç.n.)

ilerlemenin ardından, daha yeni yeni “kategoriye sahiplendiğini ve içeriden yeniden tanımlamaya başladığını” görüyoruz. Bu yeni tanım altında *vampirimsi*, Laycock’un çok yerinde iddiası gibi, geçerli ve elle tutulur bir insan kategorisine dönüşerek efsane ve popüler hayal gücüne üstün gelmiştir.

Buradaki amaçlarımız açısından, Gece Evi’nin çaylak ve yetişkin vampir toplumunun gerçek vampirimsi toplumla pek çok benzerlik taşıdığına dikkat çekmek ilginç olacaktır. Örneğin, genelde çaylaklar ve özellikle de Zoey, ergenlik dönemlerinde bir kan özlemi ve arzusunu da içinde barındırarak “Değişim”i yaşamaktadırlar. Aynı şey, incelediğim ya da haklarında bir şeyler okuduğum vampirimsi toplumun üyeleri için de söylenebilir. Çünkü onlar da kan ya da psişik enerji tüketme arzusunu ergenliğe giriş yaptıktan sonra hissettiklerini ifade etmekte. Bir diğer örnek; *İşaret*’te Zoey’nin ilk Dolunay Ritüeli sırasında, Neferet’in yaptığı ve etrafında toplanan çaylak vampirlere, “Bu gece, dünyalar arasındaki tül perde incecikken, sihir, dünyevi hayatın içinde ayaklanmışken...” sözlerini sarf ettiği törensel konuşmadan çıkarılabilir. “Tül perde” ve “dünyevi” kelimelerinin her ikisi de gerçek *vampirimsi* söylevlerde karşımıza sıkça çıkarlar. Orada, “tül perde” kelimesi genelde toplumda öne çıkan bir tür vampirimsi etik kurallar bütünü olan Siyah Duvak’a gönderme yapar. Diğer taraftan “dünyevi” kelimesi de vampirimsi toplumunda bir şekilde elitist³⁹ bir terimdir⁴⁰. “Vampir olmayanlara” ya da psişik vampir ve yazar Michelle Belanger’in tanımladığı üzere “ruhani olan her şeyi dışlayarak tamamen maddesel [bir] varlığa odaklanan insanlara” gönderme yapar.⁴¹

Ek olarak, Neferet’in törensel konuşması hem seride hem de gerçek *vampirimsi* toplumunda iki merkezi temayı ön plana çıkarır: ritüel ve sihir. *Vampirimsiler* arasındaki rollerini tartışmak için, bir kez daha parlak

39 Bir grubu üstün gören ve o gruba dâhil olmayanları küçümseyen yaklaşım. (ç.n.)

40 Laycock, *Vampires Today* (y.n.)

41 Michelle Belanger, *The Psychic Vampire Codex: A Manual of Magick and Energy Work* (2004). (y.n.)

meslektaşım Joseph Laycock ve onun bu alandaki yeri yerinden oynatan çalışmasına dönmeliyim. Laycock “*Vampirimsiliğin* bütün halinde bir din olmadığını” ancak “*vampirimsi* toplumda, din, metafizik ve sihre olan öncelikli ilgileri nedeniyle [Yeni Dinî Hareketler] olarak nitelenebilecek çeşitli resmi grupların var olduğunu” iddia eder.⁴² Ancak bir bütün olarak ruhanilik, belgelediğim vampirimsi toplumun üyeleri için neredeyse dışlayıcı bir kişisel girişimdir. Toplumdan bağımsız ancak aynı zamanda toplumun bireysel üyelerinin *vampirimsi* tecrübesiyle yakın ilişki içerisinde.

Burada ayrıca, Atlanta Vampire Alliance (AVA)’ın⁴³ Pagan ve ezoterik geleneklerin yanı sıra elli bir dinlik bir listenin dahil edildiği, vampirimsi tecrübeler ve toplum üzerine sorular ve endişeleri yönlendirmek amacıyla yürüttüğü Vampire & Energy Work Research Survey (VEWRS)’in⁴⁴ 155. sorusunu da eklemem yerinde olur. Anket, katılımcıları –*vampirimsi* toplum üyelerini– kendilerini özdeşleştirdikleri bütün maddeleri işaretlemeye yönlendirmiştir. Katılımcılar tarafından en sık işaretlenen kategorilerin arasında; Sihir, Vika, Neo-Paganizm, okültizm, Hristiyanlık ve Şamanizm’in olduğu belirtmeye değer bir detaydır⁴⁵. Bu sonuçlar, gerçek vampirimsi toplum ile sihir ve Vika’nın vampirsel kimliğin güçlü öğeleri olduğu Gece Evi’ndeki vampir topluluğu arasında güçlü ve bariz bir ruhani bağa işaret etmektedir.

Ruhani meselelerden daha fiziksel olanlara geçtiğimizde, burada Gece Evi’ndeki vampirlerin insan kanı toplamaları da özel bir ilgi konusu olmaktadır. Gece Evi’nde az çok kenarda tutulan –örneğin daha büyük yetişkin vampir toplumunun kanı nereden sağladığını bilmiyoruz– vampir

42 Laycock, *Vampires Today*. Yeni Dinî Hareketler dinî âlimler tarafından modern kökenli dinî ya da ruhani topluluklar olarak tanımlanırlar. (y.n.)

43 (İng.) Atlanta Vampir Birliği. (ç.n.)

44 (İng.) Vampir ve Enerji İşi Araştırma Anketi. (ç.n.)

45 Susciato Enterprises, LLC, “Vampirism and Energy Resarch Study,” <http://www.suscitatio.com>. (y.n.)

ve verici arasındaki bu özel ritüel, gerçek vampirimsi toplumda da aynı derecede önem arz etmektedir. Bu ritüel, vampirimsi toplumda da tıpkı Gece Evi'nde olduğu gibi, benzer gizli koşullar altında gerçekleştirilmektedir. Araştırmam sırasında, kan ya da enerji toplamak ya da tüketmek (ya da emmek) için her birisi kendi metotlarını kullanan psişik, kan-içici ve melez *vampirimsileri* belgeledim. Ancak bazı durumlarda kan, tıpkı Afrodit'in *İşaret*'te yönettiği Karanlık Kızlar ritüelindekine benzeyen, doğallıktan uzak bir usulle depolanmaktadır.

Özellikle kan içici vampirimsilerin örneğinde, doğrudan temasla beslenme (*Gece Evi* serisinde diğerlerinin yanı sıra Zoey ve Heath'de de gördüğümüz gibi) ve insan kanının kaplarda toplanmasının (*İşaret*'teki ritüelde kullanılan şarap kadehi benzeri) yanı sıra, tüketim için ufak miktarlarda kanın buzdolabında saklandığını da belgeledim. Hatta bu son örnekte, bizzat bir tecrübe yaşadığımı iddia edebilirim. Bir süre önce, çalışmamdaki katılımcılardan birisi, kendisi için hazırladığı ve taze insan kanının kolayca bulunamadığı zamanlarda tükettiği karışımdan bana biraz ikram etti. Tabii ki diğer muhteviyatından ancak çayı denedikten sonra haberim oldu. Tıpkı Zoey ve ilk Karanlık Kızlar ritüeli sırasında içtiği şarap gibi. (Gerçi, Zoey'nin aksine, benim tepkim fiziksel coşkudan ziyade, ilgi oldu.)

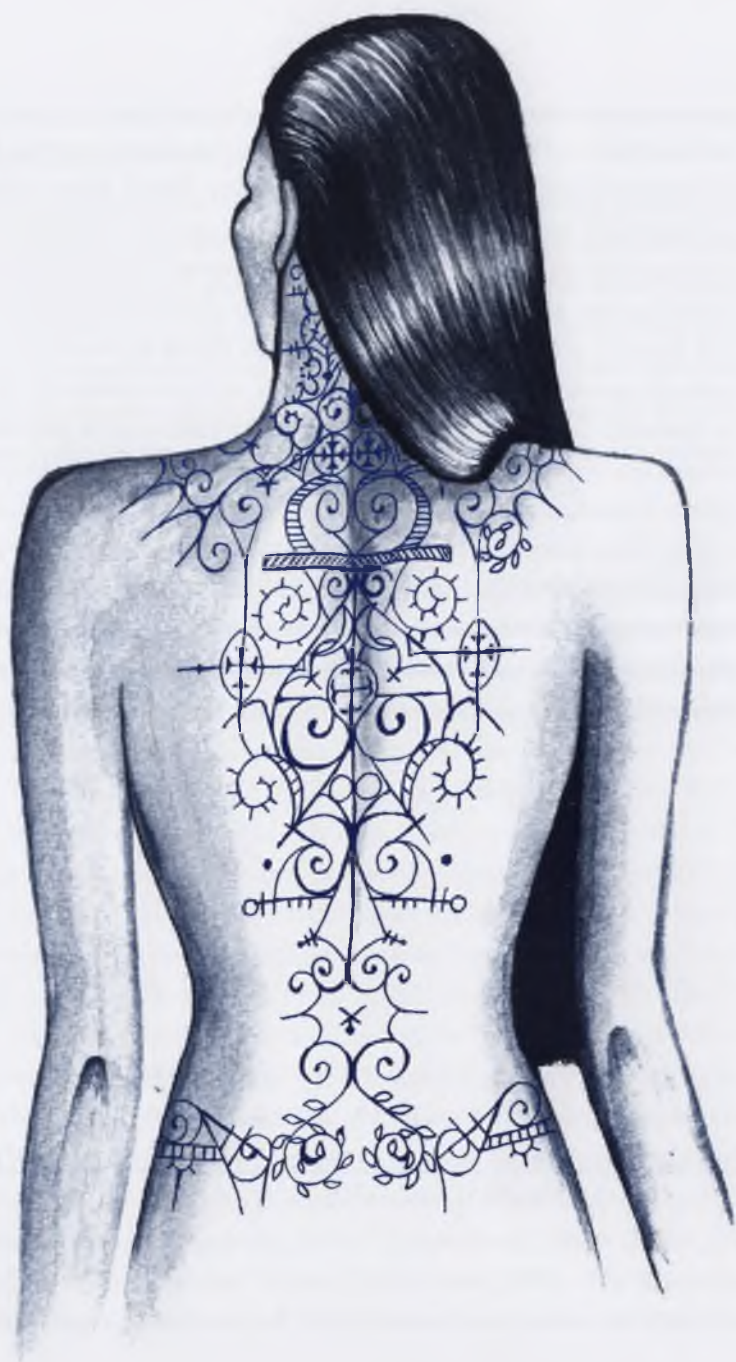
Vampirimsi toplum ve Cast'lerin yarattıkları vampirler arasında, kayda değer bir benzerlik daha bulunmaktadır. İsim seçimi ve *Gece Evi* serisinde gözlemlediğimiz kimlik oluşturmada bahsediyorum. Bunun serinin daha cazip yönlerinden biri olduğuna inanıyorum. Sonuçta, kaçımız, bildiğimiz sıkıcı ve gündelik hayatı daha fantastik –kendimize bir isim ve kimlik seçebileceğimiz ve bireysel farklılıklarımızı bir birlik aracı olarak kucaklayabileceğimiz– bir hayat uğruna arkada bırakmayı hayal etmemişizdir? Bu fantezi ne kadar imkânsız görünse de, insanın ilham almak için gerçek vampirimsi topluma ve New Orleans ve Atlanta toplumlarında bazılarını tanıyıp şahsen iletişim kurduğum ve burada örnek olarak Belfazaar Ashan-

tison, Mephistopheles, Jezabel DeLuna, Maven ve Merticus'u sayabileceğim üyelerine bakması yeterlidir.

Burada okuyucunun sadece halk bilimindeki Vampir Adam, popüler medya vampiri ve gerçek vampirimsi toplumun ayrı tarihçeleri hakkında değil, *Gece Evi* serisinin eşsiz ve sıra dışı vampir türünü takdir etmek konusunda da daha iyi bir anlayış kazandığını umut ediyorum. Cast'ler daha yakın vampir imajlarının yanı sıra Avrupa'nın Vampir Adam folklorunun daha yaşlı ve efsanevi öğelerinden de esinlenerek, okuyucuyu Dracula'nın dahi gıpta edeceği bir noksansızlıkla büyüleyen modern bir vampir –ve modern bir vampir toplumu– yaratmayı başarmışlardır.

JOHN EDGAR BROWNING: İngilizce Yazımı ve Kültürü üzerine doktora yapmakta ve Louisiana Eyalet Üniversitesi'nde İngilizce kompozisyon ve canavar teorisi üzerine ders vermektedir. Altı adet yayınlanmış ve yayınlanmak üzere olan kitabın yazar ve editörleri arasında yer almaktadır. Bunların arasında: Caroline Joan (Kay) Picart ile *Draculas, Vampires and Other Undead Forms: Essays on Gender, Race and Culture* (Scarecrow, 2009), Picart'la, *Dracula in Visual Media: Film, Television, Comic Book and Electronic Game Appearances, 1921-2010* (McFarland, 2010), yine Picart'la *Speaking of Monsters: A Teratological Anthology* (Palgrave Macmillan, kontratı imzalanmış, yayına hazırlanmakta); *Movie Monsters in Print: An Illustrated History* (Schiffer Book, 2011'de beklenmekte), Judith Kerman ile *The Fantastic in Holocaust Literature* (McFarland, kontratı imzalanmış, yayına hazırlanmakta) ve *The Vampire: His Kith and Kin, A Critical Edition* (Apocryphile Press, 2011'de beklenmekte) yer almaktadır. Son dönem çalışmaları ayrıca *Film & History, Studies in the Fantastic, Horror Studies, Dead Reckonings, A Review Magazine for the Horror Field, Asian Gothic, Essays on Literature, Film and Anime* (McFarland, 2008), *The Encyclopedia of the Vampire* (Greenwood, 2010); *Schooling Ghouls: Interdisciplinary*

Approaches to the Pedagogy of Horror (kabul edilmiş ve yayınlanmayı beklemekte) ve *Open Graves, Open Minds: Vampires and the Undead in Modern Culture* (Manchester University Press, kabul edilmiş ve yayınlanmayı beklemekte) gibi yayınlarda Dracula, vampirler ve korku üzerine, yayınlanmış ve yayınlanmayı bekleyen sayısız kitap bölümü, eleştiri, gazete makaleleri ve ansiklopedi girişlerini içermektedir. Ayrıca *The Journal of Homosexuality* (Routledge-Taylor & Francis) için metin hakemi olarak da hizmet vermiştir ve şu anda homoseksüel, biseksüel ve transseksüellere toplum hizmet faaliyetlerinde eşitlik sağlamak için çalışan kar amaçsız bir medeni haklar organizasyonu olan *Empowering Spirits Foundation*'ın (ESF) yönetim kurulundadır. Browning ek olarak son bir yılını doktora tezinin odak noktasına dönüşen bir projeyle, New Orleans'ta yaşayan ve kendini vampir olarak tanımlayan insanlarla ilgili etnografik bir çalışmayla geçirmiştir. Çok yetenekli ve işinin ehli bir editör olan ve bu bölümün daha önceki versiyonlarında inanılmaz derecede faydalı önerilerde bulunan Leah Wilson'a minnettardır.

{Onları İşaretlerinden Tanıyabilmelisiniz}

Jana Oliver

İLKEL İNSANLARI derilerine işaretler yaptırmaya ikna eden şeyin tam olarak ne olduğunu anlamak güç. Belki de kabiledaki adamlardan birisi, istemeden bir yaraya toprak ya da kül bulaştırdı ve yara, iyileştiğinde de rengi bozulmuş halde kaldı. Dostları da bu yeni şeyi, ateşin etrafında hikâyelerini birbirlerine anlatırlarken fark etmiş olabilir. Biraz deney yaparak taze bir yara açtıkları, bir çubuğu ateşte karartıp siyah artığı kesiğin içine gömdükleri zaman, sonucun dövme olduğunu fark etmişlerdir. İşte canları sıkıldığında, insanların ne kadar yaratıcı olabildiklerine dair bir kanıt daha!

Binlerce yıl sonra, zorlu bir gün geçirmekte olan genç bir kızın hikâyesiyle karşı karşıyayız. Zoey Montgomery ciğerleri yerinden sökülüyormuş gibi öksürmeye çalışırken, en yakın arkadaşı ve Z'in sarhoş erkek arkadaşı – neredeyse– bir futbol maçı hakkında gevezelik etmektedir. Bütün bunlar, Z'in ölümden dönen çocuğu okul dolabının yanında dururken görmesiyle önemini kaybeder. Sizi bilmem ama lisede beni bekleyen ölü çocuklar olmazdı. (Pek fazla canlı çocuk olduğunu da söyleyemem ya.) Zoey'nin bu

yeni çocuğun “alnındaki safir mavisi hilali ve aynı derecede mavi gözlerini çevreleyen kördüğüm motifli dövmesini gözden kaçırmaması gibi bir şey söz konusu değildir.”

Bu ahabap, bir İz Sürücü’dür ve orada olma sebebi, Zoey’nin yaklaşmakta olan geometri sınavı için notlarını karşılaştırmak değildir. Aksine, bu duruma göre fazla ağırbaşlı birtakım sözcükle hazırlıklı gelmiştir: “Gece seni seçti; ölümün doğuşun olacak. Gecenin tatlı sesine kulak ver. Kaderin seni Gece Evi’nde bekliyor.” Parmağının bir işareti ve kör edici bir baş ağrısının ardından, Zoey’nin sınavı için endişelenmesi için bir neden kalmamıştır. Alnındaki İşaret dünyaya bir çaylak vampir olduğunu ve Gece Evi’ne ait olduğunu haykırırken, şimdi artık çok daha büyük endişeleri vardır.

Ve bütün bunlar bir dövme yüzündendir.

VÜCUT SANATININ KISA TARİHİ

Farklı vücut sanatı türleri (dövme, skarifikasyon⁴⁶, piercing, kına ve makyaj) kültür, toplum ve bireye bağlı olarak farklı roller oynar. Basit makyaj uygulamasından skarifikasyonla yaratılan kalıcı ve acı verici çiziklere kadar sonuçlar sadece tende değil, toplumun o tenin sahibine olan bakışında da değişikliğe neden olurlar. Bizler Batı’da makyajlı kadınlar hakkında hiçbir şey düşünmeyiz ancak derinin altına nesneler yerleştirmek ya da yüz dövme-lerine sahip olmak bambaşka bir mevzudur. Diğer kültürler için bu tarz fiziksel donatımlar biraz fondöten ve azıcık rimel sürmek kadar yaygındır. Güzellik gibi, dövme-ler de bakanın görüşüyle ilgilidir.

Deriyi delerek ya da oyuk açarak ve renkli pigmentler katarak yapılan dövme-ler en modern teknik ve ekipmanla bile her zaman bir miktar risk içerir. Kelimenin kendisi⁴⁷ Tahiti diline ait bir sözcük olan ve “işaretlemek”

46 Cilt üzerine çok sayıda kesik ve çizik atılması. (ç.n.)

47 (İng.) Dövme. (ç.n.)

anlamına gelen *tatau*'dan gelir. Ten sanatının en eski örnekleri 1991'de İtalyan-Avusturya sınırı boyunca keşfedilen mumyalanmış kalıntılarda, Buzadam'da bulunmuştur. Bilinen adıyla Ötzi'nin karbon metoduyla belirlenen yaşı 5.200 civarındadır.

On sekizinci yüzyılın ortasındaki seyahatleri sırasında Kaptan James Cook'un denizcileri bu renkli süslemeyi benimsediler ve bu ten sanatını, beraberlerinde getirerek ilk başta daha düşük sınıflarla sınırlı kalacağı Avrupalı ve Amerikalı toplumlara taşıdılar. Dövmeler haber değeri taşıyordu; bu yüzden, kâşifler vatandaşların ağızları bir karış açık halde bu "vahşilerin" dövmelerine bakabilmeleri için sergilemek üzere Amerikan, Afrika ya da Polinezya Yerlisi olsun buldukları tüm kabile üyelerini yanlarında getirdiler.

Avrupalı soyluların geri kaldıklarını fark edip dövme yaptırmak istemeye başlamaları on dokuzuncu yüzyılın sonlarına denk gelir. Danimarka Kralı Frederik ve Çar Nicholas gibi saygın isimler de epidermal sanatın örneklerini taşımışlardır. Kral VII. Edward, Kutsal Topraklar'a yaptığı seferini onurlandırmak için Kudüs'ten bir haç edindi ve iki oğluna da (Clarence Dükü ve gelecekteki kral V. George) Japon bir sanatçı tarafından dövme yaptırdı. Kraliyetin bu işe soyunmasıyla, üst sınıfın kendi tenlerine bir ya da iki işaret eklemeyi düşünmeleri de tamamıyla kabul edilebilir bir durum olmuş oldu.

1891'de, Samuel Riley, Thomas Edison'ın çizimleri ve el yazması belgeleri kopyalamak için şablonlar yaratmada kullanılan elektrikli kalemine bir mürekkep gözü ve bir de iğne ekleyerek ilk dövme makinesini yarattı. 1929'da Percy Watres bir açma kapama düğmesi, bir kıvılcım siperi ve plastik şablonlar kesebilecek bir iğne ekleyerek kalemi biraz daha değiştirdi. Bugünün dövme aletleri farklı derinliklere, basınca ve iğne hızlarına göre ayarlanarak sanatçıya nihai eser üzerinde daha incelikli bir kontrol fırsatı vermektedir.

Birtakım teknolojik ve hijyenik (antiseptikler, tek kullanımlık iğneler, mürekkep gözleri ve ekipmanı sterilize etmede bir otoklavın kullanılması) ilerlemelerin yanı sıra bugünkü dövme işlemi aslında çok da fazla değişmemiştir. Sanatçı bir iğneyle deride küçük delikler açarak çözünmeyen küçük bir mürekkep noktası bırakır. Arka arkaya, defalarca tekrar edilen bu işlem dövmeyi oluşturur. İnsanlar acıyı iğne batmasından yoğun bir güneş yanığına kadar çok farklı şekillerde tarif ederler. Dövmenin üstündeki deri, iyileşirken, işaretin enfeksiyon kapmasına engel olacak özel ilgi gerektiren bir dökülme ve yenilenme sürecinden geçer. Süresi konumuna, güneşe ve yıpranma etkilerine maruz kalmasına bağlı olarak bir kez iyileştikten sonra, dövme, sahibinin ömrünün sonuna dek bozulmadan kalır. Her ne kadar vücut sanatı bir zamanlar sadece belli alt kültürlerle (çeteler, bisikletçiler, denizciler, sirk göstericileri ve diğer sosyal asiler) sınırlanmış olsa da, eğlence sektörü içerisinde de oldukça yaygınlaşmıştır (bu mürekkebi gururla sergileyen ünlülere birkaç örnek vermek gerekirse Angelina Jolie, Cher ve David Beckham). Şimdi bir hayli yaygınlaşan dövme endüstrisinin en hızlı büyüyen dilimlerinden birisi de banliyöde yaşayan orta sınıfa mensup kadınlarıdır. Ve Pew Araştırma Merkezi'nin anketine göre, on sekiz ile yirmi beş yaş arası kadınların üçte birinden fazlasının en az bir dövmesi var. Ya yirmi altı ve kırk arası? Oran yüzde kırk.

Her ne kadar dövme konusunda yıllar içinde pek çok değişiklik olsa da bazı yönler sabit kaldı. Yıllar içinde ten sanatı bir koruma biçimi, sağlık teminatı, özel bir olayın anısını yaşatma, rütbe ve statüye işaret etme veya bir sosyal beyan amaçlı ya da dinî inancın ilanı olarak kullanılmıştır.

Ve bu bizi *Gece Evi* serisi dövmelerine geri getirir.

Bir Tuval Olarak İnsan Teni

Bir dövme sanatçısını aracı olarak insan tenini kullanmaya iten nedir? Bir dövme sanatçısı olarak TheInkBlueDiaries.com'daki blogunda hayatını paylaşan Jenny Bunny Bunns, "Yaratıcılık açısından bu araç beni büyüledi; çünkü bu, yaşayan deri üstünde sanat demekti. İki boyutlu kâğıt ya da tuval yerine, nefes alan, konuşan, terleyen, pis (ya da güzel) kokan, hareket eden vs. bir şey üstünde çalışıyorum. Bu başlı başına bir meydan okuma!" diyor. Ve ekliyor: "Sanatım kendine ait bir yaşamı olan, yaşayan, düşünen ve hisseden bir varlığın parçası oluyor. Belki de müşteri ve sanatçı arasında ruhani düzeyde bir tür bağ vardır." Nyx de bu görüşe katılırdı!

VAMPIRLER BİLDİKLERİNİ OKURLAR

Zoey ve çaylak arkadaşlarının aksine, bizler, her ne kadar mayalanmış içkilerin etkisi altında alınıyor olsa da, dövme yaptırma kararını bilinçli olarak alırız. Ne zaman ve nasıl yaptıracağımızın yanı sıra, dövmenin içeriğini ve konumunu da kendimiz seçeriz. Ancak başka açılardan *Gece Evi* serisinin vampir dövmeleri, bizimkilere fazlasıyla benzerler ve kendilerine has birkaç farklı kıvrımla insan toplumundakilerle aynı amaçlara hizmet ederler.

Gece Evi serisinde, dövme benzeri işaretler vampire dönüşmenin bir parçasıdır ve doğaları gereği kalıtsal görünürler. Dick Cast'e (P.C. Cast'in lisede biyoloji öğretmenliği yapmış olan ve vampirlerin Değişimlerinin arkasındaki bilimsel akıl yürütmenin geliştirilmesine yardım eden kişi olan

babası) göre sınır tanımayan hormonal değişimler bazı ergenlerin vücutlarındaki bastırılmış bir geni tetikler. Bu gen, artmış T-hücresi⁴⁸ üretimi de dâhil olmak üzere fiziksel semptomlardan oluşan bir basamak etkisini harekete geçirir ve bu etki vücudun kılcal damarlarını yok ederek ölümcül solunum komplikasyonlarına neden olur. Seride İşaret'in neden bu biyolojik değişime tepki olarak ortaya çıktığı anlatılmıyor; bu yüzden bize de bu konuda fikir yürütmek düşüyor. Katıksız olarak biyolojik mi? Yoksa aynı zamanda Nyx'in mistik bir hediyesi mi?

Vampir dövmeleeri bizimkinin aksine statik değİllerdir. Bir vampir Değişimini tamamlayınca İşaretin orijinal hilaline başka desenler eklenir. İşaretler zaman içinde yok olur, yeniden ortaya çıkar ya da serinin gidişatı içinde değişebilirler ama bütün bunlar hep zorlayıcı nedenler yüzünden gerçekleşir. Stevie Rae *İhanet*'te vücudu Değişim'i reddettiği için ölünce, hayata tamamen bambaşka bir şey olarak döner. *Seçilmiş*'te insanlığını geri kazanıp yetişkin bir vampir olarak Değiştiği zaman, dövmesi de başka bir şeye dönüşür. İşareti, Toprakla ilgili özelliğine delalet etmesi olası "bir-birine dolanmış zarif saplardan ve güzel çiçeklerden oluşan bir dövme" olarak tarif edilir. İnsan, bir yetişkin vampirden bunu bekleyebilir ama diğer değişiklik için aynı şeyi söyleyemeyiz: O İşaretler "taze kanın parlak kırmızı rengindedirler." Ölümden dönen çaylakların geri kalan kısmının İşaretleri'nin de renk değiştirmiş olduğunu keşfederler.

Ruhu paramparça olduktan sonra Zoey, hayat ile ölüm arasında asılı kalır. Bu kopukluğu ifade etmek üzere göz alıcı dövmeleeri kaybolur ve geriye herhangi bir çaylakta bulmayı bekleyeceğiniz içi boş bir hilal kalır. Yeniden bütünlenmesi için iç benliğinin her elementini –Cherokee bakire A-ya, Brighid ve Zoey– tanınması ve kabul etmesi gerekecektir ve işte o zaman, özel İşareti geri döner. Bu Z'in yolculuğuna dair kudretli bir beyandır

48 Bağışıklıktan sorumlu olan timusa bağılı lenfosit hücreleeri. (ç.n.)

ve başlangıçtaki hilal İşareti biyolojik olsa bile, süslemeleri bir vampirin bedenine değil ruhuna bağlıdır.

Bu özel farklılıklara rağmen, Gece Evi'ndeki İşaretler gerçek dünyadaki karşılıklarıyla benzerlikler gösterirler. Şimdi bu ortak noktaların birkaçını keşfedelim.

GEÇİŞ AYINLARI

İşaret ilk olarak hayatın özel bir döneminde, ergenliğe geçişte ortaya çıkar. Ergenliğe geçiş genç bir erkek ya da dışının hayatında her zaman önemli bir mihenk taşı olmuştur ve sıkça içinde büyüdüğü toplum tarafından kutlanır. Bir kızla bir kadın arasındaki sınır –ilk âdetin görülmesi– açıkça belirgindir ancak bu durum genç bir erkek için geçerli değildir. Bir erkek çocuğun tam olarak erkek olma zamanına nokta atışı yapmak zordur; bu nedenle çocukluktan yetişkinliğe geçişi ifade etmek için belli ritüeller geliştirilmiştir.

Dövme bir bireyin dayanıklılığını sınamak ya da kimin yaşlılarının gözünde yetişkinliğe ulaştığını tayin etmek için kullanılabilir. Bazı kültürlerde dövmenin acısına katlanamayan bir erkek çocuğun korkusuz bir savaşçı olamayacağına inanılırdı. Başka kültürlerde ise işaretler, bir çocuğun tenine belli erkeklik testlerini geçmeden eklenmezdi; Borneo'daki Ngaju Dayak örneğindeki ormanda bir maymun ya da yaban domuzunu tek elle ve sadece ilkel silahlarla öldürmek gibi.

Zaman ilerlerken genç bir adam önemli savaşları belirtmek amacıyla yeni dövmeler eklettirebilir, ta ki belli bir yaşa gelip geriye işaret koyacak ten tuvali diye bir şey kalmayana dek. On sekizinci yüzyıl ortasına ait bir rivayete göre bir İrokua⁴⁹ şefinin, savaşta öldürdüğü düşman sayısına karşılık gelen altmış dövmesi varmış. Cildi, şifreyi çözmeyi başarabilecek herkes

49 Bir Kızılderili kabilesinin adı. (ç.n)

için ayaklı bir özgeçmişten farksızmış. (Zoey'nin sürekli yayılan İşaretleri de aynı şekilde işlemektedir. Özellikle hayranlık uyandıracak her eylemin ardından, ek desenler oluşur ve gizemli harflere benzeyen sembollerden oluşan; omuzlarından aşağı ve sırtına inen emsalsiz, dantelimsi ve kıvrımlı deseni, ününe ve gizemine güç katar.)

Anı İşaretlemek

Deri süsleme sanatı ayrıca bazı özel olayların -âşık olmak ya da bebek sahibi olmak gibi- anısını ölümsüzleştirmek için de kullanılabilir. Bir aşığın ya da çocuğun adını ya da resmini kolun üst kısmına ya da göğüs bölgesine kazımak o insanın dövme sahibinin hayatını değiştirdiğine ve dövme sahibi hayatta olduğu sürece o anının unutulmayacağına dair güçlü bir beyandır. Yirminci yüzyılın başında askerlerin dörtte üçünün, kaybettikleri asker arkadaşlarının isimlerini dövmeyle bedenlerine yazdırdıkları tahmin edilmektedir. Bu işaret, genelde, özel bir anlam taşıyan bir tarihten -tıpkı 9/11 saldırıları sonrasında yaygınlaşan anma dövmeleeri gibi- ibarettir.

Çaylak vampirler İşaretlendikleri andan itibaren klasik bir yol izlerler: sıradan hayatlarından koparılır, bir eğitim sürecinden geçerler ve nihayet yetişkin vampir toplumundaki yerlerini alırlar. Hilal dövmeleeri yeni bir dünyaya kabul edilme görevi görürler; duygusal bir çalkantı, ihanet ve entrikayla dolu yeni bir dünya. Başka bir deyişle kortizonlu lise. Zoey eski benliğini ve dostluklarının çoğunu insan dünyasında bırakmak zorundadır. Hatta yeni bir isim alır: Zoey Kızılkuş. Bu ilk yeniden doğuşudur ve İşareti o anın kanıtı olarak görev yapar.

Çaylaklar ikinci ve uç noktada acı verici yeniden doğuşlarını (Erik'in *Seçilmiş*'teki Değişim'i örnek olarak alınacak olursa) atlatabilir ve yetişkin bir vampire dönüşürlerse hilalin içi dolar ve yüzlerinin iki yanından aşağı uzanan ek dövme oluşur. Bu tamamlanmış İşaret, taşıyıcısının geçiş ayinini aştığını ve olanları anlatmak üzere hayatta kaldığını gösteren bir gurur rozetidir.

RÜTBE VE KONUM

Tamamlanmış İşaret ayrıca dünyanın dikkatini bu kişinin Tanrıça Nyx'e bağlanmış yetişkin bir vampir olduğuna çeker. Bir anlamda, vampirin rütbesini ilan eder: O artık bir çaylak değil, toplumun yetişkin bir üyesidir.

Kabileler dövme sıklıkla toplumları içinde bir rütbe göstergesi olarak; başka bir deyişle resmi olmayan bir hiyerarşi kurmakta kullanmışlardır. Şef, lider olarak konumunu simgeleyen ve belki de ona bu konumu kazandıran dövüşlerin bir kısmını aktaran bir dizi detaylı işaretle donatılmış olabilir. Yeni Zelanda'nın üst kastlarından Maoriler, *moko* adı verilen detaylı bir dövme süreci sayesinde ayırt edilirdi. Dövme ustası küçük bir neşter kullanarak yüzde ve bedende bir dizi paralel oyuk açar ve içine pigment zerk ederdi. Saygın Maori dövme ustaları çok iyi ücretler –mal olarak– alırlardı ki bu alt sınıf bireylerin karşılayamayacağı bir bedeldi.

Kadınlar dövmeyi daha çok çiftleşme statülerini işaret etmek için kullanırlardı. Tahitili kızlar cinsel olgunluk yaşına vardıklarında, kalçalarını boydan boya saran siyah, kalın bir dövme yapılırdı. Bu dövmeyi edinene kadar cinsel ilişkiye girmelerine izin verilmezdi. Kız, genç bir Tahitili erkeği onunla ilgilendiğinden haberdar etmek için eteğini kaldırıp ona dövmesini gösterirdi. (Hristiyan misyonerler doğal olarak bu arsız teşhir karşısında şok olmuşlardı.)

Zoey, Gece Evi'ne İşaretinin içi dolmuş haliyle girince, çaylaklar ve vampirler daha onun gördükleri anda bunun Nyx'in bir jesti olduğunu ayırt edebildiler. Nyx'in Seçilmiş'i olarak konumunu, kendini, tıpkı elementlerle ilgili özelliği gibi başka yollardan da gösterir ancak dövmesi herkesin, arkasında kimin olduğundan emin olmasını sağlar.

Kırmızı çaylakların İşaretlerinin rengi de bir tür konum ifade eder. Her ne kadar alınlarındaki hilal, vampir toplumunun üyesi olduklarını işaret etse de, rengi, onları "diğerleri" olarak konumlandırır: Kırmızı vampirlere karşı mavi vampirler. Dışlanmışlara karşı kurulu düzen. Ya da bir insan bakış açısıyla, *gerçekten* ürkütücü olan dışlanmışlara karşı ürkütücü dışlanmışlar.

Bizim kendi geçmişimizde Eski Romalılar kolayca ayırt edilebilmeleri ve hiyerarşide kölelerin yeri konusunda diğerlerinin uyarılması için köle ve suçlularını işaretlerlerdi. Bir köle kaçmaya yeltenirse ya da çalarken veya yalan söylerken yakalanırsa, herkesin bu ihlalden haberdar olması için alına birtakım işaretler damgalanırdı. Her ne kadar bunu eski zamana ait bir uygulama olarak değerlendirmek cazip gelse de, Naziler de II. Dünya Savaşı sırasında kolun alt kısmına yapılan dövmeleeri, toplama kamplarındaki "alt-insan" kölelerini teşhis etmede kullanmışlardır.

Gözüünü Kan Bürümek

Kırmızı çaylakların İşaretlerinin rengi özel bir değerlendirmeyi hak ediyor. Yazarlar, Stevie Rae ve diğerlerinin İşaretlerinin orijinal safir mavisi renklerini korumalarına izin verebilir ve Vampir 2.0 konumlarını başka yollardan gösterebilirlerdi. Aksine, dövmeleerin rengini değiştirmeyi seçtiler. Safir mavisi, vahşi bir öldürme arzusundan ziyade melankoliyle bütünleşen bir renktir. Kırmızı ise, geleneksel olarak kanı, şiddeti ve gazabı

(Yedi Ölümcül Günah'tan biri) simgelemek için kullanılan güçlü bir renktir ve kırmızı çaylakların İşaretlerindeki değişim bu vampirlerin herkes için -hatta kendi türleri için bile- potansiyel bir tehlike oluşturduklarına dair açık bir mesaj gönderir.

SOSYAL MESAJLAR

Bedeninize bir işaret koyduğunuz anda kendinizi bir kabilenin üyesi ve diğerlerinin dışladığı birisi olarak ilan edersiniz. Kim olduğunuza ve nereye ait olduğunuza dair sosyal bir mesaj vermiş sayılırsınız.

Sokak ve hapisane çetelerinin üyeleri, kendilerini diğerlerinden ayırmak için alanlarını işaretlerken belli giyim renkleri ya da duvar yazısı (grafiti) tarzları kullanırlar. Çete dövmeleleri, üyelerine ve onlara karşı duracak kişilere benzer görsel işaretler gönderir. Ancak mesaj gönderdikleri tek muhatap rakipleri değildir. Çete dövmeleleri üzerine sanal bir kaynak olan *GangInk.com**a göre: "çete üyeleri kendilerini geleneksel toplumun sınırları dışında kimseler olarak markalamaktan gurur duyarlar."

Cesaret Göstermek

Simdi artık dövme yaptırmak yaygın bir alışkanlığa dönüştüğü için, sosyal mesaj vermek isteyenler genelde skarifikasyona yöneliyorlar. Bu süreç (geniş çaplı bir iz bırakmak için cildin üst katmanlarının damgalanması, kesilmesi ya da desene benzer çizikler atılması) hassas ruhlara göre değildir. Örneğin; Papua Yeni Gine'nin Sepik bölgesinde, genç erkeklerin sırtları, göğüsleri ve kalçaları dayanılmayacak kadar uzun ve acı verici bir işlem uygulanarak ucu sivriltilmiş bir bambuyla dilinir. Ortaya çıkan

desen, kabile üyelerinin insanların yaratıcı olduğuna inandıkları bir timsahın diş izlerini temsil eder. Bu, kabilenin ilahlarına tapınmalarını ifade etmelerinin bir yoludur.

Cildin yüksek melanin içeriği dövme yapmayı zorlaştırdığı için, Sahraaltı Afrika kültürlerinde daha sık görülen skarifikasyon, okyanusları aşmış Avrupa ve Amerika'ya kadar ulaşmıştır. 1980'lerin başında ilk olarak San Francisco'daki homoseksüeller tarafından benimsenen bu sanat, daha sonra 1990'larda ülkenin dört bir yanına yayılmıştır.

Bir ten sanatı seçmenizin nedeni her ne olursa olsun (ya da vampirler örneğinde seçen siz olsanız da olmasanız da) dövme sizi diğerlerinden ayırır ve bu çok gerçek sosyal sonuçlara neden olabilir. İşverenler (örneğin, Starbucks) dövmeli birisini işe alabilirler ama müşterilerine itici gelmemesi için dövmenin üzerinin örtülmesini talep edebilirler. Bir bağlamda ait olma anlamına gelen bir dövme, bir diğerinde farklılık –ya da bir ayrımcılık bahanesi– olabilir.

Vampir toplumuna ait olmak, insanı özel kılar; çaylaklar gurur duyabilecekleri zengin bir tarihe sahip olan bir kültüre katılmış olurlar. Yine de bir İşaret hızlı sosyal sonuçları da beraberinde getirir. Zoey'nin İz Sürücü'yle karşılaşmasının ardından en yakın arkadaşı Kayla ilk İşaretine, sanki Zoey birdenbire farklı bir insana dönüşüvermiş gibi, dehşet ve tiksinti dolu bir tepki verir. Bir anlamda eski Zoey artık yoktur; o artık bir gece yaratığıdır. Ve batıl inançları öldürmek de, tıpkı vampirleri öldürmek gibi çok zordur.

Zoey'nin yeni İşareti onu ebeveynlerinin gözünde bir kötülük sembolü olarak damgalar. Üvey babası bunu hemen görür ve onu şeytanlıkla itham eder. Bu yazarlara ait bir edebi tezkere değildir; bazı köktendinci kiliseler her biçimde dövmelerin cehennem işareti ve dövme stüdyolarının şeytani olduğuna, sadece tanrıya inanmayanların tenlerinde böyle bir şey taşıyabileceğine inanırlar (gerçi bu sert görüşler, dövmelerin başka beden

süslemelerinden, nitelik gereği tehlike yaratacak kadar kötü olmadıkları hissini taşıyan diğer Hristiyanlar'ın itirazıyla karşılanmıştır.)

DİN VE RUHANİYET

Ruhani bir amaçla dövme yaptırmak, en az dinin kendisi kadar eskidir. İlk insanlar için dövmeler; her biri güçlü ruhani ve kurban içeren temalar çağrıştıran ve tanrıların dikkatini çekmeyi hedef alan kuvvetli öğeler olan ateş, kan ve fiziksel rahatsızlık içeriyordu. İlahlar yaptığınızdan hoşnut oldukları zaman siz de kuvvetlenerek büyüdünüz. Eğer böyle olmazsa, belki de yeni bir dövmeye daha ihtiyacınız var demektir.

Dövmeler size ölümden sonra da yardımcı olabilir. Sioux kültüründe, bir savaşçı, ölümünün ardından hayalet bir ata biner ve "Sayısız Localar" ülkesine doğru yola çıkardı. Bu yolculuk sırasında yolunu kesecek yaşlı bir kadınla karşı karşıya gelirdi. Ona belli dövmeleri gösterememesi halinde, savaşçı sonsuza dek bir hayalet olarak oradan oraya savrulacağı bu dünyaya geri gönderilirdi.

Günde Bir Dövme

Dövmeler sadece ruhsal sağlığa iyi gelmezlerdi. Bazı araştırmacılar dövmelerin tedavi amacı da taşıyabileceğine, "tezgâh üstü"⁵⁰ ilaçların ilkel bir versiyonu olabileceğine inanırlar. Daha önce bahsi geçen Buz Adam Ötzi'nin mumyasında ellinin üstünde farklı dövme vardı. En önemli konu dövmelerin konumlarıydı: bel bölgesi omurlarının üstü, diz ve ayak bileği

50 Reçeteye gerek duyulmadan satılabilen şey. (ç.n)

eklemleri. Bu konumlanma belki de romatizmayla ya da başka eklem şikâyetleriyle mücadeleye dair bir çabayı işaret ediyor olabilir. Kuzey Amerika'daki baş ağrısı ya da diş ağrısından muzdarip olan Ojiba yerlileri, acıyı etkisiz hale getirmek için yanaklarına, şakaklarına ve alınlarına kalıcı işaretler yaptırırlardı.

Bazı kültürler, insanın iki bacaklı leziz bir yiyecek olarak görüldüğü bir dünyada önemli bir hayatta kalma taktiği olarak belli bir hayvanın resminin ete nakşedildiğinde korunma sağlanabileceğine inanırlardı. Bir hayvanın resmini tene dövme olarak yaptırmak, bir tür tılsım etkisi yaratır ya da o hayvanın özelliklerini almaya ve hatta bu özellikleri insanın kendi özellikleriyle kaynaştırmaya izin verebilirdi. Örneğin bir tilki dövmesi, hayvanın sözüm ona kurnazlığını alıcıya açık ederdi. Aynı şey baykuşun bilgeliği ya da aslanın gücü için de söylenebilirdi. Cherokee geleneğine göre, bir kartalın gözünü kendi göz çevresine boyamak ya da dövmelemek size yırtıcı kuşun keskin görüşünü kazandırır.

Eskiden Hristiyanlık bile dövmeleri olumlu karşılardı. Kutsal Topraklar'a çetin bir yolculuğun ardından, ilk inananlar, hacılıklarının anısını somutlaştırmak ve dindarlıklarını dünyaya açıkça ilan etmek üzere ellerine ya da yüzlerine dövmeler yaptırırlardı. Bu uygulama, İmparator Konstantin'in hükümdarlığında gözden düştü (M.S. 306-337). Hiç şüphesiz, Levililer⁵¹ 19:28'de bahsi geçen işaretler hakkındaki olumsuz yargı yüzünden olsa gerek, İmparator bu tür dövmelerin "Tanrı'nın imajında yapılı" bozduğunu düşündü. M.S. 787'ye gelindiğinde, dövmeler İngiltere'de yasaklanmıştı ve Karanlık Çağ ve ortaçağlar boyunca, bu işaretler dışlanmış ve hatta bazı durumlarda "kötünün beden bulmuş" hali olarak görüldüler.

Bugün Hristiyanların bazıları inançlarını işaretler aracılığıyla sergilemekteler ve İsa, Meryem, balık sembolü, haçlar, melekler ve *İncil*'den

51 Eski Ahit'in beş kitabından üçüncüsü. (ç.n)

ayetlerin dövmelerini onlarda görmek mümkün. Yahudiler inançlarını İbranice ayetler, Davut'un Yıldızı ya da Eski Ahit'ten sahneleri tenlerine kazıyarak sergilemekteler (gerçi geleneksel olarak dövme sahibi olmak bir Yahudi mezarlığına gömülememek anlamına gelir). İslam'ın işaretler yasağına rağmen bazı Müslümanlarda *Kuran*'dan bölümlerin, hilal ve yıldızın ve kem gözü uzak tutması beklenen Fatima'nın Eli'nin dövmelerini yaptırmışlardır. Pagan'larda çok geniş bir mürekkep sanatı yelpazesine rastlayabilirsiniz: İlahlar, Kelt düğümleri, Odin'in üçlü boynuzları, hilaller ve hem gerçek hem efsanevi, şaşırtıcı seçilmiş hayvanlar dizisi.

Gece Evi serisi dövmelerinin bariz bir ruhani bağı olsa da, vampirlerin İşaretleri sadece Nyx'e kendilerini adamalarını yansıtmakla kalmaz, tanrıçanın kendisiyle de doğrudan bağlantılıdır. Nyx, çaylağın henüz pişmemiş çömleğini şekillendirip bedenini hem fiziksel hem ruhsal olarak işaretlerken ve onu Nyx'in hizmetinde bir hayata hazırlarken ilahi bir dövme sanatçısı görevi üstlenir.

Nyx'in kimin vampir olacağı konusunda söz hakkının olması ya da biyoloji yardımıyla bazı insan soyluları elemesi ve çocukları olmaları için onlara bir yol belirlemesi normaldir. Her iki durumda da dövmeler tanrıçayla yardımcı arasındaki ilişkiyi mühürler. Zoey'nin daha incelikli dövmeleri, Tanrıçayla ilişkisinin kanıtıdır ve dövmeleri "bu kııda potansiyel var" onay mühründen fazlasını ifade eder. Metafizik bir bakış açısından, Zoey'nin İşaretleri, Yüksek Rahibe rolüne hazırlandığı Nyx'in yolundaki seyahatinde bir fiziksel rol haritası görevi üstlenirler.

BİREYSEL KİMLİK İLANLARI

Gece Evi kitaplarında, yetişkin vampirlerin Tanrıça vergisi İşaretleri, gizemliden zarife doğru sıralanır. Yüksek Rahibe Neferet'in dövmeleri okyanus dalgalarını anımsatırken, Zoey'nin eskrim hocası Lankford'un kiler daha dramatik bir yaklaşımı öne çıkarır: "Çenesine kadar inen dövmesi, gövdeleri,

yılan misali birbirine dolanmış iki ejderhayı temsil ediyordu. Ejderhaların başları, profesörün kaşlarının üstünde kalıyordu. Açık ağızlarından, hilale doğru ateş püskürtüyorlardı.” (Kulağa müthiş geliyor) (*İşaret*). Diğer profesörlerin ince Kelt düğümleri, kuş tüyleri ve şaha kalkmış atları vardır. Doğal olarak, en sonuncusu binicilik hocası Profesör Lenobia’ya ait. Erik’in “birbirine geçmiş düğüm motiflerinden oluşan ve bu haliyle bir maskeyi andıran” tamamlanmış dövmesi oyunculuk sevgisini gösteriyor (*Seçilmiş*). Gece Evi dünyasında İşaretler, onları taşıyan kişilere özeldir ve sahiplerinin kimliklerini, tutkularını, kişiliklerini ve kaderlerini açıkça yansıtır.

Bu genel olarak, özellikle de günümüzde, gerçek dünyadaki dövme için de geçerlidir. Dövme insanların bireyselliklerini ve ilgilerini ifade etmeleri için bir şanstır: en sevilen hobi, spor takımı, eğlence dünyasından bir isim ya da hayvan (kedi seven var mı?) gibi. Popüler kültür de ten sanatı için bolca ilham sağlar. Cast’lerin, *Gece Evi* serisi anısına hilal dövmesi edinen ateşli hayranları da vardır. Sherrilyn Kenyon’un *Karanlık Avcı* serisinin sayısız hayranı da Artemis’in çifte yay ve ok sembolünü (tıpkı serideki *Karanlık Avcılar* gibi) kalıcı tensel gardıroplarının bir parçası olarak eklemiştir.

KONUMLANDIRMA ÜZERİNE BİR NOT

Dövmelerin amacı üzerine bolca konuştuk ama konumun da genelde özel bir anlamı olur. Bir kadının karnının alt kısmına ya da bacaklarının üst kısmına kondurulan doğurganlık işaretleri cinselliğini güçlendirirken bir erkeğin göğsündeki ve sırtındaki dövme kahramanlığını simgeleyebilir. Şakattaki ya da çenedeki işaretler bir iyileşme ihtiyacını işaret edebilir ya da fazlaca görünürlüğe sahip olması durumunda, taşıyıcısının sihirsel ya da fiziksel yeteneklerine dair bir uyarı vazifesi görebilir.

Dövme, her ne kadar vücudun bazı yerleri diğerlerinden daha hassas olsa ve işlemi daha acılı hale getirirse de, doğaları gereği, tenin hemen hemen

her yerine kondurulabilirler. Bu durumda, uygun olan daha pek çok yer varken, sayısız kültürde insanlar neden yüzlerini işaretlerle donatırlar? Yeni Zelanda'daki Maorileri, Hindistan'ın Aborjin Kondhlarını ya da Kuzey Kutup Bölgesi İnuitlerini o dövmeleleri en görünür yere koymaya iten nedir?

Bu, kısmen insana özgü bir şeydir: Tanıştığımız ilk anda birbirimizin yüzünü süzer ve gördüklerimize dayanarak bir takım subjektif değerlendirmelerde bulunuruz. Saniyenin onda biri kadar bir sürede, yeni gelenin potansiyel bir dost ya da düşman, kendi ırkımızın ya da toplumumuzun bir üyesi olup olmadığına ve yüz ifadesinin bizim için hangi olasılıkları barındırdığına karar veririz. Yüzünden “okuduklarımıza” dayanarak o insanın güvenilir olup olmadığına dair hükümler veririz. Dövmeler de bu sürece yardımcı olur. (Kuzey Amerika'da bazı Kızılderili kabilelerinde dövmeler, savaşın harareti içinde yandaş ve düşman savaşçıları ayırt etmeye ve böylece bir savaşçıyı mızrağını biraz önce kendi adamlarından birine sapladığını fark edip mahcup olmaktan kurtarmaya yarardı.) Dövme yüzde olunca, teşhis etme süreci daha hızlı olurdu.

Gece Evi serisinde hilal alnın tam ortasında yer alır ve makyajla gizlenmediği sürece, görmezden gelinmesi imkânsızdır. Ancak işaret aynı zamanda Anja'ya⁵², altıncı çakraya konumlandırılmıştır. Aynı zamanda üçüncü göz olarak bilinen bu çakra, vampir dövmelerinin çoğunun safır mavisi rengine çok da uzak sayılmayan mor, koyu mavi ya da indigo maviyiyle temsil edilir. Anja, geçmiş tecrübelerin değerlendirilmesi, medyumluk ve hayali gerçekten ayırma yeteneğinden sorumlu olan önsezi merkezi olarak kabul görür. Çakranın özelliği kendini idrak etmektir ki bu, *Gece Evi*'ndeki çaylakların öncelikli amaçlarından (hayatta kalmanın yanı sıra) biridir. Bedenin hem içinde hem dışında yaşanan değişimler, çaylağın gerçek olarak tutunduğu her şeyi yeni baştan değerlendirmesini ve dünyayla

52 Alında iki kaşın ortasında, burun kökündedir. Anja kumanda eden anlamına gelir. (ç.n.)

iletişim kurmak için yeni yollar bulmasını gerektirir. O dövme için daha uygun bir yer düşünemiyorum.

DÖVMELER NEDEN ÖNEMLİDİR?

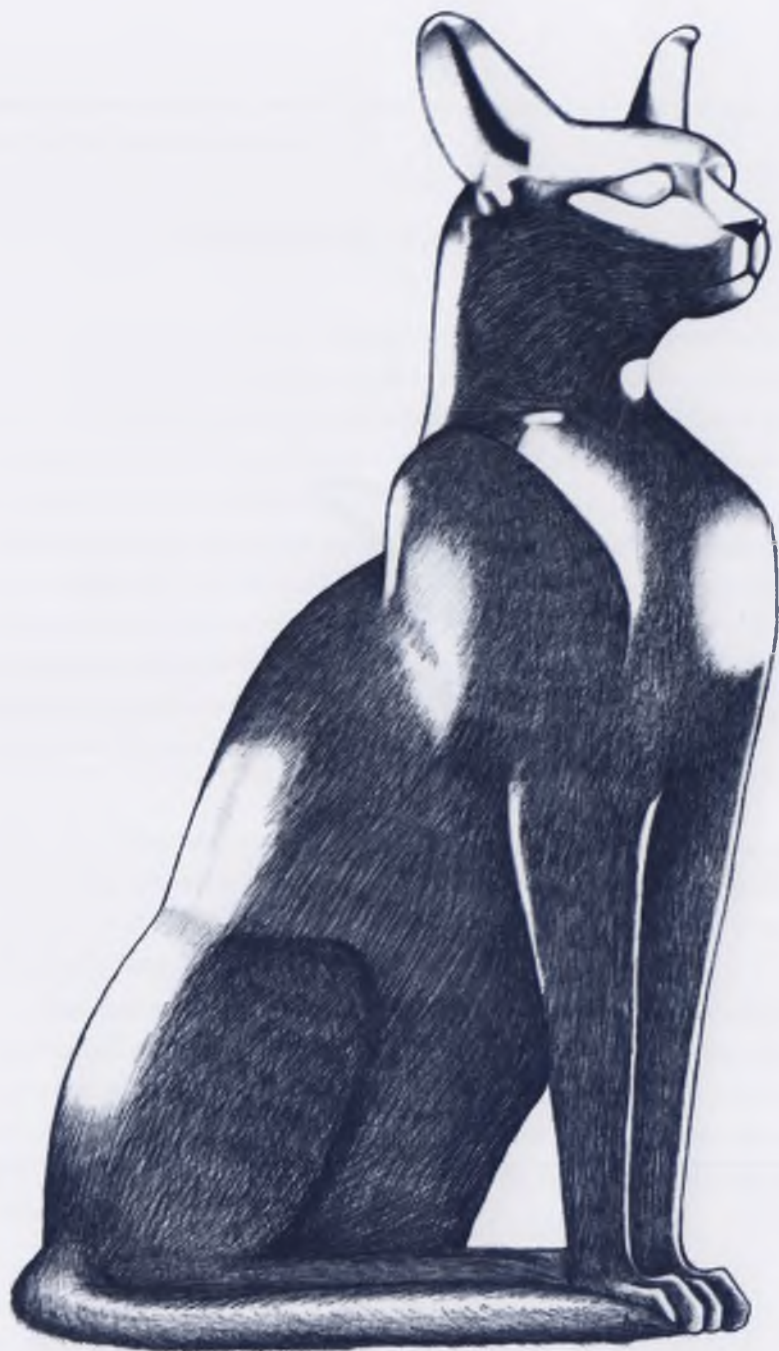
Hem bizim hem de Zoey'nin dünyasında, dövmeler bir cesaret ve katlanılan acı öyküsü anlatır. Tenlerimizi işaretlemek bize bir toplumun parçası olmanın yanı sıra özel ilgi ve tecrübeleri olan farklı ve eşsiz birer birey olduğumuzu gösterir. Kim olduğumuza ve nereye ya da kime ait olduğumuza dair görsel bir bildiridir.

Dövme, edinme nedeni her ne olursa olsun, tenimizdeki yerini aldığı anda bizi değiştirir. "Bu benim bedenim ve güzel olmayı ama bunu kendi kurallarıma göre yapmayı seçiyorum"un duygusal ve görsel bir beyanıdır. Zoey'nin geleceğinin neler barındırdığını görmeyi bekler ve kendisi ve kaderi hakkında yeni keşiflerde bulunurken, Işaretlerinin o yolculuğun zorlayıcı ve anlamlı bir parçası olacağından emin olabiliriz.

JANA OLIVER'ın kusursuz bir mesleği var; kafasının içindeki sesleri dinliyor ve hikâyelerini yazıyor. Son yaratımı, entrikacı büyücülerin yaşadığı, distopik bir 2018 yılı Atlantası'nda geçen, gençlere yönelik *Demon Trappers* serisidir (St. Martin's Press).

Jana'nın zamanda yolculuk ve alternatif tarih akını, pek çok ödül kazanan *Time Rovers* serisini yaratmasıyla (Dragon Moon Press) sonuçlanmıştır. 1888 Londra'sında geçen seri; zamanın içinde yolculuk, kılıktan kılığa giren kahramanlar ve Karındeşen Jack'i büyük bir maharetle harmanlamıştır. İnternet sayfasının kapısı ziyaretçilere her zaman açıktır: www.JanaOliver.com

{Tanrısal Kedi}

Ellen Steiber

SÖZE ÖNYARGIMI itiraf ederek başlayabilirim: Kendimi bildim bileli kedilere deli olurum ve hayatımın büyük kısmında onlarla birlikte yaşama şansına sahip oldum. Bu nedenle, beni *Gece Evi* serisine hemen çeken şeylerden biri kedilerdi. Kediler her yerdeydiler, özgürce dolaşıyorlardı; yatakhanelerin, kafeteryanın, ahırların ve hatta sınıfların –ki kafamdaki kusursuz okul fikri temel olarak budur– kapıları onlara hep açıktı. Sonrasında kendine Zoey’yi seçen, sık sık aksırıp tıksıran, genelde huysuz, küçük kedi Nala beni tamamen büyüledi. P.C. ve Kristin Cast kedileri çok iyi tanır ve severler ve onları kitaplarında kullandıklarını görmek büyük bir keyif. Sadece çok gerçek (çok tatlı, ruh hali değişken, rahatlatıcı ve ön görülmesi ya da kontrol edilmesi imkânsız) kedi soylular yaratmakla kalmıyor aynı zamanda son beş bin yıldır kedigiller tarihinin parçası olan efsanevi bir mistik bilginin bir kısmından da yaratıcı bir biçimde yararlanıyorlar. Her ne kadar *Gece Evi* kedileri, kendi başlarına geleneksel anlamda sihirli olmasalar da, kedi mitolojisi ve folklorunun zengin tarihinden esinleniyorlar.

Leonardo da Vinci bir keresinde, “En küçük kedi soylu bile bir sanat eseridir,” diye yazmıştır. Kediler bizimle ya da bizsiz yaşayabilen, inanılmaz

derecede iyi tasarlanmış, güzel ve küçük yırtıcılardır. Kolayca eğilip bükülen kaslı bedenleriyle sıçrayabilir, koşabilir, çok yükseklerle tırmanabilir ve neredeyse hiç ses çıkarmadan hareket edebilirler. İnsanlarla karşılaş-tırıldıklarında, çok daha güçlü koku alma, işitme ve görme yeteneklerine ve dengeye sahiptirler. Sismik titreşimleri bizden çok önce hissedebilir ve manyetik ya da meteorolojik değişimleri çok daha kuvvetli algırlar. Bizim bilemediğimiz şeyleri bariz bir biçimde bilirler. Tahrik edildiklerinde ya da flört ederken korkunç sesler çıkarmaya muktedirdirler; bir ya da birden fazla kedinin mırılamasını dinlemek ensenizdeki tüyleri diken diken edebilir.

Her ne kadar evcil kediler bizimle huzur içinde yaşayabilen, nispeten küçük hayvanlar olsalar da, daha iri kuzenleri olan vahşi kedilerden o kadar da farklı değildirler. Vampirler gibi, kedilerde de medeni bir dış görünüşün altında ateşli ve vahşi bir doğa gizlidir. Carl Van Vechten'ın kitabının adında değindiği gibi, kedi *Evdeki Kaplan*'dır. Ev kedisinden aslana kadar bütün kedigiller aynı temel vücut yapısını, aynı kıvrak hareketleri, aynı avlanma güdülerini ve bizimle ne kadar uzun süre ya da yakın yaşarlarsa yaşasınlar hiçbir zaman tamamen kaybolmayan özgür bir doğayı paylaşırlar. Kedilere özgü atik omurga ve kuyruk (kuyruk hızla savrulup bedeni, ayakların üstüne inmesini sağlayacak şekilde çevirebilir) sayesinde, çok yüksekte düşüklerinde bile dört ayak üstüne inmenin de dâhil olduğu hayatta kalma yetisine sahip esnek yaratıklardır. Ayrıca kediler evlerine dönmek için çok uzun mesafeler kat etmeleri ve pek çok felaketten sağ kurtulmalarıyla (ki bu, kedilerin dokuz canlı olduğu inancına katkıda bulunur) da bilinirler.

Doğaları gereği geceye ait oldukları için, geceleri avlanmaya programlanmışlardır. Her ne kadar zifiri karanlıkta göremeseler de, göz bebekleri biçim ve boyut değiştirerek çok az ışıpta görebilmelerine olanak sağlar. Kedinin retinasındaki bir hücre katmanı olan *tapetum*, ışığı toplayıp gözün arka kısmına yansıtır ve ayna vazifesi görerek "göz parlaması" adı verilen, kedinin gözünün ışık saçır gibi görüldüğü sıradışı bir etkiye neden olur.

Bu olağanüstü kedi gözleri, insanoğlunu yüzyıllar boyunca büyülemiş ve korkutmuş ve pek çok fenomeni buna bağlamamıza neden olmuştur: Kedilerin kendisi de büyüüp küçülebilen ayla bağlantılı olmaları, kedilerin –özellikle aslanların– batan güneşe bakıp ışığını gözlerinde tutabilmeleri, kedilerin geleceği ya da ruhlar âlemini görebilmeleri ve zihinlerimiz ile düşüncelerimizi okuyabilmeleri gibi.

Bütün bunlar küçük bir yaratık için çok fazla mistik güçler. Belki de algılanan bu güç yüzünden, tarihte kedilere dair hikâyeler iki uç noktaya sahiptirler. Kedileri ışığın ve karanlığın, dostların ve düşmanların, şeytanların ve kurtarıcıların yaratıkları olarak görürüz. Bugün bile, kediler konusunda nötr olan insan sayısı azdır. İnsanlar onları ya çok sever ya da onlardan nefret ederler. Bu nefret de hemen hemen her zaman korkuyla iç içe geçmiş durumdadır. İnsanlar köpeklerden de korkarlar ama bu genelde basit ve fiziksel bir korkudur: Isırılmaktan çekinirler. Ancak kedi korkusu ısırılmanın, tırmalanmanın ötesine, kedilerin bize zarar verme niyetindeki soğuk, başıboş ve zaman zaman kötücül yaratıklar olduklarına dair bastırılmış bir inanca kadar uzanır.

Elbette, Gece Evi vampirleri kedilerden korkmazlar. Onları biricik eşlikçileri ve müttelikleri ve Tanrıçalarıyla aralarında bir bağ olarak görürler. Ashında, Gece Evi kedileri, daha ziyade cadıların yoldaşlarınıninkinin benzeri bir işlev görürler. Kedileri evcil dostlar olarak –ve sihir ve doğaüstüyle tarihsel bağlantılarını anlamak için– kedilere dair, sadece hayvan değil, tanrı olduklarına dair daha eski tarihi inançlara dönmekte fayda vardır.

TANRIÇA KEDİLER

“Binlerce yıl önce kedilere tanrılar gibi tapınılırdı. Kediler bunu asla unutmadı.”

–Anonim

Batı'nın kedi bilgisinin, iki bin yıldan daha uzunca bir süre kedilere tapınıldığı Eski Mısır'da başladığı söylenebilir. Mısırlıların sayısız kedi soylu ilahı olmuştur. İçlerinde en sevilen, koruyucu ve şifacı olarak kabul edilen iyilik-sever bir tanrıça olan –Bastet ve Pasht olarak da bilinen– Bast'tır. Sekhmet; kana susamış, aslan başlı bir savaş ve yıkım tanrıçasıydı. Yine aslan başlı bir diğer ilah olan Tefnut ise, tıpkı Sekhmet gibi, kendini yok edici bir aslana dönüştürmeye muktedir bir yağmur ve sis tanrıçasıydı. Çok eski zamanlarda tapınılan Mafdet ise sadece yargısal yetkiye sahip olmakla kalmayan, aynı zamanda yılanlara karşı koruyucu gücü olan kedi soylu bir tanrıçaydı.

Mısırlılar kedilere hem pratik hem mistik nedenlerden değer verirdi. Pratik anlamda kediler; fareleri, sıçanları ve hatta yılanları evlerden ve tahılların saklandığı ambarlardan uzak tutarlardı. Ayrıca kediler, özellikle de karanlıkta görebilme yetilerinden ötürü, sihirli yaratıklar olarak kabul edilirdi. Mısırlılar karanlıktan korkar ve kedilerin gözleri tıpkı ay gibi büyüyüp küçülebildiği için, onların da gecenin karanlığına karşı bir tür koruma olduklarına inanırlardı. Bast, ay tanrıçası, güneşin ışığını geceleri gözlerinde barındıran bir karanlık düşmanı olarak kabul edilirdi. Ay gibi, kedilerin de gelgitleri, hava durumunu ve mahsullerin büyümesini kontrol edebildiklerine inanılırdı. Mısırlılar ayrıca bir kedinin gözlerinin insanın zihnini ve ruhunu okuyabildiğine ve hatta zaman zaman hasta olan birinin iyileşip iyileşemeyeceğine dair kehanette bulunabildiğine inanırlardı. Mısır dilinde kedinin karşılığı olan “mau”, görmek anlamına gelirdi.

Kediler tam olarak nasıl tanrıçaya dönüştüler? Âlimler hayvanların Mısır'a Etiyopyalılar tarafından getirildiğini düşünüyorlar. Kedilere en az beş bin yıl önce tapınıldığını biliyoruz, çünkü Bast'ın en eski portresi Beşinci Hanedanlık zamanında, M.Ö. 300 civarında inşa edilmiş bir tapınakta bulunmuştur. Bast genelde ya bir kedi ya da kedi başlı bir kadın olarak resmedilir. (Bast'i aslan başıyla gösteren ve Sekhmet'inkilerle kolayca karıştırılabilen heykeller de vardır.) Bast genelde uzun bir elbise giyer ve

İsis'e tapınmada kullanılan bir tür çingirak olan *sistrum*'un⁵³ yanı sıra bir de kalkan taşırdı.

Florida'da Bir Kedi Tanrıça?

Antropolog Frank Hamilton 1895 senesinde Florida'nın Marco Adası'nda bir kazıda "Key Marco Cat" olarak bilinen ahşap bir heykeli gün yüzüne çıkardı. On beş santim boyundaki biblo, dizlerinin üstünde oturan kedi başlı ince bir insan bedenini resmeder. Elleri dizlerinin üstünde duran figür, özellikle ilginç bir konuşmayı dinler gibi hafifçe öne eğilmiş vaziyettedir. Key Marco Cat'i kimin yaptığını ya da hangi kültüre ait olduğunu hiç kimse gerçekten bilmemektedir ama en iyi tahmin, altıncı ve sekizinci yüzyıllar arasında Florida'da yaşamış olan Kızılderili halkı Calusa'yla bağlantı olduğu ve ahşap heykelin bir bataklık için içine gömülü olduğu için sağlam kaldığı yönündedir. (Ya da belki de kediler dokuz canlı olduğu için sağlam kalmıştır.) Ayrıca Calusa'nın kedilere tanrı olarak mı ruh koruyucusu olarak mı baktığını bilmiyoruz ancak bu heykelcik Mısırlı kedi tanrılara bir tür estetik akraba gibi görünmektedir. Key Marco Cat şu anda Smithsonian Müzesi'nde bulunmaktadır.

Bast'ın Mısır panteonundaki en güçlü iki figürün –annelik, doğurganlık ve sihir tanrıçası İsis ve kocası, Yeraltı Dünyası'nı yöneten ve ölülerin ruhlarını koruyan güneş tanrısı Osiris'in– kızı olduğuna inanılırdı. M.S. 950'de Bast, birer tanrı olan ebeveynlerinin bir araya gelmiş güçleri sayesinde

53 U biçiminde metal bir çerçeve ve saptan oluşan, perküsyon ailesinden eski bir müzik enstrümanı. (ç.n.)

başlı başına bir tanrıça oldu. İsis gibi o da bir doğurganlık, cinsellik ve ayla bütünleşen sihrin tanrıçası ve Osiris gibi bir güneş tanrısı ve ölülerin koruyucusuydu. Bir güneş tanrısı olarak Bast, hayatın ve ışığın, güneşin mahsulleri büyüten ılık ışınlarının koruyucusuydu. Ayrıca bir şifacıydı.

Bütün kediler Bast'le doğrudan bağlantılı –dolayısıyla kutsal– kabul edilirdi. Evdeki kedinin tanrıçanın ilahî iyiliğini ve talihsizliğe karşı korumasını getirdiğine inanılırdı. Ev halkının parçası olan kedilere büyük bir saygı gösterilir, sıkça efendilerinin tabaklarından yemek yemelerine izin verilirdi. Bir kediye kaza sonucu bile olsa öldürmek yasaktı ve bunu yapan kişi ölümlle cezalandırılırdı. Ev kedisi öldüğünde, aile fertleri yas tutar, kaşlarını kazıtır ve cenazede göğüs kafeslerini yumruklarlardı. Fakirlerin bile kedilerine “layık” cenaze törenleri düzenlemeleri beklenirdi. En detaylı cenaze törenleri, Tanrıçanın gerçek temsilcileri kabul edilen tapınak kedilerinin cenaze törenleriydi. Ölü bedenleri mumyalanıp genelde yanlarında bir kâse sütle birlikte bir lahite yerleştirilirdi. Rahiplerin dualarının, bu kâseleri sonraki hayatta dolu tuttuğuna inanılırdı.

Adı “Kudretli olan” anlamına gelen aslan başlı tanrıça Sekhmet de bir güneş tanrısıydı ama o ateşi ve güneşin yakıcı, yok edici ışınlarını temsil ederdi. Sekhmet heykelleri karşımıza sıkça, güneşimsi bir diskle taçlandırılmış bir dişi aslan ya da aslan başlı bir kadın figürü olarak çıkar. Vücudundan alevli bir ışığın yayıldığı ve sıcak çöl rüzgârlarının onun nefesi olduğu söylenirdi. Sekhmet dünyaya karanlık bir amaçla –Ra'nın düşmanlarını yok etmek üzere– gelmişti. Zaman zaman “Ulu Kedi” olarak da anılan Ra da başka bir güneş tanrısı ve bütün Mısır tanrıalarının kralıydı. Sekhmet'i günah işleyen insanları cezalandırmak üzere gözündeki ateşten yarattığı söylenirdi. “Kalp Ezici” olarak da bilinen savaşı tanrıça Sekhmet, dehşet ve bulaşıcı hastalık saçardı ve bütün panteonların en kana susamış tanrılarından biriydi. Ra, ona isyan eden insanları cezalandırmak için İnsanoğlunun Katli'ni başlatınca, Sekhmet o kadar büyük bir heves ve vahşetle öldürmeye koyuldu ki, bu katliam için onun yardımını isteyen Ra

bile böyle devam etmesi halinde insanoğlunun yeryüzünden silineceğini fark etti. Sekhmet'i durdurmak için kandırması gerekiyordu; onu sarhoş etti.

Ancak bunun Sekhmet'in etkisinin sonu olduğunu söylemek güç. Görüntüsü, tapınak girişlerinde bilgelğin muhafızı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunu izleyen bin yılda Sekhmet'e sihir ve büyücülükle birleştirilen bir kader ilahı olarak tapınıldı. Büyücülük güçlerinden ötürü ona büyük bir şifacı, çocuk doğumunun tanrıçası ve kırıkçıların patronu olarak dua edildi. Yine de kan sevgisini hiçbir zaman kaybetmedi. Gözde kurbanları çocuklardı.

Kedilere tapınma Mısır'da Romalılar dönemine dek sürdü. Kedileri Mısır dışına çıkarmak yasalara aykırıydı ama Fenikeli tacirler onları fare ve sıçanları öldürme becerileri sayesinde çok popüler oldukları Roma'ya kaçırmayı başardılar. Ancak eski dünyada daha fazla yaygınlaştıkça eskisi kadar tanrısal kabul edilmez oldular.

Jaguar Tanrı

Kedileri kutsal gören tek toplum Mısırlılar değildi. Meksika'nın Aztek ve Zapotek halklarının yanı sıra Guatemala'da da tapınılan Tepeylohtl, dışarıya zıplayıp batmakta olan güneşi kavrayabilen bir canavar jaguar olarak tasvir edilirdi. İsmi "Dağların Kalbi" ya da "Dağların Efendisi" anlamına gelirdi. Bast gibi Jaguar da bitki örtüsü ve doğurganlıkla bağlantılıydı.

Tanrı ve tanrıçaların şöyle bir özelliği var: Bir anlamda şekilden şekle girebiliyorlar. Binlerce yıldır varlıklarını sürdürmekteler ve zaman içinde topluluklar zorla ya da kendi iradeleriyle bir yerden bir yere taşınırken ya da kültürlerin ihtiyaçları değişirken tanrılar da değişip taşındılar. Onlara

farklı isimler verildi ama “yeni” tanrı ve tanrıçalar genelde eskilerin güçlerini aldılar. Bunun bir örneği de İsis ve Osiris’in güçlerini devralan Bast’ti; bazı âlimler Bast’in İsis’in kedi hali olduğuna inanırlardı. Sekhmet’in de Bast’in bir diğer yüzü –gölgesi ya da karanlık ikizi– olduğuna inanılırdı. Âlimler eski Yunanda kedi tanrıçanın, ay tanrıçası ve avcı Artemis olarak tanındığına, Roma’da ise Diana olduğuna inanırlardı. Artemis hiçbir şekilde güneş tanrısı değildi; bu özellikler ikizi Apollon’a verilmişti. Ama Artemis; Bast gibi, ayı ve Sekhmet gibi çocuk doğumunu yöneten bakire bir tanrıçaydı. Her ne kadar kedi, Artemis’in bağlantılı olduğu hayvanlardan sadece biri olsa da, dev Typhon Olympos’a saldırınca dehşete kapılan tanrılar, her biri bir hayvan kılığına bürünmüş halde Mısır’a kaçarken, Artemis de kedi biçimini almıştır.

Burada gördüğümüz, *Gece Evi* serisinin kalbindeki bir kavramdır: Tanrıçanın zamanın doğuşundan bu yana farklı kültürlerde farklı biçimler alarak bizimle olduğu fikri. Tanrıça, İsis, Bast ve Sekhmet, Nyx, Artemis ve Hekat ve Selene, Freya ve Hel ve zaman içinde İsa’nın annesi Meryem olarak tanınmıştır. Mısırlılardan bu yana kediler bu tanrıçaların sayısız biçimiyle ilişkilendirilmişlerdir. Ancak Tanrıça tapınmasının yanında kediler de gözden düşmüşlerdir.

EVÇİL DOSTLAR OLARAK KEDİLER

“Ah! Kediler gizemli bir halk türüdür. Akıllarından bizim farkında olduğumuzdan çok daha fazlası geçer. Bu hiç şüphesiz büyücü ve cadılarla bu kadar içli dışlı olmalarından kaynaklanmaktadır.”

–Sör Walter Scott

Ortaçağ boyunca, eskiçağ Yunan ve Roma dinleri ile Britanya, İskandinavya ve Almanya Paganları yerlerini Hristiyanlığa bıraktılar. Kilise tek bir din konusunda kararlıydı; bu yüzden diğer inanışların kutsal kabul ettiği yerleri ele geçirdi. Bir zamanlar tapınakların, kutsal ormanların ya da kutsal kuyuların olduğu yerlere kiliseler inşa edildi ve bu eski dinlerle bağlantılı pek çok şey –özellikle Tanrıça'ya ve doğa ruhlarına tapınma– şeytani olarak tanımlandı.

Bunu Bast'ten izler taşıyan bir tür İskandinav Afrodit'i sayılabilecek, İskandinav aşk, güzellik, zevk, doğurganlık ve evlilik tanrıçası Freya'nın evriminde açıkça görüyoruz. Bir savaşın ardından Tanrı Odin'in kadın kölelerini, katledilmişlerin arasından en babayiğit olanları seçip Valhalla'ya⁵⁴ yönlendirmeleri için savaş alanına saldı. Ölenlerin yarısı üzerinde hak iddia edip onları kendi salonu Sessrumnir'e getirmek Freya'nın hakkıydı. Ölü savaşçılar cennetten çıkma bir ikinci yaşamda öyle büyük bir zevk yaşadılar ki, sonunda eşleri ve kız kardeşlerinin de, Freya'nın salonuna gelme umuduyla savaş alanında savaşçılara katıldıkları söylenir oldu. (Valhalla'ya seçilenler, İskandinavların ancak dünyanın yok edilmesiyle sonlanacağına inandıkları nihai bir savaş olan Ragnarok'ta bir kez daha savaşmak üzere hazırlanmak durumundaydılar. Dürüstçe, siz olsanız siz de Tanrıça'yla gitmek istemez miydiniz?)

Freya'nın sayısız seyahat yöntemi vardı ama en iyi bilineni iki kedinin çektiği arabaydı. Bazı kaynaklar bu kedilerin siyah, bazıları ise mavi –kedi renklerinden bahsedildiğinde griye denk düşer– olduğunu aktarır. Anladığım kadarıyla, Freya ölüleri salonuna götürmek üzere geldiğinde hep kedi arabasında seyahat edermiş. Bu manzarada beni asıl büyüleyen şey, kedilerin bu kez tanrıçanın ta kendisi *yerine* aracı olmalarıdır. Kelimenin tam anlamıyla ilahı, özellikle ölüm anında, sizin yanınıza taşırılar. Tanrıçayla, kediler aracılığıyla buluşuruz ve cennetsel âleme onun tarafından

54 Mitolojide Tanrı Odin'in yönettiği Katledilmişler Salonu. (ç.n.)

götürülürüz. (Öyle görünüyor ki, P.C. Cast de Freya'nın bu kedi bağlantısından büyülenmiş. *Çaylak El Kitabı 101*'e göre Freya, Nyx'in vampir yüksek rahibelerinden biriymiş –bunu tahmin etmeliydim!– ve arabasını çeken kediler, Nala'nın Zoey için olduğu gibi, onun evcil hayvanlarıymış.)

Ölümü Önceden Tahmin Eden Kedi

Freya'nın kedilerinin modern bir versiyonunun elimizde olması olası. New England'daki bir bakım evinde yaşayan Oscar adlı bir kedi, hemen her zaman, bir hastanın ölümünden saatler öncesinde, hastanın yanı başına kıvrılmış halde bulunuyor. *The New England Journal of Medicine*'da 2009'da yayımlanmış bir makaleye göre, Oscar ölümü önceden tahmin etmek ve ölmek üzere olana rahatlık sağlamak gibi esrarengiz bir yeteneğe sahip. Belki de, tıpkı Freya'nın kedileri gibi, Oscar da onları Tanrıçaya götürmek üzere orada hazır bulunuyordur.

Ortaçağda kilise bütün Avrupa'nın bir numaralı politik ve dinî gücü konumuna gelince, Freya değişti. Ortaçağa ait Alman hikâyelerindeki altın rengi, uzun saçlı bir tanrıçadan acımasız ve kana susamış yaşlı bir cadıya dönüştü. Bir cadı olarak tanındı. Ve kediler de, Freya için kutsal oldukları için iblis ya da cadının evcil hayvan dostuna dönüştüler.

“Evcil dost” teriminin ilk kullanımı on üçüncü yüzyıla, bir ruhun –genelde iblisin– bir insanın koruyucusu ya da yoldaşı olarak hareket etmek

için kendini bir hayvan biçimine sokabileceğine inanıldığı zamana dayanır. Söz konusu insanın, kötücül ruhları çağırarak üzere sihir yaptığına inanılan bir cadı ya da büyücü olduğu söylenirdi ve “evcil dost” genelde kedi biçiminde olurdu. “Evcil dost”ların cadıyla sözde psişik bir bağı olurdu ve sihir yapmasına yardım ederlerdi. Bu inanç, cadıların kendilerini kediye dönüştürebildikleri ve her kedinin bir cadının dostu hatta cadının ta kendisi olabileceği düşüncesine kadar uzandı. Ortaçağ’da cadılığın şüphelenilen insanlar işkence görüp kazıklarda yakılırken, bu, kediler için hiç de iyi bir inanış olmadı.

Cadı damgası yiyenlerin pek çoğu, kökeninde hâlâ Tanrıça ve doğa ruhlarına tapınmayı sürdüren rahibelerdi. Çoğu ay tanrıçasının sayısız biçimlerinden birinin müridiydiler ve bitki ve otların şifalı özelliklerini bilen “bilge kadınlar” olarak kabul ediliyorlardı. Kilise, bu rahip ve rahibeleri cadı ve büyücüler olarak tanımlayınca, doğa ruhları, periler ve cüceler de iblis olarak kabul edildiler. Özellikle kara kediler, cadımsı Freya’yla bağlantıları yüzünden ölüm şeytanları olarak görüldüler.

Marcaou

Fransa’da bazı insanlar, perilerden doğan şeytani Marcaou kedilerinin, talihsiz insanları önce zehirleyip sonra da ruhlarını cehenneme taşımak üzere ölüm döşeğinde, yanı başlarında beklediklerine inanırlardı. Peri kraliçeleri de, Margotine’leri⁵⁵ dünyaya getirirlerdi.

55 Erkekleri uykularında etki altına almak üzere çekici genç kadınlara dönüşebilen beyaz saray soyluları. (ed.n.)

Hristiyan dışında herhangi bir şey olmak kötüydü. M.S. 906'da Ortaçağ İngilteresi'nde, Diana'nın Kızları olarak bilinen bir kültün senede dört defa Sebt'i kutladığı söylenirdi. Bunlar ayla bağlantılı ritüellerdi ve insanlara, hayvanlara ve bitkilere doğurganlık bahşetmek üzere tasarlanmışlardı. Diana'nın Kızları için ay, Mısır kökenli sembolüyle "kedi" olarak temsil edilirdi ve bu yüzden bu "cadılar" kedi gibi giyinirlerdi. Kilise, sadece kedi gibi giyinmekle kalmadıklarını ve kediye de dönüşebildiklerini iddia etti. Ayrıca cadıların tekir kedilerinin, cadıların üstüne atlayıp –elbette süpürgeyle yolculuk etmedikleri zamanlarda– taşra yollarında dörtnala dolaştıkları kömür karası binek atlarına dönüştüklerini de iddia ederlerdi. Bu gibi şeylerle Tanrıça kültünün kökü –kedileriyle birlikte– işkence eşliğinde kurutuldu.

Kilise cadı terörünü alevlendirmek konusunda çok akıllıca davranıyordu. İnsanları; bu kadınların (zaman zaman da erkeklerin) ayın gücüne sahip olduklarına, gelgitleri ve bitki döngülerini kontrol edebildiklerine ve hatta insanları deliliğe sürükleyebildiklerine inandırdılar. Kedilerin de bu güçleri paylaşmalarının onları da eşit derecede kötücül ve tehlikeli kıldığını söylendi. 1232'de, Papa IX Gregory evcil kedilerin şeytani olduklarını resmen ilan etti.

Cast'ler bu konuya; *Vahşi*'de, Afrodite'nin Rahibe Mary Angela'ya kilisenin kedileri cadı ya da şeytan olduklarını iddia ederek katlettiğini öfkeyle hatırlatması üzerine rahibenin, "Sizce bunun asıl nedeni, kedilerin kadınlarla ilişkilendirilmesi değil mi? Özellikle de toplumun büyük kısmı tarafından bilge olarak nitelenen kadınlarla... Erkek egemen toplumlarda, bazı insanların kedilerde uğursuzluk alameti araması çok normal değil mi?" cevabıyla değinirler.

Kilisenin kadınlarla derdi tam olarak neydi? Bütün bunların kaynağı Havva'ya dayanır. Kilise, Âdem'i Cennet Bahçesi'nde Tanrı'ya itaatsizlik etmeye cezpt edilen Havva olduğuna tereddütsüz inandı. Kadınların cinselliğinin, erkekleri Tanrı'dan uzaklaştırıp günaha itmeye tasarlanmış

bir Şeytan aracı olarak kabul edildi. (Kilise, evlilik sınırları içinde üreme amaçlı olmadığı sürece, seks konusunda hiçbir zaman rahat olmadı.) Tanrıçaların; özellikle de güzel, seksi ve Freya gibi keyfi seven tanrıçaların kilise tarafından neden tehdit olarak görüldüğü anlaşılabilir. O tanrıçalar, din adamları topluluğunun nefret ettiği ve korktuğu pek çok şeyin vücut bulmuş haliydi.

Dokuz Canlı Bir Batıl İnanç

1 960'larda, bir kız bana, ailemin kedimizden kurtulması gerektiğini yoksa kedinin henüz bir bebek olan kardeşimin canını emeceğini söyledi. Bu inanç elbette ki saçmaydı, anatomik olarak bir kedinin, çene yapısı nedeniyle herhangi bir şeyi emmesi imkânsızdır. Ancak bu, Lilith hikâyelerine kadar dayanan eski ve geniş bir kökeni olan bir inanıştır. Ortaçağda popüler olan bir Yahudi efsanesine göre, Lilith, Âdem'in ilk eşiydi; ona itaat etmeyi reddetti ve Cennet Bahçesi'nden kovulup bir iblis oldu. Uyurken çocukların canını emdiği söylenen Lilith genelde baykuş ya da kedi olarak görünürdü.

Kilisenin kadınlara ve kedilere beslediği bu uzun soluklu düşmanlığa rağmen, olaylar birkaç yüzyıl boyunca kritik bir aşamaya ulaşmadı. 1489'da, Papa VIII. Innocentius, Şeytan'ın çocuklarının kendilerini –tıpkı Şeytan'ın Havva'yı baştan çıkarmak için yılanı dönüşmesi gibi– hayvana dönüştürme eğiliminde olduklarını anlatan *Malleus Maleficarum*'u ("Cadılar İçin Çekiç") kaleme aldı. Kısa süre sonra, dinî mahkemeler kadınları, kendilerini kediye dönüştürmekle itham etmeye başladılar. 1596'da, İskoçya Aberdeen'de bir grup kadın, adını bir balık pazarının orta yerindeki bir

haçtan alan Fish Cross adı verilen bir yerde, sözüm ona bir seks partisi yapmak üzere kendilerini kediye dönüştürmekle suçlandılar. Her nasılsa, zevk düşkünü “cadıların”, oraya balık kokusu tarafından çekilmiş gerçek kediler olabilecekleri kilise otoritelerinin aklından dahi geçmedi.

Bununla birlikte, Hristiyan dünyasının cadı korkusunun kesin bir saplantıya dönüşmesi on altı ve on sekizinci yüzyıllara denk gelir. Neredeyse, bütün talihsiz olayların –yıldırım, hastalık, yangın, don ve hatta batan gemilerin– suçu onlara atılır olmuştur. 1607’de, bir adamın, evine kedisinin kılığında ve mırılayan başka kediler eşliğinde girdiğini ve karısını ve onu ölümüne korkuttuğunu iddia etmesinin ardından Isobel Grierson cadılık suçlamasıyla yakıldı. (Adamın kedisinin çiftleşmek istiyor olması ve peşine erkek kedileri takmış olması mümkün müydü?) Zavallı Isobel daha sonra bir başka erkeğin evini kedi kılığında ziyaret edip karısına sprey sıkmakla suçlanmıştı. Bu kadın daha sonra, sözde Isobel tarafından spreylendiği için hayata veda etti. Aslına bakarsanız ifadelerinde, kadınların kendilerini kediye dönüştürdüklerini gördüğünü ve kediler tarafından yaralandığını iddia eden kayda değer sayıda erkek vardır. Ayrıca, kediye dönüştüklerini iddia eden cadıların da itirafları söz konusudur ama itirafların işkence altında alındıkları neredeyse kesindir. İngiltere’de bir kadın; komşusu, pencere pervazına bir kedinin sıçradığını gördüğü ve onun şeytan olduğuna inandığı için asılmıştır.

Kedilerin Avrupa’daki tarihini okumak size kâbuslar yaşatabilir. Kediler, cadı isterisinin kurbanları olarak yargılanıp suçlu bulunmuş, kamçılanmış, yakılmış, haşlanmış, boğulmuş ve diri diri gömülmüşlerdir. Tanrı olarak tapınılan yaratıklar iken, Tanrıçalarla bağlantıları yüzünden korkulan ve yok edilen yaratıklara dönüştürülmüşlerdir.

Eski Kara Büyü

Bu dönem boyunca, gerçekten kara büyü yapan insanlar vardı ve onlar da kedileri öldürdü ya da işkence ettiler ve büyülerinde kedigillerin uzuvlarını kullanarak kilisenin iddialarına doğruluk payı kattılar. Karanlık sanatların bu müritleri kedilerin ruhları görme becerilerinin, bedenlerinin küçük bir parçasında –genelde gözler ya da deride– barındığına ve bu yeteneğin, o vücut parçasını yemek ya da bir tılsım olarak taşımak koşuluyla insana geçebileceğine inandılar. Zaman zaman bu “ikinci görüş”ü kazanmak için, yakılan kedilerin külleri ufalanıp merhemlerin içine katıldı ve gözlere uygulandı ya da kediler doğrudan karanlık tanrılarına kurban olarak sunuldu. 1923 gibi yakın bir tarihte bile, kedilerden nefret eden bir sadist olan İngiliz göz doktoru Aleister Crowley’nin sihirle bir kediye dondurduğu ve hepatitini iyileştirmek için bir ritüelle kurban ettiği söylenir.

Biliyorum. Bütün bunlar kulağa inanılmayacak kadar iğrenç geliyor ama hâlihazırda Asya’da olup bitenlerden çok da farklı değil. Kaplanların soyunun tehdit altında olmasının nedeni, kaçak avcılarının onları sözüm ona kemikleri güçlendirmekten, romatizmayı iyileştirmeye ve afrodizyak görevi üstlenmeye kadar her şeyi yapabilen uzuvlarını satmak için öldürmeleridir.

Batı’da kedilerin maruz kaldıkları zulme nihayet son noktayı koyan şey –ki bu yüzyıllar aldı– kedilerin Avrupa’yı kırıp geçen veba dalgalarını durdurmada kilit rolleri olduğunun idrak edilmesi oldu. O zamanlar, sıçan ve farelerin vebayı yayan pireleri taşıdıkları anlaşılamamıştı. Gerçi, insanlar kedisi olan evlerde o kadar çok ölüm olmadığını zamanla fark ettiler ve sonunda sıçan-pire-hastalık arasındaki bağlantıyı buldular. Sonrasında

kediler, vebayla savaşta paha biçilmez kabul edildiler. Kilise bile bunu kabul etmek ve kedilerin yakılmasına nihayet son vermek zorunda kaldı.

Bununla birlikte, kedilerden büyük ölçüde çekinildiği bu dönemde bile, kedilerin geleceğe dair kehanetlerde bulunduklarına ya da iyi şans getirmelerine izin veren mistik güçlere sahip iyiliksever yaratıklar olduklarına dair inanç varlığını korudu. Bütün İngiliz adalarında hapşırın ya da ıslak patisiyle kulaklarının arkasını temizleyen bir kedinin yağmurun habercisi ya da sırtını ateşe vermiş bir kedinin yaklaşan donun işareti olduğuna inanılırdı. Bir kara kedinin bakireye aşığını getireceği ve düğün gününde hapşırın bir kedinin gelin için iyi haber anlamına geldiği söylenirdi. Avrupa masallarında sihirli “yardımcı” kedilere olan inancın izleri hâlâ mevcuttur. Saray mensubu, zarif kedilerin sadece şanslı olmakla kalmadıkları, sevdikleri insanları da mutsuzluktan korudukları Charles Perrault’nun Çizmeli Kedi’sine ya da Madame d’Aulnoy’un “Kedi Kraliçe”sine (ki Beyaz Kedi olarak da bilinir) bir göz atın. Güney Fransa’da insanlar, kedilerin sevildikleri ve iyi bakıldıkları evlere iyi şans getiren Matagot ya da “sihirbaz” kedilere inanırlardı. (Gerçi bir Fransız masalı olan “Kara Kedi”ye göre, bütün kediler sihirbazdır.) Bazı hikâyeler Matagot’ların, şeytani peri kedileri Marcaou’ların düşmanı olduğuna inanırlar ancak “Dick Whittington ve Kedisi” gibi iyi şans hikâyeleri daha klasiktir.

BAŞKA KÜLTÜRLERDE SİHIRLİ KEDİLER

“O ışıltılı gözlerin ardında bir ruh olmadığına kim inanabilir?”

—*Theophile Gautier*

Kedilerin sihirli olduğuna inanan yalnızca Ortaçağ Avrupası değildi. İslami bilimde cinler hayvan biçimi alan doğaüstü yaratıklardı ve sıkça kedi olarak görünür ya da kedilerin içinde yaşarlardı. Özgür irade sahibi cinler iyi ya

da kötü olabilirlerdi. Zaman zaman insanlara servet ve bol şans getirirken, bazen de onlara işkence ederlerdi. İnsanlar bir cinin yardımını ona bağıştta bulunarak ya da onu esir ederek kazanır gibiydiler. (bkz. *Alaaddin'in Sihirli Lambası* masalındaki cin.) Bununla birlikte, bir cine kötü davranmak, cinin intikam almasına yol açabilirdi. Antik Persler, içinde cin olması ihtimalinden korktuklarından kedi öldürmeyi hiç istemezlerdi. Kediyi öldürüp cini salıverirlerse, cinler kendilerini, yaşama alanını yok edenlerden intikam alamaya adayabilirlerdi. Eski bir Mısır batıl inancı, bir cinin bir eve musallat olmak için kedi biçimini alabileceği konusunda uyarır.

İlk Kedi

İslami bilim, kedilerin kökeninin izini Nuh'un gemisine kadar süren hoş bir efsaneden de bahseder. Hikâyeye göre, gemideki iki fare o kadar hızlı üreyorlarmış ki, Nuh kısa sürede ciddi sorunlar yaşamaya başlamış. Bu yüzden gemideki dişi aslana gitmiş ve eliyle başını üç kez okşamış. Dişi aslan hapsirarak ağzından bir kedi -Zoey'nin sürekli hapsiran kedisi Nala'nın atalarından biri olduğuna hiç şüphe yok!- çıkarmış ve fare sorunu kısa sürede çözülmüş.

Başka bir efsane ise, Hazreti Muhammed'in kedisi Müezza'ya çok sevdiği için kutsadığını ve böylece bütün kedilere dört ayak üstüne düşme yeteneği ve cennette kalıcı bir yer verdiğini anlatır.

Mezoamerika ve Güney Amerika'da jaguarların bu âlem ile ruhlar âlemi arasında kolayca gidip geldiğine inanılır. Bundan ötürü, jaguar bir tür evcil dost ve *nagual* olarak bilinen güçlü bir ruh yoldaşı olarak bilinir. Şaman

ritüelleri sırasında, şaman –genelde diğerlerine şifa vermek üzere– ruhlar âlemine giriş yaptığı zaman, onu kötücül ruhlardan koruması ve onu ya da yardım etmeye çalıştıklarını tehdit edebilecek her tür kötülükle savaştırması için *nagualını* yardıma çağırır. Bu ruh seyahatleri sırasında, şaman şekil değiştirir ve ruhlar âlemine geçiş yapabilmek için jaguarın şeklini alır.

Ortaçağ Çini ve Japonya'sında, kedilere mistik güçler de yakıştırılırdı. Kedilerin, üçüncü yüzyıl gibi eski bir tarihte Mısır'dan kaçırılıp Çin'e getirildiklerine inanılır. Çin ve Kore'den ithal edilerek geldikleri Japonya'da boy göstermeleri için bir 600 yılın daha geçmesi gerekmiştir. Kediler bu ülkelerde karışık görüşlerle karşı karşıya kalırlar. Görünüşe bakılırsa, halk biliminin büyük kısmı onları; insandan çalan, kediden kadına ve kadından kediye dönüşen, dans eden ateş topları kullanan ve çatılarında iki ayak üstünde dolaşarak insanları korkutan iblisler olarak tarif eder. Ayrıca insanlara musallat olmaktan keyif alan hayalet kediler –kedi hayaletleri– de vardır. (Gerçi Japonya'da da kaplumbağa kedilerin⁵⁶ hayaletleri uzak tuttuğuna inanılırdı. Gelin de çıkın işin içinden!) Çin'de insanların ölümden sonra kediye dönüştüklerine inanılırdı. Carl Van Vechten, imparatoriçeyi sıçana dönüştürmek ve bir hayalet kedi olarak taciz etmekle tehdit eden saray sakini bir kadını idam etmesinin ardından, sarayına hiçbir kedinin giremeyeceğini ilan eden İmparatoriçe Wu'dan bahseder. (Hikâye, Carl Van Vechten'in *Tiger in the House*'unda⁵⁷ bulunabilir.) Japonya'da bazı kedilerin goblinler için ve diğerlerinin de goblinlere karşı koruyucu olduklarına inanılırdı. Ünlü “Kedileri Çeken Çocuk” hikâyesi, tapınak kafesleri üzerine resmedilmiş ve dev bir sıçan cüceyi yenmek için canlanan kedileri anlatır. Japon kedileri de zaman zaman sahiplerine yardım eden –ki bir hikâyede, sahibi olan fakir yaşlı çift için para kazanmak üzere geyşaya dönüşen bir kediden bahsedilir– zaman zaman da sonunda iblis çıkan güzel kadınlara dönüşmeleriyle ün yapmışlardır. Özellikle uzun

56 Siyah ve kahverengi desenleri olan bir kedi cinsi. (ç.n.)

57 (İng.) Evdeki Kaplan. (ç.n.)

kuyruklu kediler, şeytana dönüşmeye muktedir kabul edilirlerdi ve Japon şeytanlarından *Nekomata*'nın çatalkuyruklu, devasa bir kedi olduğu söylenirdi.

Dracula'dan Çok Önce...

Sengoku Dönemi'ne (1568- 1615) kadar uzanan "Nabeshima'nın Vampir Kedisi", evinde yaşayan güzel bir refakatçisi olan Hizen Prensi'ni anlatır. Bir gece, devasa bir kedi (normal kuyruklu) O'Toyo'nun yatak odasında belirdi, üzerine sıçradı ve gırtlığını O'Toyo can verene dek dişlerinin arasında ezdi. Kedi, verandalardan birinin altına bir mezar kazdı ve O'Toyo'nun cesedini gömdü. Daha sonra biçim değiştirip O'Toyo'nun görünüşüne dönüştü. Prens aşığının öldüğünü hiçbir zaman fark etmedi. Sahte O'Toyo her gece prensin yatak odasına geldi ve kanını emdi. Prens kısa sürede hastalanıp zayıf düştü ve dehşet verici kâbuslardan muzdarip oldu. Biricik refakatçisi yerine bir vampirin yattığından habersizdi. Prensın hizmetkârları geceleri bir şeyin ona saldırdığını tahmin ettiler ama ne zaman onu izleyecek olsalar, vampir kedinin büyüyle uyuyakaldılar. Zaman içinde, prensin genç hizmetkârlarından biri, bir rahip yardımıyla uyanık kalmayı ve sahte O' Toyo'yla savaşmayı başardı. Sahte O'Toyo yeniden kediye dönüşüp dağlarda kayboldu.

[Bu hikâyenin tam versiyonu A.B. Mitford'un *Tales of Old Japan*'inde⁵⁸ (1871) bulunabilir. Ayrıca www.saruduma.com/japanesefolklore_vampirecat.shtml adresinde de yayındadır.]

Oluşturdukları bariz risklere rağmen doğunun kedileri, güzellikleri ve avlanma yetenekleri için elde tutulurlardı. Sekizinci ve onuncu yüzyıllar arası bir zamanda, kediler Japonya'ya giriş yapınca, önce sadece varlıklı insanların bakımlarının kalkabileceği egzotik evcil hayvanlar olarak barındılar ama zaman içinde evlerdeki varlıklarını hak etmeye başladılar. İpek, Japonya'nın en önemli geçim kaynaklarından biriydi ve fareler, tahıl ambarlarının yanı sıra ipek böceklerini de yiyorlardı. Her iki sorunun da çözümü kedilerdi.

Doğu kedilerinin ayrıca şans getirdiğine de inanılırdı. Eski bir Budist inancı, açık renkli bir kedinin olduğu evde gümüş, koyu renkli bir kedinin olduğu evdeyse altın olacağını belirtir. Kedilerin şans ve bolluk nedeni olarak kabul edilmesi, Japonya'da pek çok iş yerinde var olan tek patisi havada, Maneki Neko (diğer adıyla Çağırın Kedi) adlı beyaz kedi örneğinde görülebilir. Maneki Neko'nun nasıl varlık kazandığına dair en az üç efsane mevcuttur ve her biri, sahiplerine şans getiren ya da koruma sağlayan kedilerle ilgilidir. Hatta kedilerden biri, kafası koparıldıktan sonra bile geyşâ sahibesini korumak için bir yılanı öldürmüştür. (Bu efsanelerin bir kısmını www.en.wikipedia.org/wiki/Maneki_Neko adresinde de bulabilirsiniz.)

Bütün bunlar bizi nihayet *Gece Evi* serisinin kedilerine getirir.

GECE EVİ'NİN KEDİLERİ

“Bizi kediler seçer, biz onlara sahip olmayız.”

–İşaret

Gece Evi serisinin kedileri bütün bu gelenekleri tekrarlar ama – onlardan hiçbir zaman bu şekilde bahsedilmese de– onların asıl rolleri “evcil dostlar” olmalarıdır. Evcil dostlar daha çok cadılarla bağdaştırılır ve her ne kadar Tanrıça'ya tapınmaları ve ritüelleri Pagan ve Vika inanışlarıyla

yakından bağlantılı olsa da vampirler tam olarak cadı sayılmazlar. Kitapları okuduğum süre boyunca, kendimi bu kedilerin o “evcil dost”lara ne kadar benzediklerini düşünmekten alamadım. *Çaylak El Kitabı 101*’de ölmüş bir kediyle vedalaşma töreni “Evcil bir hayvanı salıverme ritüeli” olarak adlandırılır. Ancak serideki diğer efsanevi etkilerde de olduğu gibi, kedilerin evcil dost olarak benimsenmesi fikri, Gece Evi dünyasına uyması için yaratıcı değişikliklerden geçirilmiştir.

Evcil dostlar tıpkı isimlerinin çağrıştırdığı gibi, daha ilk karşılaşmanızda birbirinizi çok önceden beri tanıyormuşsunuz hissi uyandıran ve “tanıdık” gelen yaratıklardır. Evcil hayvan olarak benimsenen kediler sizinle psişik ve muhtemelen sihirli bir düzeyde bütünleşir. Sanki siz ve kediniz uzun zamandır –bu yaşamdan önce, bu yaşamda ve bundan sonra gelecek yaşamlarda– dostsunuzdur. Cast’ler bunu zihnimize kusursuzca kazırlar.

İşaret’te, Zoey ve Nala birbirlerini bulmadan önce, Zoey rüyasında onu yaşlı bir kadın sesiyle azarlayıp gelmesinin neden bu kadar uzun sürdüğünü soran turuncu bir tekir görür. Sonra, Nala’yla tanışınca –ya da daha doğrusu Nala onu bulunca– Zoey rüyasındaki kediye hemen tanır. Birbirlerine çoktan aşinadırlar, çünkü aralarında psişik bir bağ vardır.

Kedisi olan pek çok insan, size kedilerinin onların duygularına uyum sağlamış olduklarını, üzüntülerinde teselli ettiklerini ya da moralleri bozuk olduğunda güldürdüklerini ve yapmaları gerekeni yapmadıklarında sitemkâr bakışlar yönelttiklerini anlatacaktır. Nala bu iş için biçilmiş kaftandır. Zoey’yi teselli etmek için her zaman oradadır. Zoey’nin Heath’in kanından ilk damlayı içmesinin ve o kana duyduğu istek ve özlemle sarsılmasının ardından, Nala ortaya çıkar ve yüzünü Zoey’nin ıslak yanağına bastırır. Zoey Loren ve Neferet’in sevgili olduklarını, tuzağa düşürüldüğünü ve aptal yerine konulduğunu öğrenmesinden sonra, eski meşe ağacına koşar ve kendini koyverip ağlamaya başlar. Beklediği üzere yine Nala ortaya çıkar, ıslak burnunu Zoey’nin yanağına sürter ve patisini omzunun üstüne koyup “sinirle mırlamaya” başlar. Zoey’yi koşulsuz seven Nala, onun her

şeyi nasıl yüzüne gözüne bulaştırdığını anlatabileceği tek dostudur. Daha sonra Zoey hayatındaki bütün artı ve eksileri gözden geçirirken, Nala onu rahatlatmak için kollarının arasına zıplar ve doğrudan Zoey'nin suratına hapşırarak ona harika bir “kitap son cümlesi” verir: “Nala her zamanki gibi, hayatımın kusursuz bir özetini çıkarmıştı: Biraz komik, biraz iğrenç ve karmakarışık...” (Seçilmiş)

Buna bir ekleme yapacağım: “Ve biraz sihirli.” Çünkü bugün bile evcil dost fikri evcil hayvan ve yoldaş kavramlarının ötesine geçmektedir. Bugün Pagan ve Vika ritüellerini açıkça uygulayan pek çok insan var ve çoğu kedilerini “evcil dostları” yani sihir ve büyülerini gerçekleştirmelerine yardım eden eşleri olarak tanımıyorlar. New York City’de bir rahibe ve pratiğini sürdüren bir cadı olan Marion Weinstein (1939-2009) kedilerin, dünyanın görünmeyen ruhlarından korkmadıkları, ruhların ne zaman var olduklarını bilmek konusunda çok usta oldukları ve genelde onları seremoniye davet ederek cadının görevini kolaylaştırdıklarından dolayı cadılar için kusursuz yoldaşlar olduklarını anlatırdı. Kediler ayrıca psişik işlerde de iyidirler ve insan sahipleriyle zihinden zihne doğrudan iletişim kurabilirler.

Pek çok kültürde kedilerin insanların göremedikleri şeyleri algılayabildiğine ve hatta geleceği görebildiklerine inanılırdı. Van Vechten’in (*Tiger in the House*’ta) yazdığı gibi; “Doğudaki insanlar bu hayvanın doğal ve doğaüstü, bilinç ve bilinçaltı arasındaki sınır bölgesinde dolaştığının farkındadırlar.” Bu tanım bana hem insan dünyasına hem de onun ötesindeki dünyalara ait olan vampirleri düşündürür. Bu yüzden, seçilmiş yoldaşlarının iki dünyada da dolaşma yeteneğini paylaşabilen kediler olması bana son derece mantıklı gelir. Her ne kadar Gece Evi kedileri insanlara ya da hayaletlere dönüşmese de –en azından ilk yedi kitapta dönüşmediler– doğaüstü âlemi algılama yetenekleri insanları tehlikelere karşı uyarılarına izin vermektedir.

Bunu en basitinden, Stark’ın onun koruyucu savaşçısı olmasından çok önce Zoey’nin koruyucusu olan Nala’da görebiliriz. İlk iki ölü çaylak yeniden

ortaya çıktığında, onları ilk gören –doğüstü âlemi görebilen ve Zoey’nin hâlâ fazlasıyla insani olan gözlerinin algılayamadıklarını algılayabilen– Nala olmuştur. Nala, ölümden dönen vampirlerin ilki olan Elizabeth’i görür ve derhal tıslamaya başlar. Hatta Zoey’yi koruma çabasıyla, Elliot’a saldırır. Zoey’nin gördüğünün bir hayalet olmadığını –ve bu ölü çaylakların bir anlamda aslında ölü olmadıklarını– fark etmesini sağlayan, Elliot’ın üstüne atılan Nala olur. Nala, onu iyi tanımasına rağmen, Stevie Rae ölümden döndüğünde ulumaya, tükürmeye başlar ve ona saldırmaya yeltenir ki bu hali, Zoey’yi, Stevie Rae’nin bu yeni canlanmış halinin tamamen güvenilir olmadığı konusunda uyarmalıdır. Hatta Nala, Kalona’nın Zoey’nin rüyalarına girdiğini sanki anlamaktadır. Zoey, kovulmuş meleği rüyasında gördükten sonra, Nala’yı onun rüya varlığına hırlarken bulur. Nala’nın ruhlar âlemini görebildiğine hiç şüphe yoktur.

Gece Evi kedilerinin geleceği görebilmelerine gelince; Zoey, *İşaret*’te Nala’nın onu bulmasından kısa süre sonra odasına döner ve orada içi kedi maması, kum kutusu, kum ve küçük pembe bir tasmayla dolu bir kedi başlangıç seti bulur. Zoey bu hediyenin nereden geldiğini sorunca, Stevie Rae ona bir not uzatır. Notta “Skylar bana geleceğini söylemişti,” yazılıdır ve altında tek harflik bir imza vardır: N. Bu örnekte, Neferet’in kedisi Skylar sadece Nala’nın bulunduğu ve Zoey’nin yanına taşınacağını bilmekle kalmaz; bunu, kedilerle ilgili bir özelliği olan Neferet’e bildirmeyi de başarır.

Gece Evi’ndeki kedilerde özellikle sevdiğim şey, Cast’lerin kedilere açıkça tapmaları bir yana, onlara karşı aşırı duygusallık göstermemeleri. Bu kediler kusursuz efsanevi tanrıçalar değiller. Hatta Nala sıkça yaşlı bir kadın gibi huysuz ve sürekli Zoey’ye yakınan biri olarak gösterilir; üstelik ikide bir de Zoey’nin suratına hapsiştir. Afrodite’nin Sokak Kedileri’nden kurtardığı kötü huylu İran kedisi Malefiz, Zoey tarafından sıkça züppe, tüy yumağı olarak tarif edilir. “İkizler” Shaunee ve Erin’i paylaşan ve Beelzebub adı kendisine fazlasıyla yakışan kıvrak, gri kedi ise Gece Evi’nin diğer kedi soylularının peşinden bir an ayrılmaz ve onlara

dehşet saçmaktan bir an vazgeçmez. Cast'ler kedilerin de en az bizler kadar bireysel olduklarını, bazılarının kötü ruh hallerinin, kötü öfkelerinin ve garez tutmak konusunda özel yeteneklerinin olduğunu bilirler.

Ancak kediler vampirlerini tehlikelere karşı uyararak, hatta müttefiklerinin kimler olduğunu anlaması için Zoey'nin odasında toplanarak, gerçek yüzlerini her zaman gösterirler. Kalona ve Neferet, Gece Evi'ni ve nüfusunun büyük kısmını ele geçirince, Zoey, Ejderha Lankford'un Maine Coon'unu ve Profesör Lenobia'nın Siyamı'nı da odasında bulur ve bu profesörlerin güvenilir olduklarını anlar. Hatta kediler, Jack morgda Stark'ın cesedinin yanında oturabilsin diye dikkatleri dağıtmayı bile başarırlar. Zoey ve arkadaşları, kırmızı çaylaklarla birlikte tünellerde kalmak üzere kampüsten ayrılınca, kediler de onlara eşlik ederler. Ve serinin en doku-naklı sahnelerinden birinde Ejderha, karısı Anastasia'nın cenaze ateşinin yanında otururken, Anastasia'nın yaşlı beyaz kedisini kendini ateşe at-maktan alıkoymak zorunda kalır.

Kediler bize derin ve bilinçaltı düzeyinde temas ederler. Onları tanrı yerine koyup taptık, cadı olarak yaktık. Onları şifa ve doğurganlık sembolü olarak da Şeytan'ın beden bulmuş hali olarak da gördük. Hatta kendimizi iyi ve kötü şanstan onların sorumlu olduklarına ikna ettik. Dürüst olmak gerekirse, kediler hakkında yeterince bilgi okursanız insanların herhangi bir yaratık için istediklerine inanmaya muktedir olduklarını siz de görürsünüz. Şeytanlaştırmak ya da ilahlaştırmak konusunda acayip bir yeteneğimiz var ve kediler biz insanların en iyi ve en kötü dürtülerinin nesnesi oldular. Yine de insana dair bütün uç noktalar arasında, kediler üç aşağı beş yukarı aynı kaldılar: özlere, kendi eşsiz ve gizemli doğalarına sadık oldular.

Gece Evi serisinin yedinci kitabı *Yanmış*, tuhaf biçimde kedilerden yoksundur. Bunun nedeni basitçe Zoey ve dostlarının Venedik'e ve ötesine seyahatleri ve kedileri yanlarında götürememeleridir. Kitaptan baştan sona keyif aldım. Kelt folklorundan esinlenen müthiş bir hikâye ve serideki

diğerlerinden bir hayli farklı. Yine de, ne kadar sevsem de, kedilerin yokluğunu hissettim.

Kediler Hakkında Harika Kitaplar

*Nine Lives: The Folklore Of Cats,*⁵⁹ Katherine M. Briggs

*The Cult of The Cat,*⁶⁰ Patricia Dale Green

*Cat Catalogue: The Ultimate Cat Book,*⁶¹ editör: Judy Fireman

*The Tribe of the Tiger: Cats and Their Culture,*⁶² Elizabeth Marshall Thomas

*The Tiger in the House: The Classic Book on the History, Manners and Habits of the Cat,*⁶³ Carl Van Vechten

Her ne kadar çoğu eski kitaplar olsa da, hâlâ kütüphanelerde ve www.abebooks.com gibi ikinci el kitap web sayfalarında bulabilirsiniz. Ve www.catquotes.com/catquotes.htm adresinden büyük bir kedi atasözleri koleksiyonuna ulaşabilirsiniz.

59 (İng.) Dokuz Can: Kedilerin Halk Bilimi. (ç.n.)

60 (İng.) Kedi Kültü. (ç.n.)

61 (İng.) Kedi Kataloğu: Esas Kedi Kitabı. (ç.n.)

62 (İng.) Kaplan Kabilesi: Kediler ve Kültürleri. (ç.n.)

63 (İng.) Evdeki Kaplan: Kedilerin Tavrıları, Huyları ve Tarihi Üzerine Klasik Bir Kitap. (ç.n.)

ELLEN STEIBER, kocası ve çok güzel ve muzır, siyah-kahverengi (kaplumbağa kabuğu cinsi) bir kedi olan Catalina'yla birlikte Tucson, Arizona'da yaşamaktadır. Hepsi, evi Catalina'nın yönettiği konusunda hemfikirler. Ellen, *A New Dawn: Demigods and Monsters*⁶⁴ ve *The World of Golden Compass*⁶⁵ için yazdığı denemelerin yanı sıra *A Rumour of Gems*⁶⁶ adlı bir roman da kaleme almıştır. Şu anda bir genç yetişkin romanının yanı sıra bu romanın sonu üzerinde çalışmaktadır. Roman Tucson'da geçmekte ve genç kızlar, atlar ve sayısız becerikli kedinin hikâyesini anlatmaktadır.

64 (İng.) Yeni Bir Şafak: Yaratanrılar ve Canavarlar. (ç.n.)

65 (İng.) Altın Pusula Dünyası. (ed.n.)

66 (İng.) Bir Söylentiler Mücevheri. (ç.n.)

{“Sihir Şehri”ni Yeni Baştan Hayal Etmek}

CAST'LER TULSA'YI NASIL MİTLEŞTİRDİ?

Amy H. Sturgis

BENİM GECE Evi yolculuğum kız kardeşim Margret'tan gelen bir e-postayla başladı. P.C. Cast ve Kristin Cast'in romanlarını okumam gerektiğini –hayır, okumak zorunda olduğumu– yazmış. Tavsiyesini takdir etsem de, tadını çıkaracağım yeni kitap arayışında değildim. “Okunacak kitaplar” yığınınm zaten boyumu aşmış durumdaydı.

Sonra Margret tek bir basit cümleyle fikrimi değiştirdi. “Kitaplar Tulsa'da geçiyor.”

Sonrasında kendimi ilk kitabın İz Sürücü'nün Zoey Montgomery'yi Tulsa'nın banliyölerinden Kırık Ok'taki lisesinin –ve benim de bir zamanlar okuduğum lisenin koridorunda İşaretlediği açılış sahnesini okurken buldum. Takılıp kaldım.

Tabii ki aşinalığın kendine özgü bir cazibesi var. Zoey gibi ben de Utica Meydanı'nda alışveriş yapıp günlük hava durumu tahminleri konusunda Travis Meyer'e güvenmiş ve hatta Bay Wise'in fen dersini almıştım: Bütün bunlar kendimi genç çaylakla hemen özdeşleştirmeme yardımcı oldu. Seriyi okurken hiç şüphesiz Afrodit'in babası Belediye Başkanı LaFont'la Tulsa'nın eski belediye başkanı William "Bill" LaFortune arasındaki benzerlikten tutun da; Kırık Ok'un başlıca rakibi Birlik'e (Haydi Kaplanlar!) sonu gelmeyen dokundurmalarla kadar "Tulsa'ya özel" olarak nitelendirilebilecek pek çok şakayla keyiflendim. Tulsa'da büyümüş, ancak şimdi millerce uzakta yaşayan birisi olarak, romanların bir bütün halinde, doğup büyüdüğüm yere yazılmış uzatmalı ve yaratıcı bir aşk mektubu olarak okunabilmesine bayıldım.

Ancak Cast'ler eski ve şimdiki Tulsa sakinleri üzerinde kolektif bir "evinde olma hissi" yaratmaktan çok daha fazlasını başarmışlar. Elbette ki, diğer genç yetişkin vampir serileri de dâhil olmak üzere bir yığın modern seri, sahne olarak gerçek dünyada varolan yerleri kullanmaktalar. Cast'lerin *Gece Evi* serisini ayrı bir yere koyan, yazarların –mimarisinden, hayalet hikâyelerine kadar– önceden var olan Tulsa tarihini ve folklorunu kasabayı mitleştirirken kullanmalarıdır. Yirminci yüzyılın ilk yıllarında, petrol ticareti ve bu ticaretin sağladığı hızlı gelir sayesinde Tulsa "Sihir Şehri" olarak tanınmıştı. Bugün P.C. ve Kristin Cast, aynı derecede zengin olan kendilerine özgü sihir şekilleriyle Tulsa'ya bir dönüşüm yaşatmışlardır.

BİR KARAKTER OLARAK TULSA

Aslında Cast'ler yeniden hayal ettikleri Tulsa'yı başlı başına bir Gece Evi karakterine dönüştürürler ve bu özellik serilerini, saygınlığını hiç kaybetmeyen edebi bir geleneğin –Gotik aşk romanlarının– modern bir örneği haline getirir. Horace Walpole 1764'de kalemi eline alıp *The Castle of Ot-*

*ranto'sunu*⁶⁷ yaratırken sadece bir tür değil, itaat edeceği pek çok kuralı da yaratmıştır. Ve öncülük ettiği Gotik geleneği kısa sürede, John Polidori'nin *The Vampyre*'i⁶⁸ (1819) ve Elizabeth Caroline Grey'in *The Skeleton Count ve The Vampire Mistress*'i⁶⁹ (1828) gibi eserlerle de karşımıza çıkan vampir kurgusunu doğurmuştur. Jerold E. Hogle'ın *The Cambridge Companion to Gothic Fiction*'ında⁷⁰ belirttiği gibi, Gotik eserler, doğal ve doğaüstü arasındaki çizgiyi bulanıklaştırırlar. Ayrıca sırlarla uğraşırlar (fiziksel ya da psikolojik olarak insana musallat olurlar), geçmişe odaklanırlar (genel olarak geçmişe ya da kişisel yakın geçmişe) ve konunun geçtiği coğrafi ortama adeta kök salarlar.

Gotik geleneğindeki yazarlar gibi, P.C. ve Kristin Cast de bunu çok iyi anlamışlardır. Eski lisemde bir İz Sürücünün varlığını okurken keşfettiğim gibi, doğal ve doğaüstü arasındaki çizgiyi klasik olarak bulanıklaştırmaktadırlar. Cast'ler, romanlarını Tulsa ve folklorunda demleyerek akıldan çıkmayacak sırlar çağrıştırmak, geçmişe dair bir his yaratmak ve okuyucuların hikâyeleriyle heyecan verici ve mantıktan ziyade duygulara dayanan bir bağ kurmalarını sağlamak konularında yerel hava durumundan, şehrin trajik geçmişinden ve dikkat çekici mekânlarından da istifade ederler.

Elbette ki yazarlar Tulsa'nın yerel iklimini de güçlü bir etkiyle kullanmışlardır. Belki de bunun en çarpıcı örneği, *Av ve Baştan Çıkarılmış*'ta olaylara ağırlığını koyan kar fırtınasıdır. Bu kitaplarda fırtına, dehşet verici olaylar sırasında karakterlerin çaresizlik duygusunu ve ıssızlığını kamçılarıken hareket kabiliyetlerini sekteye uğratarak dramatik bir gerilim yaratır. Fırtına yüzünden kesilen elektrik, karanlıkta şehri felç eder ve Neferet'le yeni ortağı, ölümsüz Kalona'nın kişisel güçlerini dayatırken, şehrin üzerine saldıkları kötülüğü simgeler. P.C. blogunda, kızıyla birlikte

67 (İng.) Otanto Şatosu. (ç.n.)

68 (İng.) Vampir. (ç.n.)

69 (İng.) "İskelet Kont" ve "Vampir Metres". (ç.n.)

70 (İng.) Gotik Kurgunun Cambridge Yoldaşı. (ç.n.)

yaptıkları betimlemeleri 2007 Aralık ayında Tulsa'yı felç eden gerçek kar fırtınasından aldıklarını belirtmiştir. Cast'ler bu olayla ilgili birinci elden hatıralarından esinlenmeseydi, fırtınanın o kadar gerçek ya da ürkütücü geleceğinden şüpheliyim ve Gece Evi'nin Tulsalı okuyucularının Zoey ve dostlarının düştükleri durumu okurken fırtınaya dair kendi mücadelelerini anımsadıklarını tahmin edebiliyorum.

Cast'ler ayrıca yerel tarihin gücünden de beslenirler. Bana göre, bunun en akılda kalan örneklerinden biri, serinin ikinci kitabı *İhanet*'te yaşanır. Zoey, Karanlık Kızlar ve Erkekler'in çaylaklarını yerel toplumun hayır işlerine dâhil etmek konusundaki planını izah etmeye çalışırken, Gece Evi'nin Yüksek Rahibesi Neferet ona, insanların vampirlere yönelik korku ve nefretinin gücünü hatırlatır. Neferet, önyargının tehlikesini izah etmek için basitçe zaman, mesafe ve fazla kullanım nedeniyle yıpranmış basma-kalıp çizimlerden esinlenmek yerine, Tulsa'nın hafızasında henüz çok taze olan acı verici bir olaya gönderme yapar: Tulsa ırk ayaklanması olarak da bilinen Greenwood ayaklanması.

31 Mayıs ve 1 Haziran 1921 tarihlerinde, bir grup beyaz Tulsalı, şehrin siyahilerin yaşadığı kesimi olan Greenwood'da yaklaşık otuz beş bloğu ateşe vererek "Siyah Duvar Sokağı" olarak bilinen bölgeyi yok ettiler. Bu olay yaklaşık 10.000 siyah Tulsalıyı evsiz bırakırken, bilinmeyen sayıda siyahi yerlinin de ölümüyle sonuçlandı. Scott Ellsworth'un *Death in a Promised Land: The Tulsa Race Riot of 1921*⁷¹ adlı övgüye değer tarih eserinde, Greenwood isyanı, Birleşik Devletler tarihinin bu yüzyılda ırksal şiddet konusunda yaşadığı en yıkıcı anlarından birini temsil eder. Bugün her ırktan Tulsalı bu trajedinin mirasına kafa yormayı ve onunla boğuşmayı sürdürmektedir. Bu yüzden, Neferet, "O siyahiler de Tulsa'nın parçasıydı ama Tulsa onları yok etti," dediğinde, sözcükleri çok derinlerde yankı bu-

71 (İng.) Vadedilmiş Topraklar'da Ölüm: 1921 Tulsa ırk İsyanı. (ç.n.)

lur çünkü Tulsalıların arka bahçelerindeki çok gerçek ve vahşi bir örneğe gönderme yapar.

Neyse ki, Zoey'nin de ifade ettiği gibi, "artık 1920'de değiliz". Bununla birlikte, Cast'ler önyargının sadece geçmişe dair bir problem olmadığını açıkça ifade ederler. İnsan ve vampir toplumları arasındaki gerilim, sil baştan hayal ettikleri Tulsa'nın yüzeyi altında kaynamakta ve her an şiddetle taşma tehdidi altındadır. Daha net olmak gerekirse, bu ön yargı, her iki toplumun ilkesiz liderleri tarafından da kullanılabilir bir aracı temsil eder. Daha sonra, Neferet, kendi güç temelini inşa ederken, kozlarını doğrudan vampirlerle insanların birbirlerine besledikleri bu nefret üzerine oynar ve bir halkın ön yargılarının onları nasıl kolayca yönlendirdiğine –hem de yanlış yönlendirdiğine– örnek olur. Yazarların süregelen korku ve nefret meseleleriyle baş etmedeki iç görü ve ciddiyeti, romanlarını biçimlendirirken, Tulsa'nın tarihinden çıkarılacak dersleri kalplerine ne kadar yakın tuttuklarının göstergesidir.

DİKKATE DEĞER NİRENCİ NOKTALARI

Cast'ler, son dönemdeki hava koşulları ve yerel tarihi kurgularına katarak *Gece Evi* serisi için sağlam, üç boyutlu hissi veren, sağlam kanıtlara dayanan otantik bir sahne yaratırlar. Sonra hikâyelerini, Tulsa'nın özel ve gerçek mekânlarına demirleyerek edebi oyunları bambaşka bir seviyeye taşırlar. Bu mekânlar, kendi mistik dünyaları ve folklorlarıyla kullanıma hazır olarak gelirler. Gerçek Gotik tarzında, Cast'ler şehrin en dikkat çekici yerlerini; Tulsa'da nesilden nesile yeniden anlatılan ve rafine edilen gizemleri ve efsanelerin üstüne yeni hikâyeler inşa ederek kurgularının amacı için göreve çağırırlar. Cast'lerin Tulsa'yı mitleştirmesi, bana göre, kökleri bu kadar derinlere inen kaynaklardan fışkırdıkları için bu kadar zorlayıcıdır. *Gece Evi* serisinin tadını çıkarmak için, Tulsa'nın girdisini çıktısını bilmek zorunda değilsinizdir ancak şehrin dikkate değer yerlerini

kullandıkları yaratıcı yöntemleri dikkate alırsanız Cast'lerin sanat becerisine daha büyük bir takdir beslersiniz.

Cascia Konağı

Elbette ki kitaplarda adı geçen dost canlısı Sokak Kedileri'nin barınağından sessiz ve sakin Meryem'in Mağarası'na kadar pek çok mekân bugün Tulsa da hâlâ mevcuttur. Ancak Cast'ler en fantastik ve etkili aksiyonlarını Tulsa'nın en yoğun noktalarına saklamaktalar. Bunlardan biri de kampüsü Tulsa'nın Gece Evi olan elit Katolik Koleji'nin hazırlık okulu, Cascia Konağı'dır.

Cast'lerin vampir cilalama okulları için neden Cascia Konağı'nı seçtiklerini anlamak zor değil. Cascia Konağı kompleksinin tam merkezinde, tarihi, okulun Saint Augustine Mezhebi tarafından kurulduğu 1926 yılına dayanan orijinal manastır bulunmaktadır. Daha yakın zamana ait yapılar bile aynı neo-Fransız Norman mimari tarzına uygun inşa edilmiştir ve bu halleriyle henüz bir yüzyılını bile doldurmamış bir kampüse Eski Dünya tarihi ve vakar katan bir atmosfer sağlarlar. Kurucular, okula Cascialı Azize Rita'nın adını vermişlerdir ve heybetli Cascialı Azize Rita Şapeli, okul arazisinde kilit konumdadır. Cast'lerin romanlarında bu şapel Gece Evi'ndeki Nyx Tapınağı'na dönüşür.

Cascia Konağı'nın görüntüsü, onu Tulsa'nın diğer kısımlarından farklı bir yere koyar. Öncelikle şatomsu binaları ve kuleleri, bölgedeki diğer önemli yapılardan farklıdır. Aslında, şehrin ve eyaletin geri kalan kısmının aksine çok eski bir döneme aitmiş gibi, bir hayli ortaçağa özgü görünürler. (Bu yüzden, Zoey, *İşaret*'te okul arazisinde attığı ilk turda kendi kendine şöyle der: "Böyle bir yere bir hendeğin, açelya öbekleri ve bakımlı bir çimenliği çevreleyen kaldırımdan çok daha fazla yakışacağına yemin edebilirdim.") İkinci olarak, kampüsün on yedi hektarlık orman arazisi, onu içinde bulunduğu ve konutların ağırlıklı olduğu mahalleden ayırır. Her ne kadar Cascia Konağı'nın girişleri hem Güney Yorktown Caddesi hem de Güney

Utica Caddesi'ne açılrsa da, Güney Utica girişi spor organizasyonları dışında kapalı tutulur. Bu nedenle okul coğrafi ve mimari anlamda da, tıpkı akademik ve finansal açıdan olduğu gibi yalnızdır. Bu ıssızlık Tulsa'nın ortalama halkının gözünde mekâna (Gotik deme cüretini göstermeli miyim?) gizem katar. Bir köşeye gizlenmiş, esrarlı ve kesinlikle dikkat çekici kampüs, doğaüstü ve paranormal olanlar için, kısacası Cast'lerin vampirleri için, kusursuz bir yuva sunar.

Philbrook Sanat Müzesi

Philbrook Sanat Müzesi ve arazisi klasik bir efsaneler kitabından fırlamış gibidir. Küçük bir çocukken, bir akşam aileme Philbrook'un bakımlı çimenlerinde yapılan bir Açık hava *Camelot* gösteriminde eşlik etmişim ve o zamanlar kurgusal Camelot krallığının nerede sona erdiğini ve Philbrook topraklarının gerçekte nerede başladığını ayırt etmede zorlandığımı hatırlıyorum.

Sanırım Waite Phillips buna bayılırdı. Oklahoma petrolünden servet kazanan üç erkek kardeşten biri olan Waite Phillips (1883-1964) yetmiş iki odalı evinin ve evi çevreleyen dokuz hektarlık arazisinin İtalyan tarihinden modern Tulsa'ya nakledilmiş bir parça gibi görünmesini istemişti. 1927'de tamamlanan Villa Philbrook İtalyan Rönesans tasarımının bir başyapıtıdır. Detaylı bahçeleri, Giacomo Barozzi da Vignola'nın 1566'da, İtalyan Yüksek Rönesansı'nın uzun süre doğallığından ziyade entelektüel karmaşıklığı ve simetrisi yüzünden beğeni toplayan Mannerist tarzına uygun olarak Villa Lante için yarattığı bahçenin kopyasıdır. Villanın kendisi gibi bahçeler de bilinçli el işçiliğini ve narin sanatçılığı yansıtır.

Afrodit'in *İşaret*'teki Samhain ritüeli için neden bahçenin dibindeki kubbeli kameriyeyi seçtiğini anlamak hiç güç değildir. Ne de olsa bir drama kraliçesi için daha dramatik bir yer zor bulunur. Kameriye teknik anlamda bir "tempietto"dur –dairese bir Rönesans tapınağı– ve Villa Philbrook'un arka terasından bakıldığı zaman bir odak noktası görevi üstlenir. Müzenin

bahçesi ve parke taşlı yürüyüş yolları doğrudan yapıya çıkar ve önündeki küçük havuz uzun beyaz sütunlarının aksini yansıtır. Okuyucuların keşfe-deceği üzere, Afrodit'in Karanlık Kızlar ve Erkekler ritüeli çok kötü gider ve sonrasında, Philbrook kameriyesi Zoey Kızılkuş'un geleceğin Yüksek Rahibeliğine plan dışı adım attığı âna ev sahipliği yapar. Zoey'nin, Tanrı-çası tarafından özellikle seçildiği liderliğe ilk adımlarını atarken, kendini, kendi deyişiyle "sihirli bir peri krallığı"nı andıran bir ortamda bulması çok uygun düşer.

Cast'ler romanlarındaki olay örgüsünde, dikkat çekici Philbrook Müzesi'ne sayısız kez dönüş yaparlar. Örneğin, *İhanet*'te, polis, Birlik oyuncuların-dan Brad Higeons'un âdeta cendereden geçirilmiş cesedini Philbrook ara-zisindeki bir kaynakta bulur. *Seçilmiş*'te, Zoey, bir zamanlar ölü, şimdi ise büyük ölçüde değişim geçirmiş olan en yakın arkadaşı Stevie Rae'yle yeniden buluşmak için, Philbrook kameriyesini seçer. Philbrook hiçbir za-man kendi başına tehdit uyandıran bir görüntü çizmez; karakterlerden herhangi birinin hisseder görüldüğü tek endişe, müze saatlerinden sonra insan soylu güvenlik görevlilerinin dikkatini çekmektir ki bu da tehditte-n ziyade dezavantajdan sayılır. Hatta mekânın saf egzotizmi hâlihazırda güçlü olan duyguları, korku ve dehşetten neşe ve zafere yükseltir gibidir. Bu, Philbrook'un Tulsa halkının gözündeki ününe çok uygun düşer. Waite Phillips görüntüde mutlu bir kullanım süresinin ardından, 1938'de, evini eklektik ve geniş kapsamlı sanat koleksiyonunun vitrini olarak, şehre ba-ğışlamıştır. Müze 1939'da açılmıştır. Hiçbir rehber kitap ya da hayalet turu Philbrook'u perili olarak nitelemese de, hızlı bir Google araması, orada muğlak ve sıra dışı olayların –örneğin gözleriyle ziyaretçileri takip eden portreler ya da önlerinden geçenleri izlemek için başlarını çeviren dış mekân heykelleri gibi– yaşandığını rapor eden Tulsa bazlı yarım düzine blogu karşınıza çıkaracaktır. Bütün bu aktarımların hiçbirisi kötücül ya da nahoş ve hatta özellikle belirgin bir fikir vermemektedir. Ancak görünüşe göre, bazı Tulsalılar Philbrook'u günlük dünyanın doğal ve normal kanunlarıyla sınırlanmak için fazla büyük, fazla görülmeye değer olarak görmeyi tercih

etmektedirler. Kısacası, burası Cast'lerin Tulsa'yı doğaüstü ve paranormal olarak yeniden hayal ederken kullandıkları ideal bir noktadır.

Birlik Deposu

Gece Evi serisinde sıkça karşımıza çıkan bir diğer anahtar nirengi noktası, Birlik Deposu'dur. Bu alçak, yayvan ve gösterişli bina, Tulsa şehir merkezinin mimari korosuna zıt bir görünüm oluşturur. Pis pis sırttan hayvan başı kabartmalarıyla Gotik Philtower'dan, ferforje süslemelerle donatılmış zarif Philcade binasına kadar, çevre yapıların pek çoğu, 1920'lerdeki petrol patlamasıyla hasıl olmuşlardır ve o zamanın abartılı ihtişamını yansıtır. (Bahsi geçen iki bina da isimlerini Waite Phillips'ten alırlar.) Yapıların birkaçı ilk art-deco⁷² duyarlılıklarından izler taşır. Hatta o kadar ki, binaların hem iç hem dışlarını süsleyen geometrik ve zikzak oymalı toprak art-deco seramikler yüzünden, Tulsa eskiden "Terra Cotta⁷³ Şehir" olarak bilinirdi. Bugün bile, Elaine Warner'ın 2010 basımı *Insiders' Guide to Tulsa*⁷⁴ gibi gezi kitapları Tulsa şehir merkezine özel art-deco turlar içerirler.

Bununla birlikte, 1929'daki borsa çöküşünün ardından, mimari zevkler de değişmiştir. Tulsa Birlik Deposu 1931'de inşa edildi ve KGİ (Kamu Görevleri İdaresi) art-deco stilinin temsilcisiydi. Ağırbaşlı hatları, çarpıcı bir gösterişten ziyade neredeyse ciddiyete varan sakin bir istikrarı yansıtır. Ancak dizayn, klasik art-deco zikzak desenini taşır. Yapının katıksız mizanı, kalıcılığı telkin eder ve Birlik Deposu en parlak döneminde üç ayrı tren yoluna ve yolcularına hizmet verdiği için, bu heybeti gereklidir. 1967'de kapılarını kapatmasının ardından, mağrur bina uzun yıllar boyunca boş

72 1920'lerde özellikle mimari alanında ortaya çıkan bir sanat akımı. Ankara Garı bu mimari tarza örnek gösterilebilir. (ç.n)

73 Kelime anlamı fırında pişirilmiş tuğla ve çömlektir. (ç.n)

74 (İng.) İçinde Yaşayanların Tulsa Rehberi. (ç.n)

ve terk edilmiş halde kaldı. Yağmacılar binanın içini soyarken, gittikçe çürüyen çatısı da çöktü.

Burada, Cast'lerin Tulsa versiyonu gerçek Tulsa tarihinden sapmaktadır. Bugün tamamen yenilenen Birlik Deposu, büyüleyici Oklahoma Caz Salonu ve Tulsa Senfoni Orkestrası'na ev sahipliği yapmaktadır. Diğer yandan *Gece Evi* serisinde, depo boş ve metruk kalır. *İhanet*'te, Zoey'nin sözcükleriyle “*Batman Kara Şövalye* çizgi romanlarındaki Gotham City'den çıkagelmiş gibi bir hali vardı.” Stevie Rae ise *Baştan Çıkarılmış*'ta binayı “*Bıçak Sırtı*’nın *Amityville Dehşeti*’yle buluşma noktası”na benzetir.

Cast'ler Birlik Deposu'nu bu şekilde hayal ederek pek çok şeyi aynı anda sağladılar. İlk olarak ve öncelikle zarif fakat ağırbaşlı binanın karanlık ve harap halde kalması düpedüz “ürkünç”tür. Gece turu atmak için çok fazla insanın sıraya girmeyeceğine sizi temin ederim. Şehir *Uğultulu Tepeler*'in yaşsız ve rüzgâra açık fundalık arazileri ya da Dracula'nın efsanevi şatosu karşısında böbürlenmek için fazla genç olabilir ama deponun bu tasviri, Tulsa'nın –özellikle Tulsa'nın gece halinin– klasik Gotik bir aşk romanından çıkıp gelmiş yaşlı, ürkütücü ve perili yer nosyonuna katkıda bulunmaktadır.

Yazarların seçimi romanlarda Birlik Deposu'na en yakın hikâye çizgisini, altında yaşayan kırmızı çaylakların kendi kendilerine dayattıkları sürgünlerini güçlendirir. Terk edilmiş depo; ölü, çürümüş ve kesinlikle yanlış bir şeyi temsil etmektedir ve okuyucuların, önce ölen ardından dönüşüme uğrayan kırmızı çaylakları ilk görüş şekli de budur. Bu Gotik yanlışlık duygusu, deponun “gerçek hayatta” bu dehşet durumda olmadığını bilen Tulsa okuyucuları için iki kat güçlüdür. Bakımsız deponun rahatsız edici doğallıktan uzaklığı bu vampirlerin rahatsız edici doğallıktan uzaklığına, kökenlerine ve karanlık iştahlarına ayna tutar.

Son olarak Birlik Deposu'nu terk edilmiş haliyle bırakmak bu mekânı kitaptaki olaylarda kullanılmak konusunda özgür kılar. Buradaki en ürpertici hareketlilik, serinin beşinci romanı *Av*'da, kırmızı çaylakların lideri Nicole ve takipçilerinin Stevie Rae'yi çatıda tuzağa düşürüp sabah güneşinde

yanarak ölmeye bırakmasıyla yaşanır. Stevie Rae'ye hayatını borçlu olan alaycı kuzgun Rephaim onu kurtarır. Karanlık kuleler ve depo çatısının sinir bozucu hatları; bu dramatik ihanet, neredeyse cinayet ve dikkat çekici bir kurtarma için kusursuz bir zemin sunarlar.

Cast'ler hâlihazırdaki restore edilmiş depoyu kullanmış olsalardı bu olaylar gerçekleşemezdi. Oklahoma Caz Salonu ve Tulsa Senfoni Orkestrası çalışanları ve ziyaretçileri, altlarındaki tünellerde yaşayan kırmızı vampirlere ve tuvalet ve duşlarını kullanan vampir çaylaklara bir şekilde kayıtsız kalsalardı bile, çatıda dumanı tüten kırmızı bir vampir Yüksek Rahibeyi ve ağaçlara tırmanan bir Alaycı Kuzgun'u sanırım fark ederlerdi. Cast'ler Birlik Deposu'nu boşaltarak kapılarını alternatif kainâtlarına ve o kainâtın içerdiği masala açmışlardır.

Tulsa Tünelleri

Şehir merkezindeki binaların altında, gerçek Tulsa'nın en büyüleyici özelliklerinden biri olan karmaşık bir tünel sistemi uzanır. Yerel efsaneye göre bu tüneller, ülke çapında 1920'de başlayıp Tulsa'da 1957'ye kadar süren Büyük Yasak döneminde alkol taşımada kullanılmıştır. Bu hikâyeleri duyduğumu hatırlıyorum, Zoey'nin insan soylu bir ileri iki geri erkek arkadaşı/refakatçisi de duymuş. Tünellerin içki kaçakçılarına Tulsa tarihinde sayısız kez kolaylık sağladığından hiç şüphem yok, ancak kökenleri çok daha farklı ve meşru bir nedene dayanır. Öyle görünüyor ki inşaata 1930'ların başında Tulsa'nın iş kolları arasında taşımacılık yapmak amacıyla başlanmış. Bandana Tours'un sahibi Alice Froeschle'a göre, Waite Phillips (Villa Philbrook'u inşa eden milyonerin ta kendisi) bu tünelleri kısa sürede kendi amacı için benimsemiş.

Görünüşe bakılırsa, Phillips 1930'larda Tulsa sokaklarında korumasız dolaşmak konusunda kendisini bir miktar rahatsız hissetmeye başlamış. Kulağa biraz paranoyakça gelebilir ama onun döneminin olayları göz önüne alınınca anlaşılabilir bir durum. 1932'de, zengin bir havacı olan

Charles Lindbergh'in erkek bebeği evinden kaçırıldı ve Lindbergh'lerin fidyeyi ödemesine karşın çocuk öldürüldü. 1933 yılında, eve daha yakın bir noktada, kötülüğüyle nam salmış bir suçlu olan George Kelly "Makineli Tüfek", zengin Oklahoma City petrolcüsü Charles F. Urschel'i evinden kaçırdı. Kelly, Urschel'i fidye alana dek rehin tutmuştu. Waite Phillips ulusal gazetelerin manşetlerindeki sıradaki kurban olmak istemiyordu. Kendisinin, meslektaşlarının ve sevdiklerinin bir iş yerinden diğerine şehir sokaklarının altındaki özel yolları kullanarak yürüdüklerinden emin olduğu zaman kendini daha güvende hissedecekti; bu yüzden Tulsa tünel sistemini genişlettirmişti.

Hem gerçekte hem Tulsa folklorunda tüneller, Gece Evi'nde tarif edildenden farklıdır ama insanın düşüneceği kadar değil. Tünel sisteminin gerçek Tulsa'da Cast'ler tarafından yeniden hayal edilen hâli kadar kapsamlı değil. Örneğin Birlik Deposu'nun bugünkü ziyaretçileri, yer altındaki kuytu geçitler yerine rahatları için düşünülmüş rahat ve aydınlık yaya köprüler bulacaklar. Dahası, var olan ve açık kalan tünellerin çoğu kusursuz bir tamirden geçmişlerdir. İyi aydınlatılmış ve dekore edilmiş bu tüneller, Tulsalı profesyoneller tarafından, günlük rutinlerinin bir parçası olarak kullanılırlar.

Ancak, Cast'lerin Tulsa mitolojisinde, bu tünelleri kusursuz araçlar kılmak için etrafları yeterince gizemle –ve kabul edelim ürkünçlülükle– çevrilmiştir. Şehir merkezindeki halkla ilişkiler uzmanı Andrea Myers 22 Şubat 2010'da *Tasha Does Tulsa*⁷⁵ blogu için bir ziyaretçi turu gerçekleştirdiğinde, tünellerin bir kısmının kovalara su damlatan çürümeye yüz tutmuş tavan seramikleriyle, bugüne kadar rutubetli ve nemli kaldıklarını itiraf etmiştir. Ayrıca tünelde, üzerlerinde onları tanımlayan işaretlerin bulunmadığı rastgele kapıların –onlarca yıldır açılmamış gibi görünen kapıların– da yer yer karşısına çıktığını anlatmıştır. Efsaneler bu tür şeylerden beslenir.

75 (İng.) Tasha Tulsa'yı geziyor. (ç.n.)

Tulsa Spirit Tours'un sahibi Teri French, 2010 tarihli kitabı *Tulsa's Haunted Memories*'inde⁷⁶ Tulsa'nın şehir merkezindeki tünellere ve gider sistemine bağlı pek çok hikâyeyi paylaşır. French'e göre, Tulsa'nın yer altıyla ilgili geleneksel masallar; şeytani ritüeller, hayvanların kurban edilişi ve başka gizli aktivitelerle ilgili rivayetler içerir. Sürekli tekrarlanan bir hikâye, eskiçağ tanrıçası İsis'e adanmış bir tapınağın –iddiaya göre– bir gün ortaya çıkıp ertesi gün ortadan kaybolduğunu anlatır. Bu tür rivayetler her ne kadar asılsız kalsalar da, ölmeyi de reddederler. Bütün masallar, tuhaf insanların Tulsa'nın yer altı sokaklarının altındaki karanlık işlere karışmış olabilecekleri fikrinde birleşirler.

Cast'ler, mitolojilerini yaratmada tünellere dair hem gerçek hem folklorik elemanları bir araya getirirler. Tüneller ilk olarak serinin ikinci kitabı İhanet'te karşımıza çıkarlar ve sonraki –bugüne dek– kitapların hepsinde önemli bir rol oynarlar. Okurların tünellerle ilk karşılaşmasında, tüneller Heath'i ele geçirip işkence eden ve onu öldürmeye hazırlanan netameli kırmızı vampirlere karanlık bir in vazifesi görürler. Heath'in kendi deyişiyle, tüneller “daha çok mağaraya benzer. Karanlık, ıslak ve iğrençtirler.” Zoey'nin oradaki tecrübesi okuyucunun görüşünü doğrular. Tüneller kötü haber demektir, korku salan yaratıklarla doludurlar ve girme riskini göze alacak herkes için tehlike içerirler.

Ancak zaman içinde okuyucunun tünellere dair anlayışı tıpkı Zoey'ninki gibi değişir. Stevie Rae insanlığını geri kazanıp kırmızı çaylakların Yüksek Rahibesi olunca, tüneller onun içsel dönüşümünün bir yankısı gibi dışarı doğru bir değişim sergilerler. Rahat tek kişilik yatak odaları ve yuvayı andıran detaylarıyla –ki Afrodit'in kredi kartı sayesinde edinilen üst düzey dekorasyondan bahsetmiyorum bile– Stevie Rae ve yandaşları için bir sığınak olurlar. Kırmızı vampirler yer altında kendilerini güvende hissederler ve Stevie Rae, Tanrıça vergisi özelliği sayesinde, oradan ayrıca

76 (İng.)Tulsa'nın Perili Anıları. (ç.n.)

özel bir güç alır. Zoey ve dostları bile *Vahşi*'nin sonunda tünelde bir sığınak bulur ve *Av*'ın bir kısmında orada kalırlar. *Yanmış*'ta tüneller çekişmeli bir alana dönüşünce, okuyucular ne kadar çok şeyin tehdit altında olduğunu anlarlar ve Stevie Rae'nin nihai zaferi beraberinde keskin bir rahatlama duygusu getirir.

İster kulaktan kulağa fısıldanan hikâyelerin kaynağı ister günlük rutinden ıvrır zıvırlar olsun, Tulsa şehir merkezinin altındaki tüneller seksen yıldır şehirde önemli bir rol oynarlar. Tulsalıların tünelleri hem korku hem korunma kaynağı olarak görmesi gibi, Cast'ler de tünelleri kâh tehlikeyi kâh güvenliği temsil etmede kullanırlar.

Gilcrease Müzesi ve Evi

Muhtemelen, Cast'lerin kitaplarında en azından yerel efsane ve folklorla dayanarak takdim ettikleri en kayda değer noktalardan biri, Gece Evi'nin sonraki kısımlarında boy gösterir: Gilcrease Müzesi ve arazisinden altıncı roman *Baştan Çıkarılmış*'in sonuna dek bahsedilmez. Stevie Rae müze arazisindeki malikanenin, Rephaim'in yaralarının iyileşme sürecinde saklanması için en uygun yer olduğuna karar verir. Onun da anlattığı gibi, Gilcrease Malikânesi'nin ünü, Rephaim'in orada rahatsız edilmemesinin garantisidir: “En iyi tarafı da şu: Süper-perili bir evdir. İnsanlar tuhaf bir şey görür ya da duyarlarsa –senden bahsediyorum– korkarlar ama her zamanki hayalet hikâyesi olduğunu düşünürler.”

Bence Tulsalıların çoğu Stevie Rae'nin mantığına katılacaklardır. Gilcrease Müzesi, dünyanın en etkileyici sanat eserlerine ve *Vahşi* Batı'yla ilgili tarihi eser koleksiyonlarından birine ev sahipliği yapmasıyla ünlüdür. Gilcrease Müzesi bahçesinin adı ise bambaşka nedenlerden dolayı çıkmıştır.

Thomas Gilcrease (1890-1962), Creek Nation'ın⁷⁷ bir ferdi olarak ona tahsis edilen arazide petrol çıkması üzerine multi-milyoner olmuştur. Yirmili

77 Krik Ulusu; bir Kızılderili halkı. (ed.n.)

yaşlarının başındayken batı Tulsa'nın Osage Tepeleri'nden birinde yerel kum taşıyla inşa edildiğini gördüğü bir malikâneye âşık olmuştur ve hem evi hem de evi çevreleyen otuz hektarlık araziye satın almıştır. Burası Tepe'deki ev ya da Tom'un Evi olarak ün yapmıştır. Daha sonra, kendi arazisinde müze olarak hizmet verecek ikinci bir bina inşa ettirmiştir. Ve Thomas Gilcrease Institue of American History and Art⁷⁸ 1949 senesinde kapılarını açmıştır.

Gilcrease uzun seneler boyunca bir işadamı, hayırsever ve koleksiyoncu olarak ün ve başarı kazansa da, evinde mutluluğu yakalayamamıştır. Onlu yaşlarındaki Osage aşkıyla yaptığı ilk evliliği on altı yılın ardından sona ermiş, on dokuz yaşındaki Tulsalı Cherokee ve Amerika Güzeli'yle yaptığı ikinci evliliği ise altı yıldan daha kısa ömürlü olmuştur. Gilcrease 1940'ta dünyayı gezerken, evi Kızılderili çocuklar için yetimhane olarak kullanılmıştır. Gilcrease daha sonra Tom'un Evi'ne geri dönmüştür ve 1962'de geçirdiği ölümcül bir kalp krizinin ardından hayatını kaybedip yakındaki bir mozoleye gömülmüştür. Bugün Gilcrease Malikânesi müzenin kendisi, Gilcrease Malikânesi ve mozolesi ve ayrıca müzenin koleksiyonlarını tamamlama amacıyla tasarlanan dokuz hektarlık temalı bahçelerin de içinde olduğu toplam yüz seksen beş hektarlık araziden oluşur.

Tulsa geleneğine göre, Thomas Gilcrease hâlâ bu arazide dolaşmaktadır. Bu nedenle, Gilcrease Müzesi, bölgedeki hayalet turlarının bir durağı olmayı sürdürmektedir. Teri French, *Tulsa'nın Perili Anıları*'nda Gilcrease'in müzede, bahçelerde ve malikanede sözüm ona görüldüğü pek çok örneği aktarır. Gilcrease'in süregelen ortaya çıkışlarının, mülkün gece personelinin sözüm ona adı çıkmış değişim hızının izahı olabileceğini öne sürer.

Tom'un Evi, Tulsalıların hayal gücünü özellikle ele geçirmiş durumdadır. *Gece Evi* serisinde, tıpkı Birlik Deposu gibi Gilcrease Malikânesi de terk edilmiş durumdadır. Bugünkü Tulsa'da malikâne boştur ama makul bir

tamirattan geçmiş durumdadır ve ziyaretçiler belli başlı odaları gezebilirler. Eğer Cast'ler olay örgülerinin çıkarına yapının durumuyla oynamışlarsa bile –ne de olsa müze müşterilerinin bu gizlenme bölgesinde tur atmaları durumunda, Rephaim'in fark edilmemesi çok zor olurdu– malikânenin doğaüstü işgalcileri konusunda Tulsa'nın folkloruna sıkı sıkıya bağlı kalmışlardır. Tıpkı Stevie Rae'nin iddia ettiği gibi; binanın kendisi, Tulsa'nın tekin olmaktan en uzak binalarından biri olarak ün yapmıştır.

Nisan ve Mayıs 2002'de, Tulsa Paranormal Investigation Team (PITT)⁷⁹ malikânede Oklahoma Şehir Hayalet Kulübü'nün de eşlik ettiği halka ilân edilmiş iki soruşturma yürütmüştür. Her iki organizasyonun web sayfalarına göre; takım üyeleri, topladıkları okuma malzemesi ve kayıtların yanı sıra kendi tecrübelerine de dayanarak benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Bu sonuçlar Thomas Gilcrease'in evine yaptığı ziyaretlerde yalnız olmadığını iddia eden efsanelerle aynı doğrultudadırlar. Soruşturmacılar, sayısız çocuk ruhunun da –büyük olasılıkla 1940'larda yetimhane olarak hizmet verdiği dönemde orada yaşamış olan çocukların ruhlarının– evde kaldığını iddia etmektedirler. Bu soruşturmadan mekânın etrafında dönen hikâyeleri kuvvetlendiren ve yeniden alevlendiren bazı çekimler yerel televizyon kanalı FOX23'te de yayınlanmıştır.

P.C. ve Kristin, inşaatlarını doğrudan Gilcrease Malikânesi'nin üstüne kurmuş bulunmaktalar. Yazarlar, Tulsa'yı mitolojikleştirme girişimlerinin en gözü pek ve yaratıcı hamlesini *Yanmış'ta* gerçekleştirirler: Kurgusal karakterleri Rephaim'i doğrudan Tulsa efsanesinden çıkagelen bir ruhla, Gilcrease Malikânesi'ndeki sayısız adsız çocuk hayaletinden biriyle iletişime sokarlar. Rephaim evde saklanırken, bu küçük kızın ruhu çıkagelir ve ona kimliğiyle ilgili sorular yöneltir.

Bu kısım, romanın geri kalanının okunmasıyla –özellikle okuyucu Gilcrease evinin tarihini biliyorsa– daha da zorlayıcı bir hal alır. Daha sonra

79 (İng.)Tulsa Paranormal Araştırma Takımı. (ç.n.)

Yanmış'ta okuyucu, Rephaim'i Kızılderili suretiyle (ki Alaycı Kuzgunlar Cherokee mitolojisinin bir parçası oldukları için buna son derece uygun düşer) görür. Ancak bu, küçük kızın hayaletinin onu gerçekte ne olduğu konusunda sorgulamasının ardından yaşanır. Eğer kız, Gilcrease'in yetimhane döneminden çıkagelmisse, bu durum, kızın da Kızılderili –ve büyük olasılıkla bir Cherokee– olduğunu gösterir.) Kısaca, Cast'ler Gilcrease evini çevreleyen efsaneyi, Kızılderili tarihinin iki efsanevi sembolünü –Alaycı Kuzgun ve hayalet– birbiriyle şimdiki zamanda diyaloga sokmakta kullanırlar. Tıpkı daha eski mit ve efsanede yaptıkları gibi Tulsa folklorunu da kendi kurgularının kabul görmüş bir parçasına dönüştürürler.

GECE EVİ TURLARI

Tulsa'nın nirengi noktalarının ve bağlantılı oldukları efsanelerin bir araya gelmesi, Cast'lerin kitaplarına zengin bir gerçeklik ve doku katar. Bununla beraber, çok satan *Gece Evi* serisinin müthiş başarısı, pek çok insanın Tulsa'yı ilk kez ya da yeni bir açıdan keşfetmekte olduklarını gösterir. Ben bunu yazarken, romanların yayıncısı St. Martin's Press, okuyucuların Cast'lerin hayal güçleriyle yeniden biçimlendirdikleri Tulsa mekanlarını yaşamaları için, Tulsa Ticaret Odası ve Oklahoma Turizm Departmanı'yla ortak bir çalışma yapmaktadırlar.

Öncelikle, yayınevi kabaca serinin sekizinci kitabı *Uyanmış*'ın Ocak 2011'de çıkışına denk düşen Gece Evi temalı çekilişin talihlilerine bir defaya mahsus bir tur düzenlemek niyetindedir. İkinci olarak, St. Martin's internet sayfası aracılığıyla, sadece uzun mesafeli interaktif bir Tulsa deneyimi olarak değil, aynı zamanda şehrin rehberli turlarına şahsen katılmak isteyenlere bir ön denetim listesi olarak da hizmet edecek sanal bir tur planlamaktadır. Bu sanal tur 2011 baharında kullanıma açılmak ve son romanları da tamamlamak üzere ön görülebilir bir süre boyunca çevrimiçi kalmak üzere planlanmıştır. Yani şu anda kendiniz bakabiliyor olmalısınız.

Her iki tur da Philbrook Müzesi'ni, Tulsa tünellerini ve Birlik Deposu'nu içine alacak. Söylemeye hiç gerek yok; bu turlar Gece Evi romanlarının reklamını yaparken Tulsa'nın turizm ve keşfini teşvik etmek konusunda da ümit vaat ediyorlar. Sokak Kedileri Derneği'nden Utica Meydanı alışveriş merkezine ve Küçük Siyah Elbise butiğine kadar, romanlarda bahsi geçen yerel işlerin çoğu, tur planlarını hayata geçirmeye aktif olarak yardımcı oluyorlar.

Bununla birlikte, *Gece Evi* serisinin Tulsa'nın üstüne dikkat çekmesinden herkes benim kadar hoşnut görünmüyor. Cascia Konağı temsilcileri kitapla alakalı Tulsa turlarında iş birliği yapmamayı tercih ettiler. Bundan, birtakım Cascia Konağı resmî görevlilerinin kurumlarının romanlara yansıtılma biçiminden hoşlanmadıkları sonucunu çıkarıyorum.

Adil davranmak gerekirse, Cascia Konağı, Cast'lerden muhteşem övgüler almıyor. *İşaret*'te; Neferet, Zoey'ye Gece Evi'nin kampüsünü beş yıl önce Cascia Konağı'ndan satın alışlarını "küstah müdürlerine onun bile reddedemeyeceği bir teklifte bulunduk," diyerek anlatır. Zoey ise, bu satın almanın "okula devam eden bazı çocukların uyuşturucudan tutuklanmaları"ndan sonraya denk geldiğini fark eder. Elbette ki Cast'ler hiçbir okul kurumuyla ilgili kusursuz tablolar çizmemektedirler. Heath gibi sempatik Kırık Ok öğrencileri bile alkol düşkünü ve marihuana içicisi olarak gösterilirler. Ancak en azından Zoey'nin zihninde, Cascia Konağı'nın anısı uslu durmayan kibirli zengin çocuklarla eş anlamlı gibidir. Bu arada kampüsün ürkütücü binaları, ne kadar egzotik ve zarif olsalar da Zoey'ye "ürkütücü bir rüyadan çıkagelmiş gibi" görünürler.

Belki de *İşaret*'in en başında yazarların Cascia Konağı'nı, okul Katolik kökenli olmasına rağmen, Tulsa Katolik Toplumundan ziyade İnanç İnsanlarıyla bağdaştırmış olduklarını belirtmekte fayda olabilir. Bu önemli bir husus olabilir; zira romanların başından sonuna, İnanç İnsanları sıkça ön yargılı, dogmatik ve ikiyüzlü olarak –uygulamadaki ataerkillikleri bir yana– tasvir edilirler. (Neferet'in Cascia Konağı'nın müdüründen "erkek" olarak

bahsettiğine dikkat ediniz⁸⁰.) Tam zıttı olarak, Sokak Kedileri Barınağı ve Benediktin Manastırı gibi Katolik organizasyonlar ise hoşgörölü, cömert ve insani olarak tasvir edilmekte ve kuvvetli dişi güçlerle (pek çok rahibe ve Meryem Ana'nın ta kendisi) temsil edilmektedirler. Bu durum, inceden inceye, Cascia Konağı'nın yönetiminin Cast'lerin çağdaş Hristiyanlıkla özleştirdikleri olumlu özelliklerden daha çok olumsuz olanları sergilediğini ima etmektedir. Başka bir deyişle, *Gece Evi* serisi yakın dönemde, Cascia Konağı için promosyon amaçlı edebiyat olarak kullanılmayacak. (Ben kendi adıma, okulun kayıt adetlerini dert ederek uykusuz geceler geçirecek değilim.) Diğer taraftan turlar, okul temsilcilerine Cascia Konağı'nı en iyi ışııyla gösterme ve *Gece Evi* kaynaklı reklamları kurumlarının yararına kullanma fırsatı sunmaktalar. Okul yöneticileri bu fırsattan istifade etmeyi tercih etmiyorlarsa, doğrusu çok yazık.

KEYİFLİ ZİYARETLER DİLERİZ

Cascia Hall yönetimi *Gece Evi* serisinin uyandırdığı dikkati kucaklamak istemezken, diğer Tulsalılar ve ben dâhil eski Tulsalılar P.C. ve Kristin Cast'ın kurgu romanlarında Tulsa'yı mitolojileştirme tarzlarını kutlamayı sürdüreceğiz. Çok satan kitaplarının topladığı engin ilgi sayesinde, dünyanın dört bir yanından başka başka insanlar şehri tanıyacak ve beğeniyle izleyeceklerdir. Tulsa, *Gece Evi* romanlarını zenginleştirirken kendisi de zenginleşmektedir ve bu durum önümüzdeki uzun yıllar boyunca böyle sürüp gidecektir.

Belki de deyiş doğrudur ve insan eve gerçekten geri dönemez. Bugünlerde, bedenlen ya da ruhen Tulsa'ya her dönüşümde —seneler önce olmadıkları yerlerde— şurada bir çaylak vampir, orada bir Alaycı Kuzgun'la karşılaşıyorum. Benim için hiç sakıncası yok. Bu yeni bakış açısında şehir,

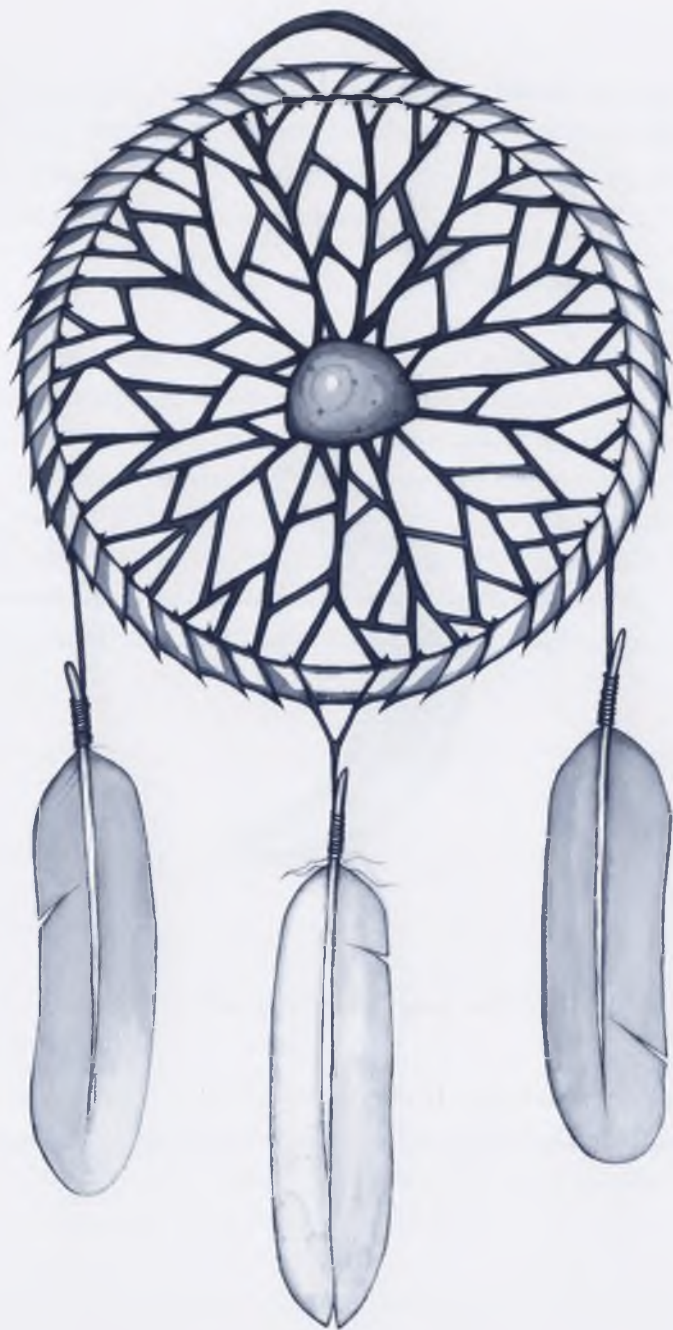
80 *İşaret*'te Cascia Konağı'nın müdürü İngilizce "he" olarak anılmaktadır. (ç.n.)

oran olarak hayattan ve mitolojik olandan daha büyük görünüyor ama anlamsal olarak her açıdan kendine bağlılığını koruduğu da doğru.

P.C. ve Kristin Cast, Tulsa'yı yeniden "Sihir Şehri"ne dönüştürdüler ve bunun için onları sevgiyle kucaklıyorum.

AMY H. STURGIS tarih üzerine doktora derecesini Vanderbilt Üniversitesi'nden aldı. Bilim kurgu/fantezi çalışmaları, Kızılderililerle ilgili çalışmalar konusunda uzman olan Sturgis dört kitabın yazarı, beş kitabın da editörüdür. Denemeleri düzinelerce kitap, gazete ve dergide yayınlanmıştır. 2006'da J.R.R. Tolkien Bursu için Imperishable Flame Ödülü'ne layık görülmüştür. 2009'da ise 2010 yılında tarihte bir Hugo Ödülü kazanan ilk podcast olan *StarShipSofa*'daki düzenli "Türlerin Tarihi" bölümü için Sofanaut Ödülü'nü almıştır. Resmî internet sayfası amyhsturgis.com'dur.

Cherokee Olmanın Sihri

Jordan Dane

GECE EVİ serisi diğer vampir bilgilerine göre pek çok açıdan eşsizdir. Ancak bu romanlardaki sihrin ciddi anlamda özele dönüşmesi, yazarlar P.C. ve Kristin Cast'in, Zoey Kızılkuş karakterine Kızılderililerden Cherokee kabilesinin kanını vererek derinlik katmalarıyla gerçekleşir. Yerli Amerikan kültürü seride tasvir edilen kurgusal dünyanın sıçrama tahtası olarak kullanılmıştır. Yazarlar gerçek Cherokee mitlerini ve efsanelerini işe renk ve gerçeklik katmada kullandıktan sonra, bu mitleri sayfalarda canlandıracak yaratıcı dönemeçler eklemişlerdir. Ve her ne kadar yazarlar Cherokeeeler konusunda uzman olduklarını asla iddia etmeseler de, Cherokeeelerin gücü ve derinliği, genç dişi kahramanlarının aracılığıyla bir işaret feneri gibi parlamaktadır.

On altı yaşındaki Zoey Kızılkuş; Kırık Ok, Oklahomalıdır. Her ne kadar Oklahoma ortalamanın üstünde bir Cherokee nüfusunu barındırıyor olsa da Zoey'nin Cherokee kökleri, siyah saçları, zeytuni teni, çıkık elmacık kemikleriyle iri ve insanı etki altına alan fındık rengi gözleri okulundaki diğer çocuklardan farklı görünmesi demektir. *İşaret*'te, çaylak vampir olarak seçilmesinin bir işareti olan içi boş hilalle damgalandığı zaman, Zoey,

Cherokee hatlarının bu egzotik görünüşlü dövmeyle bir araya gelerek kendisinin –dünyanın daha “barbar” bir yer olduğu eski çağlardan çıkagelmiş gibi– vahşi görünmesine neden olduğunu düşünür.

İşaretlenmesinin ve hayatının sonsuza dek değişmesinin ardından, Zoey kaybolur; kafası karışmıştır ve korkuyordur. Yardım istemek için önce ailesine sığınır ama annesi ve zavallı üvey babası, ona sırt çevirirerek kendini bir ucube gibi hissetmesine neden olurlar. Zoey’nin yardıma ve rehberliğe deli gibi ihtiyacı vardır ve çareyi sevgili Cherokee büyükannesi Sylvia Kızılkuş’a giderek bulur. Sylvia seride, Zoey’nin Cherokee kökenleriyle bağlantısını temsil eden ve güçlendiren çok önemli bir insan soylu karaktere dönüşecektir. Cherokee temeli Zoey’nin yeni hayatıyla baş etmesinde şaşırtıcı derecede faydalı olacaktır. Seri boyunca, Zoey’nin birine en çok ihtiyaç duyduğu anlarda, büyükannesi her zaman oradadır.

Büyükannesinin lavanta çiftliğini ziyareti sırasında Zoey ölümsüz Nyx’le kaderine önceden yazılmış bir karşılaşma yaşar ve bu karşılaşma da fazlasıyla Cherokee kan bağında demlenmiştir. Tanrıça, Zoey’nin düşüp kafasını vurmasının ardından, bir görüşle gelir. Bir rüya ya da halüsinasyon gibi görünen bu görüşte, rüzgarda (*U-no-le*) tanıdık sesler işitir. Hayaletimsi bedenleri “sıcak bir yaz gününde asfalt bir yoldan yükselen ısı dalgaları gibi salınırken” eski çağlardan Cherokee sesleri, atalarının tören davullarının ritmik vuruşuyla eş zamanlı olarak şarkılar söylerler ve Zoey, Ruh Halkının Cherokee âleminde (*Nunne ‘hi*), nihayet vampir Tanrıça Nyx’le karşı karşıya gelir.

Zoey, atalarını ve büyükannesini onurlandırmak için kendine Zoey Kızılkuş adını seçerek Cherokee mirasını da beraberinde Gece Evi’ne götürür. (Cherokee dilinde kızılkuş “güneşin kızı” anlamına gelmektedir. Zoey’nin Nyx tarafından Gecenin Çocukları’ndan biri olarak işaretlendiği düşünülmünce, bir ironi söz konusudur.) Daha sonra Zoey’nin A-ya (Cherokee dilinde ben anlamına gelir) adlı bir Cherokee kadınının yeniden bedenlenmiş hali olduğunu öğreniriz ve A-ya efsanesi, Kalona ve Alaycı Kuzgunlar; *Gece Evi*

serisinin arkasındaki yönlendirici güç ve kitabı diğer vampir mitlerinden ayıran motive edici bir mücevher olurlar. Kökeni sayesinde Zoey, çaylak vampir olarak ikinci hayatına başlamadan önce de özeldir ve büyükannesi ve A-ya vasıtasıyla Cherokee halkıyla bağlantısı onu Neferet ve Kalona tehdidiyle yüzleşmeye muktedir kılar. *Gece Evi* serisinde yaratılan dünya; şeytanlar, kötü ruhlar ve vampirlerin; Cherokee inançları ve gelenekleriyle dokunduğu karanlık ve zengin bir halıdır. Bu dünya hayata getirilmiş efsanevi kötülüğün tehdit ettiği bir dünyadır ve bu kötülüğün Cherokee kökenleri yüzünden, onu kurtarmayı ancak Cherokee kökeni olan bir dışı kahraman başarabilir.

OKLAHOMA'DAKİ CHEROKEELER

Gece Evi serisi Kuzeydoğu Oklahoma'da, Tulsa'da geçer ve romanlarda pek çok yerel (ve çok gerçek) tehlikeli noktadan bahsedilir. Cherokee Milleti'nin (federal olarak tanınmış üç Kızılderili kabilesinden biri) başkenti, Tulsa'nın yüz on kilometre güneydoğusunda, Cherokee Milleti'nin yaklaşık yirmi yedi bin hektarlık bir araziye elinde tuttuğu Tahlequah, Oklahoma'dadır. Serideki Kızılderili esinlenmesi, olayların geçtiği bölgenin doğal sonucudur ve gerçeklikle yüklüdür.

Oklahoma'nın toplam nüfusunun yüzde dokuzu Kızılderili kökenlidir ve bu yüzdenin büyük kısmı Cherokeeeldir. Cherokee Milleti, 290.000'den fazla vatandaşıyla Oklahoma'daki en büyük Kızılderili kabilesidir. Cherokee kültürünün etkisi Oklahoma'nın bu bölgesinde Tahlequah Yolu ya da Sequoyah Eyalet Parkı gibi sokak ve park isimlerinden; sepet örgücülüğü, mermer ustalığı ve köklerden ve ağaç kabuklarından elde edilen boyalarla kumaş renklendirmesi gibi sanat ve zanaatlara kadar çok çeşitli alanlarda kendini göstermektedir. *Cherokee Kurdeleli Gömlek ve Gözyaşı Elbiseleri* gibi Cherokee tarzı giysiler bölgede halen kullanılmaktadır.

Ancak Cherokeeelerin Oklahoma'da kök salmış olmaları tesadüf sonucu olmamıştır. Amerikan tarihinin trajik bir sayfası, Doğu'daki evlerinden nasıl zorla ayrıldıklarına ve kendi iradeleri dışında Ortabatı'ya yerleştirildiklerine şahitlik etmiştir. 1800'lü yıllarda Birleşik Devletler Hükümeti Oklahoma'yı Kızılderili toprağı olarak belirlemiş, doğudaki Kızılderili kabilelerinin tamamını buraya yerleşmek üzere toparlamış ve bildikleri tek av alanlarından ve topraklardan koparmıştır. Amerikalılar bu olaya "Kızılderili Taşınması" adını vermişlerdir ama Cherokeeelerin daha uygun bir yakıştırması vardır: Gözyaşlarının İzi.

Bazı kabileler bu yer değişikliğine razı gelirken diğerleri karşı çıkmışlardır. Karşı çıkanlar, B.D. birlikleri tarafından her hâlükârda gitmeye mecbur edilmişlerdir. Cherokee Milleti harekete geçmeyi reddeden doğu kökenli en büyük kabilelerden biridir. Birleşik Devletler'in barışçıl bir müttefiki olarak Temyiz Mahkemesi'nin onların lehine müdahalesini talep etmişlerdir. Yüksek mahkeme Cherokeeelerin lehine karar vermiş ve evlerinde kalabileceklerini ilan etmiştir ancak Başkan Andrew Jackson, Yüksek Mahkeme kararına rağmen, ordusunu Cherokeeelerin üstüne salarak onları yurtlarından ayrılmak zorunda bırakmıştır. Binlerce Cherokee ve diğer Amerikan yerlileri ülkenin bir ucundan diğerine yaptıkları bu tehlikelerle dolu yolculukta can vermişlerdir. Mevsim kıştır ve çoğu bu zorlu yolculuğa hazır değildir. O dönem B.D. tarihinde karanlık bir sayfadır.

Ama Cherokee Milleti hayatta kalmayı başarmıştır.

Bugün, Cherokee Milleti'nin üyeleri, esas olarak kuzeydoğu Oklahoma'da on dört ilçede yaşamaktalar. Cherokeeeler önemli işleri, şirketleri, emlakları ve tarımsal çıkarları ellerinde tutmaktalar ve Oklahoma'da etkili ve olumlu bir güç olarak varlıklarını sürdürmekteler. Eyalette günlük hayatın her yönüne uyum sağlamalarına rağmen, antlaşma ve kanunların tanıdığı egemen statüyü de korumaktalar. Cherokeeelerin kendi vergi yasaları var ve vatandaşları için kumarhane operasyonlarıyla sübvans e ettikleri hükümet hizmetlerini sağlayabilmek amacıyla vergi toplamaktalar. Oklahoma'nın

dört bir yanında klinikleri var; toplumu geliştirme programlarına katkı sağlıyor; yollar, köprüler inşa ediyor ve vatandaşları için okullar ve üniversiteler yaptırıyorlar. Bir Marshal Servisi on dört ilçenin yasama alanı içinde yaşayan yürütme memurlarına iş vermekte. Kısaca, Oklahoma'daki Cherokeeer kültürlerini korumak ve yeniden canlandırmak için ellerinden gelen her şeyi yapmaktalar. Cherokee dili korunuyor, tarihi alanlar yenileniyor ve müzelere devamlı gelir akıtılıyor. Cherokeeelerin eski tarihi, kültürü ve törenleri onurlandırılıyor.

Cherokee halkı basitçe geçmişle tanımlanan bir halk değil. Geleceğin de ayrılmaz bir parçası olmak niyetindeler. Cherokee ruhani lideri Kızılkuş Smith'in yazdığı gibi, "Yanmaya bırakılan ateşler, daha büyük Ateş'in, daha büyük Işık'ın, Büyük Ruh'un sadece bir parçası. Şimdi daha önce fark etmediğim kadar iyi fark ediyorum ki, bu sadece Cherokeeer için değil bütün insan soyu için böyle."

Damarlarında soylu ve dayanıklı bir halkın kanı dolaşırken, Zoey Kızılkuş'un böyle yürekli bir kahraman olmasına şaşmamak gerek.

CHEROKEE ANAERKİL TOPLUMU: DÜNÜ VE BUGÜNÜ

Seçenek olarak bunca Kızılderili kabilesi varken, Gece Evi yazarları Zoey'nin ataları olarak neden Cherokeeeri seçtiler? Bunun bir nedeni Cherokeeelerin Tulsa yerleşiminin ve kültürünün hayati bir parçası olmaları ama belki de Cherokee toplumunun daha yakından incelenmesiyle başka yanıtlar da bulunabilir.

Kadınlar Cherokee Milleti'nde her zaman önemli bir rol oynamışlardır ve oynamaya devam etmektedirler. Geleneksel olarak, Cherokeeer çiftçilikle uğraşan insanlardı ve diğer göçebe kabilelerin aksine genelde suyun yakınına konumlandırılmış yerleşik köylerde yaşarlardı. Kadınlar mahsullerin

hasadını yapar; yemek için orman meyveleri, kabuklu yemişler ve meyve toplarlardı. Ayrıca genç ve yaşlılarla ilgilenir; kıyafetleri, enstrümanları, silahları ve alet edevatı yaparlardı. Erkekler ticaret yapar, savaşır, diplomasiyi idare eder ve avlanırlardı. (Gerçi zaman zaman kadınların da onlarla birlikte buffalo avına çıktıkları, hatta erkeklerin yanında savaşmış oldukları bilinirdi.) Her iki cins de hikâye anlatmada, sanat işinde, müzikte ve geleneksel tıpta ortak rol oynasa da arazi sahipleri kadınlardı. Kısacası; kadınlar çiftçilikten, mülkten ve aileden sorumluydular. Ve erkekler kabile adına politik kararlar alırken, kadınlar da kendi klanları adına sosyal kararlar alıyorlardı.

Cherokee toplumunda bir kabilenin daha geniş konseptinde pek çok klan olabilir. Bugün, Cherokee Milleti'nin yedi klanı, eski Cherokee kültürünün saf bürokratik tarihi eserleridir; ancak şimdi bile aile ilişkileri annenin klanı tarafından belirlenir. (Sonuç olarak eğer Cherokee olmayan bir kadın Cherokee bir erkekle evlenirse bu birleşmeden doğan çocukların bir klanı olmaz ve geleneksel anlamda Cherokee olarak kabul edilmezler.)

Geçmişte, anaerik her klan Kabilenin En Sevilen Kadını'nın (ya da Ghigua'nın) liderlik ettiği kendi Kadınlar Konseyi –bir büyükanneler klanı– tarafından yönetilirdi. Ghigua yılda bir seçilirdi ve seçilmelerinin arkasında sayısız neden olurdu: savaşdaki cesaret ya da şifa verme bilgisi veya klan adına adil ve doğru kararlar alabilmek gibi başka kayda değer özellikler. Bu ünvan, bir Cherokee kadının elde edebileceği en büyük onurdu. Klanının Kadınlar Konseyi'nin başı olarak hareket etmenin dışında, her Ghigua'nın kabilenin başlıca politik organı Şefler Konseyi'nde de prestijli bir oy kullanma hakkı olurdu. Şefler bir hareket biçimini tavsiye etmeden önce konseye getirilen konularda tartışmaları dinler ve nihai yargıları olacak bir uzlaşmanın sağlanmasını beklerlerdi. Ve bu tartışmalarda kadınların da kayda değer etkisi vardı.

Eski Cherokee kanunlarını çiğneyen bireyler yargılanmak üzere uygun büyükanne klanına getirilirlerdi. Klanı oluşturan kadınlar çok katıydılar

ve sosyal davranışlarda ciddi ihlali olanlara asla merhamet göstermezlerdi. Büyükannelerin kararları ve yargıları sorgulanmazdı. Ayrıca halklarının danışmanlık ve rehberliğini yaparlardı ve klanlar arasında elçi ve barış müzakerecisi olarak görev üstlenirlerdi. Bütün köyü ve kabileyi ilgilendiren önemli kararlar alınması gerektiğinde, bir klanın büyükanneleri diğer klanların Büyükanneleriyle de bir araya gelirlerdi.

Klan büyükanneleri hâlâ çok büyük saygı görür, itaat edilir ve onurlandırılırlar. Kadınlar Konseyi ve Ghigua'nın rolü sayesinde, Cherokee toplumunda kadınlara saygı nesilden nesile geçmektedir. Bugün Cherokee kadınları Şef olabilir ve bütün konseylerde tam oy kullanabilirler. (Şefler Konseyi'nde bizzat Şef olarak görev alan ilk kadın 1985-1995 yılları arasında Şef Başkan (konseyin başı) olan Wilma P. Mankiller idi.)

Bizim dünyamızda artık Ghigua diye bir şey yoktur. Son resmî Ghigua, 1822 senesinde ölen Nancy Ward idi. Ancak *Gece Evi* serisinde; *Av'da*, Kalona bu terimi Sylvia Kızılkuş'tan bahsederken kullanır. Ve *Vahşi'de* Sylvia, Zoey'ye Kalona ve A-ya efsanesini anlatırken, A-ya'yı yaratan ve Kalona'yı yer altına hapsedenin Cherokeeelerin Ghigua Kadınları olduğunu söyler. *Gece Evi* serisindeki Ghiguaların vazifesi, gerçek hayattan biraz farklı olabilir ama sonuçta görevleri aynıdır: Klan ve kabilelerini korumak. Zoey böyle yetki sahibi güçlü kadınların soyundan geldiğine göre *Gece Evi*'nin gördüğü en güçlü Yüksek Rahibe olacağına inanmak çok zor olmasa gerek.

GELENEKSEL CHEROKEE RİTÜEL VE İNANCI

Kadınlara saygı, Cherokeeeler ve *Gece Evi*'nin vampir toplumu arasındaki tek ortak nokta değil. Cherokeeelerin ruhani inanışları, kutsal olan konusunda vampir inanışlarıyla benzerlik taşır. Doğaya saygı duyar, toprağa ve hayvanlarına hürmet eder, yaşlılarını ve atalarını onurlandırılırlar. Bu temel prensipler Zoey'ye yansıtılmıştır ama Sylvia Kızılkuş'tan ve onun halkının öğretilerinden –ki kökenleri eski bir inanış sistemine dayalıyken

ilerleme kaydedip bugün pek çok Cherokee'nin gündelik hayatına uyum sağlamışlardır– gelirler. Örneğin; mitlerde, hikâyelerde ve ritüellerde tekrar tekrar karşımıza çıkan dört ve yedi gibi bazı sayılar Cherokee törenlerinde hâlâ esas rol oynarlar. Dört; dört temel yön olan doğu, batı, kuzey ve güneyi temsil eder. Yedi sayısı ise yedi Cherokee klanına gönderme yapar.

Cherokee'lerin Yedi Klanı

Cherokee halkının isimleri insanlığa hayat yolculuğunda ve ruhlar âlemine girişe hazırlıkta biçim veren ve rehberlik eden ruhsal güçleri temsil eder.

Anigilohi (Uzun Saç Klanı): İnsan halklar.

Anisahoni (Mavi Kutsal Klanı): Törenler için hazırlıkta arınma.

Aniwaya (Kurt Klanı): Ruhlar âleminin eşiği ve daha yüksek bir bilincin gelişmesi.

Anigatogewi (Yaban Patatesi Klanı): Toprak veya fiziki madde.

Anikawi (Geyik Klanı): Hayatın ruhu ya da üreme.

Anitsiskwa (Kuş ya da Kırmızı Kuyruklu Şahin): İnsan idrakinin gelişmesi.

Aniwodi (Boya Klanı): Dört yön, toplumun yapısı ve sosyal organizasyonun gelişimi.

Yedi sayısı ayrıca saflık ve kutsallıkla da özdeşleştirilir ki bu, ulaşılması zor bir mertebedir. Hayvan krallığında hem baykuş hem de pumanın bu mertebeye ulaştıklarına inanılır ve bir Cherokee yaradılış hikâyesi, bunun

nedeninin Yaradılış'ın yedi günü boyunca uyanık kalmayı sadece bu iki hayvanın başarması olduğunu anlatır. (Efsaneye göre bugün gece hayvanı olmaları da bu yüzdendir. Belki de aynı şey vampirler için de geçerlidir.) Çam, sedir, ladin, gülhatmi ve defne de bu kutsallık mertebesine erişmişlerdir; çünkü onlar da uyanık kalmışlardır ve bugün bile Cherokee törenlerinde ve ilaçlarında önemli bir rol oynamalarının nedeni budur. İçlerinde en kutsalı sedirdir. Bu ağacın ahşabı çok hürmete değer kabul edilir ve eski çağlarda onurlandırılmış ölüleri taşımada kullanılmıştır. (Sylvia da Stark'ın Öteki Âlem'e seyahati sırasında sedir iğnelerinin yakılmasını tavsiye eder.) Nehirler ya da "uzun adamlar" da kutsaldır ve tıpkı Zoey'nin *İşaret*'te büyükannesinden öğrendiği haliyle ifade ettiği gibi, su Cherokeeeler tarafından arınmada kullanılır.

Sylvia, Zoey'ye kutsanmış Cherokee kültürü hakkında pek çok şey öğretmiş ve hayatı değiştiğinde ona çok faydası dokunan ruhani değerler katmıştır. *İşaret*'in sonunda Zoey, Afrodite'le yüz yüze gelmeden önce kendini güçlendirmek için Nyx'in koruması kadar Cherokee ritüelleri hakkındaki bilgisine de güvenir. Özellikle belirtmek gerekirse, pozitif enerji toplamak için arınma ritüelinde bir çeşitleme kullanır. Zoey'nin de söylediği gibi, geleneksel Cherokee arınma ritüelleri, akan suyun yakınında yapılır. Ancak okul arazisinde ritüeli yöneteceği sırada akarsu bulmak (en azından gözden uzak yerlerde) mümkün olmayınca, onun yerine bir tütsü çubuğu kullanmaya karar verir ve töreni kedisi Nala'yı bulduğu devasa meşe ağacının altında gerçekleştirir. (Cherokeeeler meşe ağacına da hürmet ederler.) Zoey duasını güçlendirmek için töreni şafak sökmeden hemen önce, lavanta çiftliğinde ritüel yapan büyükannesiyle eş zamanlı olarak gerçekleştirir. Şafak vakti eş zamanlı ritüeller ve dua sözcükleri kurgunun ve yazarların yaratıcılığının bir parçasıdır ama Zoey'nin şafak öncesi arınma ritüelinin yakından yansıttığı, "suya gitmek" olarak bilinen geleneksel bir Cherokee uygulaması vardır. Bugün de bazı Cherokeeeler tarafından uygulanan bir ritüel gündeğümünde gerçekleştirilir ve yüzün güneye çevrilmesini ve in-

sanın hem ruhunu hem bedenini arındırmak için bedenın yedi kez suya batırılmasını gerektirir.

Tütsü ritüeli de Cherokee inançlarının gerçeğe uygun bir parçasıdır. Cherokeeeler tütsülemeye sedir, ada çayı ve tatlı çim gibi farklı ot ve bitkiler kullanırlar. Ada çayının kötü ruhları, olumsuz düşünce ve duyguları kovduğuna ve Gan'ı (olumsuz varlıkları); törenin koruduğu insanlardan, yerlerden ve şeylerden uzak tuttuğuna inanılır. (Geleneksel bir şifa kulübesinde zemine, Cherokeeelerin arınma sırasında kendilerini koruyabilme amacıyla bedenlerini sürtebilmeleri için ada çayı serpiştirilir.) Ve Zoey'nin ada çayını kullanma biçimi, otların birbirine sarılıp çubuk haline getirilerek yakıldığı ve dumanın bir el ya da kuş tüyü vasıtasıyla kişinin üstüne, mekâna ya da korunacak şeye saçıldığı geleneksel bir tütsüleme metodunu yansıtır. Bununla birlikte, Zoey'nin kullandığı beyaz ada çayı ve lavanta, tütsülemeye geleneksel bir kombinasyon değildir. Bu onun –büyükannesini anımsattığı için olsa gerek– kendi lavanta tercihini yansıtır.

Zoey ritüelinde çıkış noktasını Karanlık Kızlar'ın Dolunay Ritüeli'nden alır. Karanlık Kızlar'ın Zoey üzerindeki etkisi güçlüdür; Hava, Ateş, Su, Toprak ve Ruh elementlerini içinde harekete geçirir ve çember bugünün Cherokeeeleri için de aşına bir öğedir. Vuruş Dansı ve diğer kabile törenleri dairesel bir döngüde hareket etmeyi içerir. Ve Cherokee tarihinde, Yerli Konseyi ateşlerini odunları ateşin dairesel bir hareketle yanacağı şekilde dizerek kurarlar. Zoey'nin çemberinde, o ve arkadaşları ellerinde her biri bir elementi temsil eden renkli bir mum tutarlar: Ruh için mor, Ateş için kırmızı, Toprak için yeşil, Su için mavi ve Hava için sarı. Cherokeeelerin de bazı renklerle ruhani bütünlükleri vardır ama onların örneğinde renkler kutsal gördükleri yedi yönle ilintilidir. Kuzey (mavi), Güney (beyaz), Doğu (kırmızı), Batı (siyah), Güneş (sarı), Toprak (kahverengi) ve Öz (yeşil).

Zoey, tütsülemeye ot dumanını ayaklardan yukarı doğru önlü arkalı sallayarak başlar. Bunu çemberin doğu tarafında konumlanmış Damien'dan başlamak üzere çemberin dört üyesi için tekrarlar. Ve daha sonra tütsüyü

onu tütsüleyecek olan Stevie Rae'ye teslim eder. Ardından, bir kez daha yüzü doğuya dönük hâlde başlayarak ve sırayla diğer yönlere doğru hareket ederek, büyükannesinin ona öğrettiği Cherokee Arınma duasının uyarlanmış (vampir tanrıçayı onurlandıracak şekilde değiştirilmiş) bir versiyonunu okur. Tütsüleme ritüeli de geleneksel olarak dört istikamette gerçekleştirilir: Doğu, Batı, Kuzey, Güney.

Daha sonra, *İşaret*'te, Afrodit de bir tütsü çubuğu kullanır. Tek fark, Zoey'nin de belirttiği gibi, arındırma amacıyla ada çayından başlamak yerine doğrudan tatlı çimi yakmaya girişmesidir ki bu hem iyi hem kötü ruhları çeker. Ot kullanımını gerektiği şekilde anlamadığı için, Afrodit çok kötü giden bir ritüel yönetir ve kötü ruhlar seremonisi istila ederken olanları nasıl durduracağı konusunda en ufak bir fikri yoktur. Ta ki Zoey devreye girene kadar. Ancak kötüyü arındırıp kovmadan önce çağırmak, zaten geleneksel Cherokee uygulamasının bir parçasıdır. Ada çayı yakarak kötü ruhları ya da olumsuzluğu kovalamadan önce, tatlı çim ve ada çayı kombinasyonu kullanılarak bu ruhlar ritüele davet edilir.

Her ne kadar tamamen Cherokee kökenli olmasalar da, seride başka Kızılderili sembolleri ve ritüelleri de dikkati çekmektedir. *Vahşi*'de, Alaycı Kuzgunlar'ın Gece Evi kampüsünü istila etmelerinin ve Kalona'nın Zoey'nin rüyalarına ve Afrodit'in görüşlerine süzölmeye başlamasının ardından, Sylvia Zoey'nin yardımına koşar. Yanında iki şey götürür: koruyucu sütun mumlar ve *Vahşi*'de "içi lavanta renkli, tam ortasında nefes kesici bir gökyüzünü anımsatan turkuaz renkli güzel bir taşın durduğu bir ağla sarılmış, deriyle kaplı" olarak tasvir edilen rüya yakalayıcılar. Yanlarından ve altlarından üç sıra halinde sarkan tüyler, bir güvercinin inci grisi rengindedir. Sylvia, kızlara rüya yakalayıcıları karyolalarının yanındaki pencerelerine asmalarını tembihledikten sonra, rüya yakalayıcıların iyi rüyaları çekmekten daha fazlasını yaptıklarını anlatır. Kötü rüyalara karşı muhafızlık ettiklerini ve sahiplerinin uyuyan ruhunu zarardan koruduklarını söyler. Her ne kadar koruyucu sütun mumlar ve rüya yakalayıcılar, serideki bahsediliş şekille-

riyle doğrudan belli başlı Cherokee efsaneleriyle ilişkilendirilemeseler de, kullanımları Kızılderililerin inançlarının bazı yönlerini öne çıkarmaktadır. Örneğin sütun mumlar pek çok kişinin koruyucu bir aura yarattığına inandıkları otçul bir aromaya sahiptir ve mumların kendileri, onlardan alınan enerjiyle büyüler ve ritüelleri güçlendirmektedir. Her ne kadar rüya yakalayıcılarının yaratılışı Ojibwe Halkı'na atfedilse de, pek çok Kızılderili kabilesinin (Cherokeeler dışında) onlarla ilgisi vardır.

Kızılderililerin kültüründe rüyalar çok büyük bir güce sahiptir ve gecenin içinde süzülüp uyuyanlara gelirler. Kabile büyükleri, rüyayı gören kişiyi güvende tutmak için kulübelerde ya da Kızılderili cadırlarında insanların uyudukları yerlerin ya da bebek beşiklerinin yakınına asılan, etrafından genelde boncuk veya kuş tüylerinden oluşan süslemelerin sarktığı, içine ağır bir çember olan rüya yakalayıcıları yaratmışlardır. Sylvia'nın kızlara anlattıklarına benzer olarak, kötü rüyalar ağın içinden geçerken yollarını kaybedip birbirine dolanır ve gün ağarırken ilk ışıklarla yok edilirler. Diğer taraftan, iyi rüyalar, yolu bilir ve her zaman ağın açık merkezinden geçip uyuyana çıkan güzergâhı bulurlar.

Sylvia'nın rüya yakalayıcısının ortasındaki turkuaz, Kızılderili inançlarında önemli bir yere sahiptir. Pek çok Kızılderili kültüründe turkuaz "göktaşı" olarak bilinir ve iyiliğin, sağlığın ve şansın işareti olarak kabul edilir. Bununla birlikte, Sylvia'nın bir Alaycı Kuzgun'u Zoey'nin pence-resinden kaçırmak için bir avuç ezilmiş turkuaz kullandığı *Gece Evi* serisinden farklı olarak, turkuazın, bazı Kızılderili kültürlerinde koruyucu özelliklere sahip olduğu düşünülse de, kötüyü kovalamak gibi bir özelliği yoktur. Seri boyunca Zoey'nin, büyükannesinin ona öğrettiği gerçek Cherokee uygulamalarını alıp kendi ihtiyaçlarına uydurduğunu ve seride karşı karşıya kaldığı şartlara uyarladığını görüyoruz. Cast'ler aynı şeyi gerçek dünya Cherokee geleneklerini alıp hikâyelerinin ihtiyaçlarına uyarlarken de yapıyorlar. Onlar da Zoey'ye telkin ettikleri Cherokee inançlarına olan derin saygı ve hayranlığı taşımaktalar.

Cherokee Ot Toplama Uygulamaları

Cherokee halkı da, tıpkı Gece Evi vampirlerinin Nyx'ten gelen birtakım yetenek ve özelliklere sahip olmaları gibi, Yaratıcı'dan geldiğine inandıkları pek çok yeteneğe sahiptirler.

Cherokee toplumunda en çok kıymet verilenlerden biri tıbbi otların toplanması, kullanımı ve korunmasıdır. Ot toplamanın geleneksel uygulamasında, Cherokeeeler toplamak için otun iznini ister ve bazen minnet nişanesi olarak boncuk ya da minik bir anmalık gibi küçük bir armağan bırakırlar. Böylesi bir uygulama Cherokeeelerin toprak ve Yaratıcı'ya olan saygılarına seslenir.

Cherokeeeler bitkilerin yeryüzüne sadece şifa vermek ya da arındırmak (tütsüleme ritüelinde olduğu gibi) için değil, hastalığı da önlemek için gönderildiklerine inanırlar. Bununla birlikte, küçük bir uyarı: bitkiler ve otlar, ilaç olarak çok değerli olabilirler ancak yanlış kullanılırlarsa tehlike de arz edebilirler. Cherokee ot uzmanları bol miktarda tecrübeye ve tıpkı Zoey'nin büyükannesinin rehberliğinde aldığı dersler gibi, kapsamlı bir eğitime sahiptirler ancak acemiler taze koparılmış otların ve bitkilerin nasıl teşhis edilecekleri ve şifa verici ve önleyici ilaç olarak nasıl kullanılacakları konusunda akıl danışmalıdırlar.

Zoey Kızılkuş, *Gece Evi* serisinde klasik iyi-kötü savaşında efsanevi yaratıklarla yüzleşirken, Cherokee geleneklerini okuyucu için canlandırır. Yazarlar en zorlayıcı ve otantik Cherokee geleneklerine yaratıcılık dönemeçleri getirirken, Zoey'nin Kızılderili kökeniyle olan bağı, hikâyeye derinlik ve gerçeklik katar. Ve seri Cherokee kültürünün gerçeklere dayanan

bir sunumu olarak tam güvenilir olmasa da, Cherokee Halkı'nın gururlu tarihi, yazarlara daimî bir ilham kaynağı olarak hizmet etmeyi ve Zoey Kızılkuş'u genç yetişkin kurgusunun en özgün kadın kahramanlarından biri kılmayı sürdürmektedir.

JORDAN DANE, üç kitabının açık artırmada alıcı bulmasının ardından, ilk gerilim romanlarını 2008'de peş peşe yayımlamıştır. Jordan'ın gazete başlıklarından alınan dişli olay örgüleri canlı sahneler, entrika ve kara mizahı bir araya getirerek bir kilim dokur. Publishers Weekly, ilk kitabı *No One Heard Her Scream*'i 2008'in en iyi kitaplarından biri olarak adlandırırken, Dane'in yoğun temposunu Lisa Gardner ve Tami Hoag'a benzetmiştir. Ve Harlequin Genç, Dane'in iki genç yetişkin romanını *In the Arms of Stone Angels* (Nisan 2011) ve *On a Dark Wing* (2012) yayınlıyor. Jordan ve kocası Teksas'taki evlerini iki kedi ve Taco adında bir köpekle paylaşıyorlar. Daha fazla bilgi için lütfen www.JordanDane.com'u ziyaret ediniz.

{Seçme Özgürlüğü}

KALONA, A-YA VE ALAYCI KUZGUNLAR

Jeri Smith Ready

SEÇİLMİŞ OLMAK kolay değildir. İsterseniz Buffy Summers’a sorun. Ya da Harry Potter’a. Ve kaderin dünyayı karanlıktan kurtarması –ah tabii bir de aşkı bulması, arkadaşlarını koruması ve her dersten çıkmaması (tabii ki boş zamanlarında) için seçtiği “şanslı” adaylar listesindeki son isim olan Zoey Kızılküsa’a sorun.

En büyük engelin seçilme olayı olduğunu sanırsınız; bir kez “o kişi” olduğunuzu bilince, her seçimin kolay olacağını. Sadece “doğru olanı yap” ve arkası gelir. Ne de olsa bir neden yüzünden seçilmişsinizdir ve başarmak kaderinizde olmalıdır, değil mi?

Heyhat, kader dümdüz ve parke taşlı bir yol değildir. Bazen kayalık ve otları büyümüş bir bisiklet yolu bile değildir. Bütün işaretler farklı yönleri gösterir ve yarısı İngilizce bile değildir (başka bir dilde ya da daha kötüsü *şiiir* biçiminde bile olabilirler).

Yetişkinler ya da ilahî varlıklar –bilirsiniz işte, işlerin baştan bu kadar karışmasına neden olanlar– size kocaman bir görev yüklerler; öne çık, kötüyle savaş, al sana süper güçler. Bol şans!

Zoey'nin dediği gibi *lanet olsun*. Şimdi ne olacak?

İyi soru. Ölümsüzler bile işin doğrusunu bulamazken, sıradan bir çaylak doğru seçimi nasıl yapabilir?

Kalona'ya bir bakın, Nyx'in Yeminle Bağlı Savaşçısıydı ki bu, üst sınırdaki bir sadakati ve adanmayı gerektiren ve ona lütfedilen bir bağlıdır. Yine de Tanrıçasının sevgi dolu güvenini boşa harcadı. Kovuluşunun ardından, Nyx'in lütfunu geri kazanmaya çalışmak yerine, yüzyıllarını hata yapmakla geçirdi. Peydahladığı yarı insan Alaycı Kuzgunlar dünyaya daha beter sefillikler –suçunu tamamen kötü genlerine yıkamayacakları sefillikler– getirdiler. Bütün bu efsanevi varlıklar arasında, sadece insan yaratımı olan A-ya karar verme yeteneğinden yoksundu.

Her insan soylu ve ölümsüz karakter, dünyanın ruhu için verilen savaşta her oyuncu, yürüdüğü yolda ne kadar ilerlemiş –ya da gerekirse uçmuş– olursa olsun, karanlık ya da ışık yolunu seçme gücüne sahiptir.

“KARA RUHLARIN EN KÖTÜ TÜRÜ”: ALAYCI KUZGUNLAR

Gece Evi serisinde, Alaycı Kuzgunlar'la ilk kez *Vahşi*'nin en başında, Zoey'nin bir kuzgunun seslendiğini duyduğu ve ani bir ürperti ve etrafında kanatların çırpıldığı hissini yanı sıra birinin –ya da bir şeyin– onu izlediği duygusuna kapıldığı zaman karşılaşırız. Daha sonra Afrodite bu yaratıklardan birinin Zoey'yi gırtlığını deşerek öldürdüğü bir görüş gelir. Zoey'nin büyükannesi Sylvia Kızılkuş onları “bir insanın uzuvlarına ve gözlerine sahip kuzgunlar” ve “kötü niyetli, yaşayanları rahatsız etmekten ve ölüm döşegindekilere işkence etmekten zevk alan karanlık yaratıklar” olarak tarif eder.

Büyükanne Kızılkuş'un Alaycı Kuzgunlar'ın görüntülerine değilse bile, faaliyetlerine dair tarifi doğrudan kendi halkının efsanelerinden alınmadır.

Cherokee mitolojisiinde, Alaycı Kuzgunlar ya da *Kâ'lanû Ahkyeli'sk* (İngilizleştirilmiş haliyle Kalona Ayeliski); ölen insanların hayatlarını çalan, her iki cinsten kötücül ruhlardır. Genelde kolları iki yana açık halde ve inerken kuzgunlar gibi sesler çıkaran, ateşli, uçan karaltılar gördüklerini anlatan yaşlı ve hasta kişilere görünürler. Ayrıca yataklarının baş ucuna çömelmiş –çok yaşlı adamlar ve kadınlar gibi– benzi soluk ve bedeni büzüşmüş karaltılar da görebilirler. Bu yaşlanmış görüntünün, çaldıkları sayısız hayatı yansıtmaları beklenir.

Alaycı Kuzgunlar bir kez gelince, ölümelerini hızlandırmak için zayıf insanlara işkence etmeye başlarlar. Sonra ölenin kalbini tüketirler. Bunu yaparken, kurbanlarının kaybı pahasına kendi ömürlerine günler ve yıllar eklerler. (Başka bir deyişle, kurbanın yaşayabileceği ekstra zaman, Alaycı Kuzgun'un hayatına eklenmiş olur.)

Her ne kadar genelde hastalar ve ölmek üzere olanlar dışında kalanlara görünmez olsalar da, Alaycı Kuzgunlar genelde bir deri bir kemik kalmış durumdaki hastalara huzur içinde ölene ya da iyileşene dek muhafızlık etmek için tutulmuş deva adamlarına görünebilirler. Bir deva adamının varlığında ortaya çıkma cüreti gösteren her Alaycı Kuzgun'un yedi gün içinde ölmesi olasıdır.

Bir Hafta Ne Fark Eder?

Yedi gün süreci pek çok mitoloji ve hikâyede ortaktır.

- Yaratılış'ta⁸¹, Tanrı'nın dünyayı yedi günde yarattığı, yedinci günü dinlenmek için kullandığı söylenir. (Sebt günü buradan doğmuştur.)

81 *İncil*'de evrenin yaratılışın anlatıldığı bölüm. (ed.n.)

- Cherokee yaratılışında, hayvanların yedi gece boyunca uyanık kalmaları istendi. Ancak baykuş ve puma hariç hepsi uyuyakaldılar; bu yüzden bu iki hayvana gece görüşü bahşedildi.
- Yine Cherokee yaratılış mitolojisinde, dünya nüfusunun aşırılaştığı -ve doğum hızının senede bire indirildiği- zamana dek, ilk kadın her yedi günde bir yeni bir insan dünyaya getirdi.
- Yanmış'ta, ruhunun tamamen çözülüp yok olmasından ve dünyayı büyük bir belaya atmasından önce Zoey Kızılkuş Öteki Âlem'de sadece yedi gün barınabilirdi.

James Moody'nin *Cherokeelerin Tarihi, Efsaneleri ve Kutsal Formülleri* adlı eserine (ki Cherokee efsaneleri konusunda harika bir kaynaktır) göre, Alaycı Kuzgunlar sadece Cherokee cadı türlerinden biri ama en berbat olanıdır. Diğer cadılar bile onlardan korkar ve nefret ederler, hatta bir Alaycı Kuzgun ölünce, cadılar intikamlarını cesedi didikleyerek ve taciz ederek alırlar. Zoey'nin büyükannesinin çabucak gösterdiği üzere, Cherokee cadıları kötüdürler; günümüzün dünyayı kucaklayan Vikanlarıyla en ufak bir alakaları yoktur.

Gece'nin Kanatlarında

Cadı anlamına gelen Cherokee deyimlerinden biri olan *tskîli* Tsi Sgili olarak adlandırılabilir. Bu, Neferet'in anılmayı sevdiği isimdir. *Tskîli* ayrıca büyük boynuzlu baykuş olarak bilinen kuş türünün adıdır. Cherokeeler arasında, baykuşların kılık değiştirmiş cadılar olduklarına inanılır. Cadıya karşılık gelen bir diğer kelime

de genellikle karanlıktan sonra göründükleri için, *sûnnâ'yıredâ'hî* ya da "gece ziyaretçisi"dir. Hımm, tıpkı vampirler gibi...

Peki, Alaycı Kuzgunlar nereden gelirler? Onları kim ya da ne yaratmıştır? Cherokee efsanesi bize hiçbir ipucu vermez. Sadece vardırlar. Ve hep olmuşlardır. İyi ve kötü vardır, saf ve basit. Ve Alaycı Kuzgunlar kötüdür. Nokta.

Cast'ler burada devreye girer.

"KARŞILAŞTIRILAMAYACAK KADAR GÜZEL":

HAİN KALONA

Gece Evi serisi, Alaycı Kuzgunlar için, tıpkı Hristiyanlığın en kötüsünü anımsatan zorlayıcı bir köken hikâyesi sağlar.

P.C. Cast ve Kristin Cast'in hayal ettikleri haliyle Kalona, köken olarak Tanrıça Nyx'e bağlılık yemini etmiş bir Savaşçı'dır. Yemini onu Nyx'i karanlıktan korumakla yükümlü kılar ama Kalona, refakatçisi Erebus'u kıskanıp Nyx'e sırt çevirince Tanrıça onu Öteki Âlem'den sonsuza dek kovar.

Kalona'nın Öteki Âlem'den kovulması Lucifer efsaneleriyle, özellikle de John Milton'ın 1667 tarihli epik şiiri *Kayıp Cennet*'te resmedilenle sayısız paralellik taşır. Kalona gibi, Lucifer de bir zamanlar meleklerin en gösterişli ve güzeli, bir ışık varlığıydı. Aslında "Lucifer" kelime anlamı olarak "Işık Verici" demektir ve Lucifer'dan zaman zaman sabahıydı ya da "sabahın oğlu" olarak da bahsedilir (Yeşaya 14). Cennetten kovulunca, Kalona gibi Lucifer'in de güzel beyaz kanatları siyaha döner. (Gerçi *Kayıp Cennet*'te dış görüntüsü içe dönük kötülüğünü yansıtmaya başlayınca tüylerini tamamen kaybeder ve kocaman, çirkin yarasa kanatları olur.)

Lucifer Hakkında O Kadar Karanlık Sırlar Yok

Komik bir gerçek: Venüs gezegeni, nam-ı diğer “sabahyıldızı”, bir zamanlar gün doğumundan önce göklerdeki bütün yıldızları ışığıyla gölgede bırakarak kendini gösterdiğinde, Lucifer olarak tanınmıştı.

Daha komik bir gerçek: Ateş böceklerini aydınlatan kimyasala “luciferin” denir.

Ve Kalona gibi, Lucifer da biriciğinin gözdesi olarak yerini bir başkası alınca kıskançlığa kapılır. Cennet’te sonsuz Oğul’u (ve zaman içinde yeryüzündeki insanları) Erebus’un ve Tanrı’yı, Nyx’in yerine koyun. Her ne kadar Kalona ve Lucifer’in yüceltilmiş rolleri olsa da bu yeterli değildir. Her iki ölümsüzün de kibirleri kontrolü eline geçirmiş ve isyanlarına ve güzel evlerinden olmalarına neden olmuştur.

Vahşi’de, hem Zoey’nin büyükannesi hem Rahibe Mary Angela Kalona’yı cennetten kovulan ve yeryüzündeki ölümlü kadınlarla çiftleştikleri söylenen efsanevi melekler Nefilimlerle karşılaştırırlar. Büyükanne Kızılkuş, zaman zaman Golyat’ın (Davut ve Golyat hikâyesindeki) hepsi insanüstü boyut ve güçteki Nefilimlerden biri olduğunun söylendiğini anlatır.

Ancak Lucifer (ya da kovulmasının ardından gelen adıyla Şeytan) sevgi kavramını reddedip kibir günahını benimseyerek ünlü “Cennet’te hizmet etmektense Cehennem’de hükmetmek yeğdir” sözünü sarf ederken, Kalona kendini bunu tamamen aşk için yaptığı bahanesiyle avutur. Ancak onunki mutlak bir kontrol ve itaat isteyen çarpık bir sevgi anlayışıdır. Zoey’yle sahnelerinde, genç kız onu sorgulayana ya da reddene kadar, ona olan

adanmışlığını itiraf eder ama sonra kaçınılmaz olarak ölümsüz boyutlarda surat asma şenliğine girer.

Yanmış'ta Alaycı Kuzgun Rephaim, Stevie Rae'ye kendisi ve kardeşlerinin Kalona'nın Öteki Âlem'den kovulmasının hiddeti ve acısından doğduğunu anlatır. Her ne kadar biraz esnetilmiş olsa da, mecazi anlamda doğrudur. Ne de olsa, Alaycı Kuzgunlar Kalona'nın kafasından fırlayıp çıkmamışlardır. Var olmaları için, Kalona'nın kötü, hem de çok kötü davranmış olması gerekir.

Gece Evi serisi, Kalona ile Alaycı Kuzgunlar arasında bağ kurarak bu kurgusal ölümsüz varlığı mevcut Cherokee mitolojisine zorlayıcı olarak uydurur. Büyükanne Kızılkuş'a göre, Nyx'in reddedişinin ardından Kalona diğer kovulmuş meleklerle birlikte yeryüzünde kalır. Ona sağlıklı mahsul-leri ve doğurgan kadınları için şükranla tapan Cherokee halkına görünür.

Tabii ki sadece minnet Kalona için yeterli değildir. Tüketemediği şehveti (ya da doğaüstü akla uygun hale getirme güçlerinin Nyx'e duyduğu karşılıksız aşk olarak tanımlayacağı şey) onu kabilenin kadınlarıyla yatmaya sürükler. Cherokeeeler hayal kırıklığına uğrar ve onu reddederler ancak Kalona çekip gitmek yerine tecavüzcü bir zorbaya dönüşür ve doymak bilmeyen iktidar ve cinsel iştahını beslemeye başlar. Tecavüz ettiği kadınlar, Alaycı Kuzgunlar'ı dünyaya getirirler.

Kalona'nın ikinci düşüşü *Gece Evi* serisi için yaratılmış bir başka figürün, A-ya'nın hikâyesiyle anlatılır. İnsan soylu savaşçılar Kalona'yı durdurmayı başaramadıkları için, Bilge Kadınlar onu yenmenin bir yolunu bulmak için bir araya gelirler. Kalona ölümsüz bir varlık olarak besbelli öldürülemez. Ama belki de iki zayıflığı –kadınlara duyduğu açlık ve toprak karşısındaki savunmasızlığı– sayesinde tuzağa düşürülebilir. Bu yüzden Bilge Kadınlar kilden güzel ve karşı konulmaz bir bakire, A-ya, yaratırlar ve içine hayat üflerler. (A-ya, Cherokee dilinde “ben” demektir ve belki de bu bakirenin bütün kadınları, hatta bütün insanlığı temsil ettiğini işaret etmektedir.)

İşin ilginç yanı, bu işlem Yahudi geleneğinin *golem* öykülerinde anlatılana fazlasıyla benzer. İbranicede golem “biçim verilmemiş varlık” ya da “biçimsiz kütle” anlamına gelir. Bir golem yaratmak için kilden insan heykeli yapılır ve bütün hayatı yaratan Tanrı olduğu için “tanrı” sözcüğünün bir biçimiyle canlandırılır. Bu, Tanrı’nın gizli bir adını söylemek ya da bir parşömenin üstüne Tanrı adını yazmakla ve kâğıdı golemın ağzına tıkmak yoluyla yapılabilir.

En büyüleyici canlandırma metodu *aleph*, *mem* ve *tav* harflerini golemın alnına kazımayı içerir. Bu üç harf bir araya gelince *emet* ya da gerçek olarak okunurlar. Golemle işiniz bitince onu *aleph* harfini silerek ve geriye *met* kelimesini yani “ölüm”ü bırakarak öldürebilirsiniz. Canlıyken, yaratık basit talimatları izleyebilir ama kendi adına düşünemez ve topraktan yapılma bir robot gibi iradesi yoktur.

Bu irade eksikliği hayati önem taşır, çünkü A-ya kelimenin tam anlamıyla Kalona’yı sevmek üzere yaratılmıştır. Tercihi, düşünceleri ve dolayısıyla –ölümlü kadınların aksine– ondan korkusu yoktur. A-ya, Kalona’yı kanatlı bir hava yaratığı olarak en güçsüz düşeceği yere, bir yer altı mağarasına çeker. Toprağın derinliklerinde, A-ya kendini istekle Kalona’ya açar. Kalona içine girerken, A-ya yeniden toprağa dönüşür ve Kalona sonsuza dek A-ya’nın sarılışına hapsolur.

Babalarını kaybeden Alaycı Kuzgunlar, maddeselliklerini kaybedip safi ruh varlıklara dönüşürler ve genç ve sağlıklı insanları incitemez olurlar. Günün birinde Kalona’nın yeniden doğacağına ve intikam alacağına yemin eden yeni bir şarkı tutturlar. Kalona bir gün erkekleri hâkimiyeti altına alıp kadınları taciz edecektir ve onlar da bundan hoşnut olacaklardır. Afrodite’nin görüşünde, Büyükanne Kızılkuş elinde Kalona’nın dönüşünü tasvir eden bir kâğıt tutar.

Kalona’nın şarkısı ne hoş gelir kulağa,

Soğukla katliamımızda.

Vahşi'de Kalona, Neferet'in emri sonucu, Stevie Rae'nin kanının dökülmesiyle özgür kalarak topraktan kalkar. ("Toprağın gücü kutsal kırmızıyla kanayınca.") A-ya'nın reenkarnasyonu olduğuna inandığı Zoey'ye dair bir saplantı geliştirir.

Rüyalar, görüşler ve kendi iç sesinin gücüyle, Zoey yavaş yavaş eski rahibenin ruhunun bir parçasını paylaştığını kabul eder. Ancak A-ya'nın aksine, o kendi başına düşünebilmektedir. Onu müthiş bir güçle Kalona'ya çeken duyguları inkâr edebilir.

Bu hiç de kolay iş değildir. Diğer pek çok çaylak ve hatta yetişkin vampir, Kalona'nın çekimine karşı koyamaz. Güçlü, ikna edici ve "Aman Tanrım" derecesinde seksidir. Çaylakların ve vampirlerin taptıkları Tanrıça'nın ta kendisinin, refakatçisi Erebus olduğunu iddia eder. Onlara duymak istedikleri her şeyi, dünyayı nasıl idare etmeleri gerektiğini anlatır ve "vampirlerin ve Savaşçıların okullarda gruplar halinde saklanmak yerine, yeryüzünde gurur ve güçle yürüdükleri eski usulleri geri getirmekten, vampirlerin Nyx'in çocukları olduğundan ve Tanrıça'nın karanlığa saklanmalarını hiçbir zaman istemediğinden" dem vurur. Tulsa Gece Evi'ndeki iddiaya göre Kalona'nın izleyicileri, insan-üstüne-vampir, iki cinayetin ardından, onun liderliğine ve serbest kalmasına hazırdırlar. Afrodite'nin görüşlerinden birine göre, ona teslim olması halinde Zoey de Kalona'nın yanında hükmedecektir.

Zoey için, Kalona'nın cazibesi başka birisi için olacağının on mislidir çünkü ruhunun A-ya'yla paylaştığı kısmı, onu sevmek için yaratılmıştır. Onun büyük güzelliğini ve çekim gücünü kabul eder ama onu en çok çeken şey bu değildir. Ona acıma ve şefkatle çekilir ve Nyx'in usullerine geri dönebileceği inancına teslim olur.

Ancak Nyx'in serinin başındaki bir görüşte Zoey'ye kendini gösterip İşaretinin içini doldururken de söylediği gibi, burası "iyiyle kötünün dengeyi sağlamak için mücadele ettikleri bir dünya"dır (*İşaret*). Kozmik denge mücadelesinin Zoey'nin içinde kanunlaştığını görürüz; bir yanı Kalona'yı sevmek, bir diğer yanı da onu yok etmek için yaratılmıştır. Heath'i serinkan-

lılıkla öldürdüğünü görünce, Kalona'nın zaman zaman yaşadığı pişmanlığa rağmen tekrar tekrar kötüyü seçtiğini ve hep böyle kalacağını fark eder.

ACIYLA ÖDENEN BİR BEDEL: REPHAIM'İN BORCUNU ÖDEMESİ

Bu sırada, Kalona'nın en sevdiği ve ilk göz ağrısı oğlu Rephaim, babasınınkinden tamamen farklı bir sona çıkan bir diğer tercihler dramının parçası olur. Av'ın doruk noktasındaki savaşta ölümcül bir yara alan Rephaim, *Baştan Çıkarılmış*'ın en başında, kendisi de artık karanlığa yabancı olmayan Stevie Rae tarafından kurtarılır. Stevie Rae'nin yakın zamandaki ölümü, ölümden dönüşü ve arkasından gelen kana susamış şiddetli öfkesi bu kovulmuş yarı-ölümlü ruha sempati duymasına izin verir. Onu ölümden döndüren Neferet'in niyetine rağmen iyiyi seçmeyi ve vahşi güdülerini kontrol etmeyi başardığını hatırlar. Bu yüzden Stevie Rae, Rephaim'in insanlığını görebilecek tek insan olabilir ve *Yanmış*'ta, Rephaim'in canına karşılık Siyah Boğa'yla pazarlığında yemin ettiği insanlık da bu insanlıktır.

Baştan Çıkarılmış'ta Rephaim, hayatını kurtarmasının karşılığını ödemek ve kendini bu borçtan azat etmek için Stevie Rae'nin hayatını kurtarır. Ancak *Yanmış*'ta, onu başka bir nedenden kurtarır; onu sevdiği (her ne kadar kendisi bu adı vermese de) için. Beyaz Boğa kılığındaki Karanlık, Stevie Rae'ye işkence ederken; Rephaim kendini iyileştirmeyi, ona uçmayı ve kurduğu çemberi bozmayı başarır. Ve bütün bunlar, Karanlıkla bağlantısı sayesinde. Nasıl ki Stevie Rae, ona geçmişte kendisi de Karanlığa dokunduğu için sempati duyabiliyorsa; Rephaim de onu Karanlıktan, Karanlığın kendisi sayesinde kurtarır.

Ama daha fazlası da vardır. Karanlığı Stevie Rae'yi salıvermeye ancak kendi içindeki insanlığı, insan soylu annesinin bağışladığı ve ona "Ben o

burada olduğu için buradayım ve o bana ait” dedirten parçasını sunarak ikna edebilir.

Stevie Rae’nin hayatını ilk kurtarışı Rephaim’e herhangi bir şeye mal olmamıştır ama bu kez onun yerine kendini Karanlığa sunması gerekir. Stevie Rae’ninkinden bile büyük bir eziyet çeker; çünkü onun ölümsüz kanı, Stevie Rae’ninkinden daha karşı konulmazdır ve iyileşmesine ve çemberi kırmasına yetecek enerjiyi toplamak için Karanlığı kullanmaktadır. Bu yüzden, Stevie Rae’ninkinin yanı sıra kendi borcunu da ödemesi gerekir. Onu kurtaran tek şey, Stevie Rae’nin Siyah Boğa’yla (Işıkla) pazarlığıdır. İkisi birbirlerine aittirler.

Dünyanın En Büyük Ezikleri

Rephaim kelimesi muhtemelen Nefilim’le (ya da kovulmuş melekler, onları hatırlıyor musunuz?) ilişkili *İncil*’de geçen eski bir halka gönderme yapar. Rephaim’in –ya da diğer bir deyişle Rephaitler– bir devler ırkı olduğu sanılırdı. Deuteronomy’de Başan Kralı Og (Rephaim’in sonuncusu) dört metrenin üstünde bir yatağı olduğu tarif edilir. (İşin ilginç yanı, ölü insanlar ya da ayrılan ruhlar için kullanılan terimin kökünü benzer bir İbranice kelimeden, “repaım”den aldığı söylenebilir.) *İncil* bu insanların vadedilen Topraklar’da yaşamının ötesinde bir suç işlediklerinden bahsetmez ama bu köklerini kazıma yetkisini vermek için yeterlidir.

İKİ UÇLU BİR KILIÇ

Bu durumda P.C. ve Kristin Cast, neden Alaycı Kuzgun efsanesini değiştirip Kalona biçiminde böylesine fantastik bir köken hikâyesi yaratsınlar?

İki kelime: Özgür. İrade. *Gece Evi* serisi boyunca, Zoey tercihlerle karşı karşıya kalır. Her zaman “doğru” olanı yapmaz. Hareketleri bazen hem kendine hem diğerlerine zarar verir. (Loren Blake’i hatırlayan var mı?) Ama sıkça tekrar edildiği üzere, Tanrıça Nyx’in çocuklarına en büyük armağanı özgür iradedir. Sevgi ve iyilik, zıtlarını seçme becerisi olmadan anlamsızdırlar.

Lucifer gibi, Kalona’nın da ışık ve karanlık arasında bir seçim yapma şansı vardır ve o sadece Öteki Alem’den kovulduğunda değil, yeryüzünde de tekrar tekrar ve özgürce karanlığı seçer. Cast’ler Kalona’nın hiddeti ve kibrini Alaycı Kuzgunlar’ın kaynağı kılarak, onlara hiçlikten gelme akılsız “kötü ruhlar” olmak yerine, varoluş için tematik bir neden verirler. Ve Rephaim’le gördüğümüz gibi, tecavüz ve kandan doğan bu yaratıklar da şefkat ve anlayış gördüklerinde sevme kapasitesine sahiptirler. Ne de olsa onlar da insan soylu kadınlardan doğmuşlardır ve içlerinde insanlık taşırlar.

Zoey de, yeniden bedenlenmiş A-ya ve Nyx’in Seçilmiş’i statülerine rağmen karanlığı seçebilir. Karanlık sadece aktif kötünün biçimini almaz, atalete –kendi mutluluğu ve huzuru için dünyayı hiçe saymaya– de dönüşebilir. Zoey sayısız kez normal olmayı ve ona verilen yükü taşımamayı diler. Zoey’nin birden fazla seçeneği olduğu gerçeği, Afrodit’in görüşlerinde açıkça resmedilir. O görüşler her zaman olacaklardan değil; olabileceklerden oluşurlar ve Afrodit’in birbirine rakip ve çelişkili görüşleri birer taneyle sınırlı kalmaz. Gelecek her zaman muğlaktır.

Zoey, tıpkı çevresindekiler –arkadaşlar, erkek arkadaşlar, düşmanlar ve koruyucular– gibi kusursuz olmaktan çok uzaktır. Başlangıçta Karanlığın çekimine giren karakterler –Stark, Afrodit ve Rephaim gibi– yeri

geldiğinde, olduklarını sandıkları kişiyi ve hatta hayatlarını kaybetmek pahasına bile olsa kahraman olmak için zorlu kararlar alırlar. Stevie Rae ölümden dönünce, Işık'a doğru uzun ve güç bir yolculuk yapar. Kalona'nın kendisi de kibirden uzağa, sevginin kendisine koşma potansiyeline sahiptir. Ancak *Yanmış*'in sonunda, tercihini Karanlıktan yana yapması sonsuz bir netlik kazanır.

Bu karakterlerin hata yapma, başarısız olma yeteneklerinin seriyi bu kadar cazip kılan şeyin bir parçası olduğu söylenebilir. Gerçek hayatta da olduğu gibi burada da garanti diye bir şey yoktur ve Zoey; bitkinlik, yaralanma, ölümün kıyısından dönme, karmaşa ve majör erkek arkadaş dramlarına rağmen bir şekilde ayakta kalmak ve doğru olanı yapmak için elinden geleni yapar. Nyx'in ona hizmet eden herkesten tek isteği budur.

Çünkü seçme şansı –ve özgürlük– olmadan sevgi sığdır. Bir insanı ona bir aşk iksiri vererek kazanabilirsiniz ve başlangıçta sadece şefkatine ve yakınlığına sahip olduğunuz için bile mutlu olabilirsiniz. Ama bir süre sonra, bu size boş gelmeye başlayacaktır. Başka seçeneği olmadığını ve duygularının hak edilmiş ya da gerçek olmadığını anlarsınız.

Nasıl aklı başında olan hiçbir insan soylu bir aşk iksirinden türemiş bir ilişkiden tatmin olamazsa, hiçbir gerçek ilah itaat ve adamayı zorlamak istemez. Tanrı, *Kayıp Cennet*'te asi meleklerden bahsederken şöyle der:

Kalanlar kaldı, gidenler gitti iradelerince,

Fakat mevzubahis gerçek sadakat, inanç ya da aşksa

Varamadılar bir karara

Zira yapabilecekleri yerine, yapmak zorunda oldukları vardı önlerinde

Kader diye bir şey yoktur, tercihlerimiz vardır ve Nyx başka türlüünü istemezdi.

JERI SMITH READY, *Shade* ve *Shift* adlı paranormal romanlarının ve *Wicked Game*, *Bad to the Bone* ve *Bring on the Night*'in da içinde olduğu, ödüllü WVMP Radio vampir serisinin yazarıdır. Maryland'de kocası, iki kedisi ve dünyanın en ahmak tazısıyla birlikte yaşamaktadır. Onu Facebook ve Twitter'da ya da www.jerismithready.com adresinde ziyaret edebilirsiniz.

{Öteki Âlem'e Yunan Kaldım}

Trinity Faegen

KARAKTER İSİMLERİNDEN hikâye öğelerine, P.C. Cast ve Kristin Cast'ın *Gece Evi* serisi, bir Yunan mitolojisine göndermeler hazinesinden farksız. Nyx'in kökeni Grek mitolojisine dayanır; Heisodos'un *Tanrıların Doğuşu*'nda Homeros'un *İlyada*'sında ve diğer eski çağ metinlerinde karşımıza çıkar. Afrodite adını Yunan tanrıçasından alır. Ancak beni en çok büyüleyen Yunan efsaneleri Nyx'in Öteki Âlemi'yle alakalı olanlardır. Cast'ler eski çağ Yunan Yeraltı Âlemi'ni alıp kendi hayali dönemeçlerini ekleyerek ezelî "Öldükten sonra nereye gideriz?" sorusuna renkli ve ilgi uyandırıcı yeni bir cevap yaratırlar. Yunan mitolojisindeki Yeraltı Âlemi gibi, yaşayanların isteklerine göre Öteki Âlem'e ziyaretlerine izin verilir. Yine tıpkı Yeraltı Âlemi'nde de olduğu gibi, bazı ziyaretçiler Öteki Âlem'den asla çıkamazlar. Ve ikisi bire bir aynı olmasalar da, arada karşılaştırması ve tezat görülmesi ilginç olan yeterince benzerlik vardır.

Ölümden sonraki hayatın belirsizliği, evrensel ve cevabı olmayan zamansız bir sorudur; çünkü konunun uzmanları çoktan ölmüşlerdir. Bu sahanın varsayımlara tamamen açık haliyle, ölüm sonrası yaşam hakkında sayısız efsane ve hikâye mevcuttur. Dünyanın dört bir yanındaki eskiçağ

medeniyetlerinin, ölümden sonra yaşananlara dair kendi (sıkça ürkünç sayılacak kadar benzer olsalar da) izahları vardır ama Hesiodos ve Homeros gibi *rock* yıldızı yazarlar sayesinde, Yunan efsaneleri yüksek standartlarını korumaktadırlar.

Eskilerin Ölümden Sonraki Yaşamı

Eski Çağ'da Mezopotamyalılar; ölümlerin Büyük Aşağı'da, Ereşkigal'in yönettiği Geri Dönüşsüz Ülke'de yaşadıklarına inanırlardı. Alice K.Turner'ın Cehennemin Tarihi'nde yazdığına göre, ölümlüler yeryüzünde yaşarlardı ama diğer âlemden parçalar bu âleme bitişikti. Yunan efsanesine benzer olarak, Büyük Aşağı'yı ziyaret eden, kimi canlanan kimi canlanmayan ölümlüler ve diğer tanrılara dair düzgün hikâyeler mevcuttur.

Eski Mısır'da ölümden sonraki hayat karmaşıktı ve iyiliksever Osiris'in yönettiği Sekhet Hetepet'e yolculuk tehlikeliydi. Kapılar, revaklar ve adalet binası vardı ve eğer ölü, şartları karşılayabilir ve kalbini canavar Ammit'e yedirmezse, sonrasında onu sadece Ölümler Kitabı'ndaki talimatları takip ederek aşılabilecek yeni tehlikeler beklerdi. Yunan mitolojisinden farklı olarak hiç kimse ölmeden diğer tarafa geçemezdi ama Mısırlıların Öteki Âlem'i o kadar karmaşıktı ki bunun nedenini anlamak hiç de zor değil. Ölü bir adamdan başkası; timsahlar, yılanlar, dev böcekler ve kalbinin bir canavar tarafından yenmesi riskini geçmeye yeltenmez.

O zamanlarda, eski Yunanlar, Yeraltı Âlemi'ni kötü bir yer olarak düşünmezlerdi. İnsanların ölümden sonra gittikleri yerd, o kadar. Ama yine de tehlikeliydi. Yaşayan çok az ölümlü Yeraltı Âlemi'ni ziyaret ederdi, edenler de kahraman muamelesi görürdü. Bir kahramandan başka kim Ölüler Âlemi'ni ziyaret etmeye yeltenirdi ki?

Bu ziyaretlerin en ünlülerinden biri, Kral Odysseus'un on yıllık eve dönüş yolculuğunda, Homeros'un *Odysseia*'sında anlatılır. Truvalılarla on yıl savaştıktan sonra, krallığına dönmeye ve soylu karısıyla yeniden bir araya gelmeye gerçekten hazırdır ama işler planlandığı gibi gitmez ve peş peşe engellerle karşılaşır. Yolunun üstünde karşılaştığı Circe adlı cadı, bilge bir ölümünün tavsiyesini alması gerektiğini söyler; ancak bahsettiği kişi öldüğü için, Odysseus'un onu bulmak üzere Yeraltı Âlemi'ni ziyaret etmesi gerekecektir. O ve ekibi yelken açar ve Yunanistan'da Taenarum'daki mağaraya, Yeraltı Âlemi'ne açılan büyük kapıya doğru yol alırlar. Orada, Odysseus genç bir koçu ve siyah dişi bir koyunu, Yeraltı Âlemi'nin Tanrısı Hades'e kurban eder. Hayvanların kanı bir hendeğe akarken Odysseus, ruhları ayağa kalkmaya ve onunla mağaranın girişinde buluşmaya davet eder. Bilge ölümlü ona aradığı aklı verir. Yeraltı Tanrıçası Persephone mağaraya pek de saygın sayılmayacak ruhlar göndermeden ve Odysseus süratle geri çekilmeden önce, Odysseus başka yardımsever ruhlarla da görüşür.

Nyx'in Öteki Âlemi'ne ilk göz atışımız, birinci kitap olan *İşaret*'te, Zoey'nin çaylak vampir olarak işaretlenmesinin ardından dehşete kapılıp yardım istemek üzere Büyükanne Kızılkuş'a koştuğu zamana denk gelir. Zoey, ölümün üstüne üstüne geldiğinden emin olduğu için Cherokee atalarının ruhlarından kaçarken ayağı takılır ve kafasını vurup bilincini kaybeder. Kanı yerdeki bir yarığa akar ve bir kadın sesi onu çağırır. Zoey sesin sahibinin Büyükanne Kızılkuş olduğunu sanarak ruhunu yarıktan içeri atar ve kendini, kanının berrak suya karıştığı küçük bir derenin de olduğu bir mağarada bulur. Odysseus'un aksine, Zoey bu mağarayı bilerek

ziyaret etmez; burasının Öteki Âlem'in bir parçası olduğundan habersizdir ve evet, bilge büyükannesinden akıl alma peşinde olsa da, ruhlar âleminde olan birinden tavsiye istemek niyetinde değildir. Ancak Taenerum'daki mağarayla, Zoey'nin Nyx ile ilk kez karşılaştığı mağara arasında bir paralellik vardır. Her ikisi de diğer tarafa açılan kapılardır, tanrı ve tanrıçaların ve ölülerin gölgelerinin ülkesidir. Ve her ikisine kanla girilir. Mağaralar, Yeraltı Âlemi efsanelerinde büyük rol oynarlar ki hiç şüphesiz, bunun nedeni Yunanların onları aşağıda yatanlara bir açılış olarak görmeleridir.

Yunanlar için, Yeraltı Âlemi kavramı kelime anlamıyla bire bir örtüşür; yerin altında kalan dünya demektir. Bir insan ölünce; ruhuna, yerin kat kat altındaki Akheron nehrine inen uzun ve dolambaçlı bir yolda eşlik edilir ve Kharon adındaki kayıkçıya onları karşı kıyıya, Yeraltı Âlemi'ne geçirmesi için bir bedel ödenir. Homeros *Odysseia*'da bu inişi şöyle anlatır:

... rutubetli çürümüş yollardan aşağı indiler, okyanusun akıntılarından ve Beyaz Kaya'nın ve Güneş'in Batı Kapıları'ndan ve Rüyaalar Âlemi'nden geçtiler ve kısa sürede evlerine dönen ölülere, ölümlülerin yanıp tükenmiş hayaletlerine ulaştılar...

Nyx'in Öteki Âlemi daha ezoteriktir, fiziksel bir yer değildir ama bambaşka bir âlemin içindedir. Bir ölümlü, Öteki Âlem'i ziyaret etmek için Yunan mitolojisinde yapılacağı gibi, kolay kolay kapıyı bulup Yer'in içine doğru inmeye başlayamaz. Nyx'in Öteki Âlemi'ne girmek, ruhun bedenden ayrılmasını gerektirir. Ayrıca, *Vahşi*'de, Büyükanne Kızılkuş, "kovulma"⁸² kelimesini Kalona'nın Öteki Âlem'den dışlanmasını tarif etmede kullanır

82 Cennetten kovulmuş melek. Ancak kelime anlamı "düşmüş" olduğu için, Öteki Âlem'in yukarıda olduğu sonucu çıkarılabilir. *Vahşi*'de Sylvia Kızılkuş bu melekleri "doğru yoldan sapmış" melekler olarak tarif eder. (ç.n)

ki bu Öteki Âlem'in herhangi bir yerde konumlanmış olabileceğini ama aşağıda değil, yukarıda olduğunu işaret eder.

Yunan Yeraltı Âlemi hakkında başka ne biliyoruz? Sakinlerini sınıflara ayıran üç farklı bölgeden oluşan geniş bir yerdi. Asphodel Çayırı ne süper iyi, ne ultra kötü olan sıradan ruhlar içindi, Tartarus cezalandırılmayı hak edenlere ayrılmıştı ve Elysium kahramanları ve erdemli olanları kucaklardı. Elysium aydınlık, cennetimsi ve günün sonunun hiç gelmediği yemyeşil bir yer olarak tasvir edilir. Homeros'un *Odysseia*'sında tarif edildiği gibi, "Orada insanlar zahmetten uzak günler yaşarlar. Kar, bora ve kasırga oraya adım atamaz ancak insanların serinlemesi için Okenaos sürekli olarak batinın yüksek perdeden şarkılar söyleyen esintilerini gönderir." Elysium'un içinde, Elysian Bahçeleri erdem sahiplerine yuva olurken, Kutsanmışlar Adası kahramanların yaşamdan sonraki âlemiydi. Hesiodos'un İşler ve Günler'ine göre, "Mutlu kahramanlar, tahıl veren toprağın yılda üç kez büyüyen, bal tadında meyveler sunduğu Kutsanmışlar Adası'nda, derin girdaplı Okenaos'un kıyısı boyunca hüznün el süremediği bir hayat yaşarlardı." Bu durumda Elysium, belki de modern Hristiyan ve Müslümanların Cennet olarak düşündükleri kavrama karşılık gelmektedir.

Bunu Nyx'in Öteki Âlem'i hakkında düşündüklerimizle karşılaştı-
rın. *İşaret*'te Zoey'nin mağarada Nyx'le karşılaşmasının ardından, *Baştan Çıkarılmış*'in sonuna dek Öteki Âlem'i bir daha hiç görmüyoruz. Zoey'nin Heath'in Kalona'nın ellerinde ölümüne tanık olmasının ve karşılık olarak darbe indirmeye girişmesinin ardından, ruhu paramparça olur, kendisi komaya girer ve ruhu Öteki Âlem'de uyanır. Elysium gibi, Nyx'in Öteki Âlem'i de –en azından yedinci kitabın sonunda gördüğümüz kadarıyla– nefes kesici bir güzelliğe sahip, sakin ve pastoral bir Cennet bahçesidir. Zoey diğer tarafı ziyaret ettiğinde, eski zamanın Yunan kahramanları gibi hâlâ sağdır ama onun yolculuğu farklıdır. Öncelikle, Zoey oraya kasten gitmemiştir. Ama ana farklılık, Zoey'nin ruhunun Öteki Âlem'i ziyaret ederken, bedeninin orada olmamasıdır. Bütün Yunan efsanelerinde, Yeraltı Âlemi'ne seyahat

eden kahramanlar, bunu etten kemikten ölümlüler olarak yaparlar. Tehlike ölümle karşı karşıya kalmalarıdır; Yeraltı Âlemi'ne yolculuk etmek, orada sonsuza dek sıkışıp kalmaları riskini göze almak demektir.

Bir sonraki kitap *Yanmış'ta*, Zoey'nin de ölüm tehlikesiyle –ruhunun bedeninden çok uzun süre ayrı kalması halinde– karşı karşıya olduğunu öğreniriz. Ama daha kötüsü, ruhunun parçalarını bir araya getirememesi durumunda, bir Caoinic Shi'ye –ne ölü ne diri sayılan, sonsuza dek huzursuzluğa mahkum olana– dönüşecektir. (Caoinic Shi, Yunan mitolojisinden değildir ama P.C.'ye göre, kabaca “perimsi” ya da “hayaletimsi” olarak tercüme edilebilecek *Keltçe* kelimelere dayanır.)

Zoey, Öteki Âlem'de uyandığında, nerede olduğu hakkında hiçbir fikri yoktur ve başlangıçta aldırmaz. Olup bitenlere dair en ufak bir anıya sahip olmadığı, huzurlu, hatta aşırı derecede mutlu ve coşkulu bir haldedir. Güzel bir çayırdan geçer ve bir üvez ve alıç korusuna girer. Ruhların Elysium'a girmek için unutuş nehri olarak bilinen Lethe Nehri'nden geçmeleri gerekmektedir. Sudan içmeleri sağlanır ve ölümlü hayatlarını unuturlardı. Zoey bir şey içmez ama o Yunan ruhları gibi, kim olduğunu ya da oraya nasıl geldiğini hatırlamaz. Başlangıçta Öteki Âlem'deki varlığı ilk başta iyi bir şey gibi gelir; mutludur ve Neferet ve Kalona'nın ulaşamayacakları bir yerde, güvendedir. Ancak ölü olmadığı için, ruhu sonsuza dek huzur içinde kalamaz. Heath'i gördüğü anda, bunun Öteki Âlem olduğunu ve Heath'in ölü olduğu için –ki bunun kendi hatası olduğuna inanmaktadır– orada bulunduğunu fark eder. Coşku hali kaybolur, hafızası yerine gelir ve bir kez daha kalbi kırılır. Hafızasının yerine gelmesi, ayrıca ruhunun paramparça olmuş kısımlarını temsil eden hayaletimsi karaltıları da ortaya çıkarır ve Zoey'nin o parçaları tanınması Heath –ve bizim– için Zoey'nin ciddi bir sorunla karşı karşıya olduğuna dair ilk ipucu olur.

Geride –gerçek dünyada– James Stark, Zoey'yi kurtarmak üzere bu tarafla diğeri arasındaki sınırı geçme çabası içindedir. Taenarum'da Odysseus'un bir koçun ve dişi koyunun kanlarını Yeraltı Âlemi'ne akıttığı

mağara efsanesinin bir yankısıyla, Stark'ın kanı toprağın içinde kaybolan daracık yarıklara akıtılır ve bu şekilde, yaşayan bir ölümlünün ziyaret dileği Öteki Âlem'e iletilir. Stark daha ruhu bedeninden ayrıldığı anda, ilk engeliyle karşılaşır: Siyah Boğa. Tabii ki Işık'ın bedenlenmiş hali olan Siyah Boğa iyi ve naziktir ancak son derece zorlu bir aşk gösterisinde, boğa Stark'ı kararlılığını ispatlamaya zorlar.

Yunan efsanesinin en büyük kahramanı Herakles –ya da Roma mitolojisinde bilinen adıyla Herkül– ve Stark arasında büyüleyici bir paralellik söz konusudur. Herakles, Zeus ve ölümlü bir kadının çocuğuydu ve Zeus'un karısı Hera kocasının âşıklarını ve onlardan doğan evlatlarını deli gibi kıskanırdı. Daha doğduğu andan itibaren oğlanın başına belalar açmaya girişti. Herakles, Hera'nın ona yönelik kirli oyunlarını aşmayı başardı; ta ki Hera onu geçici bir süre deli edene kadar. Herakles bu delilik hâlinde karısı ve çocuklarını öldürdü. Yeniden kendine geldiğinde, yaptığı şey yüzünden dehşete kapıldı ve bir kefaret arayışına girdi. Ona tamamlaması için çoğu neredeyse imkânsız on iki görev verildi ancak Herakles hepsinin tek tek üstesinden geldi. Herakles'in on iki görevinden en sonuncusu, üç başlı canavar Kerberos'u Yeraltı Âlemi'nden kaçırmaktı. Aşağı inmeden önce, Eski Yunan'da tapanı tanrılarla birleştirdiğine ve öldükleri zaman Elysian Arazisi'ne girmelerini sağladığına inanılan bir giriş ayini olan Eleusis Gizemleri'ne katıldı. Eleusis Gizemleri sırasında tam olarak neler yapıldığını hiç kimse kesin olarak bilmemektedir çünkü katılımcıların gizlilik yemini etmesi istenirdi ve inanılması güç ama neler olduğunu hiç kimse anlatmazdı. Ancak bilinen tek şey, işin içinde görüşlerin olduğuydu. Giriş ayini tamamlanınca, Herakles, Yeraltı Âlemi'nde yolculuğuna başladı ve Kerberos'u ele geçirip on iki görevini tamamlamış oldu.

Stark'ın yolculuğu da benzer bir yol izler. Stark'ın kendini dahi bir okçu olarak ispatlamasının ardından, Neferet başına sonunda kendini Tulsa Gece Evi'nde bulmasını sağlamayı amaçlayan kederli ve sömürücü durumlar açar. Neferet, Stark'ın zamansız ölümüne neden olduktan sonra onu kırmızı bir

çaylak olarak geri getirir ve sonra hedefini her zaman tutturma yeteneğini kullanarak, Kalona'nın dirilişini sağlamak üzere, Stevie Rae'in kalbine bir ok saplamasını emreder. Hâlâ karanlığın elleri arasında olan Stark nedamet istemez. Işık'ı seçene ve kendini Zoey'nin Savaşçısı olarak adayana kadar pişmanlık hissetmez. Daha sonra, Heath öldürülüp Zoey görünüşte Öteki Âlem'de kaybolunca Stark, Zoey'yi korumadaki başarısızlığı için karanlığın onu kontrol etmesini suçlayamaz ve aksine, Zoey'yi riske atan şeyin kendi kıskançlığı ve kibri olduğu gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalır. Herakles gibi o da, geçici bir süre için daha yüksek bir kudretin güdümüne girmiştir ve şimdi kefaret istemektedir ve yine tıpkı Herakles'te olduğu gibi, görevi imkânsız görünür. Kendisine ait bir görüşle karşı karşıya kaldığında, mücadelesine devam etmeden önce bu görüşü fethetmesi gerekir. Tıpkı Herakles'in kendini Yeraltı Âlemi'ne girmeye hazır ve layık kılmak için Eleusis Gizemleri'ne girişi gibi, Stark'ın da Zoey'nin Muhafızı olabilmek ve Öteki Âlem'e giriş hakkı kazanmak için önce şaman olması gerekir.

Stark nihayet Öteki Âlem'e vardığında, Heath ve Zoey'yi kutsal bir korunun içinde, karanlığın giremediği ve ruhun istirahat edebildiği güvenli bir sığınakta bulur. Kutsal koru konsepti Yunan mitindeki Yeraltı Âlemi'ne değil, yaşayanların gerçekliğine bağlıdır. Farklı kültürlerde, bazı toprak parçaları tanrılara ya da krallara ait veya başka kutsal amaçlara ayrılmış olarak kabul edilirdi. Eski Yunan'da, Zeus için kutsal sayılan Olympos'un yakınındaki meşe koruluğu da dâhil olmak üzere pek çok kutsal koru vardı.

Heath Geri Dönecek Mi?

H Heath Öteki Âlem'de Zoey'yle vedalaşırken ona bir sonraki hayatında onu yine bulacağını söyler. Elysium efsanesine göre, erdemli ancak kahraman olmayan sıradan bir insan soylu, Elysium'a üç kez geri dönebilmesi halinde, Kutsanmışlar Adası'ndaki

kahramanlar âlemine katılabilirdi. Ve Elysium'a dönmeye layık üç hayat yaşaması halinde, sonsuza dek orada kalırdı. Reenkarnasyon, Yunan mitolojisinin mutlak bir parçasıydı ve Gece Evi'nin bir parçası olduğu da söylenebilir. Heath, tıpkı eskiçağdakiler gibi, yeniden, yeni bir hayat yaşayacak. (Cast'lerin seriyi Heath'in bir iki hayatı boyunca daha sürdürmelerine itirazım olmazdı!)

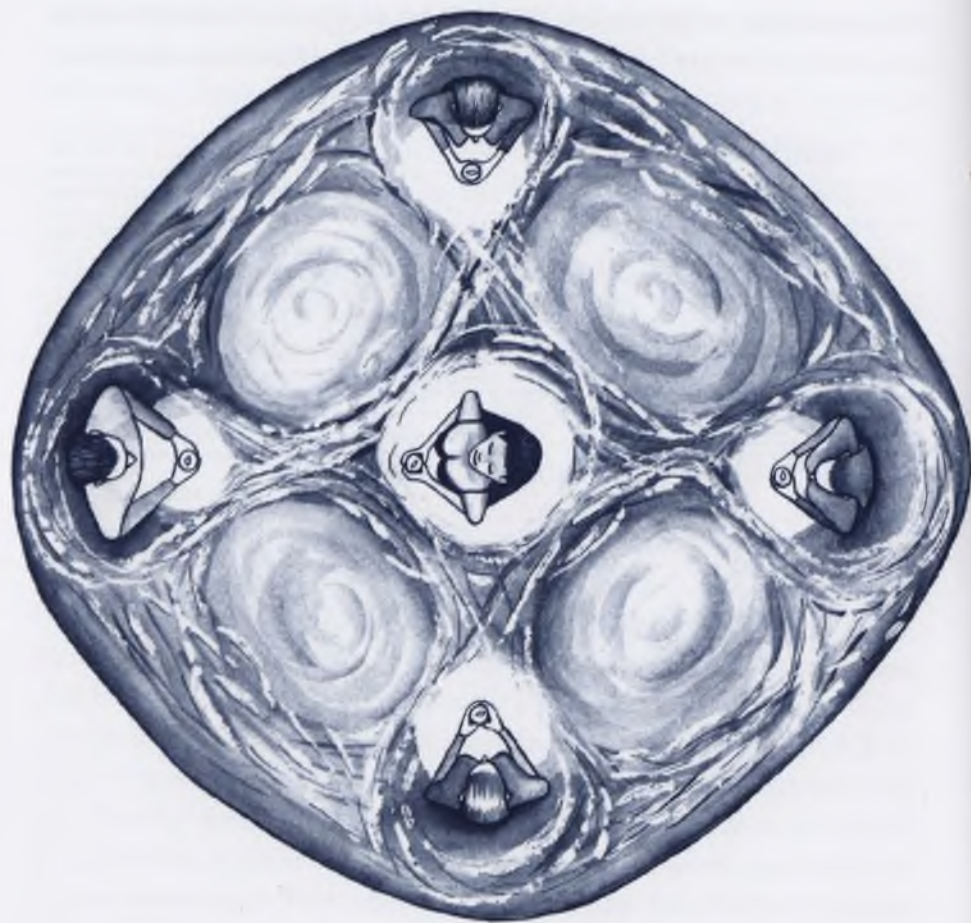
Heath, Stark'ın anlatacaklarını duyunca mutlu olmaz ama bütün hayatı boyunca sevdiği kızı kurtarmak için ne yapması gerektiğini anlamıştır. Heath gidince, Stark görevinin en zorlu kısmına –Zoey'yi yaşayanlar âlemine dönebilmesi için ruhunun parçalarını bir araya getirmesi gerektiğine ikna etmeye– soyunur. Zoey'yi kurtarma mücadelesinin en hayati öğelerinden birinin Kalona'yla yüzleşmek olduğunu fark eder. Herakles, Yeraltı Âlemi'ne inişinin ardından, tanrı Hades'ten Kerberos'u almak için izin ister. Hades bu isteğini, Herakles'in Kerberos'u hiçbir silah kullanmadan alt etmesi şartıyla kabul eder. Stark, Kalona'nın karşısına onur ve Yüksek Rahibesini korumak ve savunmak kararlılığı dışında silahsız çıkar. Herakles cehennem köpeğini kaba kuvvetle etkisiz hale getirir ama Stark Kalona'nın dengi değildir ve ölür. Mücadeleleri birbirine bu kadar paralelken bu fark nedendir? Stark'ın hayatını Zoey için feda etmesini sadece onu korumada başarısız olmasının değil, kırmızı çaylak olduğu andan itibaren yaptığı bütün hataların kefareti olarak görüyorum. Stark, Kalona'yı düelloya çağırmadan önce Zoey'ye niyetini açar ve Zoey paniğe kapılır, “Ama bunu yapamazsın! Kalona'yı alt edemezsin!” der ve Stark şu cevabı verir: “Büyük olasılıkla haklısın, Z. Yapamam. Ama sen yapabilirsin.” (Yanmış). Kalona'nın onu öldürmesi halinde, Zoey'nin ruhunun parçalarını bir araya toplayacağını ve Kalona ve Neferet'i yenmek için ne gerekiyorsa yapacağını bilir. Zoey için, insanlık için, onuru için Kalona'ya, öleceğini bile bile kafa tutar. O gerçekten bir Savaşçı Şaman'dır.

Herakles, Yeraltı Âlemi'nde ölmemiştir ama daha sonraki hayatında, pelerinine saçtığı aşk iksirinin aslında bir zehir olduğunu bilmeyen ikinci karısı tarafından kazayla öldürülmesine ramak kalmıştır. Verilen görevlerini yerine getirdiği ve sonrasında daha büyük kahramanlıklar gerçekleştirmeyi sürdürdüğü için Herakles, diğer ölümlüler gibi ölüp Yeraltı Âlemi'ni boylamak yerine, ölümden kurtarılıp bir tanrıya çevrilmiştir. Stark'ın Kalona'nın kanatlarının oyduğu derin kuyuda ölmesinin ardından Zoey, Kalona'nın ona yeniden can vermesini talep eder ve Stark mücadelesini son derece soylu tamamladığı ve yaşamayı hak ettiği için Nyx de onu destekler. Kalona ona ölümsüzlüğünden bir parça verir, Stark ölümden geri döner ve iyileşmek için Zoey'nin kanından içmesiyle aralarında sonsuza dek sürecek bir bağ kurulmuş olur. Stark, Herakles gibi bir tanrıya dönüşmez ama edindiği tecrübe onu olabileceğini asla düşünmediği bir şeye –bir yüksek rahibeye kan ve yeminle bağlanmış bir koruyucuya– dönüştürmüştür. Stark'ın buna, bir tanrıya dönüşmekten çok daha büyük bir kıymet biçtiğini düşünme eğilimindeyim.

Yunan efsanesinin Yeraltı Âlemi'yle Nyx'in Öteki Âlem'i arasındaki benzerlikler ilgi çekicidir; ancak şu ana dek bütün gördüklerimiz, erdemli ve kahraman olanların güzel ve dingin âlemi Elysium'a benzeyen bir şeydir. Şimdilik, diğer tarafta başka ve daha az hoş yerlerin olup olmadığını, sadece Cast'ler bilir. *Yanmış'ta*, Öteki Âlem'ini bir görüş sırasında Afrodit'e açan Nyx'ten küçük bir ipucu alırız. Afrodit dans eden ve gülen insan ruhlarını görür ve orasının öldükten sonra gittiğimiz yer olup olmadığını sorar. Nyx onu, “Bazen,” diyerek yanıtlar. Telaşa kapılan Afrodit, bunun ne anlama geldiğini sorar, insanlar oraya sadece iyi olmaları halinde mi gitmektedirler? Nyx şu cevabı verir: “Ben senin Tanrıçanım, kızım, yargıcın değil. İyi, çok yönlü bir idealdir.” Dakikalar sonra, Afrodit'in Zoey'nin ölmesi halinde neler olacağını görmesinin ve buna izin veremeyeceklerini söylemesinin ardından, Nyx şu cevabı verir: “O zaman Heath'in benim Öteki Âlemimden başka bir yere hayatına devam etmesi gerek.” Âleminden mi? Yoksa bu Nyx'e ait olmayan başka öteki âlemlerin de olduğu anlamına mı gelmektedir? Yeraltı

Âlemi'nde, Hades her şeyin tanrısıdır ama birbirinden ayrı âlemlerin her biri, daha alt seviyedeki tanrılar tarafından yönetilmektedir. Henüz, Öteki Âlem'de başka âlemlerin ve başka tanrıların olup olmadığını bilmiyoruz ve hiçbir zaman öğrenemeyebiliriz. Her hâlükârda, P.C. ve Kristin'in serinin devamında bizler için neler sakladıklarını görmek için sabırsızlanıyorum.

TRINITY FAEGEN, büyük olasılıkla *Kayıp Cennet*'i yirmi yaş dişlerini çektirdikten hemen sonra, henüz ağrı kesicilerin etkisi altındayken okuduğu için olsa gerek, ilk gençlik yıllarından bu yana ölüm sonrası hayatın etkisi altındadır. Cehenneme dair merakı için çıkış noktasını, başka insanların neler hayal ettiklerini araştırmada ve daha sonra 2011 sonbaharında, Egmont USA tarafından yayımlanacak olan *The Mephisto Covenant* adlı genç yetişkin romanında kendi mitolojisini uyarlamada bulmuştur. Trinity, kocası ve haşın kedisiyle birlikte Batı Teksas'ın ücra bir bölgesinde yaşamaktadır.

{Hayatın Öğeleri}

Bryan Lankford

İYİ AKŞAMLAR! Vampir kültürüyle ilgilenen bu kadar çok insan soylu olduğunu görmek çok güzel. Vampirlerden oluşmayan bu büyüklükte bir gruba hitap etmeyi çok uzun yıllar olduğu için, konuşmamın bir yerinde yanlış şeyler söylersem, hoşgörünüzü rica ediyorum. Bu akşam, ritüelleri ve vampir tapınmasında kullanılan öğeleri tartışacağız.

Çoğunuz, Zoey'nin günlüklerinde vampir ritüelleri hakkında bir şeyler okumuşsunuzdur ancak tapınma şeklimizin sadece vampir toplumuyla sınırlı olmadığını bilmek sizi şaşırtabilir. Aslında vampirlere çok benzer biçimde düşünen ve tapınan pek çok insan soylu grup mevcuttur. Vikanlar, Paganlar, Şamanlar ve dünyanın dört bir yanındaki cadılar bizimkine çok benzer tarzda yaşar ve tapınırlar. Hepsi bizim Tanrıçamız Nyx'e tapınmaz ya da ritüellerinde kan kullanmazlar ama insanlık tarihi boyunca çeşitli ilahlar; topluluklarındaki tanrı ve tanrıçaların farklı çeşitlerinden birini, bazılarını ya da hepsini onurlandırmışlardır. Bu insan soylu gruplar ayrıca yaratılış öğelerini de onurlandırır ve bizim gibi çember halinde tapınırlar.

Ah... Bir ilgi uyandırdım işte; bazı insan soyluların biz vampirler gibi tapındıklarının farkında değildiniz. Şey, eski uygulamalar hiçbir zaman tam

olarak ölmezler, sadece yer ve biçim değiştirir ve zamanın koridorlarında yolculuk ederken evrim geçirirler. Bununla birlikte, insan soylu uygulamalar konusundaki merakınızı gördüğüm için, vampir uygulamalarını tartışırken büyük ölçüde benzerlik göstermelerinden ötürü Vika geleneklerini de sizlerle paylaşacağım.

Şimdi, dünyayı bir vampirin ya da bir Vikan'ın gözünden görmek istiyorsanız, yapmanız gereken ilk şey her iki grubun da nasıl düşündüklerini kavramak olacak. Bu, çoğunuz için zor olabilir çünkü vampirler ve Vikalar çoğunuzun içinde yaşadığından çok farklı bir dünyada yaşarlar. Ah, bir dakika, güçte bir sorun olduğunu hissediyorum. (Ne? Yoksa *Yıldız Savaşları* filmlerinden hoşlanan tek vampirin Erik olduğunu falan mı sanıyordunuz?) İşte yine aynı itiraz patlaması. Hepimiz tek bir gezegende yaşarken, nasıl olup da farklı dünyalarda yaşayabildiğimizi merak ettiğinizi duyar gibiyim. Şey, sizin yaşadığınız dünyada insanlar ibadet vakitlerini ayın safhalarına göre belirleyip, mevsim değişimlerine yılın kutsal zamanları olarak hürmet ediyorlar mı? Dünyanızı sihir gerçekleştirmek üzere toplanabilen, odaklanan ve yönlendirilen tanrısal enerjinin dolup taşıdığı bir yer olarak görüyor musunuz? Her ne kadar Vikanlar insan soylu oldukları için ışık ve koku gibi vampir sihrinde var olan çarpıcı duyumsal öğelerden yoksun olsalar da, Vampir ve Vikan dünyalarındakiler görüyorlar. Bununla birlikte, Vikanların sihirle bağlantılı duygulara sahip olduklarını ve bunun her şeye rağmen onlara rehberlik etme, zihni, bedeni ya da ruhu iyileştirmede etkili olduğunu duydum.

Mesele şu ki, aynı gezegeni paylaşıyor olmamıza rağmen, içinde yaşadığımız, kendi algılarımızla şekillenen ve renklenen dünyalar çok farklı. Eğer vampirlerin ve Vikanların nasıl...

Ah! Vampir ve Vikan demek daha şimdiden usandırıcı bir hal almaya başladı ki ben usandırıcı şeylerden hiç hazzetmem. Bu yüzden, bu nokta-

dan itibaren, her iki gruptan aynı anda bahsederken “children of earth”⁸³ demekle yetineceğim.

Nerede kalmıştım? Ah, evet. Toprağın çocuklarının nasıl düşündüklerini anlamak istiyorsanız, yapmanız gereken ilk şey her şeyi kelime anlamıyla almaktan vazgeçmek olmalı. Özellikle dinî konulardan bahsederken toprağın çocuklarının kullandıkları dil somut ve kelimenin bire bir karşılığından ziyade, sembolik ve mecazidir. Bilgisinin tazelenmesine ihtiyaç duyanlar için: sembol bir fikir ya da kavramın yerine kullanılan bir şeydir. Örnek olarak; bir kartal özgürlüğü, bir aslan ise cesareti temsil etmek için kullanılabilir. Bir bebek, masumiyeti; bir baykuş, bilgeliği göstermede kullanılabilir ve Amerikan bayrağı Amerikalı olmaya dair bütün değerleri temsil eder. Diğer yandan mecaz ise, karşılaştırmanın birinin diğeri gibi beyan edildiği yerde, iki çok farklı şey arasındaki karşılaştırmadır. Örneğin gözleriniz yarı kapalı ve uykudan şişmiş halde, üzerinizde pijamalarınızla merdivenleri gürültüyle inip sandalyenizden kalkması için kız kardeşinize homurdanmaya yeltendiğinizde ve sonra mısır gevreği kutusunu kapıp kimya dersindeki gerçekten şirin olan o yeni çocuğa havalı görünmeye çalışırken laboratuvar dürbününüzün hâlâ alnınıza yapışık durumda olduğunu unutmanızla yaşanan o utanç verici karşılaşmadan şahsen o sorumluymuş gibi sövmeye başladığınızda ve... Ah, özür dilerim, konudan saptım. Gençlerle gereğinden fazla zaman geçiriyorum. Her neyse, babanız masanın üstünden size bakıp, “Neden bu sabah domuz gibisin?” dediğinde mecaz kullanmış olur. Aniden tüylenen yüzünüzü tıraşlamanızı ve toynaklarınızı kesmenizi gerektiren bir durum yoktur. Gerçekten bir domuz değilsinizdir, sadece kahvaltıda domuz rolü üstlenmiş olursunuz.

Toprağın çocukları dinî ibadetleri, insanlara hayat dersleri veren sembol ve mecazlar olarak görme eğilimindedirler. Dolayısıyla, bir ritüelde, bir elementi bize katılmaya çağırdığımızda zeki ve dev gibi bir toprak kütlesi-

nin ortaya çıkıp sohbet açmasını beklemeyiz. Asıl istediğimiz, o elementin sembolik enerjisinin bizi doldurmasıdır. Bunu yapmak için, o elementin dış dünyada kendisini gösteriş biçimlerini –toprak için taze biçilmiş çim kokusu gibi– teşhis eder ve bu betimlemeyi söz konusu elementin gücünü kendi içimizde bulmada kullanırız. Doğru yapılması halinde, o elementin gücünün, duygularının ve enerjisinin sizi –yani içinizi– sarmaladığını ve sizi kaplayarak uzantılarınıza aktığını hissedersiniz.

Bizler ayrıca dinî hikayeleri mitoloji olarak görürüz; ki bu, doğru olmadıklarını düşündüğümüz anlamına gelmez. Tanrıçamız Nyx fazlasıyla elle tutulur ve gerçektir. Mitoloji daha çok, insanlara bir mecaz kullanımı aracılığıyla yönlendirmesi ve rehberlik etmesi niyetlenen kutsal hikâyelere gönderme yapar. Hikâyelerimizi okuyan yabancılar sıkça o hikayeleri tarihi gerçekler olarak yorumlama hatasına düşerler; ki aslında öyle değildirler. Efsaneleri gerçek olarak yorumlamak onları uzun süredir ölü olan insanların başına çok uzun zaman önce gelmiş şeylere indirgemektir ve bu, verdikleri dersleri hayatlarımıza uyarlamayı çok güçleştirir. Hikâyeleri daha çok kahramanın gücünü içimizde bulmaya niyetlendiğimiz ve kendi hayatlarımızda kötülerin yanlışlarını gördüğümüz ve o yanlışların kendi düşüşümüze katkı sağlamamasına önem verdiğimiz efsaneler olarak yorumlarız. Efsaneleri, kader mahkûmlarının trajik hatalarından uyarılar aldığımız gibi, öğretmenlerin ve kahramanların erdemlerinden bir şeyler öğrenerek okur ve dersleri kendimize uyarlarsak o zaman hikâyeler yaşayan geleneklere dönüşür ve her çağda yenilenirler. Efsanevi figürlerin davranışlarından ders almak bize bilgelik katar; zira zekâ kendi hatalarımızdan bir şeyler öğrenmekse, bilgelik de başkalarının zafer ve başarısızlıklarından ders çıkarmaktır.

Yunan filozoflar her şeyin elementlerden –toprak, hava, ateş ve su– var olduğuna inanırlardı. Buna bir de ruhu ekleyince, hedefe çok da uzak sayılmazlar. Ah, orada pek çoğunuzun, “Ya demir, helyum, altın ve civa ne olacak? Ya hidrojenden unuoctiuma, periyodik cetveldeki bütün o element-

ler? Hepsini dışlamamız ve yerlerini sadece bu beş taneyle doldurmamız mı gerekiyor?" diyerek itiraz ettiğinizi duyar gibiyim. Her ne kadar pek çok kimya öğrencisinin bu değişikliği memnuniyetle karşılayacaklarını –ve kısmen ezberlenmiş periyodik cetvelleriyle tutuşturdukları ateşin etrafında sevinç dansları edeceklerini– bilsem de, söylemeye çalıştığım kesinlikle bu değil. Bu yüzden yüzünüzdeki o manik gülümsemeleri silin ve kibritleri aldığınız yere bırakın.

Sembolleri, metaforları ve her şeyi kelime anlamıyla algılamamak gerektiğini hatırlıyor musunuz? İşte, o anlardan birindeyiz. Toprak, hava, ateş, su ve ruhtan oluşan beş element, olaylara somuttan ziyade sembolik ve mecazi olarak bakmanız halinde, içine her şeyin sığdırılabileceği kategoriler ve konseptlerdir. Bazı şeyleri düzenlemenin sayısız yolu var. Periyodik cetvel, bütün elementleri proton sayılarına, değerlik elektronlarına ve metal ya da ametal olmalarına göre düzenler. Toprağın çocukları ise elementleri özelliklerine göre düzenlerler. Sert ve sağlam mı? O zaman topraktır. Islak ve akışkan? O zaman sudur. Sıcak ve ışık ateşe denktir, soyut ve eterik şeyler de havadır. Demir bir toprak biçimiyken, helyum gaz olduğu için bir hava biçimidir. Altın görüp kendi içsel ateşiyle yandığını düşünmeyen var mı? Cıva da bir su biçimidir; oda sıcaklığında sıvı kalan tek element odur. Bu sınıflandırmada kullandığımız karakteristik özellikler kelime anlamıyla örtüşebilir, sembolik ya da duygusal olabilirler; bu yüzden ani duygusal çekimin ısısı, en az cenaze ateşi kadar ateştir ve küçümsenmenin ürpertici ıslaklığı da, şiddetli bir kış yağmuru kadar sudur.

Elementler ayrıca mucizevî biçimde değişken olabilirler. Patlayıcı bir metal olan sodyum, zehirli gaz klorla bir araya gelince ortaya tuz çıkar ve hidrojen ve oksijen biçimindeki iki gaz bir araya gelip çok sulu bir... Şey, su oluşturabilirler. Bu dönüşümler neredeyse sihirlidir ancak insanların ya bunlardan haberi yoktur ya da kafa yormak istemezler, bu yüzden yapıları dünyevi arka plan bilgisi olarak kalır. Kendi bedeninizdeki kemiklerinizdeki toprağın bir kombinasyonu olan sihrî bir düşünün: Cığerlerinizden içeri

ve dışarı üflenen havayla canlı kalan kas ve deri; kanınızı ısıtacak ateşi sağlayan kimyasal tepkiler; varlığınızda bir nehir gibi akan hayat suyu ve son olarak; ruh, size bir bilinç veren ve sizi parçalarınızın toplamından fazlası yapan tarifsiz bir güç sağlayan o tanrısal kıvılcım. Toprağın çocukları, elementleri hem her şeyin toprağın, havanın, ateşin ve suyun bir kombinasyonu olduğu hem de taştan ağaca, kaynaklardan tavşanlara her şeyin içinden tanrısallığın aktığı doğanın bir parçası olarak görürler.

Ritüelde toprağın çocukları elementleri kâinatın birincil güçleri ve hayatın yapı taşları olarak onurlandırılırlar. Her element bir pusula noktasına yönlendirilmiştir. Elementlerin yönlerle eşleştirilmesi o kadar eskiye dayanır ki vampirlerin bile bunun kökenlerine dair kaydı yoktur ancak bu ilişkilerin bugün Büyük Britanya olarak bilinen yerde icat edildiğine inanıyoruz. Bugün İngiltere olan yerin doğu yakası kanaldan esen sert rüzgârlara açıktı, bu yüzden eskiler rüzgârların doğudan doğduğuna inanırlardı. Güneye doğru yolculuk yapıldıkça ılıklaştığı için eskiler ateşin doğum yerinin güney olduğunu hissederlerdi. İngiltere'nin batısında Atlantik Okyanusu olan geniş bir su uzanır ki göreceli olarak yakın zamana kadar, Atlantik Okyanusu'nun insanı dünyanın kıyısına götürdüğüne inanırlardı; bu yüzden eskiler batının bütün suların vatanı olduğuna inanırlardı. Kuzeye, ana karaya doğru ilerledikçe yer şekilleri çok az insanın geçmeye yelteneceği kadar uğursuz bir his uyandıran dağlara dönüşür; bu yüzden eskiler bu istikametin toprağın kökeni olduğuna inanırlardı. Şimdi, en iyiyi en sona saklarsak, sırada varlığımızın içinden doğan ve tam merkezinden dışarı akan ruh var. Bu yüzden Çember'in merkezi ruha ayrılır.

Elementler ayrıca beş köşeli yıldızın sivri uçlarıyla da temsil edilir. Leonardo da Vinci pentagramı Vitruvius Adamı'nın kafasını, kollarını ve bacaklarını temsil etmede kullanmıştır. Toprağın çocukları ise bu yıldız elementleri temsil etmede kullanırlar. Bununla birlikte, ruh neredeyse evrensel olarak tepe noktasıyla bağdaştırılsa da çeşitli insan grupları

arasında, hangi ucun hangi elementi temsil ettiğine dair bir parça anlamazlık söz konusudur.

Size, sırası gezegenin yaratılışına ayna tuttuğu için, özellikle hoşuma giden bir olasılıktan bahsedeceğim. Ruh noktası elbette ki tepededir çünkü her şey ruhla başlar ve biter. Şimdi; yerküre, ilk oluşturulduğunda eriyik elementlerden oluşan devasa bir cehennemde çalkalanan, ılık saçan bir toptu. Bu yüzden pentagramı tepe noktasından başlayarak sağdan aşağı doğru takip ettiğinizde karşınıza çıkan ilk uç ateştir. Cehennem soğumaya başlayınca gezegen, daha öncesinde içi alev saçan katılaşmış bir kabuk oluşturarak şeklini almaya ve çalkalanan bu kürenin neye dönüşeceğine dair ilk işaretleri vermeye başladığına göre, pentagram alt sağdan üst sola doğru takip edildiğinde, karşımıza çıkan ilk uç topraktır. Gezegen soğudukça, yükseltici elementlerden tıslayan bir nitrojen, hidrojen ve oksijen boşalmasıyla gazlar salınmış olmalı ki bu gazlar diğer gazlarla birlikte ilk atmosferi oluşturmuşlardır. Bu nedenle, pentagramı üst soldan üst sağa takip ettiğimizde bir sonraki durağımız hava olur. Gezegen pek çok sıvının kaynama noktasının altında bir dereceye soğudukça, atmosferde karışan hidrojen ve oksijenden oluşan buhar genleşmeye başlamış ve ilk yağmur, selimsi bir sağanakla inerek önce okyanusları ve doldurmuş ve bütün hayatın ayaklandığı ezeli çorbayı yaratmıştır. Bu yüzden pentagram sağ üstten sol alta takip edildiğinde su köşesiyle karşılaşırız. Hayattaki her şey bir çember ya da en azından bir döngüdür, bu yüzden çemberimizi başladığımız yerde tamamlarız. Çizgimiz yeniden yukarı çıkarken ruhla karşılaşırız çünkü –tabii ki– her şey ruhla başlar ve ruhla biter.

Bir pusula noktasıyla bağdaştırılmış olmalarına ek olarak, her elementin ayrıca onu temsil eden bir rengi vardır ve Çember’de genelde elementi temsil etmek üzere uygun renkte bir mum kullanılır. Yine de elementler ve ritüelden bahsetmeye başlamadan önce, sanırım bir an durup Çember’in ne olduğuna değinmem gerek. Toprağın çocukları için Çember dinî bir ayındır ama çoğunuzun aşına olduğu türden değildir. Çemberler bütün dinlerin ayin-

lerini ve ritüellerini gerçekleştirdikleri aynı amaçla kurulur. Yılın kutsanmış zamanlarını kutlamak, Tanrısal olanı onurlandırmak, geçişleri (doğumlar, evlilikler, cenazeler) işaretlemek ve Tanrısal olandan lütuf (şifa, para, aşk) dilemek için kişinin Tanrısal olanla eş zamanlı olarak hareket etmek isteyeceği herhangi bir nedenle kurulurlar. Çemberde insanlar yüzleri birbirlerine dönük halde dururlar ve herkes dans edip şarkı söylerken, ilahiler okurken ve Tanrısal olanla Çember'in getirdiği yakınlığı yaşarken, her kişi ritüele tam olarak katılır. Çemberler çok çeşitli nedenlerden kurulabilir ama her biri yaratılışın ezeli güçleri olan elementleri onurlandırmakla başlar.

Vampirler için Çember, doğan güneşin istikametinde başlarken, Vikanlar doğan güneşle başladığını söyleyeceklerdir. Bu yüzden Vikanlar ve diğerleri doğu kadrânını ve hava elementini o kürenin sarılığıyla bağdaştırırlar. Ateş turuncu/kırmızı bir alevle yanar ve közler koyu kırmızı ışık saçarlara; bu yüzden doğu kadrânı ve ateş elementi kırmızı renkle birleştirilir. Su mavidir ve yeşil de yaşayan toprağın, gezegeni kaplayan ot ve ağaçların rengidir; bu yüzden batı ve kuzey çeyrekleri kendi kendilerini üç aşağı beş yukarı açıklamaktadırlar. Geriye son element olarak ruh kalır. Peki ruhun rengi hangisidir? Bu konuda, toprağın çocuklarını oluşturan farklı gruplar arasında bir tartışma söz konusudur. Vampirler ve diğerleri bu son element için mor rengi kullanırlar. Çünkü mor, insanların yardımsız gözlerle ayırt edebildikleri en yüksek ışık frekansıdır ve Hinduizm'de beden en yüksek çakrasının ya da enerji merkezinin rengidir. Diğer yandan diğerleri ruhun her renkten arınmış beyaz saflığında ya da içinde her rengi barındıran siyah olması gerektiğini, hatta ruhun Yin ve Yang'ını temsil eden iki rengin harmanı olabileceğini söylerler. Muhtemelen ruh, pek çoklarının Tanrıça ve Tanrı'yı temsil etmede kullandıkları ay ve güneşin gümüş ve altın rengi olmalıdır. Ya da ruhun rengi, bir ışık şaftının en soluk yeşili, güneşin havada yol aldıktan ve yüzeyi nilüferlerle kaplı bir göletten yansıdıktan sonraki hâlimden bir ateş parçası olmalıdır. Ruh tecrübesi her birey için farklıdır ve onu temsil etmede kullanılan renkler de bir o kadar çeşitli ve eşsiz olabilirler.

Ritüel sırasında bir elementin Çember'e katılmasını isterken, vampirler bunu soran kişinin bir element için özel bir yeteneğe sahip olmasını tercih ederler ama bu özellik şart da değildir. İnsan soylu olan Vikanlar ise elementel güçlere karşı daha düşük duyarlılığa sahiptirler ancak eğitim almaları halinde, her biriyle özdeşleşen duygulara ve imajlara odaklandıklarında, onlar bile elementleri davet edebilirler. Hava elementi çağrılırken herkes yüzünü doğuya, doğmakta olan aya çevirir ve tıpkı Damien'ın yaptığı gibi sarı mumu alıp tutuşturur ve havayı örnekleyen her şeye odaklanır. Sonra Hava –sadece elementi değil o elementle bağlantılı her şeyi kuşatan örnek güç– Çember'e katılmaya davet edilir.

Doğu'nun muhafızı, havanın ruhu, senden Çemberimize her şeyle uyumun nefesini getirmeni istiyoruz. Bize hayat nefesini veren havanın ruhu, senden bu akşam o nefesi şarkıda kullanışımızı duymak üzere gelmeni rica ediyoruz.

Eski Yunanlar havanın dünyanın ilk kaidesi olduğuna inanırlardı ve Latince'de nefes anlamına gelen *Spirare* kelimesi bizim *aspire*, *inspiration* ve hatta *spirit*⁸⁴ kelimelerimizin kökeni oldu. Hava sadece esen değildir; bedenlerimize, en ufak hücresine kadar oksijen akıtan teneffüştür. Hava, ilham ve zihinsel aktivite getiren İlham Perisi'nin (Muse) soluğudur. Hava değişim rüzgârı, söylenen kelimede, şarkıda ya da Tanrıçamızın övgüsünde yükselen sestir. Hava uçan ok, bir kılıç ustasının ya da bir savaş sanatçısının net ve planlanmış hareketleridir. Bir aşkın teninizdeki nefesi, nefesleriniz birbirine karışırken ve bir öpüşün beklentisiyle birbirinizin özünü içinize çekerken, birbirinin üstünde asılı duran, arada sadece milimetrelerin olduğu dudaklardır. Kuşlar bir şahinin keskinleşmiş görüşünde ve Vikaların günümüzde de taptıkları Tanrıça Athena'nın bilgeliğini temsil eden bay-

kuşta da görülebileceği gibi havayı temsil ederler. Hava Vika Çemberi'nde athame (törensels bıçak), kılıç, bir çanın saf tonları ve bir tütsüden ya da bir tütsü çubuğundan yükselen ve arındırıcı semavi sürgünleriyle saran dumanla temsil edilir. Hatta çemberin kurulması sırasında, genelde bir tütsü çubuğu Çember'in etrafında dolaştırılır. Hava, konuşkan doğall ve düşünce netlikleriyle bilinen Zodyak burçları İkizler, Terazı ve Kova'yla bağdaştırılır. Havayla ilgili bir özelliğı olan kişilere bir bakın, onların da tıpkı Damien gibi çevik bir zihne ve kıvrak bir zekâya sahip olduklarını göreceksiniz. İnsan soyluların zeki olmayanlardan neden "kuş beyinli" diye bahsettiklerini hiç anlamamışımıdır çünkü zihnın etki alanı havadır.

*Güney'in muhafızı, ateşin ruhu, senden adımlarımıza ateşini getir-
meni rica ediyoruz. Şans ateşlerini canlandıran ruh senden bize
kuvvet, taşkınlık ve dans vermeni istiyoruz.*

Ateş, evlerinizi ısıtır ve yemeğini pişirir ama hayatınızda bundan çok daha fazlasını temsil eder. Pek çokları ateşini ilk alet, ateşin bulunmasını da ilkel ve modern insan arasındaki dönüm noktası olarak kabul eder. Yunanlar, Prometheus'un ateşini tanrılardan çaldığına ve insana verdiğine inanırlardı. Bu kadar güçlü bir şeyin göklerden çalınması, Zeus'u öylesine hiddetlendirmiştir ki, Prometheus'u bir kayaya zincirlemiş ve bir akbabayı her gün karaciğerini didiklemek ve yemekle görevlendirmiş ve aynı sürecin devam edebilmesi için, karaciğerin geceleri yeniden büyümesini sağlamıştır.

Yunanlar ayrıca ateşini iki tür aleve ayırırlardı: yardımsever olan ve zararlı olan. Yardımsever ateş, demircilerin tanrısı Hephaistos ve ocakların ve ateşlerinin tanrıçası Hestia'ya aitti. İkinci ateş türü ise, Yeraltı Âlemi'nin tanrısı Hades'le bağdaştırılan yok edici ateşti. Ateşler kolayca birinden diğere dönebiliyorlardı ve aynı ayırım, hem ısıtıp hem yok edebildikleri için, bugün hayatımızda var olan ateşler için de geçerlidir. Tutku kıskançlığa, önemsemek takıntıya, haklı kızgınlık kör hiddete dönüşebilir. Güneşin te-

ninizde hissettiğiniz ılıklı, acı verici kabarcıklara ve beden ısısı, zihni yakan bir yüksek ateşe dönebilir. Bir Vika Çemberi'nde ateş bir mumla, bir çubukla veya sopayla ya da kuru otları arındırıcı bir dumana dönüştüren tütsü çubuğundaki alevle temsil edilebilir. Genelde, kuruluş esnasında bir mum ateş elementini temsil etmek üzere Çember'in etrafında dolaştırılır. Burçlardan Koç, Aslan ve Yay, enerji ve hevesleriyle ateşle özdeşleştirilirler.

Ateş zafer ya da yenilgiyi getiren güçlü bir aksiyon, sınırlarımızı zorlayan ve bizi bir uçurumdan aşağı yönlendirebilecek bir adrenalindir. Pheidippes'in Maraton'dan Atina'ya koşusunu körükleyen, İkaros'un kanatlarını eriten ve denize düşmesine neden olan ateştir. Bugün de pek çok Vika tarafından tapınılan Tanrıça Hekate, ateşi her biçimiyle kişileştirir. Pyrphoros (ateş taşıyıcı), Pyripnon (ateş soluyucu), Daidoukhos (meşale taşıyıcı) ve Phosphoros (ışık taşıyıcı) olarak bilinir.

Ateş; ister şöminenin ısıtıcı ateşi, ister bir demir ocağının işleyen ateşi ya da ruhu tutuşturan tutku olsun; her biçimiyle, bir yaratış ya da yok ediş gücü olabilir. Shaunee'nin ateşle ilgili bir özelliğe sahip olduğu, Zoey'nin Çemberi'nde görülebilir. Shaunee tutkulu ve koruyucudur ama tutkusu mantığını aştığı zaman kendi başını belaya sokabilir.

Ateş hayatımızda paha biçilmez bir elementtir ama ona saygı gösterilmesi şarttır; çünkü munis olduğunu düşünmeye başlarsanız, sırf gücünü anımsatmak için sizi ısıracaktır.

Batı'nın muhafızı, suyun ruhu, sevginin Çemberimize akmasına izin vermeni istiyoruz. Su bütün hayatı taşıyan rahim, senden ruhumuzu sıkıntı ve ihtilaflardan arındırarak bizi yıkamanı istiyoruz.

Su kıyıyı döven dalgalardır, bir kaynağın yatıştırıcı güzelliği ve bir selalenin gök gürültüsü. Su, çimenin üstündeki çiğdir, nazik bir yaz yağmuru ve karlı bir kış günü. Damarlarınızdaki kandır, döktüğünüz gözyaşı

ve alnınızdaki ter. Su duygusal yapınızla, umutlarınızla ve korkularınızla bağlantılıdır. Sudan esnek olmayı ve akmayı, sabrı ve ısrarcılığı öğreniriz. Sudan daha esnek bir şey yoktur ve hiçbir şey ondan daha güçlü değildir.

Savaşçılar genelde suya taparlar. Suya darbe indirirseniz orada olmaz, engellerin etrafından akar ve hemen arkanızda bitiverir. Ancak suyun bu esneme yeteneği, gerçek gücüyle çelişir çünkü su bir dağı soyup düzlüğe çevirebilir, devasa kanyonlar oyabilir ve yaşayan bir kayadan bir mağara yontabilir. Suyun rakiplerini usul usul yıpratacak sabrı vardır; ona evrensel çözücü denir çünkü herhangi bir asitten daha fazlasını yiyip bitirebilir. Su toprağı aşındırır, ateşi söndürür ve havayı okyanusların derinliklerine sürükleyerek eritir. Sonuçta her zaman su kazanır. Bir Vika Çemberi'nde, su genelde bir kâse suyla(zaman zaman arındırmak ve toprakla kaynaştırmak için tuz eklenmiş), herhangi mavi bir şeyle, deniz kabuklarıyla veya kadehle temsil edilir ve genelde su ritüele katılmaya davet edilirken çemberin etrafına su serpiştirilir. Akrep, Yengeç ve Balık burçları, sevgi dolu ve duygusal doğalarıyla suyla bağdaştırılırlar.

Tanrıça Aphrodite –esasında bütün hayatın kökenleri oradadır– sudan doğmuştu. Vampirler, Vikanlar ve diğer dinlerin pek çoğu suyu arındırıcı bir madde olarak görür ve kişilerin bedenlerini, zihinlerini ya da ruhlarını arındırmak için törensel olarak onları suyun içine batırır, onların üstüne su püskürtür ya da onları suyla yıkarlar. Suyla bağdaştırılan özellikler; şefkat, önemseme, bilgelik, yaratıcılık, uzlaşma ve affediciliktir. Bunu, suyla ilgili bir özelliğe sahip olan Erin'de görebilirsiniz. Erin "ikizi" Shaunee'ye fazlasıyla benzer ama kişiliği onunki kadar ateşli değildir. Genelde kendini arkadaşının akışına bırakır ve uzlaşmak ve affetmek konusunda ondan daha isteklidir.

Kuzey'in muhafızı, toprağın ruhu, senden Çemberimize toprağın huzur ve güvenliğini getirmeni istiyoruz. Etimizin özünden biçim-

lendiği toprağın ruhu, ayinimiz gerçekleşirken bize sağlam temel ve istikrar getir.

Topraktan geldik ve toprağa döneceğiz. Bu kavram kulağa biraz marazi gelse de, özünde doğrudur. Topraktan yaratılmışızdır; ana olarak karbon, hidrojen ve oksijenden ve kemiklerimiz sertleşsin diye bir miktar kalsiyumdan ve bize biraz renk versin diye bir parça demirden oluşuruz ama özüne indiğinizde bütün bunlar toprağın parçalarından başka bir şey değildir. Ama bizler –ve hatta insanlar– ne müthiş birer toprak parçasıyız! (Alınmak yok!) Yürürüz, konuşuruz, yaşarız, severiz ve bütün bunların nedeni ruhun toprağı hareket ettirmesidir. Ama durun, kendimi biraz aşmaya başladım. Yeniden toprağa dönelim.

Topraktan sıkça annemiz olarak bahsedilir; çünkü bizi besleyen, barındıran ve bizi ölümden sonra kendine geri alan odur. Yediğimiz bütün yiyecekler, giydiğimiz kıyafetler ve kullandığımız aletler nihayetinde topraktan gelir. Vampirler toprağa hürmet ederler; Vikanlar ve Zoey'nin büyükanesi gibi Amerikan Kızılderilileri toprağı kendine ait bir ruhu olan, yaşayan, bilinçli bir varlık olarak görürler. Toprağın bize her zaman sahip çıkacağına inanırlar, tabi biz ona sahip çıkarsak. Doğayla uyum içinde yaşamamız, ihtiyacımız kadarını –ama sadece ihtiyacımız kadarını, daha fazlasını değil– almamız gerekir. Toprağın vekilharç olarak bize emanet edilmesi, geri dönüşüm yapmamız, kesilmiş ağaçların yerine yenilerini dikmemiz, kirliliği azaltmamız ve fosil yakıtı kullanımımızı mümkün olduğunca azaltmamız gerektiği anlamına gelir. Toprağın kendi kendine şifa veren bir varlık olduğuna inanılır ve eğer onunla doğru dürüst bir ortak yaşam ilişkisi sürdüremezsek, eninde sonunda gereğinden fazla zarar verici olduğumuza karar verip bizden kurtulur.

Bir Vika Çemberi'nde toprak yeşil ya da kahverengiyle, yapraklarla, kayalarla ya da minerallerle temsil edilebilir ve toprak Çember'e katılmaya davet edilirken genelde Çember'in etrafına tuz serpiştirilir. Boğa,

Başak ve Oğlak, pratik ve sorumluluk sahibi doğalarından dolayı toprakla bağdaştırılırlar.

Toprağın özellikleri... Şey, kaya gibi sağlamdır. Arazide at süren, yıldızların altında uyuyan ve büyükbaş hayvan sürüsünü güden kovboy örneği; sabırlı, istikrarlı ve taşınmaz görüntüsüyle, toprak için kusursuz bir örnektir. Stevie Rae, kovboy şapkasından çizmelerine ve küçük bir kasabada büyümesinden, insanları çok doğal kabullenip sahiplenmesine kadar her şeyiyle toprak elementini özetler.

Toprak bizim anamızdır. Endişelendiğinizde ya da strese kapıldığınızda, kendinizi onun içine doğru çekilir gibi hissedin. Ayaklarınızdan köklerin büyüdüğünü ve bedeninize besin ve enerji çektiğini hayal edin. Vikalar bundan “topraklama” olarak bahsederler ve en çok ihtiyaç duyduğunuz anda sakin ve huzurlu güvenliği yakalamanızı sağlayacaktır. Eğer izin verirsiniz, toprak sizi besleyip korur. Tek yapmanız gerekeni yapıp ona elinizi uzattığınızda toprak, anneniz; sizi rahatlatmak ve korumak için orada olacak, kollarının arasında sakin, güvenli ve güvende hissetmeniz için kaygı ve acıyı alıp götürecektir.

Ruhun öz Efendisi ve Hanımefendisi, senden Çemberimize sevgi ve şefkatin Ruhunu getirmeni istiyoruz. Yanlış ve doğru için pusulamız olan Ruh, bize en karanlık gecemizde önderlik et.

Şöyle bir düşündüğünüz zaman dört element müthiştir. Etrafımızda akan, sadece gökyüzünü değil, denizin derinliklerini ve yer altı boşluklarını da hayatı korumak için doğru nitrojen-oksijen karışımıyla dolduran Hava. Bu gezegeni en doğru derecede –hepimizi közleyecek kadar sıcak ya da tuzla buz olmamıza neden olacak kadar soğuk da olmayan– ısıtan güneşten gelen Ateş. Bu gezegenin %75’ini kaplayan ve gizemleri biz vampirlere bile keşfedilecek sırlar bırakacak kadar derine saklayan su. Her

biri bu dünyanın çocuklarına yuva sağlayan Toprak –hem gezegen, hem ayaklarımızın altındaki toprak–, dağlar, çöller.

İnsan ve vampir bedenlerimize tekrar bir bakın. Hava ciğerlerimizden akıp bedenlerimiz hücrelerine kayıt sağlar. Ateş kendini tenimizin sıcaklığında gösterir. Su ağırlığımızın yüzde altmışını oluşturur ve düzenli olarak bizden içeri ve dışarı doğru akarak bütün bedensel fonksiyonlarımız için ortam hazırlar. Toprak tenimizi, saçlarımızı ve kemiklerimizi oluşturur. Bu dört element bir araya gelip müthiş detaylı bir makine yaratırlar. Ama bir şeyin, ruhun yokluğunda, olduğumuz olacağımız budur: peltemsi bir golem, kendini uç noktada ifade eden bir robot.

Son element, ruh, hepimizi birey yapan şeydir. Ruh, bizi çok hoş biçimlendirilmiş ama cansız bir elementler koleksiyonunun ötesine geçmeye iter ve güç ve sorumluluk halinde konumlandırır. Ruh bize neşe ve hüznü getiren şeydir, bize sevmeye ve nefret etmeye yeteneğini verir, güzellikle aklımızı başımızdan alır ve bizi fesatla umutsuzluğa düşürür. Ruh bizim bilincimiz ve şefkatimizdir ama aynı zamanda öfkemiz ve acımız da olur. Ruh içimizdeki Tanrısallığın minicik kesiti, bizi yaratıcıya bağlayan parçadır. Bildiğiniz üzere, kendisi de bir vampir olan Shakespeare’in dediği gibi, “İnsan nasıl bir eserdir, sağduyuda nasıl soylu, kabiliyetlerinde nasıl sınırsız, biçim ve harekette nasıl süratli ve hayranlık uyandırıcı, eylemde nasıl melek gibi, kavramada nasıl tanrı gibi.” Elementlerin hepsiyle ilgili özelliği olan Zoey, zaman zaman ezilmek zorundadır. Bir gülü seyredenken bir boranın ortasında durduğunu, hayatın tamamının etrafında dönüp durduğunu hissettiği zamanlar olduğunu tahmin edebiliyorum ama yine de Tanrısallık olan bir parça güzelliğe tutunmaktan vazgeçmez.

Ruh bize düşünme ve hareket etme, önemseyici ve tutkulu ya da aşâğılık ve acımasız olma gücünü verir. Ruhun yüceliğini içimizde iyice hissedip her insanın kendi bireysel ruh tecrübesine sahip olmasına hayranlık duyuyor muyuz yoksa herkesi kendi ruh görüşümüze uymaya zorlamaya mı yelteniyoruz? Zoey, yeteneğini anlayış ve huzur arayışında olan herkese

yardım etmek için kullanırken, diğerleri yeteneklerini başkalarının üstünde hâkimiyet kurmada kullanırlar. Vampir ve insan duygularının tamamı ruhun armağanıdır ama onları nasıl kullanacağımız tamamen bize bağlıdır.

Çember, doğanın elementsel biçimlerinin ritüele katılmaya davet edilmeleriyle başlar ve elementlere ayine katılımlarından dolayı teşekkür edilmesiyle biter. Elementlerle başlama ve bitirme, çemberin kendisinde olduğu gibi, simetrik ve daha çoğumuzun olması gerektiği gibi naziktir. Gerçekten, insan birini bir şeye katılmaya davet ettiyse gitme zamanı geldiğinde, orada olduğu için ona teşekkür etmeyi ihmal etmemeli.

Vampirler elementlerin şarkısını hissederek ama insan soyluların çoğu, birkaç kayda değer istisna dışında elementlerin insanın ağzını bir karış açık bırakan mucizesini dünyevi ve sıradan görme eğilimindedirler. İnsanlar, suyun hayatı yenileyici gücünü gökten başıboş dökülen bir şey olarak görür ve yağmurun onlara nasıl zorluk çıkardığından yakınırlar. Bir çiçek yapraklarını güneşe açarak topraktan fışkırır ve bir arı Tanrıçaya minnetini sunmak için etrafında dans ederken, bir insan soylu yeni bir park alanı yaratmak için üstüne parke dösemeyi düşünür. İnsanlar kendi zekâlarına –tıpkı kendi yansımalarına bakakalan Narkissos gibi– öylesine dalıp giderler ki kendi yaratılarına âşık olurlar. Modern teknolojik yaratımların modern dünyada kullanımları ve yerleri vardır ama hayat demek değildirler, ruhları yoktur ve bizim ruhlarımıza dokunmazlar. İnsanlar aynanın onlara ait kısmında bunu unutmuş ve arabaların atlardan daha muhteşem, binaların dağlardan daha görkemli, eğlence parklarının ormanlardan daha arzulanır ve bilgisayar ekranlarının birbirlerinden daha ilginç olduğuna karar vermişlerdir.

Bazı istisnalar yok değildir. Vikanlar, Amerikan Kızılderilileri ve diğer Şaman halkları toprağı anneleri olarak görmeye devam etmekte. Vikalar, Tanrıçalarını hâlâ her şeyde görebilir ve elementleri, onun doğayla uyum içinde yaşadığımız sürece bizi koruyan ve doğayı bir kenara ittiğimizde bizi cezalandıran büyük çocukları olarak kabul ederler. Tabii ki Vikaların toprak ve doğanın tamamının kutsal olduğuna inanmak gibi bir avantajları var.

Vampirler gibi onlar da Tanrıçanın öğrenmemiz gereken dersleri doğanın kumaşına dokuduğuna inanırlar. Mevsim dönüşlerinde, bir yağmur damlasının düşüşünde, ayın doğuşunda ve gülün tomurcuklanmasında öğrenilecek dersler olduğuna inanırlar. Dünyanın rehberimiz olduğuna inanan biri için, hayatın gerçek anlamı doğayla ayrılığımızda değil, ilişkimizde saklıdır. Doğanın gizemlerini anlamak isterseniz, bir çiçeğin dalına tırmanan bir kırkayağı, ağ ören bir örümceği, gökyüzünde yükselişe geçmiş bir kartalı ya da çocuğuna sarılan bir anneyi seyredin. Tanrısal bakışı tecrübe etmek istiyorsanız bir dağa bakın, okyanusun içinde yürüyün ya da dolunayın doğuşunu (gerçi insanlar için güneşin doğuşu da aynı oranda ilham verici olacaktır) izleyin. Kendinizi anlamak istiyorsanız bir geyiği inceleyin. Hakkında ve yedikleri konusunda bilgi sahibi olmaktan değil neden bir geyik –ya da herhangi bir şey– olduğunu anlamaktan bahsediyorum. Herhangi bir şeyin varlığını anladığınızda kendi hakkınızda da bir şeyler öğrenmiş olacaksınız.

Şimdi, bir sonraki tartışmamız önümüzdeki hafta yine burada olacak. Vampirlerin yarasaya dönüşüp uçup gittiklerini öne süren görüşün kökeninden bahsedeceğiz.

BRYAN LANKFORD, Vika inançlarına dair pek çok yanlış algılamayı kamuoyuna izah ederek Vika dininin daha iyi tanınmasını sağlamayı amaçlayan *Wicca Demystified: A Guide for Practitioners, Family and Friends* adlı kitabın yazarıdır. Bryan, kolej ve üniversitelerde, Vika üstüne kapsamlı konuşmalar yaptığı Dallas Pagan toplumunda Vika dininin pratisyenlerindendir. Hem laik hem dinî radyo programlarına konuk olarak insanların Vika hakkındaki gerçeği öğrenmelerine yardım etmeye çalışmaktadır. Ayrıca Covenant of Goddess'ın ve her dinden insanlar arasında diyalogu teşvik eden The Thanksgiving Square Interfaith Committee'nin üyesidir.

{Yanlış Anlaşılma}

ANAERKİL (VE ATAERKİL) GEÇMİŞİMİZDE ÇOK EŞLİLİK

Kristin Cast

ZOEY KIZILKUŞ birden fazla erkek arkadaşı olduğu için başını bir hayli belaya sokar. Eminim şu anda burada yanımda oturuyor olsaydı, bir kaltak, sürtük, fahişe olarak anılmaktan ve onu hedef alan bütün olumsuz isimlerden ötürü bir hayli mutsuz olurdu. Facebook'ta insanı incitici yorumlar yapan insanlardan tonlarca mesaj alıyorum ve Gece Evi Facebook, MySpace ve e-posta hesaplarını yöneten idari asistanımız Camden Clark'ın, Zoey'yi sürekli savunmak zorunda kaldığını biliyorum. (Şunu belirtmek isterim ki ilk romanlarımızda Zoey'nin hayatındaki çocukların birbirlerinden kesinlikle haberdar olmaları gerekirdi. Şu dürüst-olmama-olayı pek iyi yürütülen bir şey değildir.) Annem ve ben sık sık, sonsuza, sonsuza ve sonsuza dek birlikte olacağı adamı seçmesini ne zaman sağlayacağımızı sorusuyla karşılaşıyoruz. Bunun yakın bir gelecekte olmayacağını söyleyebilirim. Zoey bir ergen ve bir ergenin tek ve sadece bir çocuğa odaklanması hiç sağlıklı değil. Kızlar aylarını, haftalarını ve hatta günlerini beş yıl sonra hatırlamayacakları çocuklara saplanarak geçirmemeliler. Ama

Zoey olgunlaştığı, tecrübe kazandığı ve kendini gerçekten tanıdığı zaman, tek bir erkeği seçecektir... Belki.

Bunu sırf sizi kızdırmak için değil, Gece Evi vampir toplumunda, Zoey istemediği sürece kendine ebedi bir eş seçmek zorunda olmadığı için söylüyorum. Bir Yüksek Rahibe olarak, insan soylu bir refakatçisi, bir savaşçısı, bir vampir erkek arkadaşı ya da bunların herhangi bir kombinasyonuna sahip olabilir. Bizim ağırlıklı olarak anaerkil vampir toplumumuzda, birden fazla partnere sahip olma uygulaması yüzlerce yıldır süregelmektedir, bu yüzden tamamen normaldir!

Şok etkisi yarattığını biliyorum ama birden fazla eşle ilişki sürdürmek ve toplumun bunun normal olduğunu düşünmesi, bu seri için yarattığımız delice bir fikir değil. Pek çok insan çokeşlilik kelimesine –bir erkeğin birden fazla karısı ya da bir kadının birden fazla kocası olması hali– aşınadır. Gerçi sıkça, sadece birden fazla karısı olan bir erkeği hedef alan polijiniyle karıştırılır. Polijini yüzyıllardır vardır ve pek çok kültürde farklı nedenlerle kendini göstermektedir. Polijininin gelişmesine katkı sağlamış olabilecek bazı faktörler, belli bir toplumda erkekten çok kadının olması, pratik ev yönetimi nedenleri (polijini ilişkilerde kadınlar görevleri aralarında paylaşabiliyorlardı ve ortalıkta birden fazla ebeveynin olması çocukların çıkarına olabiliyordu) ve düpedüz eski egoist nedenler olarak sayılabilir.

Hristiyan kolonileşmesinden önce, pek çok Afrika kültürü bu uygulamayı yüzde yüz kabul etmişti. (Ve Afrika'daki pek çok ülke bugün de kabul ediyor. Gerçi bu kabul ediş, mutlak değil. 2009 senesinde Güney Afrika başkanı seçilen tartışmaya meyilli Jacob Zuma, üç karısı olmasından ötürü ağır eleştirilere hedef oldu.)

Batı Kenya gibi yerlerde, çok fazla karısı ve çocuğu olan erkekler, bir statü ve varlık sembolü olarak görülür ve altından kalkabileceği kadarını alabilirdi. Erkeklerin her kadın için başlık parası ödemesi gerekirdi; bu yüzden bir adamın ne kadar çok karısı varsa köyün gözünde zenginliği de o kadar artardı. Swaziland'ın eski gelenekleri takip eden şimdiki kralı

Mswati III'ün on dört karısı ve yirmi üç çocuğu vardır. Ve eğer bunun abartılı olduğunu düşünüyorsanız, babası Kral Sobhuza II öldüğünde yetmiş eş ve binin üstünde çocuk biriktirmişti.

Polijin düzenlemeler genelde bizim şimdi bir kadın ve bir erkek arasında “normal” heteroseksüel evlilik diye baktığımız şekilde başlardı. İlk –aynı zamanda kıdemli olarak adlandırılan– eşin yaşlanmaya başlaması ya da çiftlik işleri, çocuk büyütmek ya da düpedüz kocasına bakmak gibi konularda yardıma ihtiyaç duyması halinde, kocasının ikinci bir eş aramasına yardım ederdi. Her ne kadar koca yeni bir eş bulma kararını tek başına alabilecek olsa da; aile ünü, güzellik, değerler, zihinsel istikrar ve fiziki güç gibi konularda kıdemli eşine danışmak zorundaydı. Kıdemli eşin konumu her zaman saygı görür ve ilk eş her zaman, yeni eşlerin eklenmesi işine müdahil olurdu. Nadiren aşk üstüne inşa edilen bu evlilikler daha çok karşılıklı saygı ve desteğe dayalıydı. Uyumlu bir denge sağlamak için, her eşin rolü ve statüsü açıkça belirlenmeli ve ilan edilmeliydi. Gerçi kısıkanlıklar ve iktidar çelmeleri anlaşılır bir gerilime yol açtığı için sonuç genelde bu olmazdı.

Hristiyan yerleşimciler ve misyonerlerin kıtaya ayak basmasıyla birlikte bu hayat tarzı çarpıcı biçimde değişti ancak ulvi amaçlarının sizi kandırmasına asla izin vermeyin. Resmen tek eşli olsalar ve Tanrının “iki kişi” (üç, dört ya da beş değil) tek vücuda dönüşeceği için, erkeklerin tek bir eşle olması gerektiği ilânına sıkı sıkıya inansalar da, kesinlikle masum değillerdi. Liberya’ya adım atan yerleşimciler Hris-monopoly⁸⁵ denen bir şey uydurdular. (Oooo! Kulağa süper eğlenceli geliyor! Haydi, hep birlikte oynayalım!) Bu uyduruk kelime en sevdiğiniz sahte para kutu oyununa hiç benzemiyor ama bu tarihi oyunu gerçekten oynamak istiyorsanız, hiç durmayın.

Kurallar:

- 1- Bir Hristiyan yerleşimci olun.
- 2- Hristiyan bir eşle tek eşli bir evliliğe soyunun.
- 3- (Hileli madde bu) Bu tek eşli evliliğin içindeyken, yerli Liberyalı kadınlarla ilişkilere girin.
- 4- Sakın unutmayın ki çok karılı bir ilişki içinde değilsiniz. Bunun adı: Hris-monopoly!

Hımm, ya evet. Tabi eğer ördek gibi vaklıyorsa.

Musevilerin kutsal kitabı, *Tevrat* (Hristiyanlar için nam-ı diğer *Eski Ahit*) polijininin eski İsrail toplumlarında da uygulandığını anlatır ve hatta İbrahim, Yakup (Rahel ve Lea'yı hatırlıyor musunuz?) ve tabii ki Kral Süleyman dâhil kırk kadar çok karılı isimden bahseder. Hatta *Tevrat* bu uygulamaya dair belli düzenlemeleri de içerir ve kocaların "birden fazla evliliğin" birinci eşin statüsünü indirgememesi gerektiğini belirtir.

Polijini Çin'de 1911 gibi erken bir tarihte kanundaki yerini almıştır ancak kültürlerinin çocuk sahibi olmaya verdiği önemden ötürü, bu kavram, aslında binlerce yıldır uygulanmaktadır. İmparatorlar yüzlerce hatta binlerce cariye ve eş edinebilirlerdi ve bu, basit bir tek eşli evlilikten kat kat fazla sayıda çocuğa olanak sağlardı. Zengin memurlar ve tüccarlar da çok sayıda kadına sahip olabilir ve bu şekilde çocuk sayılarını arttırabilirlerdi. Bir erkeğin sadece kendini değil, çok eşli ve çocuklu bir aileyi de idare edebilmesi halinde bir milleti de bir araya getirip yönetebileceğine inanılırdı. Polijini 1951 senesinde Evlilik Kanunu'yla yasaklanmış olsa da, bugün Çin anakarasında halen uygulanmaktadır.

Her iddiasına girerim, an itibariyle bütün o kadın hakları safsatasının nereye gittiğini ve dâhili cinsel organa sahip olanlara adanmış "poli"li herhangi bir kelimenin olup olmadığını merak etmişsinizdir. Pekâlâ, şanslı

gününüzdesiniz! Poliandri (çokkocahlık) birden fazla kocası –ve bolca sabrı– olan kadınlar için kullanılan kelimedir.

Çok kocalı bir toplum fikri, bugün fazlasıyla alışık olduğumuz ataerkil toplumdaki çok önce gündemdeydi. Aslına bakarsanız, konu hakkında bolca tartışma olsa da Edward Hartland, Robert Briffault ve Johann Bachofen gibi âlimler pek çok toplumun başlangıçta anaerkil ve ana odaklı olduğuna ve hatta poliandriyi uyguladıklarına inanırlar. (Gerçi bunu sadece daha üstün ataerkil toplumlara doğru evrimsel gelişmemizin adımlarından biri olarak görürler.) Sosyolog V. Klein “eski toplumlarda kadınların ana varlık kaynaklarının kontrolünü ellerinde tuttuklarını; evin sahibinin, yiyeceklerin üreticisinin onlar olduğunu ve barınak ve güvenliği sağladıklarını” öne sürer. “Ekonomik anlamda,” diye belirtir, “erkek kadına bağımlıydı.” (Eski anaerkil toplumlar hakkında daha fazla bilgiyi, Merlin Stone’un *Tanrılar Kadıncı* (*When God Was a Woman*) adlı eserinde bulabilirsiniz.

Bu kültürel uygulamalar, gerçek dünyada sürdürülmemiş olabilir ancak onları pek çok mitolojide görebilirsiniz. Hindu mitolojisinde, Prenses Draupadi (Aslında Panchali, Parsati, Yagnyaseni ve Krishnaa gibi başka isimleri de vardı) beş Pardavalar olarak bilinen beş erkek kardeşle evlendi. Bu kardeşler, Draupadi’nin sadece kocaları değillerdi, ayrıca korumaları (ya da muhafızları!) gibi davranır, onu zarar vermek isteyebilecek herkesten korurlardı. Bir olayda, Draupadi kaçırıldı, kocaları durumu öğrendiler ve derhal yardımına koştular. Draupadi müthişti. Babasının düşmanına beslediği intikamının ateşinden büyüdüğü söylenir; güzelliği, zekâsı ve erkek dünyasında sözünü sakınmamasıyla bilinirdi. Bu Hintli kestane fışığı, Hindistan mitolojisinin ilk feministi olarak kabul edilirdi. Yürü kızım, kim tutar seni!

Şimdi, herkesin adını duyduğundan emin olduğum tanrıça Afrodit’e geçelim. Afrodit’in hem ölümlü hem tanrısal, on iki sevgilisi (hepsi aynı anda olmasa da) vardı. Bu her şeyi yerli yerinde güzellik, cazibe, aşk, zevk ve üreme divasının tanrısal bir refakatçinin –savaş tanrısı Ares– yanı sıra

tanrısal bir kocası –Hephaistos– vardı. Afrodit’le ilgili daha popüler efsanelerden biri Ares’le bir buluşması sırasında Hephaistos’un görünmez ağına yakalandığını anlatır. Yaşanan utanca rağmen, bu olay Afrodit’in yoldaş tanrı ve tapınanların gözünde imajını zedeledi ve ayrıca insanların, Afrodit’in ne kadar pis olduğunu düşündükleri konusunda mailler aldığını hiç sanmıyorum. Hımmm. Bir düşünsenize. Üstelik yalnız da değildi. Pek çok Yunan tanrıçasının birden fazla kocası ve âşığı vardı; tıpkı erkek tanrıların birden fazla karısı ve âşığı olduğu gibi.

Çok eşli bir hayat sürmek sadece tanrı ve tanrıçaların ya da gölün karşı kıyısındaki insanların yaptıkları bir şey olmadığı gibi, uzun zaman önce son bulmadığı da kesin. Hâlâ yaşıyor ve iyi durumda, millet. Bir televizyonunuz, internetiniz yoksa ya da kayanın altında yaşıyorsanız, çok eşlilik –ya da en azından polijini– aptal kutusuna kadar ulaşmayı başardı ve bunu çok da dışı-canlısı bir şekilde yaptığı söylenemez.

BET’ten, HBO’ya ve TLC’ye kadar, televizyonlarımıza birden fazla kadınla birlikte olan erkeklerin görüntüleri yağıyor. *Rap* müzik ve videolar, sadece kocaman jantlı güzel arabalara sahip olmanın insanı daha büyük, daha üstün, daha kötü adamlar yapmaya yetmediğini ve olabildiğince fazla sayıda kadınla birlikte olmanın da zorunluluk olduğunu telkin ve tasvir ediyorlar. Çünkü güzel jantları, teşhis edilmemiş cinsel yolla bulaşan hastalığı ve yavru bolluğu olan bir adamı hangi kadın istemez ki? (Bir kadından çocuk sahibi olmak evlilik olmayabilir ama yine de uzun soluklu bir bağlanmadır.) HBO’nun *Big Love*’i Mormon, çok eşli bir aileyi anlatır ve yapımcılar yapay ailenin hayat tarzını adil ve peşin hükümsüz betimlediklerinden emin olmak için, dizinin çekileceği mekânı bulmak için senelerini harcamışlardır. TLC’nin yeni programı *Sister Wives* (ki kaydedip hiç kaçırmadan izliyorum) çok eşli bir ailenin gerçek hayat faaliyetlerini ve dramını ve aileye dördüncü bir eşin katılmasıyla nasıl baş ettiklerini anlatıyor.

Nasıl ki haberler bizi şiddete duyarsız hale getirdiyse, kablolu televizyonlarımız da bizi bu ciddi anlamda dengesiz babaerkil uygulamaya duyarsız kıldı. Hani modern poliandrimiz nerede? *Sister Wives*'ın bir bölümünde, koca Kody ve ilk eşi Mary yirminci evlilik yıldönümleri için yemeğe çıktılar. Mary, dördüncü bir eşin yakın zamanda kalabalık ailelerine dâhil olacağından ve baş ettiği kıskançlık sorunlarından dem vurdu. Kendisinin başka bir adama ilgi göstermesi durumunda nasıl tepki vereceğini sorduğu zaman, Kody afalladı ve ona şunu dedi: “Şu açık ki bu, hayal etmek konusunda rahat hissedeceğim bir konu değil. Seni iki kocalı ya da başka bir âşıkla düşünmenin bayağılığı midemi bulandırıyor. Tanrı ve doğa gözünde yanlış geliyor.” (“İlk eşin 20. Evlilik Yıldönümü” 1-5) Hımm, ilginç.

Bugün çoğul evlilikler –polijini için kullanılan köktenci Mormon terimi budur– Birleşik Devletler, Meksika ve Kanada’da binlercesi tarafından uygulanıyor. İsa Mesihin Son Zaman Azizler Kilisesi (ABD’de poligamiyi düşündükleri zaman insanların otomatik olarak aklına gelen kilise) çoklu evliliği kesinlikle yasakladıklarını –ve yüzlerce yıldır yasak olduğunu– ve “mensupları arasında çoğul evlilik sürdüren kimsenin varlığının keşfedilmesi halinde, kilisenin dayatabileceği en ciddi cezayla aforoz edileceğini,” belirtirler. “Bu kişiler sadece medeni hukuku doğrudan ihlal etmekle kalmamakta, bu kilisenin kanunlarını da çiğnemektedirler.” Ancak poligamist ilişkiler yasa dışı olduğu için, çiğnenen tek kural kilise kanunları değildir. Evet, yasa dışı dedim. Gerçi bu, olaya katılan otuz ila elli bin arası kişinin umurunda değil, zira gerçekten cezai takibata girmeleri çok düşük ihtimal. Tabii eğer ortada taciz, tecavüz, sosyal yardım dolandırıcılığı ve vergi kaçakçılığı kanıtları yoksa.”

Her ne kadar mormonluk çoğul evliliği yasaklasa da, çok eşliliği tanımaktadır. Gerçi Mormonlar için çok eşlilik cennette geçerli olan ama yeryüzünde uygulanmayan ilahi bir prensiptir. Poligaminin inanç sisteminde ilk dâhil oluşu 1830’da, Tanrı’nın yer yüzündeki yetkili hizmetkârı olarak kabul edilen ve *İncil*’i insanlığa yaymak üzere atanan Joseph Smith

sayesinde olmuştur. Smith poligami gibi eski prensiplerin, monogami yeni prensiplerle bütünleşmesi gerektiğine inanırdı. Bütün Mormonlar çok eşlilik trenine atlamasalar da çoğu bu uygulamada bir değer gördü. Çoklu evlilik onları bir araya getirmenin, ayrı bir kimlik vermenin ve çocuklarını “erdemli tohumlar” –belli bir inançla yetiştirilmek bunu yetişkinlikte uygulamanızı daha olası kıldığı için– olarak yetiştirmelerine izin vermenin bir yoluydu. (Kaçmanın yolu yok, kesinlikle ebeveynlerinize benzeyeceksiniz.) Çoklu evlilik ayrıca bu “erdemli tohumun” çok sayıda altsoya geçmesini de sağlıyordu. Ve bütün bunları sadece seks amaçlı yaptıklarını düşünenler, tamamen yanılıyorsunuz. Bazı Mormon poligamlar sadece ebediyet için evlenirler; yani bu kadının cennette sadece o erkeğin rulosunda olacağı anlamına gelir. Aynı zamanda, kadının dünyada hiç seks yapmayacağını da ifade eder. Hiç. Asla.

Çok sayıda eş sahibi olmak konusunda, en azından daha adil olan modern bir uygulama var ki bu insanların aynı anda birden fazla yakın ilişkiye girdikleri ve bu konuda tamamen açık oldukları *poliamoridir*. Bu tür bir ilişki sadece aşka değil, dürüstlüğe, iletişime ve güvene de dayalıdır. Önemli olan, poliamorus bir ilişkiye dâhil olan herkesin –ister bir erkek ve iki (ya da daha fazla) kadın, bir kadın ve iki (ya da daha fazla) erkek ya da başka herhangi bir kombinasyonun– bunu onaylamasıdır. Öyle olması halinde, yargılamak bize düşer mi?

Gece Evi serisi ve Zoey’nin jonglör tavırları anaerkil geçmişimize uzanarak ve onu her yaştan kadını yetki sahibi kılmak için bir araç olarak kullanarak eski çağ mitolojisini ve türümüzün tarihini modernize etmiştir. Size aynı anda birden fazla erkekle birlikte olmak için oradan oraya koşturun demiyorum ya da kimseyi buna teşvik etmiyorum. Ben sadece kadınların birbirlerini yargılamayı bırakıp birlik olmalarını istiyorum. Erkekler birbirlerinin sırtını sıvazlayabiliyorlarsa bunu biz de yapabiliriz.

KRISTIN CAST, *Gece Evi* serisini annesiyle birlikte ekip halinde yazan, *New York Times* ve *USA Today* çok satan yazarlarından biridir. Tek başına kaleme aldığı sayısız antolojisinin yanı sıra editörlük bakımından kredileri de bulunmaktadır. Kristin şu anda Tulsa şehir merkezinde bir *köpekler ölmesin* barınağı açma hayaline odaklandığı Oklahoma'da üniversiteye devam etmektedir.

{0, Tanrıça}

GECE EVİ SERİSİNDE TANRIÇA TAPINMASI

Yasmine Galenorn

O, TANRIÇA. O, tepedeki ay; gökyüzünde tam ve olgun. Ayaklarımızın altındaki toprak, keskin ve vaatlerle dolgun. O, ormandaki ayağına çabuk dişi avcı ve kaynakta, gelecek ölümünün habercisi kanlı kumaşları yıkayan çamaşırcı kadın. Üç yüzü var: Bakire, Anne, Kocakarı. O, Willendorfun 24.000 yaşındaki Venüs'ü, devasadır. Ve o, Eos, şafağın tanrıçası, kıvraktır. O, Kali'dir, Artemis'tir ve Athena'dır ve Morrigan. Gezegen Gaia olarak bizi canlı tutan devamlılığı sağlar. Hel olarak bizi ölümümüzde Yeraltı Âlemi'ne götürür. Ebedi ve döngüsel, O Tanrıçadır; hayatın ve ölümün birincil kaynağıdır.

Tarih boyunca tanrısal dişi tapınılmış ve sevilmiştir, sövülmüş, yerilmiştir, ona hayranlık duyulur, ondan korkulur. Göklere çıkarılmış, yerin dibine sokulmuştur. Ataerkil ayaklandıkça, Tanrıça, üzerinde yürüdüğümüz dünyanın ruhu olmaktan, gözden düşen ve insanoğlunu da aşağı çeken Havva'nın yüzünü taşımaya geçti. Önce eski ve kudretli bir tanrıça olan

Lilitu olarak başladı, sonra yetkileri elinden alındı ve çocukları yutan bir dişi şeytan olan Lilith'e döndü.

O her renkten. O her boyuttan. Her yaştan. O, hayat ve ölüm. Ayrıca, tek bir denemenin bütün tarihini özetleyemeyeceği kadar engin ve bir o kadar muazzam.

Tanrıça ve ona tapınılması konusu o kadar geniş ki, konuyu P.C. ve Kristin Cast'in *Gece Evi* serisinde kendi Tanrıça tapınma vizyonlarını yaratmak için, Tanrıça'ya tapınma üzerine –hem geçmişteki hem bugünkü– çalışmaların farklı yönlerini nasıl kullandıklarına odaklanarak daraltmayı deneyeceğim. Tarih ve efsanenin çeşitli yönlerine bir göz atacak ve sonra Zoey Kızılkuş'un hayatında nasıl bir rol oynadıklarını inceleyeceğiz.

BİRKAÇ YALANLAMA

Tam bir bilgilendirmenin yararına, bu konuya akademik değil modern bir Pagan'ın, bir rahibenin ve bir şaman cadısının bakış açısından geldiğini itiraf ediyorum. Ben çok satan bir yazarım, evet. Ayrıca teknolojiyi de seviyorum ve modern bilimsel öğretilere tutunuyorum ama inanç olarak bir şaman cadısıyım. Vikan değilim ve çoğul tanrı/tanrıçaya inanıyorum. (Pagan dinlerinin çoğu hiçbir tanrıyı her şeyi bilen ve her şeye gücü yeten olarak görmez.)

Otuz yıl önce, tek başına bir cadı olarak başladım. Kendi kendimi eğitim ve zaman içinde insan gruplarını yönlendirmeye ve onlarla çalışmaya başladım. Ancak kişisel yolum seneler içinde gelişerek çok belirgin bir odağa ulaştı ve hayatımda daha önce de yaptığım gibi, şimdi; belli tatiller dışında, çalışmalarımın ve ritüellerimin çoğu için yalnız bir yolu tercih ediyorum.

İnancımı uygulamak için benim seçtiğim yol bu. Ancak bütün Paganlar için aynı şey geçerli değil. Modern Paganlar arasında tapınma ve inanç, yandaş sayısı kadar değişken ve esnektir, çünkü Paganların çoğu eski âyinlerin olması gerektiğinin yeniden inşa edilmiş versiyonlarını uy-

gularlar. Ve o zamanlarda tam olarak neler olup bittiğini hiçbir zaman gerçekten bilemeyiz.

Bazı akademik çevrelerde dünya çapında tek bir anaerkil Tanrıça kültürünün olması gerektiği öne sürülse de, elimizde bunu ispatlayacak yeterli sağlam delil yok. Binlerce tanrıça var oldu ve kültürel asimilasyon yüzünden sık sık üst üste binseler de her birine kendine özgü şekilde tapınılır ve öyle görülürdü. Bununla birlikte, bu tapınma ve ritüelin büyük kısmı zaman içinde kaybedildi ve belli bir Tanrıça Sembolizminin doğası konusunda o kadar çok akademik tartışma var ki, özellikle sözlü geleneklerden kaç tapınak/ibadethanenin işlediğine dair net bir tabloya varabileceğimizi ummak sonuçsuz bir egzersizden başka bir şey olamaz. Bu yüzden eski tapınmalardan modern dünya için yeni versiyonlar yaratmak için elimizden geleni yapıyoruz.

On farklı Pagan'a Tanrıça'nın tanımını sorun, on farklı cevap alırsınız. Yine de Paganların çoğunluğunun inandıkları birkaç şey vardır ve bu birkaç şeyin bir kısmına ilerleyen sayfalarda değineceğiz.

Önce genel olarak Tanrıça tapınmasının geçmişinden biraz bahsedelim.

TANRILAR DOĞDUĞUNDA

İnsan soyu gelişirken hayatta kalmamız hava durumunu okuyabilmemize, sürüleri takip edebilmemize ve yemek için zehirli ve güvenli bitkiler arasındaki farkı öğrenmemize bağlıydı. Yağmur, kar, şimşek, ateş, fırtına; bütün elementler hem rakip hem müttefike dönüşebiliyorlardı. Bilimsel düzeyde nasıl işledikleri bilgisi olmasa da, onları enerji olarak keşfettik. Atalarımız elementlerin –rüzgâr, su, ateş ve toprak– sihirli yanını, tanrılar tarafından gönderilmiş –ya da bazı durumlarda– *tanrılarının ta kendisi* olarak görüp ilahlaştırdılar.

Din gelişmeyi sürdürdükçe, atalarımız kuvvet bularak büyüme ve hayatta kalma yeteneğimizin bu tanrıların ve elementlerin kaprislerini azaltma becerimize bağlı olduğunu anlama noktasına geldiler. (Tarih, atalarımızı çevrelerindeki dünyaya uymaları için yarattığına inanır ancak bir takım Paganlar –benim gibi– farklı bir bakış açısı sergilerler: Atalarımızın etraflarındaki doğal dünyayı inceleyip tanrısallığın o doğal düzenin içinde zaten var olduğunu keşfettiklerine inanırlar.)

Böylece; Toprak, hayvanlara ve bitkilere can veren Ana'ya dönüştü. İnsanlar onun bakımı ve beslemesiyle hayatta kaldılar. Öfkelenip memesini çevirdiğinde insanlar aç kaldılar. Müsamaha göstermesi umuduyla uğruna kurbanlar verildi ve cömert zamanlarında sevinci sergilemek ve teşekkür etmek için kutlamalar yapıldı. Ekinokslarla, gün dönümleriyle ve zaman içinde ikisinin tam ortasında kalan haç-çeyrek günleriyle ilişkili tatiller uyduruldu. Güneş (eril) ve Ay (dişi) arasında modern Paganların hâlâ kutladıkları dairesel Yıl Çarkı geliştirildi. Hayat; doğumdan hayata, ölüme ve tekrar doğuma bir çember olarak görüldü ve yıl çarkı dönerken, hayatın çarkı da bir helezon biçiminde sürekli yukarı doğru dönüyordu.

Gece Evi'ndeki Helezon Yol

Gece Evi serisinde, Gece Evi üçüncü sınıf öğrencilerinin formlarında Tanrıça Nyx'in usullerini öğrenmek için gecenin yolunu takip etmeyi temsil eden helezonu görürüz. Helezonun sembolizmi, gerçek dünyada Paganizm ve Tanrıça'ya tapınmada da farklı biçimlerde görülebilir. Üçlü Tanrıça tapınmasına ek olarak iç benliğe giden yolu, hayat helezonunu, DNA heliksini ve iç nüveden dış evrene ulaşma kavramını da temsil edebilir. Ayrıca rahim ve doğurganlık ayinleriyle de bağlantılıdır.

Tanrıça olarak yaşayan toprak kavramı; Paganizmi aktif olarak, ruhani bir yol olarak takip eden bizler için bir kavram olmanın çok ötesindedir. Bu inanç yaşamı kutlar ve ölümü kabul eder. Işık ve gölge dengelenmiştir; biri olmadan diğeri olamaz. Bu inançlar bedensel, beyinsel ve ruhsal olanı birleştirir.

Bir süre, Tanrıça gizlenmeye çalışıldı ancak oldukça canlı kaldı. Paganlar yüzyıllar boyunca inançlarını batıl inançlar gibi tek tanrılı tatil günlerinin kisvesi altına saklayarak ve toplumca kabul edilebilir etkinliklere dönüştürdüler. Doğası gereği ataerkil olan hiçbir dinde, eğer Tanrı'yla denk bir konum verilmişse dişi ilaha yer yoktur. Ancak bugün pek çok Neo-Pagan çevresinde Paganizm ve Tanrıça'ya tapınılan inanışlarda dişi ilaha, eril ilaha denk düzeyde hürmet edilir. Örneklerin çoğunda, bir cins diğeri boyuna eğmez. Ve böylece rahip ve rahibelerin rolüne geliriz.

BİR HİZMETKÂR OLARAK RAHİBE

Gece Evi serisinde Tanrıça'ya tapınma, anaerkil cinstendir. Rahibeler vardır ama –her ne kadar erkek vampirler için, Erebus'un Oğulları'nda olduğu gibi özel roller olsa da– rahip yoktur. Tıpkı seride Zoey ve Neferet'in de aralarında olduğu yüksek rahibeler (ve eğitimdeki yüksek rahibeler) tarafından gerçekleştirilen ritüellerde olduğu gibi, Cast'lerin serisi bu konuda modern Pagan rollerini ve ayinleri, geçmişteki rahibelik görevlerini yansıttığından daha fazla yansıtmaktadır.

Tarihsel olarak, rahipler tanrı ve tanrıçaları için rahibeler kadar önemliydi ve pek çok Pagan çevresinde bugün de eşit düzeyde onurlandırılmaktalar. Peki, bu eskiçağ rahip ve rahibeleri konumlarında neler yaparlardı? Ve rahibelerin modern rolü nasıl ilerleme kaydetti?

Her şeyden önce, rahibe tanrıçasına hizmet ederdi. Yine, pek çok farklı tapınak ve tanrı ve inançta olduğu gibi rahibenin nasıl bir hizmet verdiğinin tek bir yanıtı, bu çoktan seçmeli testin “doğru” bir şıkkı olamaz.

Bir yüksek rahibe; kutsal görevlerinin arasında tanrıçasına tapınılan ritüelleri yönetebilir, tapınak işlerini halledebilir, kutsal bir fahişe gibi hareket edebilir, savaşa gidebilir, hastaları iyileştirebilir, açların açlığını giderebilir ya da ölüleri sonraki hayata yolculuklarına hazırlayabilir. En ünlü ritüellerden biri (pek çok kültüre yayılan ancak ağırlıklı olarak Kelt efsanesinde ve bilgisinden kendini gösteren) *heiros gamos*'unkiydi.

Sayırsız Pagan dininde –her ne kadar en iyi bilindiği yer Kelt âlemleri olsa da– *heiros gamos* (bir tanrı ve tanrıçanın kutsal evliliği anlamına gelen Yunanca bir terim), kralın ülkesiyle evliliğini yansıttı. Ülke, bir hâkimiyet tanrıçası –belli bir alan ya da halk üstünde gücü olan bir tanrıça– gibi kişileştirilirdi. Müstakbel kral, krallığa uygun olup olmadığını sınanması için, bir dizi yorucu fiziksel denemeye tabi tutulurdu ve uygun olduğunun karara bağlanmasıyla aday kral, ülkesiyle evliliğini katileştirmek üzere bu kez yerel hükümdarlık tanrıçasını temsil eden bir rahibeyle ritüel seksten geçerd. Bu, kralın halkına ve hükmedeceği ülkeye sadakatini sağlamlaştırdı ve bağlayıcı bir yemindi.

Modern Paganizmde, rahibe (ve/veya rahip) kutlamalar ve ritüeller sırasında ayinleri kolaylaştırdı. Enerjinin pürüzsüz akmasını sağlar, yapılan sihri odaklar, Çember'i kesintiye uğratanların icabına bakar ve temel olarak ritüelleri yönetirdi ki bunların çoğunu *Gece Evi* serisinde de görmekteyiz. Bazı geleneklerde, rahibe hizmet edilen tanrıçayı kanalize eder ve zaman zaman rahiple birlikte bir bıçak (tanrının erkeklik organını temsilen) ve ayaklı bir kadeh (tanrıçanın rahmini temsilen) kullanarak *heiros gamos*'u ritüel olarak yeniden sahneler. Ritüel sırasında bıçak, cinsel birleşmenin sembolü olarak kadehin içine indirilir.

Bugün bütün rahibeler tek bir tanrıçayı hatta adı konmuş bir tanrıçayı takip etmezler. Bir kısmı –özellikle Vika geleneği içindekiler– sosyal Toprak

Ana ya da Ay Tanrıçası'na inanırlar. Ayrıca benim gibi, belli bir tanrı ya da tanrıçaya ya da bir tanrı gurubuna kendini adanmış rahibeler de vardır. Ancak modern Paganlar hemen her zaman tanrılarla kişisel bir bağlantı kurarlar: Bizden ne yapmamızı isterler ve biz onlar için neler yapmalıyız?

Gece Evi serisinde Tanrıça'ya tapınma kavramını Zoey Kızılkuş'un bakış açısından keşfederiz. Onun yolu, geleneksel modern bir yüksek rahibenin yoludur: Tanrıçası tarafından seçilmiştir, ilk ritüelini gerçekleştirir ve yüksek rahibe olma yolunda eğitimine başlar. Eskinin rahip ve rahibelerinde olduğu gibi o Tanrıçasının dünyadaki aracısıdır; onun adına hareket eder ve dileklerini iletir. Ancak bu, Zoey'nin *Gece Evi* serisinde üstlendiği tek rol olamaz. İşte bu noktada daha yaygın Tanrıça algılarını, üçlü Tanrıça'yı ve Tanrıça'nın üç yüzünün serideki kahramanlar tarafından nasıl yansıtıldığını incelemeye geçebiliriz.

TANRIÇANIN ÜÇLÜ YÜZÜ

Tanrıça'ya tapınma tarihinin bir ortak motifi Tanrıça'yı üç yüzlü olarak gösterir: Bakire, Anne ve Kocakarı. Kadınların hayatlarının her yönünü yönetir ve dünyanın farklı yerlerinde pek çok tanrıça üç yüzle görülür. (Kelt mitolojisinden Brighid, Yunan mitolojisinden Hekat ve İrlanda mitolojisinden Morrigan örnek gösterilebilir.)

Büyük ihtimalle üç yüzlü Tanrıça'nın en iyi bilinen örneği, insanların kader çarklarını çeviren üç kız kardeş olan Moira'lardır. Yunan tanrıcaları Moira'ların her ölümünün hayat ağını bir dokuma tezgâhında eğirdikleri söylenirdi. Anne ve babalarının ya Tanrıça Nyx (ezeli gece Tanrıçası) ya da Zeus (Yunan tanrılarının lideri) ve Titanlardan biri olan Themis olduğuna inanılırdı.

Bakire Tanrıça hayat ipliğini eğirir, Anne ölçüsünü çıkarır ve Kocakarı da keser. Yunan geleneğinde sırasıyla Klotho, Lakheze ve Atropos. Böylece

Üçlü Tanrıça'nın güçlerinin Moira'lar tarafından şu şekilde özetlendiğini görürüz: Gençlik, hayatın zirve dönemi ve yaşlılık.

Gece Evi'nde Moira'lar

P. C. ve Kristin Cast, Üçlü Tanrıça'ya bir selam olarak, altıncı sınıfların formalarına Moira'ların gümüş rengi bir silüetini eklemişlerdir. Bu sembol, öğrencilerin Gece Evi'ndeki sürelerinin ya da Değişim'i tamamlamaları halinde ömürlerinin sonunun geldiğini simgelemek üzere Atropos'un makasını da içerir.

Tanrıçanın üç yüzü ayrıca ölümlü kadının içindeki dişi tanrının yansıması olarak da görev yapan kadın türünün hayat döngüsüyle de örtüşür.

Bakire

Tanrıça, Bakire görünüşüyle ormanlar âleminin hızlı koşan perisidir: çocuklar ve karmaşalardan uzak, dişi avcıdır. Hayatını keşfederken, güçlerini ve güçlü isteklerini fark eder. Bakire safhasındaki bir kadın hala özgürdür; üzerinde hak iddia eden bir erkek yoktur. Hayatında kendi seçimi bir erkek olsa da, henüz bir eşi yoktur.

"Bakire" Kelimesinin Tarihi

Bakire kelimesi Yunanca/Latince "virgo" kelimesinden gelir. Başlangıçta cinsellik kelimenin bir yönü değildi. Bakire, esasında bir güç terimiydi ve erkeklerden "ayrı" yaşayan kadınlar

için kullanılırdı. Kelime anlamı illa sadece hiç seks yapmamış kadınları içermiyordu. Bir ağabeye, babaya ya da kocaya bağlı olmayan kadınlara gönderme yapıyordu. Ancak daha sonra "bakire" kelimesi cinsel bir anlama büründü ve tarihte sık sık olduğu gibi, kadının gücünü genital organlarının durumuna indirgedi.

Kadınlar, Bakire safhası süresince hayatlarını keşfederler ve hangi yönde yürümek istediklerine karar verirler. Bu, deneyelliğe ve eğitime olanak sağlayan paha biçilmez bir dönemdir. Çocukların dizginlerinden yoksun olan Bakire; seyahat etme, üniversiteye gitme, bir kariyer inşa etmeye başlama ve anne olmak isteyip istemediğine karar verme gibi konularda özgürdür.

Bakire, cinselliği tam olarak fark etmemiştir; beden olarak güçlüdür ve tam potansiyelini fark etmenin en başındadır. Kendi portresini boyamaktadır ancak henüz tecrübe etmesi gerektiği için eksik parçalar mevcuttur.

Anne

Tanrıça, Anne safhasına doğru ilerlerken doğurganlık ve yaratıcılık kendini gösterir. Toprak tanrıça genelde en doğurgan haliyle kocaman yuvarlak bir karın, iri memeler ve güçlü bacaklarla resmedilir: Willendorf Venüs'ü Toprak Ana'yı temsil ettiği düşünülen en ünlü heykeldir.

Anne döngüsüne varan kadınların çocukları vardır. Bu, çoğunlukla bir hediyedir. Modern çağa kadar, pek çok doğum kontrol metodu (seksten kaçınma dışında) en iyi olasılıkla riske açıktı. Bu yüzden, dişiyseniz ve seks yapmışsanız eninde sonunda hamile kalmanız neredeyse kaçınılmazdı. Can verme yetenekleri kadınların hürmet görmesini sağladı; hayat vermek bir tanrısalılık işaretiydi. Kadınlar, Tanrıça tarafından dokunulmuş kabul edilirdi.

Bu yüzden Anne Tanrıça yaratıcılığı, doğurganlığı ve beslemeyi temsil ederdi. Anne, hasatın tanrıçasıydı, insanların uzun kışları çıkarmalarını sağlayan cömertlik kraliçesiydi. Yavru aylarını koruyan Anne Ayı, balık ve kabuklu deniz hayvanlarının hazinelerini getiren Okyanus Ana olurdu. Yine bir doğurganlık sembolü olan İnek ve Tavşanla temsil edilirdi.

Anne safhasına gelen modern kadınların doğurganlıklarını ve yaratıcı enerjilerini keşfetmek için çocuk doğurmanın dışında da seçenekleri var. Bir kariyer sahibi olmak ve/veya bir eşi (kadın olsun, erkek olsun) besleyip ona bakmak da Anne'ye düşüyor. Bu safha boyunca kadınlar cinsellik anlamında tam olarak olgunlaşırlar; Bakire safhasında deneysellikle başlayan şey şimdi yatakta ya da dışarıda ne istediğini bilen kadına dönüşüyor.

Anne safhasını tamamen benimseyen ve Bakirelik safhasını pişmanlık olmadan salıveren kadınlar, kişisel güç ve özgüven açısından büyürler. Yaşlarından, toplumdan ve toplumun kaprislerinden korkmayan Kraliçe'ye dönüşürler. Aileleri ve dostlarıyla birlikte kendilerini de beslerler. Korurlar. Konumları kadar evi ve ocağı da korurlar.

Kocakarı

Kocakarı dendiği zaman, toplumumuzda genelde sesi, duyarlılığı ve toplum üstünde hiçbir etkisi kalmamış çirkin yaşlı bir kadın düşünülür. Oysa bu, Tanrıça tapınmasında ve modern Paganizmde gerçeklikten çok uzaktır. Kocakarı bilgelik ve gücü somutlaştırır. Şefkati anlar, ancak metotları genelde haşın sevgiyi, öğrenci konumundaki kişinin hatalarının sonuçlarını öğrenmesine izin veren sevgiyi, zarardan koruyacak ancak nazlamayacak sevgiyi barındırır. Kocakarı nesneldir ve denge doğasını anlar: Gölge olmadan, ışığımızın olamayacağını bilir. Acı olmadan, neşeyi tam olarak idrak edemeyiz.

Cinselliğini hala korumaktadır ancak hamilelik olasılığı azaldığı için, bu tutkusunun tadını endişesiz çıkarabilir. Cinselliği konusunda Bakire'den

de Anne'den de daha özgürdür. Tek eşli bir ilişkiden çıkmışsa, âşıklarını istediği gibi seçebilir.

Kocakarı kariyer ve hayat yolunu düzene sokmuştur. O hesaba katılması gereken bir güçtür. Ruhani anlamda Kocakarı, Karanlık Anne'yi somutlaştırır. Ölüme iki yoldaşından daha yakındır ve kisvelerinden biri altında Yeraltı Âlemi'ni yönetir. Daha önce de gördüğümüz gibi, her ölüm-lünün hayat ipini kesen odur.

Kocakarı sihrine yakındır. Pratik yapacak daha çok zamanı olmuştur, güçlerini öğrenmiş ve üzerine bir şeyler inşa etmiştir. Karanlık Ay'ın altında çalışır, sihri yıldızların sihidir ve derin ormanın ve hayatlar dünyasını ruhlar dünyasından ayıran duvaktır.

Kocakarı araziyi arındırır; o çalılıkları temizleyen yaban ateşi, dengesiz kar yığınlarını dağıtan çığdır, yeni ve sağlıklı cildi ortaya çıkarmak için kabukları temizleyip atar. Ayrıca ruhsal arınmanın gerçekleşmesi için gizli sırları ve çirkin gerçekleri açığa çıkarır.

Duvağa doğru ilerlerken, Kocakarı dünyayla bağlarını dökmeye başlar; bunun da sadece yeni bir dönüşüm olduğunu bilerek Yeraltı Âlemi'nin yolunda ilerler. Paganizm'de bu yolculuk Ebedi Dönüş olarak bilinir. Ölüm hayata, hayat ölüme rehberlik eder ve bu böyle sürüp gider.

GECE EVİ SERİSİNDE ÜÇLÜ TANRIÇA'NIN YÜZÜ

Her ne kadar *Gece Evi* serisinde Üçlü Tanrıça'dan sadece dolaylı olarak bahsedilse de Bakire, Anne ve Kocakarı yüzlerinin bariz ifadelerini kitaplarda bulabiliriz.

Zoey Kızılkuş, Bakire'dir. Genç, vampir dünyasındaki yerini öğrenen, yeni yeteneklerini ve potansiyellerini keşfeden. Flört eder ama henüz hiçbir erkeğe bağlı değildir. Bir gün Yüksek Rahibe olmayı umut ederek eğitim almaktadır ama şimdilik önünde çok uzun bir yol, sorular ve şüpheler

uzanmaktadır. Zaman zaman yanlış tercihler yapar ve hatalarından ders almaya başlamaktadır.

En azından ilk başta; Neferet, görünürde yeni hayatlarını yaşamayı öğrenirlerken çaylaklara rehberlik etmek ve onları bakıp büyütme üzere orada olduğundan Zoey ve Gece Evi'nin geri kalan kısmı için anne figürü görevi üstlenir. Neferet, Yüksek Rahibe rolünde ayrıca ruhani bir danışman, Nyx'in sesi ve Değişim'i tamamlayamayan çaylaklar için ölüm kapılarının muhafızı olarak da hizmet verir.

Zoey'nin büyükannesi, Sylvia Kızılkuş Kocakarı olarak görülebilir. O, bilgelik çeşmesi ve daha önce hayatında büyük tehlikeler görmüş yaşlıdır. O hem kaynak hem destektir; bununla birlikte gerektiği zaman sert sevgi de uygulayabilir, yanlış yolda olduğunu görünce kendi kızına sırt çevirip onun yerine torununu destekler.

Ancak her bir hayat safhasının güçleri, yoldan çıkarıcı olabilir. Neferet güç arzusunun, bu gücü sorumlulukla kullanmanın üstüne çıkmasına izin verir ve akla uygun olarak pek çok inanç sisteminde ortak olan tek "günah"ı işler: bağlı olduğu Tanrıçaya kafa tutabileceği sonucunu çıkararak pozisyonunun sınırlarını çiğner. Özünde, kendi konumunu güçlendirmek için Tanrıçasının sözlerini saptırır. Nyx'in gücünü çarpıtır ve bu yüzden Nyx sözcüsü olarak bir başkasını –bu örnekte Zoey'yi– seçer. Ancak seride bu noktadan itibaren, hâlâ Bakire safhasında olan Zoey, Neferet'e kafa tutmaya yetecek gücü toplamamıştır.

Afrodit Bakire'ydi ama o da Karanlık Kızlar'ın lideri olarak gücünü kötüye kullandı ve dışlandı. Nyx ona tamamen sırt çevirmez, aksine Afrodit düzenin içinde yerini öğrenmeye çalışırken karşısına yeni mücadeleler çıkarır. Şefkatli yanını daha fazla keşfettikçe ve Nyx'in kahini rolüne alıştıkça, şimdi artık insan olan ama Tanrıçanın aynası olmaya devam eden Afrodit Anne safhasına girmeye başlar. Karakteri vicdan geliştirdikçe ve başkalarını önemsemenin nasıl bir şey olduğunu öğrendikçe, kendi bakıp besleme safhasına girmiş olur.

GECE EVİ SERİSİNDE TANRIÇANIN DİĞER YÜZLERİ

Üçlü Tanrıça, Tanrıça'nın en iyi tanınan yüzlerinden biriyken, onu tasarlayanın tek yolu değildir. Serinin içinde başka yönlerini de bulabiliriz. İlk olarak Aydınlık Ana/Karanlık Ana ikilemi var. Burada, aydınlık ve karanlık illa iyi ve kötüyü değil (Tıpkı Gece Evi'ndeki ışık ve karanlık gibi) ama temel olarak Gölge Benlik'e ve Dış Benlik'e denk düşen şeyi temsil ederler. Aydınlık Ana şefkatlidir, besleyicidir ve çocuklarına bakar. İnsan, ağlayacak bir omuz ya da birlikte kutlama yapacak bir yoldaş bulmak için ona dönebilir. Neşeli ve sevinç doludur, umutla ve iyimserlikle yüklüdür. Karanlık Ana gölgedir, adaletin gücüdür. Şefkati olabilir ama merhamet göstermez; yanılan kadın ve tehlikedeki çocukların savunucusu ve koruyucusudur. Karanlık Ana'ya; gizli kalmış sırları ortaya dökmeye ihtiyaç duyduğumuzda, irademizi güçlendirmek ve içimizdeki savaşçı kadına seslenmek istediğimizde sığınırız.

Tanrıçanın bu çifte yönünü, bana yolculuğunu yılın yarısını yerin altında yarısını yerin üstünde geçiren Yeraltı Âlemi'nin Kraliçesi Persephone'yi anımsatan Stevie Rae Johnson'un çarpıcı örneğinde görürüz.

Stevie Rae de tıpkı Persephone gibi, yola masum bir bakire olarak başlar. Değişmek üzere işaretlenmiştir ama Üçlü Tanrıça yolculuğunu izlemek yerine, kırmızı çaylakların kraliçesi olacağı Yeraltı Âlemi'ne taşınır. (Neferet, onu çalıp götüreren Hades rolünü oynar.)

Dönüşürken, Stevie Rae'nin gücü artar ve artık Bakire olarak düşünülemez ama kırmızı çaylaklara göz kulak olsa dahi, "Aydınlık Ana"ya dönüştüğü söylenemez. Gücüne çok erken kavuşmuştur, bu yüzden "Karanlık Ana" ve yeni kırmızı çaylakların kadın lideri olur.

Persephone senenin altı ayında ışığa yolculuk ederken, Stevie Rae eski dostlarıyla zaman geçirmesine yetecek kadar bir süre için "kendine" döner ancak hiçbir zaman aynı olmayacaktır. Artık Yeraltı Âlemi'ne aittir

ve ışıyla, karanlık yönlerini dengelemeyi –Aydınlık Ana, Karanlık Ana'yla savaşır– öğrenmek ve ikisini de kabul etmek zorundadır.

TANRIÇA VE AY

Tanrıça'ya tapınmanın seride görmezden gelemeyeceğimiz bir diğer yönü de Ay Tanrıçası olmasıdır. Tanrıça, uzun zamandır toprağın yanı sıra ayla da bağlantılıdır. Eski Âdet döngüsü ve ayın döngüsü arasında Asurlulara kadar giden ilintiler fark edilmiştir ve o zamanlarda kadınların aylık kanamaları kutsal kabul edilmiştir. Görünür bir yara olmadan kanayabilme ve o kanamadan zarar görmeme ancak kuvvetli bir sihir gücü olabilirdi. Zaman içinde ataerkil dinler güç kazandıkça ve kadın cinsini ve gücünü tasfiye etmenin peşine düşünce, bu sihirli güç korkutucu olmaya başladı. Kadınlar, aylık döngüleri sırasında sık sık tecrit edilmeye ve günlük hayatlarına dönmeden önce ritüel bir arınmadan geçmeleri istenmeye başladı.

Sabbatu

Eski Asur'da yeni ayda ve ay döngüsünün yedinci, on dördüncü ve yirmi birinci günlerinde ritüeller gerçekleştirilirdi. Bu, sadece Ay'ın Dünya'nın çevresindeki dönüşüne değil, yirmi sekiz günlük âdet döngüsüne de paralel gelirdi. Pagan ayinlerinde tatilleri işaret etmek için kullanılan Sabbat kelimesi ve Yahudi Hristiyan inançlarındaki Sebt kelimesinin kökeni bu Asur döngü ritüelleriyle bağdaştırılan "sabbatu" kelimesinden gelir.

Gece ayla bağlantılı olduğu için rüyalar, önseziler, görüşler, tutku ve ormanın vahşi, öldürücü yüzü de öyle kabul edilirdi. Tanrıçaların bir kısmı, ayla bir safhada ya da diğesinde mutlaka bağlantılıdır. Sihrin güçlü tanrıçaları (Hekate, Cerridwen, Arianrhod, Aradia gibi) ve pek çok Av tanrıçasıyla (Diana, Artemis, Mielikki) ay arasında da bağ vardır.

Ayla bağlantılı olarak gerçekleştirilen sihir hem ayın safhası hem de söz konusu safhayla ilintilenen tanrıçanın farklı yüzleriyle ilişkilendirilecek şekilde zamanlanır.

Küçülme Safhası (ayın yeni aya doğru hareket ettiği safha) ve yeni ay bağlayıcı sihir ve kahin sihrini (tarot kartları, kehanet aynası, suyun yüzeyi ve hatta meditasyon kullanarak yapılan gaipden haber verme sihri) gerçekleştirmek için en uygun zamanlardır. Ayrıca bu artık ihtiyaç duyulmayan şeyleri sihirselsel olarak salıvermek için iyi bir zamandır.

Büyüme Safhası'nda (ayın dolunaya döndüğü ve dolunay olduğu dönem) yeni başlangıçları ve yeni projeleri güçlendirmek, kişisel büyümeyi teşvik etmek; çoktan başlamış projelere sonuç getirmek; yaratıcılığı yetkilendirmek; sağlığı, bolluğu ve maddeleşmeyi teşvik etmek için sihir yaparız. Ay büyüdükçe, sihrimiz de büyür.

Nyx (hem *Gece Evi* serisinde, hem de mevcut mitolojide) tam olarak bir ay tanrıçası olmasa da, gece tanrıçasıdır ve ay tanrıçalarının pek çok yüzünü yansıtır. Bu bağlantıyı Afrodit'e verdiği görüşlerde ve Zoey'nin rüyalarında görebiliriz. Ritüelleri geceleri, ayın altında gerçekleştirilir ve Nyx'in hükmettiği vampirler gün ışığından çok geceleri yaşayıp işlerler.

Nyx kolayca hem karanlık hem aydınlık ayların tanrıçası olarak kabul edilebilir (ve bütün ay tanrıçaları iki safhayla bağlantılı değildir) çünkü o karanlık ayla bağlantılı gizli sırlar sunar, ancak yine de ritüelleri dolunayın altında gerçekleştirilir. Ve cinsellik –dolunayla bağlantılı olarak– hem genel vampir efsanelerinin hem de *Gece Evi* serisinin üzeri örtülü bir parçasıdır. Zoey'nin kana verdiği tepkiyi ya da Neferet'in *İşaret*'te gerçekleştirdiği

Dolunay Ritüeli'ni (veya Afrodit'in çok daha az rafine *salla ve sürtün* versiyonunu) hatırlayın.

Nyx'in ayla bağlantısı, seride Karanlık Kızlar'ın ve Oğlanlar'ın taşıdıkları üçlü ay kolyeleriyle de gösterilir. Kolyenin ayın büyüyen, dolunay ve küçülen hali betimlemesi sık sık Tanrıça'nın sembolü olarak kullanılır.

CAST'LERİN TANRIÇALARI

Her ne kadar Cast'lerin yarattığı özel ritüel, ibadet ve inanç kombinasyonları *Gece Evi* serisine has olsalar da, modern Pagan tanrıça tapınmalarının farklı yönlerine gönderme yaparlar. Cast'ler efsaneye ait bir tanrıçayı alıp onu kurgusal dünyaları için ete kemiğe büründürürler. Aynı şeyi tanrıçanın takipçileri için de yaparlar. Tanrıçanın geceye tepeden baktığı, rahibelerin yeryüzünde vampir cüppeleri içinde dolaşarak Tanrıçayı eski efsanelerdeki gibi bir tapınmayla onurlandırdığı ve uygulamaların günümüze taşındığı alternatif bir kâinat yaratırlar.

İlk başta da söylediğim gibi, Tanrıça hayatta ve iyi. Dünyanın başlangıcından beri burada ve Toprak son nefesini alana dek burada olacak. Zamanın içinde ona hem gerçek dünyaya ait tapınmayla hem de kurgusal olanla onurlandırılıp hürmet gördü. Ve Cast'lerin dünyası ve serisi, efsane ve bilgi kütüphanesiyle pekâlâ örtüşmektedir.

New York Times ve *USA Today*'in çok satan yazarları arasında yer alan **YASMINE GALENORN**, Berkley Publishing ve Berkley Jove Publishing için iki çok satan şehirli fantezi serisi kaleme almaktadır: *Otherworld (Öteki Dünya)* serileri (nam-ı diğer *Sisters of the Moon –Ayın Kız kardeşleri* serisi) ve Berkley Prime Crime için Indigo Court serisi. Geçmişte India Ink adıyla yine aynı yayınevi için bir para-

normal fantezi serisi olan *Chintz'n'China*'yı ve Llwellyn Publications and Crossing Press için, cadılık, tarot, seks büyüsü ve totem sihrini konu alan sekiz adet metafizik kurgu dışı kitap yazmıştır. Modern bir Pagan ve şaman cadısı olan Galenorn; kocası Samwise ve kedileriyle birlikte Kirkland, Washington'da yaşamaktadır. Yasmine hayatını çay fincanlarının ve dövmelelerinin (ilki porselen büfesinde ikincisi kendi teninde) bir karışımı olarak görmektedir ve www.galenorn.com adresinde ziyaret edilebilir.

{Dişi İlaha Tapınmak}

Christine Zika

P.C. CAST'İN *Tanrıça* serisinin editörlüğünü üstlenmeden önce, bir zamanlar kadınlar için bir kişisel gelişim kitabında üç dişi *mistik*le çalıştım. Sohbetlerimizden biri sırasında, yazarlar pek çok kilise ritüelinin –tütsü yakma, çiçek kullanımı ve mum yakma gibi– Pagan ve çok tanrılı dinlerden geldiğini anlattılar.

Şimdi, ben bir Rum Ortodoksuyum. Dinim; Hristiyanlığın gelenek, ritüel ve sembolizm yönünden ağır, katolikliğe benzeyen bir kolu. Sadece inancım ile değil, aynı zamanda eski Yunanlılara ve onların Olympos'taki tanrı ve tanrıçalara inancına kadar uzanan etnik kökenimle de gurur duyuyorum. P.C.'yle çalışırken, bana yazdığında ya da beni aradığında “Tanrıça Editör” diye hitap etmesini her zaman eğlenceli bulmuştumdur. Tanrıça serisinin kitaplarının her biri, bir mitik tanrıçanın hayatına girmesi ve aşkı bulmasına yardım etmesiyle dönüşüm yaşayan gündelik kadınların etrafında döner ve ben de bu yüzden P.C.'nin bana yakıştırdığı ünvanın seriye dair bir oyun olduğu sonucunu çıkardım. Ancak seneler içinde onu tanıdıkça, *Gece Evi* serisi kitaplarını tek tek okudukça, P.C. için dişi tanrıya

tapınmanın derinlere kök salmış olduğunu; kişisel, profesyonel ve duygusal hayatına dokunduğunu daha iyi fark ediyorum.

P.C. çok sevdiği dışı ilah ışığını ve mistisizmini *Gece Evi* serisine de taşıyor. Tanrıçayı onun yerde hazır ve nazır olan Nyx yansımasıyla Zoey, Stevie Rae ve Neferet gibi güçlü karakterlerinin –hem iyi, hem kötü– her birinde görüyoruz. Ama daha önemlisi dışı ilahı Rahibe Mary Angela ve Benediktin rahibelerinin sunduğu Hristiyan figürlerde de buluyoruz.

GECE EVİ SERİSİNİN KADINLARI

İyiliksever Hristiyan ögesiyle ilk kez *Gece Evi* serisinin dördüncü kitabı *Vahşî*'de tanışırız. Burada, Afrodit ve Zoey gönüllü olarak çalışmak üzere Sokak Kedileri barınağını ziyaret ederler. Oraya vardıklarında barınağın rahibeler tarafından yönetildiğini görünce şaşırır ve içlerinden bir tanesinin, Rahibe Mary Angela'nın, kedilerin ruhani yaratıklar olduklarını düşündüğünü söylemesiyle iyice afallarlar.

Bu noktada Zoey'nin Hristiyanlıkla tecrübesi, üveybabasının nefret taciri, dar kafalı İnanç İnsanları'yla sıkı ilişkisinin güçlü etkisi altındadır. Doğal olarak, fazla dindar olan insanlara güvenmek konusunda temkinlidir; ancak rahibelerle iletişim kurdukça aynı hoşgörüsüz tuzığa düşmekten kaçınır. (Cadı bağlantıları yüzünden geçmişte katledilen kedilerin suçunu gönüllü olarak Hristiyanlığa yükleyen Afrodit'i ikna etmek daha zordur.) Zoey, Rahibe Mary Angela'yla konuştuğunda kadınların doğa ve içgüdü gereği birbirleriyle ruhani bir bağa sahip olduklarını fark eder. Bilge kadın, şefkat ve empati rehberliğinde, erkek elinden çıkma inanç sistemlerinin iyi ve kötü addettiklerinin ötesini görebilir.

Kızlarla rahibeler arasındaki sohbet ilerledikçe, Zoey ve Afrodit'in peşin hükümlerinin haksızlığı daha da ispatlanır. Rahibeler, kızların vampir çaylakları olduklarını öğrendikten sonra bile sükûnetlerini korurlar. Hatta

Rahibe Mary Angela işi Gece Evi'nin yakın zamanda ölen şair Laureate'i Loren Blake'in ruhu için dua etmeye kadar götürür. Zoey yine de şüphelidir. Rahibeler, o ve diğer çaylakların bir tanrıçaya tapındıkları için cehennemde yanmaları gerektiğine inanmıyorlar mıdır?

Rahibe Mary Angela şu cevabı verir: "Çocuğum. Ben sadece sizin Nyx'inizin, bizim Kutsanmış Annemiz Mary'nin farklı bir şekilde vücut bulmuş hali olduğuna inanıyorum." Dinlerin yakınlığı işte burada, dışı bir ilahın Hristiyan ya da Pagan bütün çocuklarını gözettiğine dair basit bir inançla başlar.

Rahibe Mary Angela, "Ben ayrıca Matta 7:1'e de inanıyorum: 'Başkasını yargılamayın ki siz de yargılanmayasınız'" diye ekleyerek Hristiyanlığın en basit ve en önemli öğretilerinden birini –*Komşunu da kendin gibi sev*– belirginleştirir. Birbirinizi sevin. Birbiriniz için dua edin. Irk, din ya da etnik kökenden bağımsız, hepimiz aynı toprağı paylaşan bir halkız ve birbirimize yardım etmek zorundayız. Farklarımız, hepimizin sahip olduğu ortak noktalardan çok daha önemsiz.

Gece Evi'nde, her ne kadar ona farklı isimler verseler de, Tanrıçaya herkes ulaşabilir. Ona ulaşmak için kullandıkları ritüeller; ister Hristiyan, ister Pagan ya da başka bir şey olalım, bizim dünyamızda kullandıklarımız gibi, farklılıkları kadar çok benzerlik taşırlar.

TANRIÇA VE BAKİRE

Gece Evi serisinde Pagan geleneklerinin merkezinde vampirlerin Tanrıçası Nyx durmaktadır. Kaostan doğan Nyx, ilk Yunan tanrıları arasındaydı ve kuralların ötesinde bir mevcudiyeti vardı. Olymposluların babası olan Zeus bile, onun üstünde değildi.

Meryem Ana, Nyx'ten daha gençtir ama mistisizmle en az Tanrıça'nın ezeli geceyle sarmalandığı kadar sarmalanmıştır. Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı'nın oğlunu taşımak üzere seçilen Meryem, Hristiyanlığın çoğu mez-

hebinde Kutsal Teslis'in (Tanrı, İsa, Kutsal Ruh) ardından büyük hürmet görür. Ondan Azize Meryem olarak da bahsedilebilirken, Katolik ve Doğu Ortodoks inançlarında azizlikten daha yüksek bir güç olarak kabul edilir.

Tarihsel olarak, Hristiyanlık ve Paganizmin pratisyenlerinin arası her zaman açık olmuş ve bu durum 200 yıllık Haçlı Seferleri ve Salem Cadı Mahkemeleri gibi kanlı karşılaşmalarla somutlaşmıştır. Ancak bu dinî gelenekler arasındaki yüzyıllar süren kötü kana rağmen, birincil dişi ilahları birkaç ortak özelliği paylaşmaktadır.

Özellikle, Nyx ve Meryem annelik aracılığıyla birbirlerine bağlıdırlar.

TANRISAL ANNE

Dünyanın çevresinde bulunan sayısız doğurganlık tanrıçası eseri, dişi ilaha tapınmanın erkek tanrılardan daha eskiye dayandığına dair pek çok spekülasyona yol açmıştır. Bunun, dişi ilahın kimliğinin nüvesinde ne olduğunu –hayat yaratma gücü– düşününce, çok da şaşırtıcı olduğu söylenemez. Yeryüzündeki her şeyin bir başlama noktası, bir başlangıcı vardır ve yerkürede yaşayan türlerin doğum yapabilme yeteneğiyle ödüllendirilmiş olanı, dişi cinsidir. Nyx ve Meryem de bu armağanı paylaşırlar ama bunu sıra dışı yollarla yaparlar.

Meryem Ana, yaşlı ve kısır bir çiftin tek çocuğuydu. Doğumu anne ve babası için bir mucizeydi ve bu mucize için Meryem'i kilisenin emrine verdiler. Meryem henüz küçük bir kızken onu bir marangozla nişanladılar ancak melek Cebrail, Meryem'i ziyaret etti ve ona el değmemiş bir gebelikle Tanrı'nın Oğlu'nu doğuracağı haberini verdi. Kendini Tanrı'ya ve kiliseye adanmış olan Meryem bu haberi seve seve kabul etti.

Bu izleyen gebelik ve insanoğlunun Kurtarıcısının dünyaya gelişi, Meryem'i Hristiyanlığın –özellikle de Rum Ortodoks geleneğinin– en ünlü figürlerinden birine dönüştürdü. ABD ya da yurtdışında, kucağında bebek İsa'yı taşıyan bir Meryem Ana ikonunun ön planda ve hürmetle sergilen-

mediği tek bir Rum Ortodoks kilisesi görmedim. Meryem'in ölümüne ve cennete geçişini imleyen 15 Ağustos, Göğe Yükseliş Günü, Noel'e (oğlunun hayatının başlangıcı) ve Paskalya'ya (oğlunun dirilişinin kutlanması) denk bir tantanayla büyük bir tatil olarak kutlanır.

Meryem gibi, Yunan mitolojisinin Nyx'i de otonom doğumuyla tanınır ve "Bir erkeğe kimin ihtiyacı var ki?" sorusunu soran ilk kadınlardan biri olabilir. Her ne kadar sıkça, birlikte çocuk sahibi olduğu refakatçisi Erebus'la birleştirilse de, Nyx soyunun büyük kısmını tek başına dünyaya getirmiştir. Hypnos (Uyku), Oneiros (Rüya), Kharon (ölüme taşıyan sandalcı), Moira'lar ve Keres (Kader), Hesperidler, Nemesis (öç), Ate (Gaflet), Philotes (Dostluk), Geras (Yaş) ve Eris (Anlaşmazlık), hepsi erkek müdahalesi olmadan doğdular. Bu, kız kardeşlerin kendi başlarının çaresine bakması değil de nedir?

DİŞİ TAPINMA

Nyx ve Meryem'in sergiledikleri inanılmaz doğurganlık gücü, pek çok dişi ilaha tapınma örneğinin temelini oluşturur. Doğa, ocak ve ev âlemleri, doğurganlıkla birleştirilir. Ashnda eski ve çağdaş, çok tanrılı ve tek tanrılı dinlerde en iyi bilinen dişi ilahların çoğu –Gaia, İsis, Kali– toprağın, evin, doğurganlığın, sevginin ve iç enerjinin ortak elementlerine hükmederler. İnsanlar; aileleri, sevdikleri ve yuvaları için dua ederken bu dişi ilahlara dönerler.

Gece Evi serisinde dişiye tapınma ve ritüel; tutku, içgüdüye güven ve elementlerle –hava, ateş, su, toprak ve ruh– doğuştan gelen bir bağlantının güçlü izlerini taşır. Bütün bunların rengi belki de en güçlü evrensel elementtir: Şefkatli sevgi ve dişi tanrısallığın sunduğu koruma.

Dişi ilah bütün çocuklarını gözetirken, çocuklarının dua ve ritüel aracılığıyla Tanrıçalarına seslendiklerinde yardımlarına geleceğine inançları

tamdır. Zoey'yi birçok defa Nyx'in yardımı için yakarırken görürüz. Ve Nyx ona genelde Ruh'un koruyucu elementi aracılığıyla cevap verir. Zoey, sadece Tanrıçanın onu koruyacağına değil, elementler üzerindeki kontrolünün –ki bu Nyx'ten gelen bir armağandır– onu tehlikeden kurtaracağına da inanır ve bu inancı Zoey'nin çemberinin geri kalan kısmında da yankı bulur. Takipçilerinin karanlıktan yana saptıkları zamanlarda bile, Nyx'in onlara ışığa geri dönme şansı verdiğini de görürüz.

Zoey'nin Nyx'e olan inancı ve güveni, Hristiyan inananların azizlerin annesi Meryem'e duydukları inançtan hiç de farklı değildir. Meryem'in çocuk İsa'yı karnına yakın taşıdığı tanıdık görüntüsü, sadece evladını koruyan bir annenin değil bütün çocuklarını koruyan Büyük Anne'nin ilk örneğinin de sembolüdür. Rum Ortodoks inancında inanan, azizlerden herhangi birini yardıma çağırabilir ancak panik anlarında çağrılan hep Meryem Ana olur. Yunancada en yaygın kullanılan deyim, Panaghia Mou'dur. (Benim Her Şeyin Üstündeki Azizim demektir. Kurtarıcıyı dünyaya getiren kadın olarak Meryem bütün azizlerin üstünde yer alır.) Ve Zoey'nin Nyx'e yakarışlarında olduğu gibi; ne yaptığımız, ona seslenirken kalbinizde taşıdığınız niyetten daha az önemlidir.

DUA MUMLARI VE ÇEMBER RİTÜELLERİ

Diğer taraftan, ilahi olana uzanırken onlara sadece seslenmek fazla basit kaçmaktır. Temel içgüdülerimiz, dualar ve sunaklar dâhil, ihtiyaçlarımızı ve kendimizi adamamızı şekillendiren ritüelleri ve formaliteleri gerektirir. Pek çok Hristiyan geleneğinde bu uygulamalar, Gece Evi vampirlerinde gördüğümüz Nyx'e uzanış biçimlerinden ya da başka kültürlerdeki dinî ibadetlerden hiç de farklı değildir.

Kiliseye gittiğimde yaptığım ilk şey bir mum yakmak olur. Kendim ve sevdiklerimin iyiliği için bir dilek tutar ve bir ikonun, genelde kucağında bebek İsa'yı taşıyan Meryem'in önünde haç çıkararak, bir dua okuyarak

ve ikonu öperek saygılarımı sunarım. Mum yakmaya ek olarak annem bahçesinden bir gül ya da taze fesleğen biçmeye ve ikonun ayaklarının dibine yatırmaya her zaman özen gösterir. Roman Katolik kiliselerinde genelde yakınlarda bir yerde, tapınanların haç çıkarmadan önce parmaklarını batırabilecekleri içi kutsal suyla dolu bir havuzcuk ya da bir duvar aksesuarı olur.

Bir sihri –ya da organize bir dileği– ortaya saçarken, mistik yazarlarımın bana izah ettikleri gibi, Vikalar da benzer bir geleneği izlerler. Bir mihrap kur, bir mum yak, ilaha çiçekler sun ve bir dilek tut.

Nyx'in çemberinde aynı elementlerin farklı bir şekilde temsil edildiklerini ve uyandırıldıklarını görürüz. Gece Evi çaylakları ellerinde renkli mumlarla çemberin kuzey, güney, doğu ve batı noktalarındaki yerlerini alırlar. Konumları Hristiyan haç işaretini çağrıştırır: Baba (tepe/alın), oğul (alt, kalp) ve kutsal ruh (sol ve sağ/omuzlar). Çember'in kurucusu, ilgili elementi selamlayarak ve çembere buyur ederek çaylakların mumlarını tek tek yakar: Sarı hava (Hristiyan adak mumundan yükselen dumanı çağrıştırmak üzere), kırmızı ateş (mumun alevi), yeşil toprak (ikonun tabanındaki çiçekler ve fesleğen) mavi su (tapınanların haç çıkardıkları kutsanmış su) ve mor ruh (ilaha gönderdiğimiz dilek/dua).

Gerçi *Gece Evi* serisinde, mum kullanımı sadece çemberlerle sınırlı değildir. Bu sütun mumları bir koruma amacına hizmet ederken de görürüz. Alaycı Kuzgunlar Vahşi'de, Gece Evi kampüsünde boy göstermeye başlayınca Büyükanne Kızılkuş, beraberinde Zoey'nin fiziksel ve ruhsal koruması için Cherokee geleneğinden aletlerle, kalmaya gelir. Pencereye bir rüya yakalayıcı asarlar ama ayrıca Kalona'yı uzakta tutmak için bir ay mumu da yakarlar.

Dini tatillerde, her cumartesi gecesi ve pazar sabahı, büyükanmem ve annem üzeri bir kubbeyle ve bir haçla kapalı ve içi yağla dolu küçük bir bardak çıkarırlardı. Zoey'nin ay mumu gibi, yağ mumunun kandilini tutuşturmak da Tanrı'yı evimize getirmenin ve bizi gün ve gece boyunca

korumanın bir yoluydu. Yunanistan'a seyahat ederseniz; özellikle de kırsal kesimlerde, otoyolların kenarında, küçük standlar (tepesinde tekli taşların olduğu, taş sütunlar) göreceksiniz. Her standın içinde üzerinde bir haç olan küçük bir kapı, içeride bir ikon ve yağla dolu küçük bir bardak olur. Geceleri yaşlı bir köylü kadın, bardağı yağla doldurup yakar. Bu standlar oldum olası vardır. Neden inşa edildiklerini ya da bu değişimin nasıl ve nerede başladığını bilmiyorum ama henüz arabalar bu kadar el altında değilken, insanların hâlâ zorlu dağ yollarını katır sırtında ya da yaya olarak aşarken (çok uzun zaman önceden bahsetmiyorum, 1940'ları düşünün) karanlık yolda bir ışık görmek istemiş olduklarından şüpheliyim. Birinin onları gözettiği duygusu. Durup dua edebilecekleri bir yer.

Panaghia Mou, Bakirem, beni ve ailemi göz et. Bizi koru.

RUHANI ARINMA

Gece Evi serisindeki ruhani arınmalar da bazı Hristiyan dinlerindeki ruhani arınma ritüellerine benzer.

Cherokee dininde tütsüleme, arınmayı, temizlenmeyi ya da korunmayı içeren ritüeller için kullanılmıştır. Bir ot demeti yakmak (genelde ada çayı) ve dumanı bedenin üstüne salmak, Büyük Ruhu onurlandırmanın ve bireyin ruhunu arındırmanın bir yoluydu. *Vahşi'de*, Zoey, Afrodit'in Kalona'nın dönüşüne kehanet eden görüşü hakkında akıl almak için Büyükanne Kızılkuş'u çağırınca, Büyükanne Kızılkuş Zoey'nin durumu izah etmesine izin vermeden önce hepsinin birer arınma ritüeli yapmalarını önerir: "Zoey, bu yaratıklardan daha fazla bahsetmeden önce, bir tütsü yakmak istiyorum. Ada çayı ve lavanta kullanacağım ve biz konuşurken bir güvercin tüyüyle dumanı çevreye saçacağım. Zoeykuş, sizin de aynı şeyi yapmanızı öneriyorum." Büyükanne Kızılkuş'un tütsüsündeki otlar, Zoey'nin Afrodit'in İşaret'teki felakete dönüşen Samhain ritüelinde kazayla çağırdığı kötü ruhları düzeltmek ve kovalamak için kullandıklarının aynısıdır.

Eski Yunanlılar ve Romalılar, tıpkı Babilliler gibi dinî arınmalarında ve arınma seromonilerinde çok benzer bir şey yaparlar: Tütsü yakarlardı. Tütsü ayrıca Çin kültüründe de rol sahibiydi. Tarihçi Joseph Needham'a göre, "Eski Çin'de dinî olaylar sonrasında tütsü yakıcı; tapınma, kurban etme, tatlı kokunun havaya yükselişi, yanma, parçalanma, dönüşüm, görüş, ruhani varlıklarla iletişim ve ölümsüzlük garantileriyle bağlantılı değişim ve dönüşümlerin merkezi kalırdı."

Katolik ve Doğu Ortodoks pratiklerinde, tütsü düzenli ve özel dua törenleri ve ayinler sırasında buhurdan adı verilen bir şeyin içinde, ritüel olarak yakılırdı. Zincire asılı duran buhurdan kayak biçiminde bir kap ya da kâsedir. Buhurdanın etrafı, İsa'nın on iki havarisini sembolize eden on iki küçük çanla çevrilidir ve tutuşturulan küçük kömür diskleri içerir. Tütsü karbon disklerin üzerine yerleştirilir ve buhurdan, ikona ve dualarının Cennet'e ulaşmasına yardımcı olma amacıyla tapınanlara doğru sallanır.

Tütsü yakma ayrıca ev içi ruhani arınma ritüellerinde de kullanılır. Büyüdüğüm evde, bugün bile ailemin tütsü yakmada kullandığımız küçük bir kabı (bir buhurdan değil ama daha çok pirinç bir mumluk) vardır. O kapla düzenli olarak evin içini dolaşır, kapıların ve pencerelerin önünde haç çizeriz. Bu, tıpkı Vika ve Cherokeeelerin tütsü çubuğu gibi kötü enerjiyi kovma amaçlı bir arınma tarzıdır. Sanırım Büyükanne Kızılkuş'un onayını alırdı.

ŞÜKRAN SUNMAK

Burada temas etmek istediğim ve hemen her dilde ortak olan bir diğer öge: Minnet. Tanrılarımızdan aldığımız her şey için minnettar olmalıyız.

İsteyip aldığımızda; bir takdir gösterisi, zihinsel ve sözlü bir "teşekkür ederim" tasdiki olmalı.

Zoey bunu çok iyi anlamaktadır. Arkadaşlarının sevgisi ve Nyx'in yardımıyla, ölümün kıyısından bir Alaycı Kuzgun'un neden olduğu pütürlü bir yara iziyle dönen Zoey iyileşir ve yeniden bir bütün olur. Sonrasında:

Elimi boynuma götürdüm ve parmaklarımı tenimde dolaştırdım. Hiçbir şey. Orada bir çizik bile yoktu. Gözlerimi yumdum ve arkadaşlarım için Nyx'e sessiz bir teşekkür gönderdim. (Vahşi)

Şükran sunma vampir dinî geleneğinin büyük bir parçasıdır. Zoey'nin çember ayinini kapatırken, her elementi doğaya geri salmadan önce tek tek teşekkür edişine bakmamız yeterli olacaktır. Hristiyanlar da tanrısal armağanların onayı ve kabulü için şükretmeye inanırlar. Bir öğün kadar basit bir şey bile yemek masasında şükranla tanınır. Yemek duası etmemiz bu yüzdendir.

Tanrı ya da tanrıçamıza teşekkür ederek; duayla, çiçekle, kurban vermekle, yeminle ya da bir değişim sözüyle gerçekleştirdiğimiz ritüeli tekrarlamış oluruz. Ancak her şeyin ötesinde, hepimiz tanrılarımıza kalplerimizdeki varlıklarını kabul ederek şükrederiz.

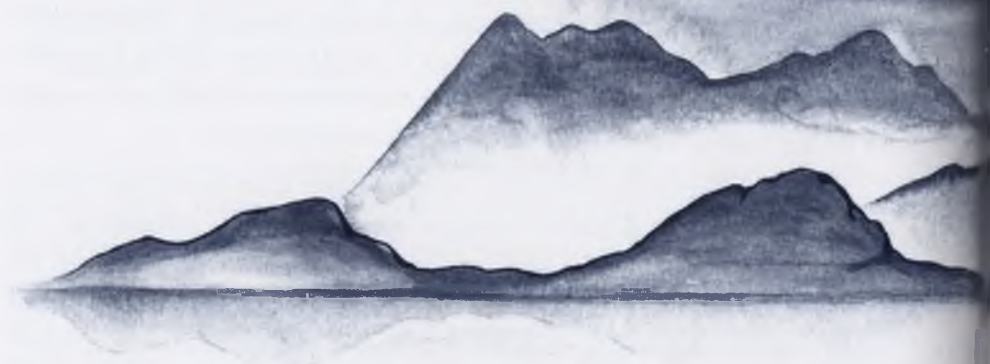
ELMALAR VE PORTAKALLAR

Kalbinin Sesini Dinle filminin –birbiriyle alakasız kültürler arasında ortak zemini bulmak hakkında bir film– final sahnesinde, gelinin babası Gus kadeh kaldırırken komik ancak içgörü sahibi bir yorum yapar. Kızının Yunanca elma anlamına gelen *milo*'dan türemiş yeni soyadı Miller'ı söyler. Gus'un soyadı Portokalos ise Portakal demektir. Kızının Yunan olmayan biriyle evlendiği gerçeğini nihayet kabul eden Gus, kültürel farklarına rağmen, “sonuçta hepimiz meyveyiz” sonucuna varır.

Farklı dinlere tapınmalarına rağmen Zoey ve dostlarının, Büyükanne Kızılkuş'un ve Benediktin rahibelerinin aynı şeyler için –rehberlik, güç ve yardım– dua ettiklerini görürüz. Sonuçta duanın hangi dişi ilaha –hatta eril ilaha– gittiğinin ne önemi var? Dileklerimiz kalplerimizde doğar ve daha büyük kâinatlara doğru yola çıkarlar. Nihayetinde umudumuz, evrenin ihtiyacımızı yakalayıp dileğimizi gerçeğe dönüştürmesidir. Dileklerimizin yolculuklarını güvenle tamamlamaları ve niyetlerimize ağırlık katmaları için bir mum yakabilir ya da bir mum söndürebiliriz. Belki bir dua okur ya da bir mihrap inşa ederiz. Dileklerin kendisi aynı kalır.

Bunu ve hepimizin kutsal bir ışık yaydığını hatırlamak bize kalmış. Tanrıça gibi bizlerin de şefkat ve empatiye dair engin bir yeteneğimiz var. Baştan Çıkarılmış olabileceğimizi ya da diğerlerini ayartabileceğimizi anlarız. Bazen diğerlerini incitiriz, diğer zamanlarda İhanet'e uğrarız. Ancak yolun sonunda, doğru ilahi rehberlikle Uyanırız. Tanrıçalarımıza tapınırken, aslında kendimize tapınırız. Ve şimdi fark ediyorum ki, P.C. bana "Tanrıça Editör" olarak her hitap edişinde, aslında Hindi geleneği Namaste'de yaptıklarını yapıyordu: *İçimdeki ilah, içindeki ilahı selamlıyor.*

CHRISTINE ZIKA, Literary Guild ve Rhapsody Kitap Kulüpleri'nin yayın koordinatörlüğünü yürütmektedir. Yirmi yılı aşkın süredir editördür ve Avon Books, Dell Publishing ve Berkley Publishing'de kurgu ve kurgu dışı kitaplar yazan yazarlarla çalışmıştır.

{Gece Evi'nde Cruithne Efsanesi}

P.C. Cast

ÖNCELİKLE, İSKOÇ ve İrlanda klan halkından bahsederken neden Kelt değil Cruithne kelimesini kullandığımı izah edeyim.

Kuzeybatı Avrupa kültür ve halklarını tarif etmek için en çok kullanılan kelime olan Kelt'in popüler kullanıma sadece geçen yüzyılda giren modern bir kelime olduğunu duymak, okuyucuları şaşırtabilir. Kelime, Romalı kâtip ve tarihçilerin Keltler adını verdikleri kurgusal bir ırka dair efsaneler yaratırken kullandıkları küçük bir İspanyol kabilesinin Latince tanımından gelir. Bu efsaneler o kadar başarılıdır ki, Kelt ırkı esasında sadece kurgu olarak varken, bugünün dünyasında Keltlerin en az Romalılar kadar gerçek olduklarına inanılır.

Ancak bugün bu deyimle bağdaştırdığımız İskoç ve İrlanda Gal kültürü çok gerçektir. Sadece o Romalı orijinal efsanelerle hiçbir bağlantıları yoktur, o kadar. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, halkların Avrupa'daki hareketleriyle İskoç ve İrlandalıların sanat ve müzikleri pek çok milletin ruhuna hitap etmiştir ve kuzey batı Avrupalılar arasında özellikle onlar, Keltler olarak anılmaya başlamışlardır.

Bugünün İskoç ve İrlanda klan halkları, eski adları Cruithne'yle anılmayı tercih ederler. Cruithne, Gallilerin kendilerinin; İskoçya, İrlanda ve

Kuzeybatı Galler'de doğmuş halklar için kullandıkları Galce kelimedir. Anlam olarak tuhaf biçimde kurgusal Kelt ünvanının yaratılımla amacını yansıtarak, Gal halklarının müzik, tarih, mit, efsane, tanrı ve tanrıçalarını içine alır. Çok daha kolay tanınan Kelt kelimesi yerine Cruithne'yi kullanmam, hikâyelerini dinlerken, kendi dillerinde *Cruithne*'nin kim olduklarını ve her zaman kim olacaklarına karşılık geldiğini görmüş olmamdandır.

Baştan Çıkarılmış'ta Zoey'nin ruhu parçalanınca ve ben modern dünya ve Öteki Âlem arasında oluk olarak kullanılacak kusursuz mekan arayışına girince, aklıma derhal İskoçya geldi. İskoçya'yla çok uzun zamandır bir bağ hissedirim. Cruithne tarihini ve mitolojisini inceledim ve bir lise İngilizce öğretmenini olarak sayısız öğrenci gurubuna İskoçya'da liderlik ettim. 1994'te İngiliz/İskoçya sınırını ilk geçişimi hatırlıyorum. Tur otobüsümüz üzerinde, bir tarafında "İNGİLTERE" diğer tarafında "İSKOÇYA" yazan o kocaman sınır duvarlarından birinin önünde durdu. Yağmur yağıyordu (tabii ki!) ve parmaklarımı İ S K O Ç Y A kelimesinin ıslak harfleri üstünde gezdirirken, işte sonunda buradayım, diye düşündüm. İngiltere'den büyük keyif almıştım ve hâlâ da alıyorum, İskoçya kalbimi uzun zaman önce fethetmişti.

Bu yüzden, Zoey'nin Öteki Âlem ikilemini çözmek için gerekli sihir ve efsaneyi İskoçya'da aramak bana çok doğru geldi. Mekâna kafa yorarken, İskoçya'nın kuzeyine, özellikle Skye Adası'na çekildim. Bazı insanlar buna şans ya da tesadüf diyebilirler; bense bunu, belki de Tanrıça'nın küçük bir dürtmesinin rehberlik ettiği bir iç ses dinleme ve o sesin peşinden gitme olarak düşünmeyi seviyorum. Ancak bu şey her neyse, kendimi Edinburgh'de İngiliz yayıncımın benim için işe aldığı araştırma asistanım Wallace Klanı'nın reisi Seoras Wallace'la toplantı yaparken buldum. 2009 senesinin Ağustos ayının başındaki o gün, Gece Evi'nin mitolojisinin yanı sıra benim de hayatımı değiştirdi.

Seoras'la aramızda derhal bir bağ kuruldu ve o güneşli ağustos gününde İskoçya'nın kuzeyinde (Evet! Güneş bazen Kuzey İskoçya'da da yüzünü

gösteriyor!) bu kabile reisi beni “shenachie” ya da Kabile’nin geleneksel hikâye anlatıcısı –genelde bir hayli yüce ve miras yoluyla intikal eden bir konum– olarak benimseyip onurlandırınca, bambaşka bir dünyaya adım attım. Seoras beni, araştırma sorularımı sözlü tarihlerinin armağanını paylaşarak yanıtlayan Klan üyeleriyle tanıştırdı. Seoras’ın bana gösterdiği saygı sayesinde bu Klan arasında kabul gördüm ve kendimi tamamen evimde gibi hissettim ki sadece İskoçyalı kadın ve erkeklerden bahsetmiyorum. Seoras, eski Cruithne’den daha fazlasına ihtiyacımın olduğunu biliyordu; bu yüzden mistik İrlanda’nın kapılarını ve İrlanda Klan kardeşlerinden birini de bana açtı. Bu, Cruithne efsanesinin daha zengin ve üç boyutlu resmini görmemi sağladı. *Yanmış* için araştırma yaparken, İskoçya’ya dört uzun seyahat gerçekleştirdim ve orada keşfettiğim güzel İskoç ve İrlanda hikâyelerinin iplerini *Gece Evi* serisi için yeni bir mitolojik halı dokumada kullandım.

İskoçya’da ve İrlanda’da bulduğum sihrin bir kısmını sizlerle de paylaşmak ve bunu Zoey Kızılkuş’un dünyasına nasıl sindirdiğimi anlatmak istiyorum.

İrlanda

IŞIK VE KARANLIĞIN BOĞALARI

Burcum Boğa, kendim de gerçek bir boğayımdır. Bu yüzden, otuz yıldan uzun bir süre önce İskoç ve İrlandalıların sonsuz bir dövüşte birbirine kenetlenmiş iki boğanın etrafında dönen bir efsanelerinin olduğunu öğrendiğimde hikâyelerin aklımda yer etmesi hiç şaşırtıcı değil.

Bir dövme yaptırmayı senelerdir düşünüyordum. Demek istediğim, *Gece Evi*’nde çok önemli bir rol oynamalarına bakılırsa, dövme meraklısı

olduğum ortada. Ancak ilk dövme adım atmam –kelimenin tam anlamıyla– Gece Evi için Kuzey İskoçya’daki ikinci araştırma gezime rastlar.

Seoras bana Kuzey İskoçya’da rehberlik ediyordu ve eski boğa hikâyeleriyle ne kadar ilgilendiğimi görünce, İrlandalı Klan kardeşlerinden biriyle konuşmamın gerçekten gerekli olduğunu söyledi. Seoras’ın iç sesine tamamen güvenerek, onunla birlikte Glasgow’dan Dublin’in bir buçuk saat dışında kalan Carraig Mhachaire Rois adlı küçük kasabaya gittim ve modern bir mürekkep adamından çok Şaman sayılabilecek bir dövme sanatçısı olan Alan Mac au Halphine ile tanıştım. (Gerçi hakiki Şamanlar gibi, Alan da kendini böyle tanımlamıyor.) Onunla burcuma hissettiğim bağ konusunda uzun uzadıya konuştuk ve boğalarla ilgili bu İrlanda mitolojisinden bahsetmeye başladı. Alan eski hikâyeleri anlatırken, kendi dövmem nihayet gözümde canlanmaya başladı: Bir boğa figürü ve hayvanın içinde tutulan bir tanrıça biçimi.

Alan’dan dövmeyi benim için tasarlamasını rica ettim ve çizimi yaptığı süre ve dövmemi uyguladığı üç saat boyunca, Alan’ın kıvrak bir dansı andıran sesi, boğalar ve geçmiş zamanlar hakkında hikâyeler sıraladı. Gece Evi dünyasında Nyx’ten önceye dayanan –hem topraksı hem de vahşi ve uygarlaşmamış– Işık ve Karanlık en saf biçimleriyle temsil eden bir inanç sistemi yaratma yolumu Alan’ın hikâyeleri aracılığıyla buldum.

Belki de Gece Evi dünyası içinde genişlettiğim dinin ilksel yüzünü biçimlendirmeye, dövme eyleminin kendisinin ritüelimsi ve kabilesel etkisi yardımcı oldu. Alan beni dövmemin ilk işaretini eski usülle yaparak –kendi eliyle oyduğu ucu sivriltilmiş bir çubuğu mürekkebe batırdıktan sonra tenimi delerek– onurlandırdı. Belki de dövme acısı, Alan’ın sanat eserinin güzelliğiyle bir araya gelerek, anlattığı hikâyelerin arasında dokundu. Ya da belki de *sibh* (şii diye okunur, peri halkı anlamına gelir) bana, eski vatan hikâyelerini sindiren modern *shenachie*’ye çekilip hikayelerinin bir kısmı bugünün dünyasına yollarını bulabilsin ve sihirleri hepimize doku-

nabilsinler diye, İrlanda köyünün tam ortasındaki küçük dövme dükkanın etrafına toplanmışlardı.

Alan'ın bana o gün anlattığı hikâyelerden küçük bir örneği sizlerle paylaşınca ne düşüneceksiniz bakalım? Gözlerinizi sadece bir an için yumun. Derin bir nefes alın. Yavaşça bırakın. Hayal gücünüzün sizi yemyeşil İrlanda'ya götürmesine izin verin ve Alan'ın oynak bir dansı andıran sesini dinleyin...

Boğalar iki güçlü druidin⁸⁶ bedenlenmiş haliydiler: her biri İrlanda'nın bir yarısının ruhunun koruyucusuydu. Başlangıçta dosttular ama kimin güçlerinin daha kuvvetli olduğu üstüne bir kavgaya tutuştular. Yüzlerce yıl boyunca farklı bedenlerle savaştılar: Önce kocaman kartallar, sonra dev deniz canavarları, sonra iki büyük erkek geyik, ardından iki savaşçı, sonra iki hayalet ve iki ejderha. Sonunda bitkin düşünce, birer kurtçuğa dönüştüler.

Kurtçuklardan biri, Cronn at Cuailinn'in suyuna girdi ve orada bir inek onu yutup Dun Cuailinn'i –yani Cuailinn'in Kahverengi Boğasını– dünyaya getirdi. Bu Cuailinn boğası; koyu renk, korkunç ve gençlere özgü sağlığıyla mağrurdu. Dehşet verici, etkileyici ve gaddardı; böğrü şeytanlık, hiddet ve ateşle doluydu. Cesur, kaba, kalın göğüslü, kıvırcık kaşlı, gerçek bir boğa alnına sahip, homurtulu, ağzı ve gözleri kudretliydi. Soylu bir öfkeye, bir canavarın hiddetine, bir eşkıyanın deliciliğine, bir aslanın öfkesine ve sadece bir fırtınanın boy ölçüşebileceği bir böğürtüye sahipti. Arka butlarından ensesine kadar, otuz gelişkin çocuk binebilirdi.

86 Keltlerin çok tanrılı dininde genellikle Alpler'in kuzeyinde ve Britanya Adaları'nda varolan antik Kelt topluluklarındaki rahip sınıfı. (ç.n.)

O bir kahramandı, çok sevilirdi ve Cuailinn'in büyük Kahverengi Boğası'ydı.

Diğer kurtçuk Connaught'ta bir kaynak bahçesine girdi ve başka bir inek tarafından içildi. Bu inek Finn Bennach'ı, Ai Plain'in Beyaz Boğasını dünyaya getirdi. Bu boğanın beyaz bir kafası, beyaz toynakları ve kanla yıkanmış ya da bataklıkta boyanmış gibi, kan kırmızı bir gövdesi vardı. Göğsünün alt kısmı, sırtı ve ağır yelesi kıpkırmızıydı. Hantal kuyruğu, bir aygırinkini andıran göğsü, bir ineğin iri gözleri, bir somonun burnu ve bir dişi geyiğin kamburuyla, her zaman galip gelirdi. Zafer için doğmuş, azametle böğüren Finn Bennach'ın hücumu kasırgaydı.

Ve her biri kendi milletin ruhunu temsil eden bu iki kudretli, kuvvetli yaratık, o druidi hâlâ temsil etmekte. Bazıları bu druid savaşmayı bırakmadan asla huzur bulmayacağımızı söylerler.

Eee, ne düşünüyorsunuz? Sibh size de dokundu mu? *Gece Evi* serisinin Işık ve Karanlık Boğalarıyla, Cuailinn'in Kahverengi Boğası ve Ai Plain'in Beyaz Boğası arasındaki bağlantıyı görebiliyor musunuz?

SEOL NE GIGH⁸⁷- RUH TAŞI KOLTUĞU

Stark'ın kanının aşağı doğru süzüldüğü, dört bir yanı detaylı düğüm işi oymalarla kaplı devasa bir kurbanlık taşı yaratma fikri, Alan'ın bana o gün anlattığı bir başka hikâyeden çıktı. (Evet, üç saat dövme yaptırmak için uzun bir süre. Bol bol sohbet ve zencefilli gazoz demek!) Skye Adası'ndaki

87 Kullandığım Galce daha çok İskoçya'nın batı kıyısından ve İrlanda'nın kuzeydoğu kıyısından Dalriadic ve Gallovidian dillerinden alınmadır. Bu lehçeye yaygın olarak Gal-Gaelic ya da GalGael adı verilmektedir. (y.n.)

kurgusal Gece Evi şatomun ortasından yükselen devasa kaya parçasına ilham veren, Alan'ın anlattığı şu hikâye oldu:

Yerel efsaneye göre, İrlanda'ya altın eritme sanatını getiren kral kana susamış tanrı Crom Cruach'a tapmaya başlamıştı. Bu tapınmanın büyük kısmı bugün Ballyconnell kasabasının dışında County Cavan'da bulunan Tapınma Düzlüğü veya Cezalandırma Düzlüğü'nde gerçekleşirdi. Crom Cruach'ın taşı sadece süslü bir oymaya sahip değildi, gümüşle de kaplıydı. "Druidlerin kanın taşın üstüne akmasına izin verdikleri ve kehanetleri oyulmuş kanallardaki kan akışından okudukları" söylenirdi. Crom'a tapınanların vahşiliğinden dolayı, diğer kabileler bölgeden kaçınır ve onlardan birileriyle evlenmezlerdi.

Bu ritüellerin merkezinde bulunan taşın akıbetinin farklı versiyonları bulunmaktadır. Alan'ın anlattığına göre; bu versiyonlardan birinde taş şimdi Vatikan'ın iç kısımlarında ikamet ediyormuş. Diğer bir versiyona göre, eskiden gömülüymüş ancak 1840'larda yerli halk taşın üstündeki zemine çiçekler, süt ve yumurta adakları bırakmaya başlayınca, Hristiyan kilisesi taş olduğuna inanılan şeyi çıkarıp paramparça ettirmiş. Bu ikinci versiyona göre, taşın kalıntıları halen "County Cavan'da görülebilirler."

Sonra Alan bana hikâyenin daha kişisel bir halini aktardı ve onun anlattıkları sayesinde benim kurgulamamda dirilen bu taşın, Stark'ın acılı ve ölüme yakın Öteki Âlem macerasının aracı olması gerektiği konusunda şüphem kalmadı.

Bazı yakın dostlarım ve ben, birkaç sene önce tatsız bir Kasım gününde Crom'un eski çemberini bulmaya gittik. Kasabayı bulduk. Günlerden pazardı ve tek bir insan görmedik. Sonunda eski ve

terk edilmiş taş çemberi bulduk ama birkaç yüz metre uzağındayken, ben kendimi tuhaf hissetmeye başladım ve gruptan ayrıldım. Çembere varınca, başım dönmeye başladı ve uzaklaşma ihtiyacına kapıldım. Ayağa kalkmaya yeltenince dizlerimin bağı çözüldü; bu yüzden geri oturdum. Sonra zihnimin içinde duymaktan ziyade, bir çığlık sesi hissetmeye başladım ve diğerleriyle sohbete koyularak düşüncelerimi odaklamaya gayret ettim. Ancak çığlık sesleri artık anlam veremediğim görüntülerle karışmış durumdaydı; bu yüzden uzaklaşmak için ayağa kalktım ve birden ögürmeye başladım. Benim için bu kadarı yeterliydi ve oraya asla geri dönmem. Bu gerçeğin benim bildiğim ve dinlediğim hali ve size olduğu gibi aktarıyorum.

İşte Skye Ruhunun Tahtı'na dönüşen, ölümün kıyısında tutulan Savaşçımız Stark'ın daha önce yaşayan hiçbir vampirin başaramadığını başarıp Öteki Alem'e giriş yapmasına aracılık eden taşı yaratmama neden olan Alan'ın ruhunun derinliklerinden gelen bu tarifiydi.

Şimdi sibh'e inandınız mı?

İskoçya

Seoras ve ben o seyahat boyunca İrlanda'da sadece birkaç gün geçirdik; çünkü aklım Kuzey İskoçya'da ve beni oraya çağıran hikâyelerdeydi. İskoçya'daki, özellikle Skye Adası'ndaki araştırmamı yaptığım en tatmin edici, keyifli ve üretici araştırma gezisi olduğunu itiraf etmeliyim. Kişisel rehberim ve araştırma asistanım olarak sadece güçlü, zeki ve bilgi sahibi Klan Reisi'ne sahip olmakla kalmadım, Seoras aracılığıyla başka bir muh-

teşem tarihçi ve Klan üyesi Alan Torrance⁸⁸ ve beni bütün bu Wallace Klanı testosteronundan koruyan eşi Denise'le de tanıştım. Denise de, bazıları *Uyanmış*'ta, Zoey'nin elementsel periler halinde somutlaşan Skye'in eski sihriinden örnekler gördüğü sahnelere ilham veren, kendi muhteşem peri hikâyelerini anlattı. (Dürüst olmak gerekirse, bazen, Denise'in kendisinin de biraz peri olduğunu düşünüyorum; sarışın, çok güzel ve yemek yapma yeteneği kesinlikle sihirli!)

Çok şükür Alan ve Denise, Skye adasında bana ve Seoras'a katıldılar ve hep birlikte soğuk ve dinmek bilmeyen yağmurun altında günlerce bata çıka, Skye'ı dolaştık. Ve biliyor musunuz? Hiç de kulağınıza geldiği kadar sefil değildi. Sgiach şatosunun harabelerini bulmak, Öteki Âlem'in yeryüzündeki halinin bir parçası gibi görünen eski koruları keşfetmek gibi muhteşem keşifler yapmakla ve beklenmedik şekilde, kâinattaki en uyduruk kızartma dükkânını bulmakla kalmadık, ayrıca dostluklarımızı da sağlamlaştırdık. Akşamları ılık pansiyonda oturmak ve muhteşem yemekler eşliğinde hikâyeler anlatmak üzere geri döndük. Bu arada Alan da benimle Gece Evi efsaneleri arasında yerlerini alan öykülerini paylaştı.

CENAZE GELENEKLERİ

Bazen araştırma sırasında gün ışığına çıkan en küçük detaylar bir şekilde ihtiyaçlarınıza tam uyar gibi görünen şeyleri tetikleyebilir. Alan, Skye Adasında dolaşırken bulduğumuz harabe duvarlardan birine oyulmuş o tuhaf çentiklerin neden orada olduklarıyla ilgili bir hikâye anlattığında olan işte buydu.

Dördümüz dinlenmek için Sgiach'ın Şatosu'na çok uzak sayılmayacak bir yerde, eski bir duvarda durmuştuk. Çentikleri duvarın üstünde oturduğum

88 Alan Torrance sadece bir klan üyesi ve tarihçi değil, aynı zamanda sıradışı bir yeteneğe sahip bir ressamdır ve bu kitaptaki çizimler onun eseridir. (ed.n.)

için fark ettim ve elimi üstlerinde dolaştırırken, yüksek sesle bu duvarın kesinlikle “kırılmış” olduğunu düşündüm. Alan gülümsedi ve duvarlardaki kırıkları daha dikkatli incelememi sağladı ve o zaman kasıtlı olduklarını gördüm. Sonra bana neden orada olduklarını söyledi.

On yedinci yüzyılın başında, Kral VI. James hükümdarlığında, cenaze geleneklerini ve genelde cesetleri, sıkça ölünün en yakın dostları ve ailesinin taşıdığı bir sedye aracılığıyla İskoçya'nın dört bir yanına, uzak mesafelere nakletmeyi de içeren bütün gerekliliklerini yasaklayan bir kanun yürürlüğe girdi. Dostlar ve aile üyeleri, sedyeyi dinlenmek zorunda kalana dek sırayla taşıyor ve böylece sıradaki diğer bir Klan mensubu öne çıkıp yorulanın yerini alıyordu. Bu özellikle Kuzey İskoçya'da engebeli arazi yüzünden zorlu bir yolculuk olsa gerekti. Bu yüzden kabileler ve Klanlar, yakınlarının cesedi, genelde kabile topraklarından geçip belli bir mesafeye, durup dinlenebilecekleri eski bir duvarın ya da setin dibindeki tahsis edilmiş yere kadar taşıyacağı bir sistem geliştirdiler. Bunu öğrendiğim sırada, İskoçya'nın dört bir yanında bu eski duvarlarda çalışmış bir set ustası olan Stewart James'le çalışıyordum. Onunla, ülkeyi zikzaklar çizerek aşan cenaze heyetleri hakkında edindiğim bilgileri ve nasıl günler ve haftalar boyunca, uzaklarda kaldıklarını paylaşıyordum. Bu yolculuklarda bazen eski rekabetlerin uyandığını ya da daha iyisi insanların böylece tanışıp evliliklerin kurulduğunu ya da Klan tartışmalarının yatıştığını anlatıyordum. Gülüştük ve kendimizi modern İskoçya'da üzerinde çalışırken bulduğumuz bu yoğun anayolların ne kadar zengin ve çokça anlatılmayan bir tarihi barındırdığından yakındık. Stewart Through Bands'i bana işte o zaman gösterdi. Bunlar, transfer sırasında ve hatta seyahatte dinlenme noktalarında ölünün sedye çubuklarını yerleştirmek üzere duvarların içine açılmış büyük taş bloklardı.

Eski İskoçya kabilelerinin bu geleneği kutlamaları, ölüleri Klanları birleştirecek şekilde onurlandırır ve büyük olasılıkla, İskoçya ve Britanya'nın

güce aç Krallarını rahatsız eden ve bu uygulamanın yasaklanmasına neden olan kanunlara yol açan da buydu.

Cenaze geleneği ilgimi uyandırmıştı ve bunu kısmen Gece Evi'nde kullanmam gerektiğini biliyordum ve kullandım. Küçük bir detay ama Zoey, Sgiach'ın Şatosu'na bir sedye üzerinde götürülürken, bu eski usülle taşındı. Bana göre, bu anlatım kitabın kalan kısmının temposunu belirleyen bir huşu ve gerçeklik dokunuşu eklemiş oldu.

SGIACH, ULU KAFA KOPARICI

Cenaze harikaydı ve yaratıcılığımı ateşlemişti ama en çok ihtiyaç duyduğum şey, Skye'da bir Gece Evi ortamıydı. Seoras bana Skye'da yaşamış ve kralların oğullarını ve kızlarını eğitmiş olan eski bir savaşçı kraliçeden bahsetmişti. Alan bu hikâyeyi kaptı ve altıncı yüzyıldan önce bir zamanda yaşamış bir kadını anlattı. Ve Ulu Kafa Koparıcı Sgiach'la tanışmam böyle oldu.

Alan'ın ondan ilk bahsedişinin hemen ardından Seoras, Skye'da yürüdüğümüz dar yolda bir köşeyi döndü. Sol tarafımızda çok şirin, küçük bir koru vardı. Sağ tarafımızda gözlerim; yalçın, kayalık bir kıyının çok yakınında, bataklık bir alanda otlanan ineklere kaydı. Bir şey gözüme takıldı ve Seoras'tan durmasını rica ettim. İkimiz de baktık ve hemen hemen aynı anda, baktığımız şeyin okyanusa bakan dik bir uçurumun tepesine kurulmuş, heybetli bir yapı olduğunu fark ettik. Bunun Sgiach'ın şatosu olması gerektiğini biliyorduk. Daha sonra, o akşam pansiyonda haklı olduğumuzu fark ettik ancak bu, dördümüzün günü bu muhteşem harabenin sağına soluna tırmanarak geçirmemizden sonraydı.

Haydi ama! Benimle birlikte hayal edin! Hava, daha önce de söylediğim gibi, yağmurlu ve soğuktu ama rüzgârı da eklemelisiniz. Arazide güçlkle

ilerlememizin ve çimenlerden ve Ulu Kafa Koparıcı'nın Şatosu'ndan geriye kalan kaya kütesine tırmanmamızla daha da deliren ve daha kabadayı bir hal alan, bolca rüzgâr.

Alan'ın bu bölümün en başındaki eseri, şatonun eskiden benzemesi olası halini ürkütücü bir şekilde yeniden inşa etti. Çizimde canlandırdığı o köprümsü giriş, şey, bugün neredeyse hiç tabanı yok. Şato harabesinin geri kalan kısmına ulaşmak için parmak uçlarınıza basarak ve kolayca ufalanan duvarı sımsıkı kavrayarak ve arkanızda ve altınızda açılan altı metreden derin çukura bakmamaya çalışarak geçmeniz gerek.

Şey, elbette ki geçmek zorundaydım. Bu bir araştırmaydı! Alan önden gitti. Seoras ise peşimizden gelmeden önce Denise ve beni kendi güçlü tutuşundan Alan'inkine teslim edebilmek için en sona kaldı. Alan'ın üstünde bir kilt vardı ve eskiden zeminin olması gereken yerdeki kocaman delikten havalanan, borayı andıran bir esinti söz konusuydu. Zihninizde bir görüntü oluştu mu? Şöyle söyleyelim, İskoç erkeklerinin kiltlerinin altına ne giydiklerini rapor etmek konusunda yetkili sayılabiliyim. Oklahoma'da biz buna "hemen hemen hiçbir şey" diyoruz ve bu da *Yanmış*'a eklediğim küçük araştırma kırıntıları arasındaki yerini aldı.

Böylece, Denise ve ben, yeni yetmeler gibi kıkırdamaya son verince hep birlikte Sgiach'ın azametli şatosunun enkazını keşfettik. Gökyüzü abanoz rengiydi. Rüzgâr gözlerimi yaşartıyordu. Zaman zaman, rüzgârın gücü yüzünden ayakta durmak bile güçleşiyordu ve dondurucuydu. Bir insanın hangi akla hizmet burada yaşamayı düşünebileceğini merak etmeye başlamıştım ki Seoras omzumu dürttü ve "Etrafına bir bak, kadın," dedi. Sanki Sgiach bir anda yüzyıllardan geri uzanıp gözlerimi açmıştı. Şatosunun kalıntılarından, Kuzey Atlantik'in enginliğini görebiliyordum. Hiç kimse bu kraliçeye sinsice sokulamazdı. Uzun kürekli gemiler? Viking istilaları? Ha! Aşağıdaki kayalara çarpacak kadar yaklaşma fırsatı dahi vermeden düşmanın canına okuyacak bir dizi okçuyu sıralaması olasıydı. İşte Sgiach karakteri zihnimde o zaman oluşmaya başladı. Onun ayak izlerini takip

ederken, nasıl bir askeri taktikçi olduğunu anladım ve bilge ve koruyucu kraliçe zihnimde belirmeye başladı.

Altımızdaki dimdik çukurla aramızda otuz metreden fazla olmasına rağmen, havada tuzun tadını aldığuma yemin edebilirim ve Alan'ın hikâyesini dinlerken, Sgiach'ın ta kendisi Cruithne'den kelimeleri fısıldıyormuş gibi hissettim.

Sanırım insanların Sgiach'a bahsettikleri en büyük onur bu büyüleyici adaya onun adını vermek olmuştur. (Ya da belki de Sgiach adını bu adadan almıştır?) Görebildiğiniz gibi, Skye'in arazisi bütün İskoçya'nın en kayalık arazisidir. Sisin arasından sivrilen zirveleri bana Sgiach'ın askeri sanatlar okulunda eğitilmek isteyen bütün öğrencilerde olması istenen özelliği hatırlatır. Savaşçı olmak üzere, DunScaichis ya da Sgiach'ın Şatosu'na giriş izni almak için, ik, Cuillen sıra dağına çıplak ayakla aşmak zorundaydılar.

Anladığım kadarıyla savaşçı adayları Avrupa'nın dört bir yanından gelirlerdi. Bugünkü modern İskoçya'da bile, eğer Skye adasındansanız Ski-anniach olarak tanınırsınız. Skye'in yerlisi bir kadınla konuşuyordum ve ona Sgiach'ı sorduğumda bana genç bir insana Sgiach diye seslenilmesinin sıkça bir baş belası ya da serseriye kasteden, küçültücü, aşağılayıcı bir anlamı olduğunu söyledi.

DunScaichis'in etrafında büyüyen bir diğer Skyle yerlisiyle yakın zamanda ettiğim bir sohbet, bana Sgiach'ın Şatosu'na tırmanma ve çevresinde kamp kurma anılarını anlattı. Şatoyu "sinir bozucu bir yer" olarak adlandırdı ve "orada kötü şeyler olmuş," dedi. Bunun Sgiach'a "Kafa Koparıcı" ünvanını kazandıran söylentilerle -düşmanlarının kafasını uçurmasıyla- bir alakası olabilir.

Altıncı ve yedinci yüzyıllarda İskoçya'ya gelen keşişler, yerli halkın on bir yaşında savaşçı eğitimi almaya başlamasının beklendiğini ve bu eğitimin on sekiz yaşına kadar sürdüğünü belgelemiştirler. Bu hem genç erkekler hem de genç kadınlar için geçerli bir uygulamadır. Belli ki, keşişler bu

gelenekten rahatsız olmuş ve bu savaşçı olma sürecinin kadınlara yasaklanması için yasa önerisinde bulunmuşlardır. Ancak, o zamanı izleyen pek çok savaş öyküsünde, kadınlar hem savaş alanında hem dışarıda önemli roller üstlenmişlerdir. Modern toplumda, klan içinde İskoçya'nın Savaşçı Kadınları hâlâ saygı görmekte ve sevilmektedirler.

Alan Torrance'ın hikâyeleri, Seoras'ın rehberliği ve fiziksel dokunma, koklama ve bir zamanlar bu kudretli kraliçenin evi olmuş bu büyüleyici sahneyi tanıma faaliyeti, kurgusal dünyamda onu yeniden canlandırmama olanak sağladı. Bunun onu bir yerde, bir şekilde gülümsettiğini ımarım.

MACUALLIS KABİLESİ VE KORUYUCU EFSANESİ

Denememi, Seoras Wallace'ın röportajıyla tamamlayarak en iyiyi en sona sakladım. Koruyucu mitolojisini ve kurgusal MacUallis (Wallace kelimesinin gevşek Galce tercümesidir) Kabilesini yaratırken, Seoras'tan ve Kabile tarihinden çok şey ödünç aldığımı itiraf etmeye dünden hazırım. Seoras bana ailesinde yüzyıllardır nesilden nesile aktarılan büyüleyici hikâyeler anlattı ve ben de (onun izniyle) Wallace kabilesinin halk hikâyesini Gece Evi'ne sindirdim.

Pekâlâ, kulağa kolay geliyor. Bir adamın bana anlattıklarını alıp kendi kurguma çeviriyorum. Ah, pek sayılmaz. Özellikle de, eğer bu “adam” ve Klanı sizi Shenachieleri olarak kabul etmişlerse. Wallace Klanı'nı gururlandırmak istiyordum ve profesyonel hayatımda hiçbir zaman Seoras'ın, Wallace tarihinin Gece Evi dünyasının içine dokunmaya başladığı *Yanmış*'ın ön kopyasını okuduğu günkü kadar gerilmemiştim. Çok net olmam gerekirse, Wallace Klanı'nın tarihini kurgusallaştırdım. Tıpkı Cherokee geleneği gibi, kendi Wallace Klanı tarihî versiyonumu Gece Evi dünyasının mitolojisine işledim. Her ikisinin de gerçek tarihin tamamen doğru ve eksiksiz sunum-

ları olmaları amaçlanmadı. Gece Evi mitosu yaratımın aracılığıyla, her iki kültür için hissettiğim saygı ve sevgiyi yansıtabildiğimi umuyorum. En büyük arzum hikâye anlatıcılığımın bunu yansıtmış olması.

Wallace Klanı'nın kadınlara eskiden ve şimdi gösterdiği saygı ilgimi uyandırmıştı. Seoras'tan Klanlarının İskoçya'nın Asını koruması fikrinin tarihsel önemini açmasını rica ettim. Sanırım okuyucular onun sözlerini Gece Evi dünyasına yarattığım Savaşçı Koruyucular aracılığıyla nasıl kattığını hatırlayacaklardır. Ve evet, kurgusal Seoras, kesinlikle Kristin'in Afrodite gibi şefkatle Shawnus diye hitap ettiği gerçek bir adam üstüne kurulu. Ayrıca, benim kurgusal Sgiach'ımla benim aramda kesin benzerlikler olduğunu da itiraf ediyorum. Müsamahakâr olabilir ama gerçek dünyamdan parçaları kurgusal dünyama katmanın daha otantik bir hikâye sağladığına inanıyorum. Yazmayı daha heyecanlı kıldığı kesin!

İşte Seoras'ın hikâyesi:

Wallacelar (Wall-ace) İskoçya'nın orta batı kıyısında, Clyde'in deniz ağzında (Alcluid'de) yaşayan insan ırkının parçasıydılar. Merkez şatosu Dun Briton (bugün Dumbarton olarak bilinir) olan, Startclyde Britonlar olarak tanınırlardı. Kral Ard Righ, yani Yüksek Kral olarak bilinirdi: Tam ünvanı Artur and Righ'dı. Artur (Arturus kelimesinden) Ayı demektir. Kraliçesine Bann Righ, veya As denirdi.

Artur ve Righ ülkenin en seçkin adanmış savaşçı sınıfını bir araya toplamak için bütün klanlara kadın-erkek en iyi savaşçıları için haber salarlardı. Bu savaşçılar, canlarını Stratclyde halkları için kıymetli olan şeyleri temsil eden As yani Bann Righ'in önüne koyar, ırkın ikonik sembollerini ve dinlerini Romalılara, Saksonlara ya da bütün düşmanlara karşı bütün kıyılarda savunurlardı.

Bir As, öncelikli olarak, kendisi de savaşçı soyundan gelen ve geleneksel olarak genç kanın ya da geleceğin kral ve kraliçesinin eğitici olan eski ulusun Kraliçesinin yaşayan bedeninde temsil edilirdi. Ancak As kelimesi, aynı

zamanda ırkın ikonik sembollerine de gönderme yapar. Koruyucular, bu totemik sembolleri savaşa da taşırlardı ve bu yüzden halkın kalbiydiler. Savaşta olmadıkları zamanlarda, bu aslar adları Wallace'ı (Wall/Ace)⁸⁹ bu faaliyetten alan koruyucular tarafından Antonious duvarının dibine yerleştirilirdi.

Bu, beni hem eski hem çağdaş Klan içinde kadınların rolüne getirdi. Dışarıdan bakanların sadece yüzeyi görmesi çok tuhaf: İri, güçlü bir tür tehlikeli görüntülü, asla incitilmez gibi ve anaerkillikle alakasız görünen erkekler. Gerçek o kadar farklı ki. Gerçek bir Klan savaşçısı kadınına ve Klan kadınlarına; kalbi, ruhu ve bedeniyle hürmet eder ve saygı gösterir. Seoras'ın anlattığı haliyle:

Hem eski hem modern Klan içinde kadınların statüsünün temeli, bir erkek çocuk olarak başlayan ve büyüyüp gelişirken bir adamın ruhuna dönüşeni korumak için duyduğumuz güçlü mecburiyetten gelir. Kadın dünyevi istikrar ve ırkın üremesidir. Ruh olarak kabul görür. Bilhassa İskoçların seçerisinde görüleceği üzere, zekasıyla toplumumuzda, eşit bir kıymet ve duruş sahibidir. İskoçlar küçük ancak gaddar bir erkek ırkı olarak bilinirler fakat esasında anaerkil bir inanç sistemine hizmet ederler. Basitçe ifade etmek gerekirse, babanız tartışılabilir ama annenizin kim olduğunu her zaman bilirsiniz.

ASMA AĞACI

Şu romantik İskoç Klan erkeklerinin kadınlarına saygı duymaları konusu, Skye Adası'ndan en sevdiğim araştırma malzemesine –asma ağacına– hoş bir kapı açtı.

89 (İng.) Kelimeler sırasıyla, duvar ve as anlamına gelmektedir. (ç.n.)

Bu soğuk ve yağmurlu günde, Seoras ve ben tek başımıza Skye'da dolaşıyorduk ve Nyx'in Öteki Âlemi için tamamen baştan yaratacağım ve *Yanmış*'ta Zoey, Heath ve Stark için geçici bir cennet olarak kullanacağım müthiş bir koru keşfettik. Ancak dikkatimizi koruya çeken şey önünde bir işaret feneri gibi duran ağaç oldu. Bir kez daha, Gece Evi dünyasında, kurgu gerçek hayatı yakından yansıtıyor. Gece Evi'nde asma ağacını betimlerken aslında Skye Adası'ndaki bu ağacı bire bir tarif ediyordum.

Seoras aracını durdurdu ve birbirine geçmiş bir üvez ve alıçtan oluşan ağacı işaret etti. "Hey, bundan harika bir asma ağacı olur."

Pekâlâ, bir Amerikalı olarak ona dehşet dolu bir bakış attım. Asma ağacı mı? Hem de dingin, mistik bir korunun hemen önünde? Ne kadar berbat! Kültürel bir iletişim sorunu yaşadığımızı anlamakta gecikmedi ve açıklamaya girişti.

Asma ağaçları İskoç Klan halkları için özel bir önem taşır. Bir asma ağacı genelde üvez, karaağaç ya da meşe olur ancak eski dinlerden Klan halkının herhangi bir materyal ya da nesne, hatta zaman zaman sibh (peri halkı) için yiyecekler asabilecekleri ve basitçe, samimiyetle, gerçekleşeceğine dair bir umutla, dileğin en hafif etkisiyle birini iyi sağlık ve şansla kutsamaya yarayacağını bilerek, dilek diledikleri yerdir. Bir dilek asla boşa gitmez. Genelde bir ailenin ya da diğerlerinin iyiliği içindir. Bazen insanlar küçük insanların bir yaralanma ya da hastalıktan iyileşmelerine yardımcı olsun diye küçük bandajlar asarlar. Bazıları, hamilelik umuduyla bebek kıyafetleri asar.

İskoçya'daki en meşhur dilek ağaçları Inverness yakınındaki Culloden Moor'un karşısında kalan Black Isle'dadır.⁹⁰ Bu ağaçlar yüzlerce yıllık olarak bilinirler. Çoğu su ruhlarını uyandırabilsinler diye kaynak ya da akarsu yakınında olurlar. Bazıları ölülerin enerji ve sularının ağacın beslenmesi

için kullanıldığı gömü alanlarına yakındırlar. Şans getirsin diye ahşaba vurmak da buradan gelir: Bir dostun ya da aile büyüğünün gömülü olduğu yerin yakınlarında bir ağaca dokunursanız, o insanın ruh olarak hâlâ orada olan bir parçasına dokunmuş olursunuz.

Asma ağacının bir diğer kullanımı da iki insan arasındaki “evlilik” birliğini simgelemesidir. Eşler birer kumaş şeridi alır, düğüm atar ve bu düğümü sadece kendilerinin çözebileceği bilgisiyle, birbirlerine bağlanmış olurlar. Bugün, bu eski geleneği uyguladığı bilinen tek Klan Wallace Klanı’dır. Son yirmi yıldır ülkenin dört bir köşesinden gelen yolcular için, İskoçya’nın merkezinde Shehallion’dan ağaçlar açtık. Yani, İskoçya’da, eğer ararsanız, her an dilek tutmaya veya bir asma ağacına yakınsınız demektir.

Ve Gece Evi hayranları, şuna inanabilirsiniz ki, Skye Adası’na gider ve sol tarafınızda bir korunun, uyuyan bir ejderhanın sırtı gibi eğimli bir bayırdan aşağı doğru uzandığı tek şeritli bir yolu takip ederseniz, başında birbirine dolanmış bir üvez ve alıçtan oluşan, dallarını bir Amerikalı yazarın krem ve altın rengi ve İskoç bir Klan Reisi’nin toprak tonlarında kareli –ve ikimizi birbirimize bağlayan– kumaş parçalarının süslediği bir ağaç göreceksiniz. Olur da bulursanız dostlar, lütfen durun ve kendi dileklerinizi, rüyalarınızı ve en içten arzularınızı ağaca ekleyin. Tıpkı benim sizi Gece Evi’yle sevgiyle bağlanan zengin ve bol çeşnili Cruithne Tarihi’ne buyur ettiğim gibi, ağaç da sizi sevgiyle karşılayacaktır.

Uğurlar olsun. Kutsanmaya.

{Gece Evi Serisi İsimlerine Dair}

Bir isimde neler vardır? P.C. Cast'in Cruithne mitlerini nasıl keşfedip hikâyelerine dokuduğunu okuduktan sonra, şimdi artık, Gece Evi romanlarındaki detaylı olay dizilerinin yaratılmasına ne çok zaman ve araştırma harcandığını biliyorsunuz. Karakterlerin isimleri için de aynı şey geçerli.

Aşağıda serideki en çok ilgi uyandıran isimler indeksini bulacaksınız. Burada Heath Luck ya da Erik Night gibi, gördüğünüzün ötesine geçmeyen bazı isimleri görmeyeceksiniz. Ancak diğerleri için, bu karakterlerin adlarına ekstra sihir katan tarihi, mitolojik ve popüler kültür bağlarını çözdük.

ÇAYLAKLAR

Zoey Kızılkuş

Zoey (Yunanca) hayat, Cherokee efsanesinde *Kızılkuş*,
Kızılkuş Güneş'in kızıdır.

Gece Evi Serisinde...

İşaret'te ilk karşılaşmaları sırasında, Nyx Zoey'ye *u-s-ti Do-tsu-wa* ya da "küçük Kızılkuş" diye seslenir. Kızılkuş ayrıca Zoey'nin büyükannesi Sylvia'nın da soyadıdır ve Zoey, Gece Evi'ne girince bu adı soyadı olarak benimser.

Mitolojide...

Toprak halklarının, kardeşi Ay'a gözlerini kısmadan bakabilmelerini kıskanan Güneş, onları öldürmek için şiddetli bir sıcaklık dalgası gönderdi. İnsanlar onu durdurmak için Güneş'in kızının gökyüzünün ortasındaki evine günlük ziyaretleri sırasında saldırınsınlar diye iki yılan gönderdiler. Bakır başlı yılan başarısız oldu ancak görevini yerine getirmeye haddinden fazla hevesli olan çingıraklı yılan, kazayla Güneş'in kızını sokup öldürdü. Acılı Güneş yasını tutmak için dünyayı terk ederek her şeyi karanlığa gömdü. Kızıkuş'un ruhunu almaları, bir kutuya koyup açmadan eve getirmeleri için Hayaletler Âlemi'ne yedi adam gönderildi. Ancak sona doğru boğulmadığından emin olmak için kapağı araladılar ve kızıl bir kuş uçup gitti.

Not...

Zoey'nin bir vampir olduğu göz önüne alınınca ironik kaçsa da, bu efsane insanların ölümden neden geri döndürülemediğini anlatmaya yöneliktir. Ancak tabii ki buradaki ironi bu değildir; Her ne kadar Zoey, Gece Tanrıçası Nyx'in kızı olsa da, adını güneşin kızından alır.

Afrodit

(Yunanca) denizden yükselen

Mitolojide...

Afrodit Yunan güzellik, aşk ve cinsellik tanrıçasıdır. Adı Yunan kelimesi Aphros'tan (denizköpüğü) gelir ve doğuşuna gönderme yapar: Ouaranos'un (gökyüzü ve tanrıların babası) iğdiş edilmiş mensubunun atıldığı yerde denizden yükselmiştir.

Gece Evi'nde...

Şu ana kadar, Zoey'nin çemberinin en huysuzu Afrodit, adasıyla ortak özelliklere sahiptir. Her ikisinin de sıra dışı bir güzelliği vardır ve konumlarının bir başka kadın tarafından tehdit edilmesi durumunda gaddarca bir gurur, kibir ve kıskançlık sergilemeleriyle tanınırlar.

Not...

Afrodit'in oda arkadaşı Gece Evi'ne ilk geldiğinde tanrıça Afrodit'in Romalı versiyonu olan Venüs'ün adını almıştır.

Damien

(*Yunanca*) evcilleştirmek

Gece Evi'nde...

Damien Zoey'nin çemberinde çalışan olandır. Genelde ekipte en akılcı ve objektif –yoksa en munis mi demeliydik? – olan odur.

Gerçekte...

Damien, P.C.'nin, serinin ilk kitabı *İşaret*'in en başındaki Nyx ve Gece Evi'yle ilgili Hesiodos alıntısını bulan eski öğrencisi ve araştırma asistanı John Maslin'in üstüne kurulmuştur. İşaretlenen Çaylaklar kendi isimlerini seçme özgürlüğüne kavuşurken, P.C. de John'a aynı fırsatı sundu. Ve böylece hava ve araştırmayla ilgili özellik sahibi çaylağımız, Damien oldu.

Erin

(*İrlandaca*) İrlanda anlamına gelen Eirinn'den türemiştir.

Gece Evi'nde...

Erin meşhur İkizler'in sarışın olanıdır ve suyla ilgili bir özelliğe sahiptir.

Not...

Erin'in suyla ilgili özelliği ve serinin ileriki kitaplarında karşımıza çıkan İrlanda ve Cruithne öğeleri dikkate alınınca, dünyanın en büyük adalarından biriyle aynı adı paylaşması çok yerinde görünmektedir.

Deino, Enyo, Pemphredo

(*Yunanca*) Deino (korkunç), Enyo (savaşçı), Pemphredo (eşek arısı)

Mitolojide...

Yunan mitolojisinde, Graiai ya da "Gri Kardeşler" deniz-yaratıkları ve Gorgonların (ki muhtemelen içlerinde en ünlüsü Medusa'dır) kızkardeşleridir. Efsaneye göre iki ya da üç kişi olan Graiailerin aralarında tek bir göz ve tek bir dişi paylaştıkları söylenir. Ancak, kahraman Perseus gözlerini çalarak, Medusa'yı öldürmek için gerekli olan üç nesneyi bulmuştur.

Gece Evi'nde...

Deino, Enyo ve Pemphredo, İşaret'te Afrodit'in en yakın arkadaş çemberini oluşturan üç çaylaktır. Bu kızlar Erin ve Shaunee tarafından şefkatten çok uzak bir ifadeyle "Cehennemden Çıkma" cadılar olarak adlandırılırlar.

James Stark

James Stark, James Dean'in *Asi Gençlik* adlı filmdeki karakteri Jim Stark'tan alınmıştır.

Filmde...

Asi Gençlik nesiller boyunca “yanlış anlaşılan ergenlerle” ilgili kült bir film olma özelliğini korumuştur ve kırmızı rüzgârlığı içinde James Dean hızlı yaşayıp genç ölmenin sembolü olmuştur.

Gece Evinde...

James Stark'ın ilk adını James Dean'den alıp almadığı net değildir ancak *Vahşi*'de boy gösterdiği ilk andan itibaren, bir miktar asi olduğu kesindir. Tesadüfe bakın ki, okçu da çok genç yaşta “ölür.” (Neyse ki diriltilir ve bir süre sonra, Av'da Işık'a giden yolu bulmayı başarır. Stark'ın orijinal soyadı MacUallis'tir ve bu soyadı onu As'ın Koruyucuları arasına sokar. (bkz: Seoras)

Not...

Kırmızı rüzgârlık, kırmızı vampir. Tesadüf mü? Bunu size bırakıyoruz.

Jack Twist

Jack Twist ismi, *Brokeback Dağı* filmindeki karakter

Jack Twist'ten alınmıştır.

Filmde...

Brokeback Dağı, birbirlerine âşık olan ve ilişkilerini daha çok mutsuz evlilikler aracılığıyla gizli tutmak zorunda kalan iki kovboyun hikâyesidir. Jack Twist şu ana kadar çiftin daha dışa dönük ve tutkulu yarısıdır. Bu patlayan bir lastiği değiştirmesinin ya da cinselliğinin ortaya çıkmasından sonra öldüresiye dövülmesinin sonucu olan ölümüne katkı sağlamış olabilir de olmayabilir de.

Gece Evi'nde...

Jack Twist, Zoey'nin çemberinin en şen şakraklarından biridir; neredeyse çocuksu bir duyarlılığa ve masumiyete sahiptir ve tıpkı adaşı gibi, o da Damien'la ilişkisinin dramatik yarısıdır.

Shaunee

Shaunee, Kızılderili kabilesi Shawnee ve Oklahoma'nın Shawnee kasabasından alınmıştır.

Tarihte...

Shawnee Kızılderilileri, İç Savaş sonrasında; Shawnee, Oklahoma olarak bilinen bölgenin etrafına yerleşen sayısız kabilelerden bir tanesiydi. Federal olarak tanınan üç Shawnee kabilesi de bugün Oklahoma'dadır: Shawnee'deki Absentee-Shawnee Kabilesi, Batı Seneca'daki Doğu Shawnee Kabilesi ve Miami'daki Shawnee kabilesi.

Gece Evi'nde...

Shaunee, İkizler'in esmer olanıdır. Zaman zaman vahşi öfkesiyle çok iyi örtüşen ateşle ilgili bir özelliğe sahiptir. Adının Oklahoma bağlantılarına rağmen Shaunee, Connecticutlıdır.

VAMPIRLER

• • •

GECE EVİ PROFESÖRLERİ

Anastasia Lankford

Anastasia (Yunanca) diriliş; Lankford bkz. Ejderha Lankford

Hristiyanlıkta...

Sirmiumlu Anastasia bir Hristiyan azizi ve şehidiydi. Noel gününün ikinci ayininde özellikle anılmaktadır. Gerçek hayatı hakkında pek fazla bilgi yoktur ve efsaneler Romalı olup olmadığı ve tam olarak kim olduğu konularında çelişmektedirler. Bununla birlikte, Anastasia'nın Sirmium'da canını inancına feda ettiği kesindir ve bu nedenle anısı kutsal olarak kabul edilip korunmuştur. Aziz Anastasia ayrıca şifacı olarak da hürmet görür. Doğu Ortodoks Kilisesi ondan "İksirlerin Getiricisi" olarak bahseder ve sıkça insanları zehir ve zararlı maddelerden korumaya çağırır.

Gece Evi'nde...

Anastasia Profesör Ejderha Lankford'la evlidir. Tulsa Gece Evi'nde Ritüel ve Sihir dersi verir, Av'da Alaycı Kuzgunlar'a karşı savaşan az

sayıdaki profesörden biridir. Anastasia ayrıca o savaşın tek kaybidir. Rephaim tarafından öldürölür ve kurban edilmesi, Zoey ve arkadaşlarının istila edilmiş kampüsten sapasağlam kaçmasına olanak sağlar.

Gerçekte...

Gerçek Anastasia Lankford, Ejderha Lankford karakterinin ilham kaynağı Bryan Lankford'la evlidir.

Ejderha Lankford

Ejderha (*Yunanca*); büyük yılan, piton ya da ejderha anlamına gelen *drakön*'dan türetilmiştir, Lankford ise karakterin esinlendiğı Bryan Lankford'dan alınmıştır.

Mitolojide...

Doğru efsanesinin ejderhaları genelde iyi şans getirirler, kusursuzluk ve gücü simgelerler. Diğer yandan, Avrupa efsanesinde ejderhalar sıkça kötüdürler. Akıllıdırlar ama uç noktada obur ve bencildirler.

Gece Evi'nde...

Ejderha Lankford, Gece Evi'nin eskrim eğitmenidir. Yüz dövmleri alınının ortasındaki hilal sembolüne ateş üfleyen iki ejderha biçimindedir.

Gerçekte...

Ejderha Lankford'un bu kitap için bir deneme kaleme alan gerçek hayattaki izdüşümü Bryan Lankford de bir eğitimcidir: Kitaplar yazar ve Vika üstüne dersler verir. P.C.'nin konuşma yaptığı bir sonbahar Pagan toplantısındaki hayır amaçlı bir açık arttırmada *Gece Evi* seri-

sinde yeni bir karakter olma şansını kazandıktan sonra, Bryan ve eşi Anastasia vampirler kadrosuna katıldılar.

Not...

Ejderha Lankford'un adı da Galler miti ve Arthur efsanesindeki kırmızı ejderhayı çağrıştırmaktadır. Kırmızı ejderhanın, gelmek üzere olan Kral Arthur'un –kılıcı taştan çeken meşhur kral– habercisi olduğu söylenirdi. Arthur'un babasının adı “şef ejderha” ya da “ejderha'nın başı” anlamlarına gelen Uther Pendragon'du. Peki ya şu tesadüfe ne demeli? Anastasia Lankford'un kedisi, Kral Arthur'un kraliçesi Guinevere'le aynı adı paylaşır. (Her ne kadar P.C.'nin Galler soyundan geldiği bilirse de, belki de bu tesadüfün arkasında daha fazlası var.)

Lenobia

Lenobia Palmira İmparatorluğu'nun kraliçesi Zenobia'dan alınmıştır.

Tarihte...

Kocasının ve en büyük varisinin katledilmesinin ardından Zenobia, M.S. 267'de bugünün Suriyesi olan Roma kolonisi Palmira'nın yönetilmesinde bir yaşındaki oğlunun vekilliğini üstlenmiştir. Zenobia bu yeni konumunda, 269'da, Mısır'ı büyük bir süratle fethetmiş ve Palmira'nın bağımsızlığını ilan etmiştir. Edindiği adıyla Savaşçı Kraliçe, yenilip imparator Aurelian tarafından esir alınmasından önce Anadolu'nun büyük kısmını fethetmiştir. Hayatının sona erishi biçimiyle ilgili pek çok hikâye anlatılmaktadır ancak en yaygın olan, Zenobia'nın cesareti ve atılganlığından etkilenen Aurelian'ın onu özgür bıraktığı ve ona merhamet ettiği şeklindedir. Romalı bir senatörle evlenip ömrünün kalan kısmını modern İtalya'nın Tivoli'si Tibur'da bir villada geçirdiği anlatılır.

Gece Evi'nde...

Lenobia'nın saha kalkmış iki at biçiminde detaylı düğümlerden oluşan dövmesi, binicilik hocası için çok uygundur!

Not...

Kraliçe Zenobia pek çok yeteneğinin yanı sıra üçüncü yüzyılda Suriyeli kadınlarda nadir rastlanan bir beceri olan at binmesiyle de hayranlık uyandırır.

Loren Blake

Loren (Latince), "Laurentum'dan –eski bir Roma şehri– gelen" anlamına gelen Lawrence isminin kısaltılmış halidir; *Blake* ise İngiliz şair William Blake'ten alınmıştır.

Tarihte...

Laurentum şehri, adını defne ve şan şöhrat anlamına gelen "laurels" kelimesinin Latince olan Laurus'tan almıştır. Eski çağlarda şairler, kahramanlar ve spor müsabakalarının galipleri (Laureateler) bir onur göstergesi olarak defne çelenkleriyle taçlandırılırlardı.

Tarihte, madde iki...

William Blake bir ressam ve baskı sanatçısıydı ama belki de bugün en çok Romantik Çağ'ın öne çıkan şairlerinden biri olarak bilinir (ne yazık ki 1827'deki ölümüne kadar hak ettiği takdiri görememiştir). Yaratıcı hayal gücüne büyük saygı duyan bir non-konformist⁹¹ olan Blake, dört yaşından itibaren kendisine semavi görüşler geldiğini iddia etmiştir.

91 Yerleşik düzenin kurallarını benimsemeyi reddeden. (ed.n.)

Ağabeyi Robert veremden ölünce, Blake, Robert'ın ruhunun bedeninden uçtuğunu ve neşeyle el çırttığını gördüğünü savunmuştur. Robert'ın ruhu Blake'i zaman zaman ziyaret etmiş ve hatta ona özel bir baskı metodundan bahsetmiştir. Blake'in sanat eserleri büyük saygı görmüş ve Dante'nin *İlahi Komedya*'sının bir versiyonunun çizimlerini yapma görevini üstlenmiştir.

Gece Evi'nde...

Loren Blake, *İhanet*'teki ölümünden önce Gece Evi'nin vampir şairi Laurate'di. Her ne kadar onu şiir yazarken hiç görmesek de, Loren'i Shakespeare (seride o da bir vampir şairdir)'den ve Japon haiku sanatından esinlenirken görürüz.

Neferet

(*Mısır dili*) güzel kadın

Tarihte...

Gece Evi'nin Neferet'i, güzelliğini ve egosunu Kraliçe Nefertiti'den almış olabilir. Kocasını her zaman gölgede kalırken (bu arada adı neydi? ... Doğru, Akhenaten!) Nefertiti, Kleopatra'dan sonra eski Mısır kraliçelerinin en ünlüsüydü. Sadece güzel değildi; tarih onun hatırı sayılır bir güç sahibi olduğunu da anlatmaktadır. Akhenaten'in sadece güneş tanrısı Aten'e tapınmayı gerektiren radikal dinî devrimler gerçekleştirmesine ön ayak olmuştur.

Gece Evi'nde...

Neferet tehlikeli ve zeki olduğu kadar güzeldir de ve güzelliğiyle gücünü etrafındakileri etki altına alıp karanlığını saklamakta kullanır. Güzellik bir savaşa, Kraliçe Tsi Sgili seride kimse tarafından –gafil hayranları

Akehaneten ve Kalona da dâhil– kontrol edilemeyeceğini defalarca ispatlayan bir katildir.

Not...

Mısırlıların, Kraliyet yetkisini elinde tutan çift ve “yeryüzündeki tanrılar” olarak, Nefertiti ve Akhenaten üstünden Aten’a tapmaları beklenmişti. Hatta Nefertiti adını “Aten ışık saçar; [çünkü] güzel olan geldi” anlamına gelen Neferneferuaten-Nefertiti’yle değiştirmiştir. Neferet/Nyx, Kalona/Erebus geçişiyle benzerlik görüyor musunuz?

Penthesilea

(*Yunanca*) insanların yasını tuttuğu, yash tutuş

Mitolojide...

Amazon kraliçesi Penthesilea, Truva Savaşı’nda ordularını Yunanlarla savaşa soktu. Aşil tarafından öldürüldü.

Gece Evi’nde...

Profesör Penthisilea ya da kendisine hitap edilmesini istediği isimle Profesör P, edebiyat öğretmenidir. Zoey onun, uzun sarı-kızıl saçları ve yüzüne dramatik bir anlam katan ince Kelt düğümü dövmesiyle bir bilim kurgu filminden çıkmış gibi görüldüğünü düşünür. Vampir Amazon kraliçesi Penthisilea, Zoey’nin Gece Evi’nde, Neferet’le Vampir Sosyolojisi dersinde öğrendiği ilk tarihi figürdür.

Not...

Bir diğer müthiş Amazon kraliçesi hikâyesi, Hippolyte ve Yunan kahraman Herakles’in öyküsü, *Çaylak El Kitabı 101*’de bulunabilir.

Sappho

(*Yunanca*) Lesbos Adası'nda yaşayan yedinci yüzyıl şairi
Sappho'dan alınmıştır.

Tarihte...

Sappho kadınların gizli kalmış hayatları üzerine yazdıklarıyla bilinir. Ayrıca kadınlar arası aşkı da anlatır ve adı kökenini "Sapphic"⁹² kelimesinden alır.

Gece Evi'nde...

Gece Evi'nin Medya kütüphane görevlisinin adı Sappho'dur. Tarihi Sappho ise bir vampir şair olarak resmedilir.

Vento

(*İtalyanca*) rüzgâr

Tek kelimeyle...

Vento soyadı; aventür, gözüpek ya da maceraperest olandan türemiş olabilir. Ayrıca Bonaventura ya da "bol şans"ın da kısaltılmış halidir.

Gece Evi Serisi'nde...

Profesör Vento, *Gece Evi* serisinin istilasında Neferet ve Kalona'nın tarafında yer almıştır. (Bağlılığının rüzgâr hangi yöne eserse o tarafa savrulması olasıdır.)

Gerçekte...

Profesör Vento, gerçek bir kişi, Tulsa'daki Güney Ara Lisesi'nin (Zoey'nin eski lisesi) öğretmenlerinden ve orkestra yöneticisi Steve Vento üstüne kurulmuştur.

EREBUS'UN OĞULLARI

Darius

(Farsça/Yunanca) 1. Sahip olmak; zengin, kralca 2. İyinin savunucusu

Tarihte...

Darius eski Pers kralları arasında popüler bir isimdi ancak içlerinde en çok tanınanı, Yunanistan'ın bazı kısımları fethederek Pers İmparatorluğu'nu genişleten Büyük Darius oldu. Yeni bir parasal düzenleme getirdi ve Aramaik'i resmî dil ilan etti. Sayısız yapı projesine ek olarak, geride bir yamacın yan yüzeyine kazıttığı otobiyografisini –Behistun Yazıtı– bıraktı.

Gece Evi'nde...

Darius, Afrodit'in kılıçla yemin etmiş savaşçısı ve refakatçisidir. Nyx ona süper hız bahşetmiştir ve genç bir savaşçı olmasına rağmen, Zoey ve etrafındakilerin kitaptan kitaba sağ çıkmalarını sağlayan engin bilgi ve yetenekler sergiler. Bir savaşçı ve iyinin koruyucusu olduğu her halinden belli!

Aristos

(Yunanca) Kusursuzluk

Tek kelimeyle...

Aristo kök kelimesi, toplumdaki en kalifiye bireyler ya da soylulardan oluşan yönetim birimi anlamına gelen aristokrasi kelimesinde de bulunabilir.

Gece Evi'nde...

Aristos, yetenekli erkek vampirleri savaşta kusursuzlukları ve rahibelerini korumadaki hararetleriyle tanınan Erebus'un Oğulları'ndan bir savaşçıdır.

Ate

(Yunanca) Yunan tanrıçası Ate'den alınmıştır.

Efsanede...

Eris'in (Anlaşmazlık) kızı olan Ate; yıkımın, kör dürtünün, ihtiyatsız aptallığının ve hatanın kişileşmiş halidir.

Edebiyatta...

On yıldan uzun bir süredir William Shakespeare'in *Julius Caesar*'ı üstüne ders veren P.C., Ate ismini oyunun en sevdiği bölümlerinden birinden –Mark Anthony'nin Caesar'ın cesedinin önünde kendi kendisiyle konuşmasından– almıştır: “*Ve Caesar'ın, yanında cehennemden sıcağı sıcağına çıkmış Ate'yle, intikam ateşiyle yanan ruhu, bu hudutlar içinde bir monarşın sesiyle 'Yıkım!' diye haykırmalı ve savaş köpeklerini*

salmalıdır ki bu pis eylem yerin üstünü gömülmek için inleyen şerin leş kokusuyla sarsın."

Gece Evi'nde...

Ate, Erebus'un Oğulları'nın lideridir. *Vahşi*'de Shekinah'ın yardımına koşarken öldürülür. Her ne kadar Kalona'nın uyanışı sırasındaki faaliyetleri tanrıça adaşıninkilerle örtüşmese de, Gece Evi vampirlerinin ölümünün ardından yaptıkları; özellikle Kalona'yı Erebus, Neferet'i Nyx olarak kabul etmeleri, hata ve kör dürtü tanrıçasının ruhunun izinden gitmektedir. Ve Caesar'ı ihtiyatsızca öldüren Brutus ve diğer Romalı katillerin başına gelenler gibi bu kabulleniş de Gece Evi'ni *Av*'da, karanlık bir yıkım ve trajediye sürükler.

• • •

VAMPİR YÜKSEK KONSEYİ

Aether

(*Yunanca*) saf temiz hava; berrak gökyüzü

Mitolojide...

Nyx ve Erebus'un oğlu Aether, Yunan mitindeki elementsel tanrıların ilkidir. Göklerin ve uzayın üst bölgelerinin kişileşmiş halidir.

Gece Evi'nde...

Her ne kadar adaşı erkek olsa da Aether bir kadın ve vampir yüksek konseyinin üyesidir.

Shekinah

(İbranice) gösterişli varlık ya da Tanrı'nın insanların arasında kendini gösterişi.

Mitolojide...

Yahudilikte Shekinah zaman zaman Tanrı'nın dışı yönlerine gönderme yapar. Aynı şekilde, bazı Kabala âlimleri Shekinah'ı Dışı Tanrı'yla birleştirirler. Haham edebiyatında, Shekinah Tanrı'nın yeryüzüne inmiş gerçek varlığıdır; Tanrı'nın kişisel ihtiyaç, toplu dua ya da adil yargı faaliyetlerinde kendini yeryüzünde gösterdiğine inanılırdı. Shekinah, bir ışık huzmesi, Tanrı'nın (ya da Yahweh'in) Musa'yla konuşmasına aracılık eden yanan çalılık ya da İsrail'i Mısır'ın dışına yönlendiren bir bulut gibi sayısız biçim almıştır. Shekinah'ın Yeni Ahit'teki dengi; yazıtlarda sıkça güvercin, ışık, ateş ve su olarak tasvir edilen Kutsal Ruh'tur. Kutsal Ruh, Kutsal Teslis'in bir parçası olarak tanrıyı oluşturan şeylerden biridir ancak aynı zamanda Tanrı'nın fiziksel varlığını göstermek ve Ulu Efendi'nin iradesini gerçekleştirmek üzere yeryüzüne gönderilmiş ayrı bir varlıktır. Yeni Ahit'e göre İsa, vaftiz töreni sırasında da kendisini gösteren Kutsal Ruh aracılığıyla peydahlanmıştı ve ölümünün ardından Ruh, alev dilimleri halinde Jesus'un haramilerine gelerek onlara dünyanın bütün dillerini konuşma gücünü bahşetti.

Gece Evi serisinde...

Shekinah bütün vampirlerin Yüksek Rahibe'sidir. Nyx'le sıkı bir ittifak içindedir ve Zoey, Yüksek Rahibe'yle ilk karşılaşmalarında Tanrıça'nın varlığını otomatik olarak hisseder. Adının İbranice kökeninin ima ettiği gibi, Shekinah diğer vampirler tarafından Nyx'in varlığının yeryüzünde sergilenme hali olarak kabul görür.

Thanatos

(Yunanca) ölüm

Mitolojide...

Thanatos Nyx'in oğlu ve vahşilikten uzak ölümün tanrısıdır.

Gece Evi'nde...

Thanatos ölümle ilgili özelliği olan tek vampirdir. Öteki Alem'e geçerlerken ruhlarla konuşup onlara yardım edebilmesi, Thanatos'u kavramsal olarak Erebus (bkz. Erebus) ve Charon (Styx nehrinin bazı efsanelerde Nyx'in çocuklarından biri olduğu söylenen sandalcısı) ile bağlantılı kılar.

• • •

CRUITHNE

Sgiach

Sgathaich (Galce) gölgeli, gölgede kalan

Tarihte...

"Ulu Kafa Koparıcı" Sgathaich, Skye Adası'nın güney ucunda (gölgeler ülkesinde) askeri bir okul idare eden İskoçyalı savaşçı bir kraliçeydi. Kalesinin adı Dun Sgathaich ya da Dunscaith Castle idi. İskoçya efsanesinin kahramanlarının savaş sanatını öğrenmek üzere "Gölgeler Kalesi"ne gittikleri söylenirdi.

Gece Evi'nde...

Tarihi adaşı gibi, vampir savaşçı kraliçesi Sgiach da Skye Adası'nda (kitapta Kadınlar Adası olarak da geçer) bir Savaşçı Gece Evi yönetir. Ondan da "Ulu Kafa Koparıcı" diye bahsedilir ve adayla ilgili bir özelliğe sahiptir. Bu sayede, gerçek Skye Adası gölgelerine atfedildiği gibi, ada üstünde herhangi bir yerde kendi iradesiyle ortaya çıkıp gözden kaybolabilir.

Seoras MacUallis

Seoras (*Galce*) çiftçi; George'un İskoç versiyonu, *MacUallis* (*İskoçça*)
Wallace soyadının gevşek bir İskoçça tercümesi.

Gerçekte...

P.C. bu karakteri, Wallace Klanı'nın şefi ve Yanmış için araştırma yapmak üzere İskoçya'ya seyahati sırasında ona rehberlik etmesi için İngiliz yayınevinin kiraladığı İskoçyalı Seoras Wallace'ın üzerine kurmuştur. İskoç direniş kahranmanı William Wallace'ın soyundan gelmektedir ve aynı zamanda bir kılıç ustası ve dövüş yöneticisidir.

Gece Evi'nde...

Seoras MacUallis Sgiach'ın savaşçısı ve savunucusudur. Ayrıca James Stark'ın ataları arasındadır ve As'ın Koruyucuları, MacUallis klanının da başıdır.

TANRILAR VE İNSANLAR

Nyx

(Yunanca) gece

Mitolojide...

Kaos'tan doğan Nyx, gecenin ezeli tanrıçasıdır. Aether (üst hava/atmosfer) ve Hemera (gün), refakatçisi ve kardeşi Erebus'la onun çocuklarıdır. Nyx, Erebus'tan bağımsız olarak; Moira'lar (Kaderler), Eris ve Hesperid'lerin (altın elmalı ağacın dişi muhafızları) de aralarında olduğu sayısız ilahı dünyaya getirmiştir.

Gece Evi'nde...

Nyx, her ne kadar gecenin kişileşmiş hali olsa da, Işığın Siyah Boğası'yla yakın bir ittifak içindedir. Vampir dininin merkez tanrıçasıdır ve farklı kültürlerden tanrıça figürlerini cisimleştirir. *İşaret*'te Nyx, Zoey'ye kendisine verilen adları sıralar.

Değişen Kadın: Navajo dininin merkez tanrıçası. Hayatın ve doğurganlığın döngüsünü temsil eden mevsimlerle yaşlanır. Toprağın kişileşmiş halidir ve kâinatın doğal düzenini temsil eder.

Gaea/Gaia: Kelime karşılığı Yeryüzü olan ezeli Yunan tanrıçasıdır. Bağımsız olarak varlık kazanan ilk tanrılar gurubunun parçasıydı.

A'akuluujjusi: Inuit dininin büyük yaratıcı annesidir.

Kuan Yin: Doğu Budizmde merhamet ve şefkatin tanrıçası. Asya'nın dört bir yanında, özellikle Çin'de büyük saygı görür ve bir Budist öldüğü zaman, Kuan Yin'in ölenin ruhunu bir nilüfer çiçeğinin içine koyduğuna ve cennete gönderdiğine inanılır.

Büyükanne Örümcek: Pek çok Amerikan Kızılderili dininde yaratıcı tanrıça. Dünyayı yarattı ve bir Cherokee efsanesinde güneşi çaldı ve onlara ateş ve çömlekçilik armağanlarını da vererek büyük kil bir saksı içinde Cherokee halkına getirdi.

Şafak: Aurora (*Latince*) ya da Eos (*Yunanca*) şafak tanrıçasıydı. Roma mitolojisinde, güneşin gelişini duyurmak için gökyüzünde uçmuştur. Yunan mitolojisinde güneş arabasını gökyüzünde sürebilsin diye Apollo'ya cennetin kapısını açmıştır.

A-ya

(Cherokee dili) ben

Gece Evi'nde...

A-ya Cast'ler tarafından *Gece Evi* serisi için yaratılmış orijinal bir mit-tir. Toprak çömlekten yapılma A-ya, sadece Kalona'yı tuzağa düşürme amacı için yaratılmıştır. Ghigua ona A-ya ya da ben adını vermişlerdir çünkü içinde bilge kadınların her birinden bir parça taşımaktadır. Zoey, A-ya'nın yeniden bedenlenmiş halidir. *Yanmış*'ta, A-ya'nın aynı zamanda Zoey'nin ruhundaki merhamet kişisi olduğunu öğreniriz.

Not...

P.C., A-ya ismini kısmen bu figür her kadında var olan o sihirli şeyi bedenleyebileceği için seçmiştir.

Brighid

(*Keltçe*) göklere çıkarılmış

Mitolojide...

Brighid; Britanya Adaları'nın Pagan tanrıçası, şairlerin ve şifacıların önde gelen azizlerinden biri olan Azize Brighid'le yakından ilişkilendirilmiştir. Azize Brighid'in haçı Pagan güneş çarkına benzer ve sıkça evleri ateş ve kötülükten korumak için mutfaklara asılır.

Gece Evi'nde...

Brighid, *Yanmış'ta*; Öteki Âlem'de Zoey'ye parlak, ateş gibi kıvıllı saçlı, uzun boylu tanrıçası bir kadın olarak görünür. Zoey'nin ruhunun güç kişisidir.

Erebus

(*Yunanca*) koyu karanlık ya da gölge

Mitolojide...

Erebus ezeli karanlığın bedenlenmiş halidir. Hades'te (Yeraltı Âlemi) ölülerin, ölümün hemen ardından geçtikleri bölge olarak tasvir edilir. Ruhlar, Erebus'ta Charon tarafından kayıklara bindirilir ve Styx nehrinin karşı tarafına geçirilip ölümler ülkesine girerler.

Gece Evi'nde...

Erebus, toplumlarını (ve Nyx'in rahibelerini) yılmadan koruyan erkek vampir savaşçıların, Erebus'un Oğulları'nın adaşısıdır.

Kalona

(Cherokee dili) *Kalona Ayeliski* ya da ölüm melekleri olarak da bahsedilen "Alaycı Kuzgunlar"dan alınmıştır.

Mitolojide...

Cherokee cadılarının en kötöleri, Cherokee efsanesinin Alaycı Kuzgunları, kendi hayat sürelerine katmak için yaşlı ve hastaların kalplerini çalarlar ve bu hırsızlıklar yaşlı ve yıpranmış görüntülerine katkıda bulunur. Alaycı Kuzgunlar dişi de erkek de olabilirler. Bir Alaycı Kuzgun hasta ve ölmek üzere olanı almak için dalışa geçtiğinde, yaratığın adını açıklayacak ve herkese ölümün geldiğini haber verecek şekilde bir kuzgun gibi sesler çıkarır.

Gece Evi'nde...

Nyx tarafından onu çok sevdiği için Öteki Âlem'den atılan Kalona, yeryüzüne düşer. Cherokeeelerin arasında bir tanrı olur ve kabilenin kadınlara beslediği tehlikeli şehvete kapılıp gidene kadar iyidir. Gece Rengi kanatları olan Kalona ayrıca devasa bir kuzguna benzeyen bir hayvana dönüşebiliyordu. Bu yüzden, tecavüz ettiği kadınlar Alaycı Kuzgunları dünyaya getirdiler. Kalona, A-ya tarafından uzun yüzyıllar boyunca toprağa esir edildikten sonra Neferet tarafından, toprakla ilgili özelliği salverilmesini sağlayan Stevie Rae'nin kanıyla diriltildi. Artık Cherokee bakirelerinin peşinden ayrılmama saplantısından kurtulan Kalona, gözünü özellikle bir tanesine, A-ya'nın reenkarnasyonu ve yeryüzünde Tanrıça Nyx'e en yakın varlık olan Zoey'ye dikti.

Not...

Kalona, Cast'ler tarafından *Gece Evi* serisinde Alaycı Kuzgunlar'ın kökenini açıklamak üzere yaratılmıştır. Gerçek Cherokee efsanesinde yeri yoktur. Sylvia Kızılkuş onu Nephilim (Nuh'un selinden sağ kurtulmayı başaran ve *İncil*'de yer alan yarı-melek süpermenler ırkı) ve Yunan ve Romalı Olimpiya Tanrılarıyla karşılaştırır. Kalona da oğlu Rephaim de Hristiyanların "ışık taşıyıcı" ya da "sabahyıldızı" Lucifer mitinden ilham alırlar. Kalona gibi, bu eski başmelek de gücünü Tanrı'nın kine yükseltmeye çalışmasının ardından cennetten kovulmuştur. *İncil*'deki hikâyelere göre, Şeytan olarak da adlandırılan Lucifer, düşüşünün ardından, ilgisini yeniden insanlığa odaklamış ve Tanrı'nın takipçilerinin yollarından çıkmalarına neden olup eski efendisini alaşağı etmek ve onun cennetteki yerini almak için bir ordu kurmaya başlamıştır.

Rephaim

- (İbranice) 1. Gölge ya da ruh (Netherland yani Yeraltı Âlemi'nden)
2. Şifa vermek

Mitolojide...

Rephaim terimi İbrani mitolojisinde iki farklı şeye gönderme yapar. İlki, *İncil*'de bahsi geçen Nephilim'le yakından alakalı bir devler ırkıdır. (Golitah'ın bir Rephaim olduğu söylenir.) Rephaim ayrıca Yeraltı Âlemi'nden gölge ve ruhlara da gönderme yapar. Etimolojik olarak, Rephaim kelimesi şifa vermek anlamına gelen İbranice kelimeden türemiştir.

Gece Evi'nde...

Rephaim, Kalona'nın Alaycı Kuzgun çocuklarından dünyaya ilk geleni ve en çok sevdiğidir. Rephaim bütün bu mit ve imaları cisimleştirir.

diği için, adının İbranice ruh/gölge anlamı, Cherokee dilindeki Kalona Ayeliski'yle ilişkilendirilmiştir. *İncil*'de bahsi geçen Rephaim gibi, o da ilahi ve insan olanın bir karışımıdır. Bir Kalona Ayeliski olarak, bir karanlık yaratıcı ve hayat çalan bir gölgedir (*Av*'da Anastasia Lankford'u katletmiştir.). Ancak *Gece Evi* serisinde asıl kayda geçmesi gereken, Stevie Rae için bir güç ve şifa kaynağı görevi üstlenmesidir. Onu iki olayda ölümden kurtarır ve kanıyla kısa sürede iyileştirir.

Sylvia Kızılkuş

Sylvia (Latince) ormandan; Kızılkuş (Bkz. Zoey Kızılkuş)

Mitolojide...

Roma mitolojisinde Rhea Silvia, bir dişi kurt tarafından beslenen ve Roma'yı kuran Romulus ve Remus adlı ikizlerin annesidir.

Gece Evi'nde...

Zoey'nin büyükannesi ve bilge bir Cherokee Ghiguası olan Sylvia, Zoey'nin Cherokee mirasıyla bağlantısıdır. Zoey'nin annesiyle ilişkisi en iyi zamanlarında bile titrekken, yeniden doğuşu ve Gece Evi'ndeki denemeleri sırasında Zoey'le ilgilenen Sylvia'dır. Zoey'nin seride pek çok vampir ritüeline kattığı ot ve bitkileri ona Sylvia öğretmiştir.

EVÇİL HAYVAN DOSTLAR

Beelzebub

(İbranice) Sineklerin efendisi

Mitolojide...

Beelzebub büyük olasılıkla eski çağ tanrısı Ba'al'a gönderme yapan ve "Yüksek Yerlerin Efendisi" anlamına gelen *Ba'al Zâbûl*'un bozulmuş halidir. John Milton'un *Kayıp Cennet*'inde; Beelzebub, Şeytan'ın teğmenidir.

Gece Evi'nde...

Gece Evi'nin Beelzebub'u bir kedidir (daha net olmak gerekirse Shau-nee ve Erin'in kedisi). Kötü olmamakla birlikte, kendine has tavırları olduğu kesindir (Tıpkı sahipleri gibi!).

Cameron

(İskoçça) kanca burun

Tarihte...

Cameron bir İskoç klanının adıdır. (Cameron Klanı)

Gece Evi'nde...

Damien'in kedisidir.

Gerçekte...

Cameron, P.C.'nin Wheaton Scottie köpeği Cameron'un kedi versiyonudur.

Düşes

Düşes, monarşi içinde soyluluk ünvanı

Tarihte...

Geleneksel olarak dük ünvanı monarşiden sonra en yüksek soyluluk ünvanıydı. Düşes, ya dükün karısı olurdu ya da bu ünvana bizzat kendisi sahip olurdu. Şu anki Kraliçe II Elizabeth, Normandiya Düşesi olarak da geçer.

Gece Evi'nde...

Serideki tek köpek dost, başlangıçta Stark James'e ait olan ancak daha sonra Jack Twist'le paylaşılan Düşes'tir.

Not...

Düşes, Cast'lerin çocukken Dük adında kocaman bir köpeği olan John Wayne'e bir tür saygı duruşudur (Esasında aktörün "Dük" takma adının kökeni de budur.)

Guinevere

(Galce) açık ve beyaz, pürüzsüz

Mitolojide...

Kraliçe Guinevere, Kral Arthur'un karısı ve Sör Lancelot'un sevgilisiydi. Şövalyeye ilişkisinin Camelot'u ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri'ni çökerttiği söylenir. En basit anlamı "Büyük Gwenhy" olan adının Galler kökenli olması muhtemeldir.

Gece Evi'nde...

Guinevere, Anastasia Lankford'un kedisidir. Neyse ki seride, Ejderha Lankford'a keder getiren o değildir. (O suç Rephaim'e aittir.)

Malefiz

Malefiz, Uyuyan Güzel'deki kötü kraliçe karakterinden alınmıştır.

Filmde...

Mal ön eki yanlış, hasta, yakışsız anlamına gelir ve "Bütün Kötülüklerin Efendisi" için daha uygun bir isim olamaz. Diğer perilerle birlikte Prenses Aurora'nın vaftiz törenine çağrılmadığına kızan Malefiz, bebeği on altıncı yaş gününde eline bir iğne batmak üzere lanetler. Ekim 2010'da Disney'in Kötüler Zafer Partisi'nde Malefiz gelmiş geçmiş en kötü Disney karakteri seçilmiştir.

Gece Evi'nde...

Sahibi Afrodite ve Disney'deki adaşı gibi, kedi Malefiz de iliklerine kadar kaltaklık ve şiddete eğilimlidir. Beyaz Safkan bir İran kedisidir ve sahibi dışında hiç kimseye en ufak bir sevgisi yoktur.

Nala

(*Svahili dili*) armağan; *Aslan Kral'daki* Nala karakterinden alınmıştır.

Filmde...

Nala, babasının ölümünden sonra aslan sürüsünden kaçan Simba'yı bulan zeki ve cesur dişi aslandır. Simba'nın onu ve sürünün geri kalanını kötü Scar'dan kurtarmak için geri dönmesini sağlar.

Gece Evi'nde...

Nala, Zoey'ye ilk kez bir rüyada görünür. Tek kelime etmemesine rağmen, genel mesajı "Elini çabuk tut ve beni bul, kadın!"dır. Zaman içinde beklemekten sıkılır ve Zoey'yi kendisi bulur. Gece Evi'ndeki bütün kediler (ve Stark ve Jack'in köpeği Düşes) gibi, Nala da kendi çaylağının sahibi olan bir armağandır. Bulunduğu sahneler daha çok Zoey'yi uyarmak ve korumakla –akıllı ve cesur demiştik– ya da ak-sırmakla geçer. (Miyavvv!)

Not...

Nala, Kristin'in seneler boyunca sahibi olduğu bir kedinin üstüne kurulmuştur. (Aksiliği, aksırması ve her şeyiyle, tıpatıp kurgusal haline benzerdi!)

Nefertiti

(*Mısır dili*) Güzel olan geldi (Ayrıca bkz. *Neferet*)

Tarihte...

Nefertiti eski Mısır'ın en ünlü kraliçelerindendi. (Bkz. *Neferet*.)

Gece Evi'nde...

Nefertiti, Darius'un kedisidir. Ve savaşçının, birinci sınıf bir centilmen olduğu için kedisine de bir kraliçe gibi davrandığına hiç şüphe yoktur.

Not...

Eski Mısır'ın pek çok bölgesinde, kediler el üstünde tutulurdu ve hatta öldükten sonra (Zaman zaman Bast'a bir sunu olarak olsa da) mumyalanırlardı. Mısır tanrılarının arasında sayısız kedi tanrıça da mevcuttu. Yani Darius'un kedisine bu kedi seven milletten güzel bir kedinin adını vermiş olması çok uygun düşmüştür.

Persephone

(Yunanca) Demeter (hasat tanrıçası) ve Zeus'un (tanrıların kralı) kızı.

Mitolojide...

Persephone bir gün kendi halinde annesinin bahçesine çiçek dikerken, Yeraltı Âlemi'nin tanrısı Hades, arabasıyla topraktan doğrulup onu kaçırdı. Demeter'in yeisinin toprağın ve mahsullerin solup ölmesine neden olmasının ardından, Hades onu getirmek zorunda kaldı ancak önce Persephone'yi tuzağa düşürüp birkaç nar tanesi yemesini sağladı. Ölümler Âlemi'nden bir şeyler yiyenler geri dönmek zorunda kalırlardı ve böylece Persephone yılın bir kısmını annesiyle, bir kısmını da kocasıyla geçirir oldu. Hades'le olduğu zamanlarda, kışın toprak ölür. Ancak geri döndüğünde, baharda yeniden uyanır.

Gece Evi'nde...

Persephone, Gece Evi ahırlarında Lenobia ve çaylakların baktıkları uysal atın adıdır.

Not...

Atları, Yunan efsanesinde sayısız kez tanrıların arabalarını çekerken görürüz. Nyx genelde atların çektiği bir arabada betimlenir ve İşaret'te Zoey'nin atlarla ilgili doğal bir özelliği olduğunu görürüz.

Skylar

(Hollandaca) "Âlim" anlamına gelen Schuyler isminden.

Gerçekte...

Skylar, P.C.'nin kedisiydi ve oyunbazlıklarını sergilemek üzere Tanrıçanın yanına taşındı.

Sky ayrıca veterineri tarafından “anlı şanlı ısırcı” olarak etiketlenmişti.

Gece Evi'nde...

Skylar, Neferet'in kedisidir. Adaşından biraz daha az cesur olan Skylar, Neferet'e Nala'nın Zoey'ye gitmekte olduğunu haber verir.

Shadowfax

(*Eski İngilizce*) gölge-yele

Kitaplarda...

Shadowfax, J.R.R. Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi* kitaplarında Gandalf'ın atıdır. Gümüş grisi aygır, insan konuşmalarını anlayabilir ve Orta Dünya'daki bütün atlardan hızlıdır. Ne gem ne eyer takar ve sadece Gandalf'ın ona binmesine izin verir.

Gece Evi'nde...

Shadowfax, Ejderha Lankford'un kedisidir. Sahipleriyle bağları yüzünden, Shadowfax ve diğer Gece Evi kedileri çaylak/vampirleriyle esrarengiz bir yöntemle konuşabilirler. Ve Orta Dünya'nın Shadowfax'i gibi, kediler de kendi iki ayaklı ortaklarını dikkatle seçerler.

Not...

Shadowfax de P.C.'nin arkadaşı Christopher Matthew'e ait gerçek bir kedinin üstüne kurulmuştur. Shadowfax de, Skylar'la birlikte Tanrıça'nın yanına gitmiştir.

Teşekkürler

P.C.'den

Bu güzel sanat eserleri için Alan Torrance'a teşekkürler.
Leah Wilson ve BenBella ailesine özel teşekkürlerimi sunuyorum.
Sizinle çalışmak benim için her zaman büyük bir zevk!

YAYINCIDAN

Olubunmi Mia Olufemi'ye "Gece Evi İsimleri'nin Gerisinde"deki
paha biçilmez emeği için çok teşekkürler.

